

Ref

Skatteutjämnning

Beräkningsmetoder samt resultat för enskilda kommuner

Ur KB:s samlingar

Digitaliserad år 2013

National Library
of Sweden

SUU
1977:79

Ref

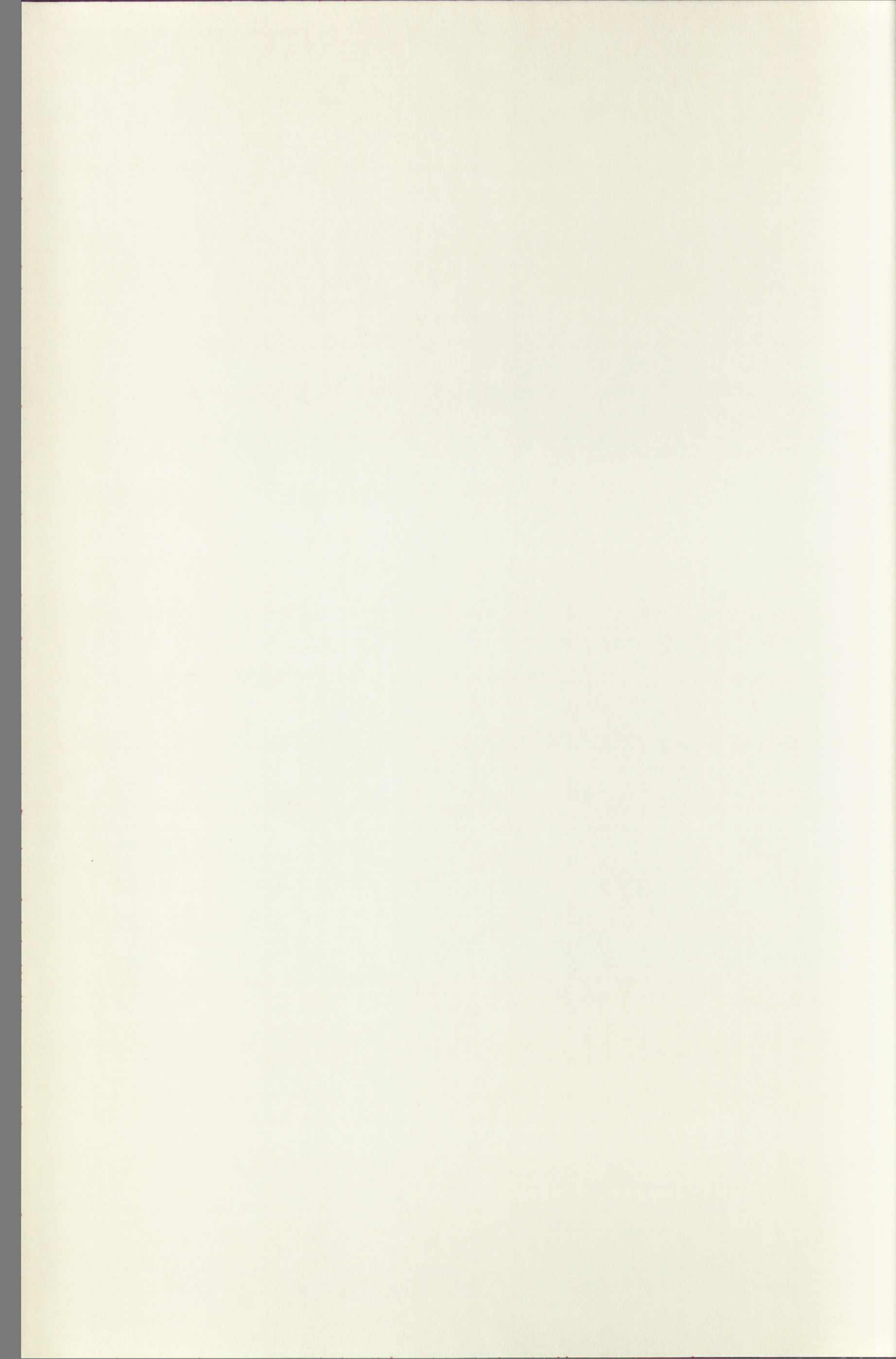
Skatteutjämnning

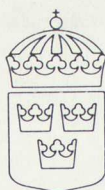
Beräkningsmetoder samt resultat för enskilda kommuner

Bilagorna 5 och 6 till SOU 1977:78

SOU
1977:79

Statens offentliga utredningar
1977:79
Budgetdepartementet

Skatteutjämning

Beräkningsmetoder samt resultat för
enskilda kommuner

Bilagorna 5 och 6 till SOU 1977:78

Slutbetänkande av 1976 års
kommunalekonomiska utredning
Stockholm 1977

Omslag Jan Boman
Jernström Offsettryck AB
ISBN 91-38-03802-1
ISSN 0375-250X

Gotab, Stockholm 1977

Till statsrådet och chefen för budgetdepartementet

1976 års kommunalekonomiska utredning (KEU 76) har tidigare överlämnat sitt slutbetänkande Kommunerna. Utbyggnad. Utjämning. Finansiering (SOU 1977:78).

Utredningen får härmed överlämna bilagorna 5 och 6 till slutbetänkandet. Bilaga 5, som behandlar beräkningsmetoder och resultat för enskilda kommuner i den primärkommunala skatteutjämningen, har utarbetats av sekreterarna Rune Alexandersson och Karl-Erik Johansson, Svenska kommunförbundet, samt redovisningskamrern Björn Attersved. Bilaga 6, som ger motsvarande redovisning för landstingens skatteutjämningssystem, har utarbetats av sekreteraren Håkan Nilsson, Landstingsförbundet.

Stockholm i december 1977

Sven Johansson

/Ulf Wetterberg

Fili statiska och administrativa
budgetdepartementet

IV. Inkommande och utgående
ett ständigt förhållande till
SOU 1971:181
I. Inkommande
Budget 1971
Budget 1972
Budget 1973
Budget 1974
Budget 1975
Budget 1976
Budget 1977
Budget 1978
Budget 1979
Budget 1980
Budget 1981
Budget 1982
Budget 1983
Budget 1984
Budget 1985
Budget 1986
Budget 1987
Budget 1988
Budget 1989
Budget 1990
Budget 1991
Budget 1992
Budget 1993
Budget 1994
Budget 1995
Budget 1996
Budget 1997
Budget 1998
Budget 1999
Budget 2000
Budget 2001
Budget 2002
Budget 2003
Budget 2004
Budget 2005
Budget 2006
Budget 2007
Budget 2008
Budget 2009
Budget 2010
Budget 2011
Budget 2012
Budget 2013
Budget 2014
Budget 2015
Budget 2016
Budget 2017
Budget 2018
Budget 2019
Budget 2020
Budget 2021
Budget 2022
Budget 2023
Budget 2024
Budget 2025
Budget 2026
Budget 2027
Budget 2028
Budget 2029
Budget 2030

Stockholm i december 1971
Sven Johansson

1971

Innehåll

Bilaga 5 Primärkommuner	13
1 <i>Sammanfattning av resultat för enskilda primärkommuner av utredningens förslag</i>	13
2 <i>Grunderna för uppbyggnad av ett reformerat skatteutjämningsystem för primärkommunerna</i>	34
2.1 Beräkning av kostnader och intäkter	34
2.2 Grundläggande skattekraftsgaranti med tillägg eller avdrag för åldersstruktur och tillägg för minskande invånarantal	35
3 <i>Grundläggande skattekraftsgaranti</i>	36
3.1 Kostnadsskillnader på grund av geografiskt läge	36
3.1.1 Byggnads- och underhållskostnader	36
3.1.2 Transportkostnader	38
3.1.3 Uppvärmningskostnader	39
3.1.4 Kallortstillägg	39
3.1.5 Sammanlagd skillnad i utdebiteringsbehov på grund av geografiskt läge	40
3.2 Kostnadsskillnader på grund av bebyggelsestruktur	51
3.2.1 Vatten- och avloppskostnader	51
3.2.2 Kostnader för gator och vägar samt parker	58
3.2.3 Kostnader för kollektiv landsbygdstrafik samt skolskjutsar utanför tätorter	59
3.2.4 Kostnader för tätortstrafik	72
3.2.5 Kostnader för fritidshus	83
3.2.6 Vissa ospecificerade kostnader i ett antal kommuner, framför allt i Norrland	83
3.3 Summering av avvikande utdebiteringsbehov på grund av geografiskt läge och bebyggelsestruktur	95
4 <i>Kostnadsskillnader på grund av åldersstrukturen</i>	95
4.1 Service till pensionärer	100
4.1.1 Ålderdomshem och servicebostäder	100
4.1.2 Övrig service till pensionärer	112
4.2 Grundskola	112
4.2.1 Skolenheternas storlek	112

4.2.2	Personalkostnad för lärare	113
4.2.3	Lokaler och inventarier	115
4.2.4	Övriga kostnader	116
4.2.5	Kostnader och intäkter per elev	116
4.3	Förskolans deltidsgupper	117
4.3.1	Personalkostnader	117
4.3.2	Lokalkostnader och övriga driftkostnader	118
4.4	Metod för utjämning av kostnader för pensionärsservice, grundskola och förskolans deltidsgupper	119
4.5	Barnomsorg exklusive deltidsgupper	120
4.5.1	Daghem och fritidshem	120
4.5.1.1	Personalkostnader	120
4.5.1.2	Lokalkostnader och övriga kostnader samt intäkter	121
4.5.2	Familjedaghem	121
4.5.3	Metoder för utjämning av sammanlagda nettokostnader för daghem, fritidshem och familjedaghem	123
4.6	Bostadstillägg till folkpension och statskommunala bostadsbidrag	134
4.7	Gymnasieskola	135
4.7.1	Kostnader för lokaler och inventarier	136
4.7.2	Personalkostnader för lärare och övriga kostnader	141
4.7.3	Metod för utjämning av sammanlagda nettokostnader för gymnasieskolan	141
4.7.4	Interkommunala ersättningar	142
4.8	Befolkningsförändringar	142
4.8.1	Kommuner med minskande invånarantal	142
4.8.1.1	Fasta kostnader	158
4.8.1.2	Låneskuld	160
4.8.1.3	Beräkning av bidrag	160
4.8.2	Kommuner med ökande invånarantal	161
4.8.2.1	Behov av stöd	161
4.8.2.2	Fasta kostnader	170
4.8.2.3	Andel i förmögenhet	171
4.8.2.4	Beräkning av bidrag	171
4.9	Summering och omräkning till skattekraftsgaranti av avvikande utdebiteringsbehov på grund av åldersstruktur och minskande invånarantal	173

Bilaga 6 Landsting	195
1 <i>Sammanfattning av resultat för enskilda landsting av utredningens förslag</i>	195
2 <i>Grunderna för uppbyggnad av ett reformerat skatteutjämningsystem för landstingen</i>	195
3 <i>Grundläggande skattekraftsgaranti</i>	198
3.1 <i>Kostnadsskillnader på grund av geografiskt läge</i>	198
3.1.1 <i>Byggnads- och underhållskostnader</i>	198
3.1.2 <i>Transportkostnader</i>	200
3.1.3 <i>Uppvärmningskostnader</i>	201
3.1.4 <i>Kallortstillägg</i>	201
3.1.5 <i>Sammanlagd skillnad i utdebiteringsbehov på grund av geografiskt läge</i>	203
3.2 <i>Kostnadsskillnader på grund av bebyggelsestruktur</i>	203
3.2.1 <i>Jämförelse mellan faktiskt och beräknat antal vård dagar</i>	203
3.2.2 <i>Landstingens nettokostnader för sjukhusansluten hälso- och sjukvård</i>	206
3.2.3 <i>Landstingens utdebitering i förhållande till genomsnittlig utdebitering</i>	208
3.2.4 <i>Sammanfattning</i>	208
3.3 <i>Indelning i skattekraftsklasser</i>	209
4 <i>Åldersstrukturens inverkan på sjukvårdskostnaderna</i>	210
5 <i>Sammanlagt resultat</i>	215

192	Die Bedeutung der ...	192
193	Die Bedeutung der ...	193
194	Die Bedeutung der ...	194
195	Die Bedeutung der ...	195
196	Die Bedeutung der ...	196
197	Die Bedeutung der ...	197
198	Die Bedeutung der ...	198
199	Die Bedeutung der ...	199
200	Die Bedeutung der ...	200
201	Die Bedeutung der ...	201
202	Die Bedeutung der ...	202
203	Die Bedeutung der ...	203
204	Die Bedeutung der ...	204
205	Die Bedeutung der ...	205
206	Die Bedeutung der ...	206
207	Die Bedeutung der ...	207
208	Die Bedeutung der ...	208
209	Die Bedeutung der ...	209
210	Die Bedeutung der ...	210
211	Die Bedeutung der ...	211
212	Die Bedeutung der ...	212
213	Die Bedeutung der ...	213
214	Die Bedeutung der ...	214
215	Die Bedeutung der ...	215
216	Die Bedeutung der ...	216
217	Die Bedeutung der ...	217
218	Die Bedeutung der ...	218
219	Die Bedeutung der ...	219
220	Die Bedeutung der ...	220
221	Die Bedeutung der ...	221
222	Die Bedeutung der ...	222
223	Die Bedeutung der ...	223
224	Die Bedeutung der ...	224
225	Die Bedeutung der ...	225
226	Die Bedeutung der ...	226
227	Die Bedeutung der ...	227
228	Die Bedeutung der ...	228
229	Die Bedeutung der ...	229
230	Die Bedeutung der ...	230
231	Die Bedeutung der ...	231
232	Die Bedeutung der ...	232
233	Die Bedeutung der ...	233
234	Die Bedeutung der ...	234
235	Die Bedeutung der ...	235
236	Die Bedeutung der ...	236
237	Die Bedeutung der ...	237
238	Die Bedeutung der ...	238
239	Die Bedeutung der ...	239
240	Die Bedeutung der ...	240
241	Die Bedeutung der ...	241
242	Die Bedeutung der ...	242
243	Die Bedeutung der ...	243
244	Die Bedeutung der ...	244
245	Die Bedeutung der ...	245
246	Die Bedeutung der ...	246
247	Die Bedeutung der ...	247
248	Die Bedeutung der ...	248
249	Die Bedeutung der ...	249
250	Die Bedeutung der ...	250

Tabeller

Tabeller i bilaga 5

C 1	Verkningarna av utredningens förslag till ändrad skattekrafts- garanti. Summor för länen	14
C 2	Verkningarna för de enskilda primärkommunerna av utred- ningens förslag till ändrad skattekraftsgaranti	16
C 3	Nettoinvesteringar i primärkommunala byggnader och anlägg- ningar	37
C 4	Utdebiteringsbehov i primärkommunerna för avvikande kost- nader på grund av geografiskt läge	41
C 5	Anläggningskostnad för vattenverk	52
C 6	Drift- och kapitaltjänstkostnader för vattenverk	53
C 7	Anläggningskostnad för avloppsreningsverk	54
C 8	Drift- och kapitaltjänstkostnader för avloppsreningsverk	54
C 9	Anläggningskostnad för vatten- och avloppsledningar	55
C 10	Drift- och kapitaltjänstkostnader för vatten- och avloppsled- ningar	55
C 11	Nettokostnader 1976 för vatten och avlopp i olika stora tätorter	57
C 12	Utdebiteringsbehov i primärkommunerna för vatten och av- lopp, gator och vägar samt parker	60
C 13	Skolskjutskostnad per elev och år	71
C 14	Beräknade nettokostnader för tätortstrafik	72
C 15	Utdebiteringsbehov i primärkommunerna för kollektiv trafik samt skolskjutsar	73
C 16	Tillägg för vissa ospecificerade kostnader i ett antal primär- kommuner	84
C 17	Summering av avvikande utdebiteringsbehov i primärkommu- nerna för geografiskt läge och bebyggelsestruktur	85
C 18	Mall för omräkning av utdebiteringsskillnader avseende geo- grafiskt läge och bebyggelsestruktur till procent av medelskat- tekraften	96
C 19	Kalkylresultat avseende geografiskt läge och bebyggelsestruk- tur	96
C 20	Folkmängd den 1 januari 1975 samt antal skr grundade på medelskattekraften enligt 1975 års taxering för samtliga pri- märkommuner	101

C 21	Beräknade personalkostnader för ett ålderdomshem med 60 platser	110
C 22	Beräknade kostnader och intäkter för ålderdomshem	111
C 23	Beräknade kostnader och intäkter för hemhjälp och annan service till pensionärer	113
C 24	Beräknade personalkostnader för lärare i grundskolan 1976	114
C 25	Beräknade kapitalutgifter för grundskolans lokaler och inventarier	114
C 26	Beräknade årskostnader för grundskolans lokaler och inventarier	115
C 27	Beräknade övriga kostnader för grundskolan	115
C 28	Beräknade kostnader och intäkter per elev i grundskolan	116
C 29	Beräknade personalkostnader för förskolans deltidsgupper	117
C 30	Sammandrag av beräknade kostnader för förskolans deltidsgupper	118
C 31	Utjämning av kostnader för pensionärsservice	119
C 32	Beräknade personalkostnader 1976 för daghem och fritidshem	121
C 33	Kostnader och intäkter för daghem och fritidshem 1976	122
C 34	Kostnader och intäkter för familjedaghem 1976	122
C 35	Beräknade nettokostnader 1976 för daghem, fritidshem och familjedaghem fördelade på åldersgrupper	123
C 36	Utjämning av nettokostnaderna för daghem och familjedaghem för förskolebarn efter åldersstruktur	124
C 37	Utjämning av nettokostnaderna för fritidshem och familjedaghem för åldersgruppen 7-12 år efter åldersstruktur	124
C 38	Utjämning av nettokostnaderna för daghem, fritidshem och familjedaghem efter utnyttjat antal platser	125
C 39	Utjämning av nettokostnaderna för daghem, fritidshem och familjedaghem efter åldersstruktur och utnyttjat antal platser	126
C 40	Avvikande utdebiteringsbehov i primärkommunerna för daghem, fritidshem och familjedaghem	127
C 41	Bostadstillägg till folkpension och nettokostnader för statskommunala bostadsbidrag som utbetalats 1975	134
C 42	Utjämning av kostnader för bostadstillägg till folkpension och statskommunala bostadsbidrag	135
C 43	Beräknat lokalbehov för gymnasieskolan	137
C 44	Klasskostnader i gymnasieskolan	137
C 45	Beräknade årskostnader för lokaler för olika gymnasiala linjer	138
C 46	Beräknat årligt värde av statsbidrag till lokaler för olika gymnasiala linjer	139
C 47	Beräknade årskostnader för tomt och anslutningsavgifter samt inventarier för olika gymnasiala linjer	139
C 48	Vissa kostnader i gymnasieskolan	141
C 49	Metod för utjämning av kostnader för gymnasieskolan	142
C 50	Antal klasser och elever i gymnasieskolan 1975-09-15	143
C 51	Avvikande utdebiteringsbehov för gymnasieskolan	149
C 52	Beräknade fasta kostnader för grundskolan	158
C 53	Beräkning av vissa fasta kostnader i primärkommuner med minskande invånarantal	159

C 54	Beräknat stöd till primärkommuner med minskande invånarantal	161
C 55	Beräkning av bidrag 1976 för minskande invånarantal . . .	161
C 56	Beräknat utdebiteringsbehov för minskande eller ökande invånarantal i primärkommunerna	162
C 57	Beräkning av vissa fasta kostnader i primärkommuner med ökande invånarantal	170
C 58	Nettoinvesteringar i primärkommunala byggnader och anläggningar	172
C 59	Beräkning av eget kapital i primärkommunerna	172
C 60	Exempel på beräkning av stöd till primärkommuner med ökande invånarantal	173
C 61	Utdebiteringsbehov för vissa åldersberoende kostnader . . .	173
C 62	Exempel på avvikelser från riksgenomsnitt beroende på skillnader i åldersstruktur samt beräknat bidrag för minskande invånarantal	174
C 63	Avvikande utdebiteringsbehov i primärkommunerna 1976 på grund av skillnader i ålderssammansättning samt minskande invånarantal	175
C 64	Exempel på omräkning till skattekraftsgaranti 1976	185
C 65	Mall för omräkning till skattekraftsgaranti av utdebiteringskillnader avseende åldersstrukturen	185
C 66	Exempel på omräkning till skattekraftsgaranti 1976 för landstingsfri kommun	186
C 67	Garanterad skattekraft för primärkommunerna enligt nuvarande regler och enligt utredningens förslag	187

Tabeller i bilaga 6

D 1	Verkningarna för de enskilda landstingen av utredningens förslag till ändrad skattekraftsgaranti	196
D 2	Landstingens nettoinvesteringar i byggnader och anläggningar	199
D 3	Utdebiteringsbehov i landstingen för avvikande kostnader på grund av geografiskt läge	202
D 4	Sluten vård totalt. Jämförelse mellan redovisad och beräknad vårdkonsumtion	204
D 5	Sluten vård totalt inklusive ålderdomshem och servicebostäder. Jämförelse mellan redovisad och beräknad vårdkonsumtion	206
D 6	Ålders- och könsfördelningens inverkan på landstingens utdebiteringsbehov för sjukhusansluten hälso- och sjukvård	207
D 7	Landstingens utdebitering i förhållande till genomsnittlig utdebitering 1973-1977	208
D 8	Utredningens förslag till indelning av landstingen i skattekraftsklasser	209
D 9	Jämförelse mellan resultaten vid enkel respektive detaljerad beräkning av åldersfaktorns betydelse för landstingens utdebiteringsbehov	212

D 10	Åldersfaktorns betydelse för landstingens utdebiteringsbehov för sluten sjukvård	213
D 11	Garanterad skattekraft för landstingen enligt nuvarande regler och enligt utredningens förslag	216

Bilaga 5 Primärkommuner

1 Sammanfattning av resultat för enskilda kommuner av utredningens förslag

En av uppgifterna för 1976 års kommunalekonomiska utredning har enligt direktiven varit att överväga om man bör ta ytterligare steg för att åstadkomma större likhet kommunerna emellan beträffande förutsättningar och möjligheter att tillgodose olika servicekrav. Utredningen har funnit att detta är angeläget och har lämnat förslag till förbättrad skatteutjämning som redovisas i kapitel 7 i huvudbetänkandet. I denna bilaga lämnas en utförligare redogörelse för beräkningsmetoder samt resultat för enskilda kommuner.

Totalt för primärkommunerna innebär utredningens förslag en ökning av tillskottet av skatteunderlag från staten med 84,5 milj. skr. Räknat efter 1977 års utdebitering innebär detta en bidragsökning med 1 300 milj. kr.

De tillägg eller avdrag för åldersstruktur samt tillägg för befolkningsminskning som dessa beräkningar av garanterad skattekraft grundas på avser budgetåret 1976. För kommuner med förändringar i åldersstrukturen och minskning av invånarantalet kan garantin variera något från år till år. Förslaget innebär nämligen att den grundgaranti som bestämts med hänsyn till kommunens geografiska läge och bebyggelsestruktur varje år korrigeras med hänsyn till kommunens åldersstruktur och eventuell minskning av invånarantalet, som överstiger fem procent under den senaste tioårsperioden.

Effekterna av utredningens förslag för olika län redovisas i tabell C 1. Enligt kolumn 12 i tabellen får kommunerna i södra delen av landet den största procentuella ökningen av skatteunderlaget. Ökningen utgör exempelvis för Kronobergs län 9,2 procent, för Örebro län 8,9 procent och för Östergötlands län 8,5 procent. I dessa län blir därför också förändringen av utdebiteringsbehovet per skr störst (kolumn 14), nämligen för Kronobergs och Örebro län 1:30 kr/skr och för Östergötlands län 1:25 kr/skr. Den minsta ökningen av skatteunderlaget och den minsta förändringen av utdebiteringsbehovet erhåller kommunerna i Västernorrlands län, 0,6 procent respektive 0:10 kr/skr.

I tabell C 2 redovisas resultatet av utredningens förslag till reformerat skatteutjämningssystem för varje kommun. I 47 kommuner påverkas inte det totala skatteunderlaget av förslaget till reformerat skatteutjämningssystem, medan det ökar i övriga kommuner. Den största ökningen motsvarande en förändring av utdebiteringsbehovet med 2:48 kr/skr får Ydre kommun.

Tabellerna C 1 och C 2 grundas på 1977 års taxering. Beräkningen av skattekraftsgarantin med hänsyn till åldersstruktur och minskning av in-vånarantalet avser däremot budgetåret 1976.

Tabell C 1 Verkningarna av utredningens förslag till ändrad skattekraftsgaranti.

Summer för länen

1977 års taxering

Län	Folkmängd 1977-01-01	Eget skatte- underlag, 1 000 skr	Egen skatte- kraft i % av medel- skatte- kraften	Garanterad skatte- kraft i % av medel- skattekraften		Tillskott av skatte- underlag, skr
				Enligt nuv. regl.	Enligt förslaget	
1	2	3	4	5	6	7
Stockholms	1 500 868	432 759	128,34	97,02	108,82	1 574 700
Uppsala	233 115	48 905	93,38	95,21	102,70	2 278 900
Södermanlands	251 996	53 324	94,19	95,23	103,63	1 330 800
Östergötlands	389 431	81 675	93,35	95,15	105,74	3 575 200
Jönköpings	302 142	62 165	91,58	95,05	102,77	2 708 200
Kronobergs	170 319	34 328	89,71	95,09	105,37	2 587 500
Kalmar	240 969	45 968	84,91	95,70	103,06	5 842 300
Gotlands	54 621	9 676	78,85	115,18	119,00	4 458 800
Blekinge	154 962	30 538	87,72	95,10	101,40	2 571 700
Kristianstads	273 941	53 810	87,43	95,23	101,60	4 876 800
Malmöhus	739 682	169 506	102,00	96,49	102,68	4 504 100
Hallands	222 985	44 343	88,52	95,48	101,17	3 487 500
Göteborgs o. Bohus	714 374	167 326	104,26	95,37	102,29	4 448 600
Älvsborgs	420 192	84 876	89,91	95,35	103,21	6 151 100
Skaraborgs	264 286	51 887	87,39	95,09	102,34	4 807 700
Värmlands	284 529	57 640	90,17	97,46	103,36	6 297 600
Örebro	273 819	58 889	95,73	95,09	106,67	1 763 300
Västmanlands	260 164	57 445	98,28	95,27	103,59	1 514 100
Kopparbergs	283 350	58 095	91,26	97,82	105,75	4 983 400
Gävleborgs	294 627	60 995	92,15	102,64	107,79	8 568 400
Västernorrlands	268 237	55 744	92,50	111,19	111,88	11 258 600
Jämtlands	133 752	25 521	84,93	116,35	120,19	9 441 200
Västerbottens	237 705	47 934	89,76	115,10	116,53	13 532 200
Norrbottens	266 113	55 668	93,11	126,97	128,47	20 240 300
Hela riket	8 236 179	1 849 017	99,93	98,71	106,32	132 803 000

Anm.: Förändringar enligt avsnitt 6.1 eller 6.2 i huvudbetänkandet ej beaktade.

Enligt förslaget	Totalt skatteunderlag, 1 000 skr		Ökning av det totala skatteunderlaget enligt förslaget		Utdebi- tering för 1977 kr/skr	Förändrat utdebiterings- behov p. g. a. förslaget kr/skr
	Enligt nuv. regler	Enligt förslaget	Skr	%		
8	9	10	11	12	13	14
11 581 800	434 334	444 341	10 007 100	2,3	13,74	0,35
4 878 800	51 183	53 783	2 599 900	5,1	15,36	0,77
5 544 100	54 655	58 868	4 213 300	7,7	14,93	1,08
10 846 400	85 250	92 521	7 271 200	8,5	15,35	1,25
7 593 400	64 873	69 758	4 885 200	7,5	15,71	1,10
5 992 000	36 916	40 320	3 404 500	9,2	15,47	1,30
9 824 000	51 811	55 792	3 981 700	7,7	15,13	1,09
4 927 100	14 134	14 603	468 300	3,3	25,50	0,82
4 762 800	33 110	35 301	2 191 100	6,6	15,15	0,93
8 716 700	58 687	62 527	3 839 900	6,5	14,01	0,86
9 875 600	174 010	179 382	5 371 500	3,1	18,12	0,44
6 341 000	47 830	50 684	2 853 500	6,0	14,37	0,81
7 397 200	171 775	174 723	2 948 600	1,7	21,54	0,26
12 637 000	91 027	97 513	6 485 900	7,1	15,22	1,02
8 876 100	56 695	60 763	4 068 400	7,2	14,66	0,98
9 122 100	63 938	66 762	2 824 500	4,4	15,39	0,65
7 189 100	60 652	66 078	5 425 800	8,9	15,87	1,30
3 795 000	58 959	61 240	2 280 900	3,9	15,11	0,57
9 223 500	63 078	67 319	4 240 100	6,7	16,22	1,03
10 351 900	69 564	71 347	1 783 500	2,6	14,81	0,38
11 679 600	67 003	67 424	421 000	0,6	15,11	0,10
10 594 600	34 962	36 115	1 153 400	3,3	15,95	0,55
14 294 700	61 466	62 229	762 500	1,2	15,93	0,19
21 140 300	75 908	76 808	900 000	1,2	15,34	0,18
217 184 800	1 981 820	2 066 202	84 381 800	4,3	15,78	0,63

Tabell C 2 Verkningarna för de enskilda primärkommunerna av utredningens förslag till ändrad skattekraftsgaranti
1977 års taxering

Län Primärkommun	Folkmängd 1977-01-01	"Eget" skat- teunderlag 1 000 skr	Egen skatte- kraft	Garanterad skattekraft i % av medelskattekraften	
				Enligt nuv. regler ^a	Enligt förslaget
1	2	3	4	5	6
<i>Stockholms län</i>					
Botkyrka	71 242	15 537	97,08	95,28	109
Danderyd	27 113	9 828	161,35	95,36	105
Ekerö	15 489	3 625	104,16	96,17	113
Haninge	50 717	10 806	94,84	95,69	110
Huddinge	64 065	15 641	108,67	95,31	105
Järfälla	51 696	14 546	125,25	95,17	109
Lidingö	36 955	12 848	154,76	95,27	102
Nacka	55 782	15 944	127,22	95,41	104
Norrhälje	39 425	7 675	86,65	97,24	112
Nynäshamn	19 469	4 364	99,77	95,90	104
Sigtuna	26 861	6 283	104,12	95,18	109
Sollentuna	44 585	12 417	123,97	95,17	107
Solna	52 841	18 913	159,32	95,52	100
Stockholm	661 258	216 695	145,87	98,82	111
Sundbyberg	26 480	8 052	135,34	95,40	100
Södertälje	77 799	18 337	104,91	95,14	108
Tyresö	30 063	6 754	100,00	95,67	117
Täby	42 513	11 560	121,04	95,24	104
Upplands-Bro	15 630	3 219	91,68	95,44	108
Upplands-Väsby	30 048	6 787	100,54	95,08	106
Vallentuna	15 562	3 240	92,67	95,54	114
Vaxholm	28 698	5 938	92,10	96,89	110
Värmdö	16 577	3 748	100,65	100,35	111
Hela länet	1 500 868	432 759	128,34	97,02	108,82
<i>Uppsala län</i>					
Enköping	31 999	6 217	86,48	95,23	103
Håbo	10 727	2 012	83,49	95,67	112
Tierp	20 771	3 855	82,60	95,19	108
Uppsala	139 893	31 201	99,28	95,07	100
Ålvkarleby	10 004	2 009	89,40	95,21	106
Östhammar	19 721	3 611	81,49	95,91	109
Hela länet	233 115	48 905	93,38	95,21	102,70
<i>Södermanlands län</i>					
Eskilstuna	92 158	19 287	93,15	95,05	103
Flen	17 974	3 556	88,05	95,43	105
Katrineholm	32 498	6 613	90,58	95,10	103
Nyköping	62 932	13 751	97,26	95,42	103
Oxelösund	14 253	3 528	110,19	95,21	104
Strängnäs	22 487	4 824	95,48	95,46	107
Vingåker	9 694	1 765	81,06	95,26	105
Hela länet	251 996	53 324	94,19	95,23	103,63

Tillskott av skatteunderlag, skr		Totalt skatteunderlag 1 000 skr		Ökning av det totala skatteunderlaget enligt förslaget		Utdebitering för 1977, kr/skr	Förändrat utdebiteringsbehov p. g. a. förslaget, kr/skr
Enligt nuv. regler	Enligt förslaget	Enligt nuv. regler	Enligt förslaget	Skr	%		
7	8	9	10	11	12	13	14
-	1 908 300	15 537	17 446	1 908 300	12,3	16,00	1,75
-	-	9 828	9 828	-	-	10,60	-
-	307 600	3 625	3 932	307 600	8,5	13,50	1,06
96 200	1 727 000	10 903	12 533	1 630 800	15,0	15,50	2,02
-	-	15 641	15 641	-	-	14,55	-
-	-	14 546	14 546	-	-	13,60	-
-	-	12 848	12 848	-	-	11,65	-
-	-	15 944	15 944	-	-	14,00	-
937 600	2 245 000	8 613	9 920	1 307 400	15,2	15,00	1,98
-	185 000	4 364	4 549	185 000	4,2	15,00	0,61
-	294 300	6 283	6 578	294 300	4,7	15,70	0,70
-	-	12 417	12 417	-	-	15,15	-
-	-	18 913	18 913	-	-	11,10	-
-	-	216 695	216 695	-	-	13,50	-
-	-	8 052	8 052	-	-	14,05	-
-	539 500	18 337	18 877	539 500	2,9	15,45	0,44
-	1 147 900	6 754	7 902	1 147 900	17,0	15,90	2,31
-	-	11 560	11 560	-	-	12,25	-
132 400	573 200	3 352	3 792	440 800	13,2	15,10	1,76
-	368 900	6 787	7 156	368 900	5,4	13,50	0,70
100 300	745 700	3 340	3 986	645 400	19,3	14,60	2,36
308 200	1 153 900	6 246	7 092	845 700	13,5	15,70	1,87
-	385 500	3 748	4 134	385 500	10,3	15,00	1,40
1 574 700	11 581 800	434 334	444 341	10 007 100	2,3	13,74	0,35
628 900	1 187 800	6 846	7 405	558 900	8,2	15,30	1,15
293 600	687 000	2 306	2 699	393 400	17,1	15,00	2,19
587 200	1 185 100	4 442	5 040	597 900	13,5	16,50	1,96
-	227 000	31 201	31 428	227 000	0,7	15,00	0,11
130 600	373 200	2 140	2 382	242 600	11,3	16,40	1,67
638 600	1 218 700	4 249	4 829	580 100	13,7	17,00	2,04
2 278 900	4 878 800	51 183	53 783	2 599 900	5,1	15,36	0,77
393 200	2 038 700	19 680	21 325	1 645 500	8,4	15,70	1,21
298 000	684 400	3 854	4 240	386 400	10,0	15,60	1,42
330 200	906 700	6 944	7 520	576 500	8,3	15,00	1,15
-	811 000	13 751	14 562	811 000	5,9	14,00	0,78
-	-	3 528	3 528	-	-	14,20	-
-	581 900	4 824	5 406	581 900	12,1	14,75	1,59
309 400	521 400	2 075	2 287	212 000	10,2	14,00	1,30
1 330 800	5 544 100	54 655	58 868	4 213 300	7,7	14,93	1,08

Tabell C 2 forts.

Län Primärkommun	Folkmängd 1977-01-01	"Eget" skat- teunderlag, 1 000 skr	Egen skatte- kraft	Garanterad skattekraft i % av medelskattekraften	
				Enligt nuv. regler ^a	Enligt förslaget
1	2	3	4	5	6
<i>Östergötlands län</i>					
Boxholm	5 866	1 118	84,85	98,14	113
Finspång	25 021	5 358	95,32	95,15	103
Kinda	10 637	1 872	78,33	95,26	105
Linköping	110 053	25 473	103,03	95,03	103
Mjölby	25 527	4 762	83,03	95,05	107
Motala	49 625	9 878	88,60	95,08	104
Norrköping	119 967	25 642	95,14	95,07	109
Söderköping	10 476	1 886	80,14	95,62	106
Valdemarsvik	9 027	1 579	77,84	95,61	104
Ydre	4 294	727	75,32	95,34	115
Åtvidaberg	12 856	2 423	83,89	95,10	104
Ödeshög	6 082	959	70,16	95,20	105
Hela länet	389 431	81 675	93,35	95,15	105,74
<i>Jönköpings län</i>					
Aneby	6 565	1 106	74,97	95,12	111
Eksjö	18 172	3 734	91,46	95,06	105
Gislaved	27 808	5 765	92,27	95,04	102
Gnosjö	8 536	1 871	97,56	95,05	100
Jönköping	108 171	23 377	96,20	95,05	103
Nässjö	32 390	6 356	87,34	95,05	102
Sävsjö	11 609	2 162	82,91	95,06	103
Tranås	18 697	3 572	85,05	95,05	101
Vaggeryd	11 502	2 259	87,42	95,10	105
Vetlanda	28 598	5 513	85,80	95,06	102
Värnamo	30 094	6 450	95,40	95,05	102
Hela länet	302 142	62 165	91,58	95,05	102,77
<i>Kronobergs län</i>					
Alvesta	18 918	3 406	80,15	95,09	107
Lessebo	8 918	1 736	86,64	95,07	110
Ljungby	26 451	5 059	85,13	95,13	105
Markaryd	12 009	2 443	90,55	95,16	107
Tingsryd	14 774	2 533	76,32	95,13	112
Uppvidinge	11 370	2 209	86,48	95,05	110
Växjö	62 537	13 886	98,83	95,04	102
Älmhult	15 342	3 056	88,67	95,10	104
Hela länet	170 319	34 328	89,71	95,09	105,37

Tillskott av skatteunderlag, skr		Totalt skatteunderlag 1 000 skr		Ökning av det totala skatteunderlaget enligt förslaget		Utdebitering för 1977, kr/skr	Förändrat utdebiterings- behov p. g. a. förslaget, kr/skr
Enligt regler	Enligt förslaget	Enligt regler	Enligt förslaget	Skr	%		
7	8	9	10	11	12	13	14
175 200	371 000	1 293	1 489	195 800	15,1	15,50	2,04
–	432 000	5 358	5 790	432 000	8,1	15,90	1,19
404 600	637 400	2 276	2 509	232 800	10,2	14,00	1,30
–	–	25 473	25 473	–	–	14,00	–
689 500	1 374 600	5 451	6 136	685 100	12,6	15,00	1,67
722 200	1 717 100	10 600	11 595	994 900	9,4	16,00	1,37
–	3 735 600	25 642	29 377	3 735 600	14,6	16,45	2,09
364 500	608 700	2 251	2 495	244 200	10,9	15,25	1,49
360 200	530 500	1 939	2 109	170 300	8,8	16,50	1,33
193 200	382 800	920	1 109	189 600	20,6	14,50	2,48
323 700	580 700	2 747	3 004	257 000	9,4	15,70	1,34
342 100	476 000	1 301	1 435	133 900	10,3	14,50	1,35
3 575 200	10 846 400	85 250	92 521	7 271 200	8,5	15,35	1,25
297 300	531 400	1 403	1 637	234 100	16,7	14,50	2,07
146 700	552 600	3 881	4 287	405 900	10,5	16,40	1,55
173 100	607 700	5 938	6 372	434 600	7,3	15,50	1,06
–	46 700	1 871	1 918	46 700	2,5	15,00	0,37
–	1 653 300	23 377	25 031	1 653 300	7,1	15,70	1,04
560 700	1 066 500	6 916	7 422	505 800	7,3	15,85	1,08
316 900	523 900	2 479	2 686	207 000	8,3	15,20	1,17
420 200	670 000	3 993	4 242	249 800	6,3	15,95	0,94
198 400	454 200	2 457	2 713	255 800	10,4	15,50	1,46
594 900	1 040 700	6 107	6 553	445 800	7,3	15,60	1,06
–	446 400	6 450	6 896	446 400	6,9	16,00	1,04
2 708 200	7 593 400	64 873	69 758	4 885 200	7,5	15,71	1,10
635 300	1 141 300	4 042	4 548	506 000	12,5	15,50	1,72
169 000	468 100	1 905	2 204	299 100	15,7	15,75	2,14
594 000	1 180 500	5 653	6 240	586 500	10,4	14,30	1,34
124 200	443 700	2 567	2 887	319 500	12,4	15,00	1,66
624 400	1 184 300	3 157	3 717	559 900	17,7	15,50	2,33
219 000	600 800	2 428	2 810	381 800	15,7	16,50	2,24
–	445 000	13 886	14 331	445 000	3,2	15,75	0,49
221 600	528 300	3 278	3 585	306 700	9,4	15,50	1,33
2 587 500	5 992 000	36 916	40 320	3 404 500	9,2	15,47	1,30

Tabell C 2 forts.

Län Primärkommun	Folkmängd 1977-01-01	"Eget" skat- teunderlag, 1 000 skr	Egen skatte- kraft	Garanterad skattekraft i % av medelskattekraften	
				Enligt nuv. regler ^a	Enligt förslaget
1	2	3	4	5	6
<i>Kalmar län</i>					
Borgholm	10 786	1 571	64,85	101,18	101
Emmaboda	11 529	2 266	87,49	95,05	103
Hultsfred	18 319	3 454	83,91	95,05	104
Högsby	7 694	1 360	78,70	96,72	113
Kalmar	52 583	11 027	93,34	95,13	100
Mönsterås	13 109	2 366	80,32	95,18	106
Mörbylånga	11 760	1 829	69,22	100,65	102
Nybro	21 519	4 160	86,05	95,06	100
Oskarshamn	27 995	5 637	89,62	95,09	106
Torsås	7 677	1 106	64,13	95,18	104
Vimmerby	16 317	2 976	81,17	95,06	103
Västervik	41 681	8 217	87,75	95,16	104
Hela länet	240 969	45 968	84,91	95,70	103,06
<i>Gotlands län</i>					
Gotland	54 621	9 676	78,85	115,18	119
Hela länet	54 621	9 676	78,85	115,18	119
<i>Blekinge län</i>					
Karlshamn	32 018	6 494	90,28	95,08	102
Karlskrona	60 232	12 144	89,74	95,08	100
Olofström	16 651	3 432	91,75	95,04	100
Ronneby	30 311	5 584	82,00	95,13	104
Sölvesborg	15 750	2 884	81,51	95,28	102
Hela länet	154 962	30 538	87,72	95,10	101,40
<i>Kristianstads län</i>					
Bromölla	11 523	2 382	92,00	95,07	100
Båstad	11 329	2 241	88,07	96,70	100
Hässleholm	48 574	9 254	84,80	95,13	101
Klippan	16 408	3 125	84,79	95,11	101
Kristianstad	67 598	14 378	94,68	95,15	101
Osby	13 774	2 586	83,57	95,09	101
Perstorp	7 481	1 674	99,63	95,07	103
Simrishamn	20 055	3 594	79,78	95,41	103
Tomelilla	12 633	2 141	75,44	95,17	104
Åstorp	12 051	2 211	81,66	95,12	101
Ängelholm	28 432	5 804	90,87	95,28	101
Örkelljunga	8 913	1 558	77,82	95,34	103
Östra Göinge	15 170	2 860	83,93	95,10	106
Hela länet	273 941	53 810	87,43	95,23	101,60

Tillskott av skatteunderlag, skr		Totalt skatteunderlag 1 000 skr		Ökning av det totala skatteunderlaget enligt förslaget		Utdebitering för 1977, kr/skr	Förändrat utdebiterings- behov p. g. a. förslaget, kr/skr
Enligt regler	Enligt förslaget	Enligt regler	Enligt förslaget	Skr	%		
7	8	9	10	11	12	13	14
880 400	880 400	2 452	2 452	—	—	14,00	—
195 800	401 700	2 462	2 668	205 900	8,4	14,80	1,14
458 400	826 700	3 912	4 280	368 300	9,4	15,00	1,29
311 400	592 900	1 672	1 953	281 500	16,8	15,80	2,28
211 000	786 300	11 238	11 813	575 300	5,1	15,25	0,74
437 600	756 200	2 803	3 122	318 600	11,4	16,10	1,64
830 400	866 200	2 659	2 695	35 800	1,3	14,50	0,19
435 500	674 400	4 596	4 834	238 900	5,2	14,80	0,73
343 800	1 030 100	5 980	6 667	686 300	11,5	15,35	1,58
535 500	687 600	1 642	1 794	152 100	9,3	14,50	1,23
509 000	800 100	3 485	3 776	291 100	8,4	15,60	1,20
693 500	1 521 400	8 911	9 739	827 900	9,3	15,00	1,28
5 842 300	9 824 000	51 811	55 792	3 981 700	7,7	15,13	1,09
4 458 800	4 927 100	14 134	14 603	468 300	3,3	25,50	0,82
4 458 800	4 927 100	14 134	14 603	468 300	3,3	25,50	0,82
345 200	843 300	6 839	7 337	498 100	7,3	15,00	1,02
721 800	1 387 700	12 866	13 532	665 900	5,2	15,90	0,78
123 000	308 500	3 555	3 741	185 500	5,2	15,35	0,76
894 700	1 498 400	6 478	7 082	603 700	9,3	14,00	1,19
487 000	724 900	3 371	3 609	237 900	7,1	14,30	0,94
2 571 700	4 762 800	33 110	35 301	2 191 100	6,6	15,15	0,93
79 400	207 000	2 461	2 589	127 600	5,2	12,85	0,63
219 700	303 700	2 461	2 545	84 000	3,4	14,35	0,47
1 127 600	1 767 900	10 381	11 022	640 300	6,2	14,00	0,81
380 500	597 700	3 506	3 723	217 200	6,2	14,50	0,85
70 900	960 100	14 449	15 338	889 200	6,2	13,75	0,80
356 600	539 500	2 943	3 125	182 900	6,2	14,10	0,83
—	56 700	1 674	1 731	56 700	3,4	14,50	0,47
704 600	1 046 400	4 299	4 641	341 800	8,0	13,80	1,02
559 800	810 500	2 701	2 952	250 700	9,3	14,50	1,23
364 300	523 600	2 575	2 734	159 300	6,2	13,50	0,79
281 900	647 200	6 086	6 451	365 300	6,0	14,10	0,80
350 800	504 100	1 909	2 062	153 300	8,0	14,00	1,04
380 700	752 300	3 241	3 613	371 600	11,5	15,30	1,57
4 876 800	8 716 700	58 687	62 527	3 839 900	6,5	14,01	0,86

Tabell C 2 forts.

Län Primärkommun	Folkmängd 1977-01-01	"Eget" skat- teunderlag, 1 000 skr	Egen skatte- kraft	Garanterad skattekraft i % av medelskattekraften	
				Enligt nuv. regler ^d	Enligt förslaget
1	2	3	4	5	6
<i>Malmöhus län</i>					
Bjuv	14 378	2 781	86,11	95,05	105
Burlöv	14 229	3 354	104,92	95,09	101
Eslöv	26 480	5 401	90,80	95,18	103
Helsingborg	101 323	23 130	101,61	95,04	103
Höganäs	21 395	4 260	88,63	95,59	108
Hörby	11 948	2 085	77,66	95,36	100
Höör	10 160	1 928	84,47	95,80	103
Kävlinge	19 726	3 940	88,91	95,25	104
Landskrona	37 952	8 910	104,50	95,08	103
Lomma	15 897	3 497	97,91	95,22	108
Lund	76 536	18 759	109,10	95,08	100
Malmö	240 220	61 981	114,85	99,16	102
Sjöbo	14 420	2 371	73,18	95,45	103
Skurup	11 923	2 001	74,69	95,18	105
Staffanstorp	16 270	3 440	94,11	95,13	106
Svalöv	12 660	2 307	81,12	95,14	105
Svedala	13 710	2 598	84,36	95,14	109
Trelleborg	34 488	7 098	91,61	95,20	101
Vellinge	22 244	4 879	97,64	96,23	104
Ystad	23 723	4 786	89,79	95,21	100
Hela länet	739 682	169 506	102,00	96,49	102,68
<i>Hallands län</i>					
Falkenberg	33 553	6 343	84,15	95,32	101
Halmstad	74 718	15 762	93,90	95,21	100
Hylte	11 266	2 264	89,43	95,14	104
Kungsbacka	39 792	7 811	87,38	96,21	103
Laholm	20 354	3 473	75,95	95,60	101
Varberg	43 302	8 689	89,32	95,42	101
Hela länet	222 985	44 343	88,52	95,48	101,17

Tillskott av skatteunderlag, skr		Totalt skatteunderlag 1 000 skr		Ökning av det totala skatteunderlaget enligt förslaget		Utdebitering för 1977, kr/skr	Förändrat utdebiterings- behov p. g. a. förslaget, kr/skr
Enligt nuv. regler	Enligt förslaget	Enligt nuv. regler	Enligt förslaget	Skr	%		
7	8	9	10	11	12	13	14
289 000	610 200	3 070	3 392	321 200	10,5	14,50	1,37
-	-	3 354	3 354	-	-	14,35	-
261 100	726 000	5 663	6 127	464 900	8,2	14,95	1,13
-	316 400	23 130	23 446	316 400	1,4	15,10	0,20
334 200	930 900	4 594	5 191	596 700	13,0	14,85	1,71
474 900	599 500	2 560	2 684	124 600	4,9	14,00	0,65
258 500	422 900	2 187	2 351	164 400	7,5	14,00	0,98
281 300	668 900	4 221	4 609	387 600	9,2	14,40	1,21
-	-	8 910	8 910	-	-	15,15	-
-	360 400	3 497	3 857	360 400	10,3	14,85	1,39
-	-	18 759	18 759	-	-	14,75	-
-	-	61 981	61 981	-	-	23,80	-
721 500	966 000	3 092	3 337	244 500	7,9	13,75	1,01
548 800	811 900	2 549	2 813	263 100	10,3	14,00	1,31
37 400	434 800	3 477	3 875	397 400	11,4	13,70	1,41
398 700	679 300	2 706	2 986	280 600	10,4	15,25	1,43
332 000	759 000	2 930	3 357	427 000	14,6	15,25	1,94
278 000	727 500	7 376	7 826	449 500	6,1	14,00	0,80
-	318 000	4 879	5 197	318 000	6,5	15,00	0,92
288 700	543 900	5 074	5 330	255 200	5,0	14,75	0,71
4 504 100	9 875 600	174 010	179 382	5 371 500	3,1	18,12	0,44
841 500	1 270 000	7 185	7 613	428 500	6,0	14,00	0,79
219 400	1 023 700	15 982	16 786	804 300	5,0	14,50	0,69
144 500	368 700	2 408	2 632	224 200	9,3	14,00	1,19
789 500	1 396 600	8 601	9 208	607 100	7,1	14,30	0,94
898 400	1 145 400	4 371	4 618	247 000	5,7	14,50	0,78
594 200	1 136 600	9 283	9 826	542 400	5,8	14,50	0,80
3 487 500	6 341 000	47 830	50 684	2 853 500	6,0	14,37	0,81

Tabell C 2 forts.

Län Primärkommun	Folkmängd 1977-01-01	"Eget" skat- teunderlag, 1 000 skr	Egen skatte- kraft	Garanterad skattekraft i % av medelskattekraften	
				Enligt nuv. regler ^a	Enligt förslaget
1	2	3	4	5	6
<i>Göteborgs o. Bohus län</i>					
Göteborg	442 410	111 140	111,82	95,15	102
Härryda	21 424	4 216	87,59	95,56	101
Kungälv	28 324	5 784	90,89	95,56	105
Lysekil	15 136	3 085	90,72	95,72	101
Munkedal	10 342	1 738	74,82	95,26	100
Mölndal	46 937	11 423	108,33	95,12	101
Orust	11 177	1 740	69,31	96,99	108
Partille	27 146	6 188	101,47	95,17	103
Sotenäs	9 069	1 588	77,96	96,02	100
Stenungsund	14 836	3 484	104,54	95,75	104
Strömstad	9 485	1 743	81,82	95,64	103
Tanum	11 082	1 689	67,83	96,29	107
Tjörn	10 934	1 890	76,94	96,82	103
Uddevalla	46 668	10 065	96,00	95,26	101
Öckerö	9 404	1 551	73,41	100,30	112
Hela länet	714 374	167 326	104,26	95,37	102,29
<i>Älvsborgs län</i>					
Ale	22 132	4 100	82,46	95,14	104
Alingsås	28 172	5 643	89,16	95,21	101
Bengtsfors	12 335	2 399	86,58	100,09	102
Borås	104 415	22 396	95,47	95,04	104
Dals-Ed	5 298	855	71,85	100,10	107
Färgelanda	6 995	1 102	70,13	95,27	106
Herrljunga	8 938	1 545	76,94	95,09	100
Lerum	28 835	5 658	87,34	95,42	108
Lilla Edet	11 358	2 130	83,48	95,30	104
Mark	30 344	5 626	82,53	95,20	106
Mellerud	10 499	1 751	74,24	95,25	103
Svenljunga	10 305	1 880	81,21	95,22	105
Tranemo	11 933	2 797	104,34	95,08	104
Trollhättan	50 791	11 488	100,67	95,05	100
Ulricehamn	21 434	4 197	87,15	95,14	104
Vårgårda	8 570	1 379	71,64	95,14	100
Vänersborg	34 458	7 393	95,50	95,12	101
Åmål	13 380	2 536	84,37	95,10	100
Hela länet	420 192	84 876	89,91	95,35	103,21

Tillskott av skatteunderlag, skr		Totalt skatteunderlag 1 000 skr		Ökning av det totala skatteunderlaget enligt förslaget		Utdebitering för 1977, kr/skr	Förändrat utdebiterings- behov p. g. a. förslaget, kr/skr
Enligt nuv. regler	Enligt förslaget	Enligt nuv. regler	Enligt förslaget	Skr	%		
7	8	9	10	11	12	13	14
-	-	111 140	111 140	-	-	24,65	-
383 600	645 200	4 600	4 861	261 600	5,7	14,75	0,79
297 200	897 700	6 081	6 681	600 500	9,9	15,00	1,35
170 200	349 700	3 255	3 434	179 500	5,5	15,70	0,82
474 900	585 000	2 213	2 323	110 100	5,0	14,00	0,66
-	-	11 423	11 423	-	-	14,30	-
695 200	971 500	2 436	2 712	276 300	11,3	14,95	1,52
-	93 300	6 188	6 282	93 300	1,5	15,60	0,23
368 000	449 000	1 956	2 037	81 000	4,1	15,00	0,60
-	-	3 484	3 484	-	-	17,00	-
294 600	451 400	2 038	2 195	156 800	7,7	16,10	1,15
708 400	975 100	2 397	2 664	266 700	11,1	16,00	1,60
488 400	640 200	2 378	2 530	151 800	6,4	15,00	0,90
-	523 900	10 065	10 589	523 900	5,2	15,40	0,76
568 100	815 200	2 119	2 366	247 100	11,7	16,30	1,70
4 448 600	7 397 200	171 775	174 723	2 948 600	1,7	21,54	0,26
630 200	1 071 000	4 730	5 171	440 800	9,3	15,75	1,34
382 800	749 300	6 026	6 392	366 500	6,1	14,95	0,86
374 400	427 200	2 774	2 827	52 800	1,9	16,00	0,30
-	2 000 000	22 396	24 396	2 000 000	8,9	15,70	1,29
336 300	418 400	1 191	1 274	82 100	6,9	15,75	1,02
395 100	563 700	1 497	1 666	168 600	11,3	14,50	1,47
364 500	463 100	1 909	2 008	98 600	5,2	15,00	0,74
523 700	1 338 600	6 181	6 996	814 900	13,2	14,82	1,73
301 500	523 600	2 432	2 654	222 100	9,1	16,00	1,34
863 500	1 600 000	6 490	7 226	736 500	11,3	15,75	1,61
495 500	678 300	2 247	2 429	182 800	8,1	14,00	1,05
324 400	550 900	2 204	2 431	226 500	10,3	15,50	1,44
-	-	2 797	2 797	-	-	14,50	-
-	-	11 488	11 488	-	-	14,50	-
384 300	811 200	4 581	5 008	426 900	9,3	16,30	1,39
452 300	546 000	1 832	1 925	93 700	5,1	14,50	0,71
-	426 000	7 393	7 819	426 000	5,8	14,50	0,79
322 600	469 700	2 859	3 006	147 100	5,1	14,95	0,73
6 151 100	12 637 000	91 027	97 513	6 485 900	7,1	15,22	1,02

Tabell C 2 forts.

Län Primärkommun	Folkmängd 1977-01-01	"Eget" skat- teunderlag, 1 000 skr	Egen skatte- kraft	Garanterad skattekraft i % av medelskattekraften	
				Enligt nuv. regler ^a	Enligt förslaget
1	2	3	4	5	6
<i>Skaraborgs län</i>					
Falköping	32 355	6 472	89,04	95,04	102
Grästorp	5 345	952	79,31	95,07	100
Gullspång	6 881	1 260	81,49	95,20	106
Götene	12 446	2 261	80,88	95,15	102
Habo	7 076	1 226	77,15	95,30	111
Hjo	7 880	1 409	79,57	95,15	102
Karlsborg	8 180	1 713	93,20	95,19	103
Lidköping	34 617	7 083	91,08	95,05	102
Mariestad	24 565	4 985	90,32	95,06	103
Mullsjö	5 275	927	78,25	95,50	106
Skara	17 264	3 505	90,38	95,06	103
Skövde	45 665	9 986	97,33	95,06	100
Tibro	11 038	2 099	84,63	95,12	101
Tidaholm	12 997	2 341	80,18	95,12	101
Töreboda	10 304	1 668	72,06	95,09	105
Vara	22 398	3 999	79,48	95,07	103
Hela länet	264 286	51 887	87,39	95,09	102,34
<i>Värmlands län</i>					
Arvika	27 299	5 165	84,21	100,08	104
Eda	9 567	1 648	76,66	100,10	103
Filipstad	15 364	3 175	91,98	95,05	102
Forshaga	11 520	2 035	78,62	95,15	112
Grums	10 897	2 134	87,16	95,11	102
Hagfors	18 456	3 580	86,35	100,60	105
Hammarö	10 976	2 579	104,61	95,26	100
Karlstad	72 677	16 905	103,53	95,06	100
Kil	10 435	1 719	73,31	95,20	107
Kristinehamn	27 536	5 910	95,53	95,11	100
Munkfors	5 444	1 058	86,48	100,06	111
Storfors	5 316	1 031	86,30	95,24	101
Sunne	13 591	2 331	76,33	100,17	108
Säffle	19 686	3 718	84,06	95,12	104
Torsby	15 952	2 940	82,04	110,09	110
Årjäng	9 813	1 714	77,76	100,12	105
Hela länet	284 529	57 640	90,17	97,46	103,36

Tillskott av skatteunderlag, skr		Totalt skatteunderlag 1 000 skr		Ökning av det totala skatteunderlaget enligt förslaget		Utdebitering för 1977, kr/skr	Förändrat utdebiterings- behov p. g. a. förslaget, kr/skr
Enligt regler	Enligt nuv. förslaget	Enligt regler	Enligt nuv. förslaget	Skr	%		
7	8	9	10	11	12	13	14
436 200	941 900	6 909	7 414	505 700	7,3	14,20	0,97
189 300	248 500	1 142	1 201	59 200	5,2	13,00	0,64
211 900	378 900	1 472	1 639	167 000	11,3	15,00	1,53
399 000	590 600	2 660	2 852	191 600	7,2	14,50	0,97
288 600	538 100	1 515	1 765	249 500	16,5	14,50	2,05
275 700	397 100	1 684	1 806	121 400	7,2	14,25	0,96
36 500	180 100	1 749	1 893	143 600	8,2	15,00	1,14
309 100	849 400	7 392	7 933	540 300	7,3	14,90	1,01
261 300	699 500	5 246	5 684	438 200	8,4	15,50	1,19
204 400	328 800	1 132	1 256	124 400	11,0	15,00	1,49
181 600	489 600	3 687	3 995	308 000	8,4	15,10	1,16
-	273 600	9 986	10 259	273 600	2,7	14,70	0,39
260 200	406 000	2 359	2 505	145 800	6,2	13,50	0,79
436 300	607 900	2 777	2 949	171 600	6,2	14,75	0,86
533 100	762 500	2 201	2 431	229 400	10,4	14,40	1,36
784 500	1 183 600	4 784	5 183	399 100	8,3	14,50	1,12
4 807 700	8 876 100	56 695	60 763	4 068 400	7,2	14,66	0,98
973 600	1 213 700	6 138	6 378	240 100	3,9	15,25	0,57
503 800	566 100	2 151	2 214	62 300	2,9	15,00	0,42
106 100	346 000	3 281	3 521	239 900	7,3	15,50	1,06
427 600	863 900	2 462	2 899	436 300	17,7	15,90	2,39
194 600	363 200	2 328	2 497	168 600	7,2	15,10	1,02
590 800	773 100	4 171	4 354	182 300	4,4	15,25	0,64
-	-	2 579	2 579	-	-	15,40	-
-	-	16 905	16 905	-	-	15,70	-
513 200	789 800	2 232	2 508	276 600	12,4	15,10	1,67
-	276 400	5 910	6 186	276 400	4,7	15,25	0,68
166 100	299 900	1 224	1 358	133 800	10,9	15,50	1,53
106 800	175 600	1 137	1 206	68 800	6,0	15,50	0,88
727 800	966 900	3 059	3 298	239 100	7,8	15,15	1,10
489 000	881 700	4 207	4 600	392 700	9,3	14,80	1,26
1 005 200	1 005 200	3 945	3 945	-	-	15,25	-
493 000	600 600	2 207	2 315	107 600	4,9	15,50	0,72
6 297 600	9 122 100	63 938	66 762	2 824 500	4,4	15,39	0,65

Tabell C 2 forts.

Län Primärkommun	Folkmängd 1977-01-01	"Eget" skat- teunderlag, 1 000 skr	Egen skatte- kraft	Garanterad skattekraft i % av medelskattekraften	
				Enligt regler ^a	Enligt förslaget
1	2	3	4	5	6
<i>Örebro län</i>					
Askersund	11 405	2 189	85,44	95,28	108
Degerfors	12 166	2 367	86,59	95,10	102
Hallsberg	16 729	3 292	87,58	95,10	104
Hällefors	11 130	2 241	89,61	95,23	107
Karlskoga	37 724	8 932	105,40	95,02	100
Kumla	17 346	3 428	87,96	95,09	104
Laxå	8 837	1 868	94,11	95,08	104
Lindesberg	24 543	4 940	89,59	95,13	107
Ljusnarsberg	7 135	1 341	83,64	95,26	111
Nora	9 421	1 949	92,07	95,24	104
Örebro	117 383	26 343	99,89	95,04	110
Hela länet	273 819	58 889	95,73	95,09	106,67
<i>Västmanlands län</i>					
Arboga	14 653	3 030	92,03	95,10	101
Fagersta	15 724	3 714	105,15	97,44	100
Hallstahammar	18 644	4 031	96,24	95,03	105
Heby	13 168	2 202	74,45	95,29	106
Kungsör	8 390	1 611	85,47	95,14	105
Köping	27 715	5 859	94,10	95,47	101
Norberg	6 679	1 325	88,29	95,18	109
Sala	20 520	3 991	86,57	95,18	102
Skinnskatteberg	5 395	1 128	93,04	95,40	111
Surahammar	11 221	2 460	97,57	95,05	104
Västerås	118 055	28 094	105,93	95,03	104
Hela länet	260 164	57 445	98,28	95,27	103,59
<i>Kopparbergs län</i>					
Avesta	27 120	5 478	89,91	95,07	106
Borlänge	46 059	10 190	98,48	95,04	101
Falun	48 454	10 714	98,42	95,10	101
Gagnef	9 516	1 658	77,53	95,30	109
Hedemora	16 984	3 249	85,15	95,15	109
Leksand	13 011	2 453	83,93	100,61	108
Ludvika	33 023	7 143	96,28	95,07	106
Malung	11 927	2 423	90,44	110,64	111
Mora	18 239	3 641	88,86	100,14	104
Orsa	7 191	1 257	77,82	110,16	111
Rättvik	10 823	1 989	81,80	100,37	108
Smedjebacken	13 576	2 672	87,62	95,25	106
Säter	10 375	1 969	84,50	95,25	106
Vansbro	8 624	1 516	78,26	100,10	111
Älvdalen	8 428	1 742	91,99	120,32	127
Hela länet	283 350	58 095	91,26	97,82	105,75

Tillskott av skatteunderlag, skr		Totalt skatteunderlag 1 000 skr		Ökning av det totala skatteunderlaget enligt förslaget		Utdebitering för 1977, kr/skr	Förändrat utdebiteringsbehov p. g. a. förslaget, kr/skr
Enligt nuv. regler	Enligt förslaget	Enligt nuv. regler	Enligt förslaget	Skr	%		
7	8	9	10	11	12	13	14
252 200	578 100	2 441	2 767	325 900	13,3	15,70	1,85
232 400	421 100	2 599	2 788	188 700	7,3	15,90	1,08
277 400	616 900	3 569	3 909	339 500	9,5	16,25	1,41
140 500	434 700	2 381	2 675	294 200	12,4	14,90	1,64
-	-	8 932	8 932	-	-	16,00	-
283 200	625 200	3 711	4 053	342 000	9,2	13,95	1,18
19 100	196 300	1 888	2 065	177 200	9,4	15,50	1,33
305 200	959 800	5 245	5 900	654 600	12,5	15,50	1,72
186 300	438 600	1 527	1 779	252 300	16,5	15,55	2,20
67 000	252 500	2 016	2 201	185 500	9,2	15,50	0,88
-	2 665 900	26 343	29 008	2 665 900	10,1	16,25	1,49
1 763 300	7 189 100	60 652	66 078	5 425 800	8,9	15,87	1,30
101 000	295 200	3 131	3 325	194 200	6,2	15,55	0,91
-	-	3 714	3 714	-	-	15,50	-
-	366 800	4 031	4 398	366 800	9,1	15,25	1,27
616 500	933 400	2 819	3 136	316 900	11,2	15,00	1,52
182 300	368 100	1 793	1 979	185 800	10,4	14,45	1,36
85 600	429 900	5 944	6 289	344 300	5,8	16,10	0,88
103 400	310 800	1 428	1 636	207 400	14,5	15,20	1,93
396 700	711 100	4 388	4 702	314 400	7,2	15,50	1,04
28 600	217 700	1 156	1 345	189 100	16,4	15,05	2,12
-	162 000	2 460	2 622	162 000	6,6	14,90	0,92
-	-	28 094	28 094	-	-	14,80	-
1 514 100	3 795 000	58 959	61 240	2 280 900	3,9	15,11	0,57
314 600	980 500	5 792	6 458	665 900	11,5	17,00	1,75
-	261 100	10 190	10 451	261 100	2,6	16,45	0,41
-	280 800	10 714	10 995	280 800	2,6	15,25	0,39
379 900	672 700	2 037	2 330	292 800	14,4	16,00	2,01
381 500	910 000	3 631	4 159	528 500	14,6	17,00	2,16
487 500	703 500	2 941	3 157	216 000	7,3	16,85	1,15
-	721 500	7 143	7 864	721 500	10,1	16,35	1,50
541 100	541 100	2 965	2 965	-	-	15,60	-
461 900	620 200	4 103	4 261	158 300	3,9	15,85	0,59
522 400	536 000	1 780	1 793	13 600	0,8	16,65	0,13
451 600	637 100	2 441	2 626	185 500	7,6	17,00	1,20
232 800	560 600	2 905	3 233	327 800	11,3	16,20	1,64
250 600	501 200	2 220	2 471	250 600	11,3	16,00	1,62
423 100	634 300	1 939	2 151	211 200	10,9	15,85	1,56
536 400	662 900	2 278	2 405	126 500	5,6	16,65	0,88
4 983 400	9 223 500	63 078	67 319	4 240 100	6,7	16,22	1,03

Tabell C 2 forts.

Län Primärkommun	Folkmängd 1977-01-01	"Eget" skat- teunderlag, 1 000 skr	Egen skatte- kraft	Garanterad skattekraft i % av medelskattekraften	
				Enligt nuv. regler ^d	Enligt förslaget
1	2	3	4	5	6
<i>Gävleborgs län</i>					
Bollnäs	27 546	5 420	87,58	110,10	110
Gävle	87 408	20 211	102,92	95,04	105
Hofors	14 265	3 036	94,75	98,27	102
Hudiksvall	36 702	7 211	87,46	110,11	110
Ljusdal	21 846	3 682	75,03	110,13	115
Nordanstig	11 616	1 849	70,85	110,25	110
Ockelbo	6 423	1 250	86,63	100,19	113
Ovanåker	13 563	2 479	81,37	110,08	110
Sandviken	43 330	9 331	95,85	95,05	103
Söderhamn	31 928	6 525	90,97	110,10	112
Hela länet	294 627	60 995	92,15	102,64	107,79
<i>Västernorrlands län</i>					
Härnösand	27 040	6 128	100,87	110,08	110
Kramfors	27 572	4 942	79,78	110,13	112
Sollefteå	26 147	5 311	90,41	120,12	120
Sundsvall	94 148	20 833	98,50	110,05	110
Timrå	18 784	3 473	82,29	110,11	112
Ånge	13 806	2 753	88,76	112,74	120
Örnsköldsvik	60 740	12 305	90,17	110,05	110
Hela länet	268 237	55 744	92,50	111,19	111,88
<i>Jämtlands län</i>					
Berg	8 802	1 335	67,50	121,74	129
Bräcke	9 415	1 568	74,12	120,41	127
Härjedalen	13 114	2 447	83,05	120,56	125
Krokom	13 028	2 202	75,25	120,22	124
Ragunda	7 767	1 376	78,88	122,85	129
Strömsund	17 606	3 111	78,64	120,11	131
Åre	9 228	1 595	76,92	120,53	125
Östersund	54 792	11 887	96,57	110,03	110
Hela länet	133 752	25 521	84,93	116,35	120,19

Tillskott av skatteunderlag, skr		Totalt skatteunderlag 1 000 skr		Ökning av det totala skatteunderlaget enligt förslaget		Utdebitering för 1977, kr/skr	Förändrat utdebiterings- behov p. g. a. förslaget, kr/skr
Enligt nuv. regler	Enligt förslaget	Enligt nuv. regler	Enligt förslaget	Skr	%		
7	8	9	10	11	12	13	14
1 394 000	1 394 000	6 814	6 814	-	-	15,00	-
-	408 000	20 211	20 619	408 000	2,0	14,15	0,28
112 800	232 400	3 149	3 269	119 600	3,8	15,11	0,55
1 868 000	1 868 000	9 079	9 079	-	-	14,00	-
1 722 700	1 961 900	5 405	5 644	239 200	4,4	16,50	0,70
1 028 200	1 028 200	2 877	2 877	-	-	15,00	-
195 800	380 500	1 446	1 631	184 700	12,8	13,50	1,53
875 000	875 000	3 354	3 354	-	-	14,45	-
-	695 600	9 331	10 027	695 600	7,5	16,25	1,13
1 371 900	1 508 300	7 897	8 034	136 400	1,7	14,80	0,25
8 568 400	10 351 900	69 564	71 347	1 783 500	2,6	14,81	0,38
559 700	559 700	6 687	6 687	-	-	16,40	-
1 880 100	1 996 000	6 822	6 938	115 900	1,7	16,80	0,28
1 745 100	1 745 100	7 056	7 056	-	-	14,84	-
2 443 100	2 443 100	23 276	23 276	-	-	14,50	-
1 173 900	1 253 700	4 647	4 726	79 800	1,7	14,56	0,25
743 700	969 000	3 497	3 722	225 300	6,4	15,50	0,94
2 713 000	2 713 000	15 018	15 018	-	-	15,00	-
11 258 600	11 679 600	67 003	67 424	421 000	0,6	15,11	0,10
1 071 600	1 216 200	2 406	2 551	144 600	6,0	16,50	0,94
979 100	1 118 500	2 547	2 686	139 400	5,5	17,00	0,88
1 105 100	1 235 900	3 552	3 683	130 800	3,7	17,50	0,62
1 316 500	1 427 000	3 519	3 629	110 500	3,1	16,25	0,49
767 200	874 500	2 144	2 251	107 300	5,0	16,50	0,79
1 640 100	2 071 000	4 751	5 182	430 900	9,1	17,50	1,46
906 800	996 700	2 502	2 591	89 900	3,6	17,20	0,60
1 654 800	1 654 800	13 542	13 542	-	-	14,75	-
9 441 200	10 594 600	34 962	36 115	1 153 400	3,3	15,95	0,55

Tabell C 2 forts.

Län Primärkommun	Folkmängd 1977-01-01	"Eget" skat- teunderlag, 1 000 skr	Egen skatte- kraft	Garanterad skattekraft i % av medelskattekraften	
				Enligt nuv. regler ^a	Enligt förslaget
1	2	3	4	5	6
<i>Västerbottens län</i>					
Lycksele	14 681	2 953	89,52	130,04	132
Nordmaling	7 737	1 291	74,26	110,12	121
Norsjö	10 138	1 932	84,81	121,55	126
Robertfors	7 471	1 243	74,06	110,20	117
Skellefteå	72 929	14 788	90,26	110,04	111
Sorsele	4 030	679	74,96	130,77	138
Storuman	8 418	1 545	81,68	130,21	131
Umeå	76 276	17 131	99,97	110,03	110
Vilhelmina	8 769	1 511	76,72	130,12	131
Vindeln	7 130	1 274	79,51	120,09	120
Vännäs	11 308	2 026	79,76	120,06	120
Åsele	8 818	1 562	78,82	130,06	132
Hela länet	237 705	47 934	89,76	115,10	116,53
<i>Norrbottnens län</i>					
Arjeplog	4 152	795	85,20	132,12	141
Arvidsjaur	8 063	1 507	83,21	130,04	136
Boden	28 178	6 163	97,36	130,04	130
Gällivare	25 279	5 595	98,51	130,02	132
Haparanda	9 080	1 446	70,86	130,05	132
Jokkmokk	7 562	1 508	88,75	130,05	143
Kalix	18 767	3 455	81,94	130,05	130
Kiruna	31 222	7 389	105,35	130,11	130
Luleå	67 190	15 469	102,48	120,05	120
Pajala	9 164	1 432	69,57	142,66	148
Piteå	36 463	7 307	89,20	120,08	120
Älvsbyn	9 272	1 688	81,02	130,05	130
Överkalix	5 334	892	74,47	135,94	148
Övertorneå	6 387	1 023	71,28	139,25	145
Hela länet	266 113	55 668	93,11	126,97	128,47
Hela riket	8 236 179	1 849 017	99,93	98,71	106,32

Anm. Förändringar enligt avsnitt 6.1 eller 6.2 i huvudbetänkandet är ej beaktade.

I kol. 4-6 anges skattekraften i procent av medelskattekraften (= 224,66 skattekronor per invånare).

^a Avser egen eller garanterad skattekraft inkl. avfolknings- och sommarstugereglerna.

Tillskott av skatteunderlag, skr		Totalt skatteunderlag 1 000 skr		Ökning av det totala skatteunderlaget enligt förslaget		Utdebitering för 1977, kr/skr	Förändrat utdebiterings- behov p. g. a. förslaget, kr/skr
Enligt regler	Enligt nuv. förslaget	Enligt regler	Enligt nuv. förslaget	Skr	%		
7	8	9	10	11	12	13	14
1 336 500	1 401 100	4 289	4 354	64 600	1,5	14,65	0,22
623 300	812 400	1 914	2 103	189 100	9,9	15,00	1,35
836 600	938 100	2 768	2 870	101 500	3,7	16,75	0,59
606 700	720 800	1 850	1 964	114 100	6,2	15,05	0,87
3 241 100	3 398 100	18 030	18 187	157 000	0,9	15,50	0,13
505 300	570 800	1 184	1 249	65 500	5,5	16,70	0,88
917 800	932 700	2 463	2 477	14 900	0,6	15,50	0,09
1 724 000	1 724 000	18 855	18 855	–	–	16,77	–
1 051 900	1 069 300	2 563	2 581	17 400	0,7	16,50	0,11
650 100	650 100	1 924	1 924	–	–	12,50	–
1 023 800	1 023 800	3 050	3 050	–	–	15,00	–
1 015 100	1 053 500	2 577	2 615	38 400	1,5	17,10	0,25
13 532 200	14 294 700	61 466	62 229	762 500	1,2	15,93	0,19
437 600	520 500	1 232	1 315	82 900	6,7	15,50	0,98
848 300	956 300	2 356	2 464	108 000	4,6	13,15	0,58
2 068 700	2 068 700	8 232	8 232	–	–	13,95	–
1 789 600	1 901 900	7 384	7 496	112 300	1,5	16,55	0,25
1 207 500	1 247 200	2 653	2 693	39 700	1,5	15,00	0,22
701 600	921 600	2 209	2 429	220 000	10,0	16,10	1,46
2 028 400	2 028 400	5 483	5 483	–	–	13,75	–
1 737 400	1 737 400	9 127	9 127	–	–	15,20	–
2 653 000	2 653 000	18 122	18 122	–	–	15,60	–
1 504 800	1 614 800	2 937	3 047	110 000	3,7	15,00	0,54
2 530 100	2 530 100	9 837	9 837	–	–	16,25	–
1 021 400	1 021 400	2 709	2 709	–	–	15,45	–
736 600	881 100	1 629	1 774	144 500	8,9	16,00	1,30
975 300	1 057 900	1 998	2 081	82 600	4,1	14,60	0,58
20 240 300	21 140 300	75 908	76 808	900 000	1,2	15,34	0,18
132 803 000	217 184 800	1 981 820	2 066 202	84 381 800	4,3	15,78	0,63

2 Grunderna för uppbyggnad av ett reformerat skatteutjämningsystem

2.1 Beräkning av kostnader och intäkter

Kostnader som kommunerna själva kan påverka bör inte beaktas i skatteutjämningsystemet. Personaltätheten inom exempelvis den slutna åldringsvården påverkar i hög grad vårdstandarden. Kommunerna avgör bl. a. dessa standardfrågor som har betydelse för kostnaderna. Kostnaderna kan även påverkas genom att verksamheten organiseras mer eller mindre effektivt.

Eftersom påverkbara kostnadsskillnader inte bör beaktas i detta sammanhang är det inte lämpligt att grunda skatteutjämnningen på redovisade kostnader enligt räkenskaper. Metoderna för kostnadsredovisningen varierar också mellan olika kommuner. Ett exempel är skillnader i fråga om beräkning av kapitaltjänstkostnader och andra interna kostnadsposter. För verksamhet som delvis finansieras med avgifter påverkas intäkterna genom kommunala beslut om avgifternas storlek. Ett skatteutjämningsystem grundat på redovisade kostnader och intäkter skulle bl. a. gynna kommuner med hög standard och låga avgifter på övriga kommuners bekostnad.

För en rättvis skatteutjämnning är det således nödvändigt att endast ta hänsyn till kostnader och intäkter som kan anses normala. Vad som är normalt får bedömas från fall till fall. Det är inte alltid lämpligt att räkna med ett genomsnitt. I många fall kan det vara rimligt att man kalkylerar med en standard som är representativ för en betydande majoritet.

Man kan diskutera om kapitaltjänstkostnaderna bör beräknas på anskaffningsvärden eller på återanskaffningsvärden. För att fastställa de verkliga anskaffningsvärdena för kommunernas anläggningstillgångar skulle ha behövts uppgifter från samtliga kommuner. För de äldsta anläggningstillgångarna saknas i många fall uppgifter om dessa värden. Kommunförbundet har rekommenderat kommunerna att göra avskrivningar på återanskaffningsvärden och beräkna internränta på bruksvärden. Vi har därför valt att grunda våra beräkningar av kapitaltjänstkostnader på återanskaffningsvärden. Kapitaltjänstkostnaden kan beräknas som en annuitet av anskaffningskostnaden för byggnader och inventarier. Med 1976 års internränta och tre procents avskrivning blir annuiteten för byggnader och anläggningar ca åtta procent. För inventarier har vi räknat med tio procents avskrivning plus internränta, vilket för 1976 motsvarar en annuitet av ca 15 procent.

De kalkylerade kostnaderna och intäkterna får inte uppfattas som statliga normer för olika verksamheter utan endast som ett hjälpmedel för utjämnning av kostnadsskillnader. Kommunerna har självklart frihet att välja högre standard som finansieras med högre utdebitering eller uppvägs av lägre standard inom något annat verksamhetsområde. Det är naturligtvis också möjligt för kommunerna att välja lägre utdebitering och pruta på den standard som ligger till grund för beräkning av skatteutjämningsbidraget. En förutsättning är självfallet att kommunen uppfyller de krav som staten fastställt för vissa delar av den kommunala verksamheten.

2.2 Grundläggande skattekraftsgaranti med tillägg eller avdrag för åldersstruktur och tillägg för minskande invånarantal

Utredningens förslag till förändrat skatteutjämningsystem för primärkommunerna redovisas översiktligt i följande punkter.

1. Kommunerna indelas liksom tidigare i skattekraftsklasser. Antalet klasser ökar från sex till tolv. Klasserna är indelade i treprocentsintervall från 103 procent till 136 procent av medelskattekraften.

Till grund för inplaceringen i skattekraftsklasser ligger särskilda bedömningar och kalkyler. Utgångspunkten för inplaceringen har varit att en kommun med genomsnittliga kostnader på grund av geografiskt läge och bebyggelsestruktur tillförs skatteunderlag motsvarande 105 procent av medelskattekraften. Efter avrundning innebär detta att kommunen normalt har inplacerats i skattekraftsklassen med 106 procents grundgaranti. För kommuner med gynnsam respektive ogynnsam situation vad gäller geografiskt läge och bebyggelsestruktur har hänsyn tagits till kostnadsskillnader på grund av dessa faktorer vid inplaceringen i lägre eller högre skattekraftsklasser.

Indelningen i skattekraftsklasser förutsätts ligga fast under en längre period om exempelvis fem år.

2. Den grundläggande skattekraftsgarantin enligt punkt 1 kompletteras med hänsyn till kommunernas åldersstruktur. Kommuner vilkas åldersstruktur orsakar relativt sett höga kostnader får tillägg till grundgarantin, medan kommuner som har låga kostnader beroende på en gynnsam åldersstruktur får vidkännas avdrag. Den grundläggande skattekraftsgarantin kompletteras vidare med tillägg till kommuner som har en befolkningsminskning som överstiger fem procent under den senaste tioårsperioden.

Tilläggen och avdragen beräknas årligen i absoluta tal och omräknas därefter till procent av medelskattekraften.

Vid fastställandet av den totala garantin föreslås två spärregler.

- a. Avdrag för gynnsam åldersstruktur, i förekommande fall justerad med tillägg för befolkningsminskning, får inte leda till att en kommun något år erhåller lägre skattekraftsgaranti än 100 procent av medelskattekraften.
  - b. Den för varje år framräknade totala garantin får inte understiga den skattekraft som kommunen tillförsäkras enligt nuvarande skatteutjämningsystem året före genomförandet av de nya reglerna.
3. Extra skatteutjämningsbidrag bör även i fortsättningen beviljas kommuner med behov av särskilt stöd.
  4. Skatteutjämningsystemet bör även kunna kompletteras med inomregional skatteutjämning.

3 Grundläggande skattekraftsgaranti

3.1 Kostnadsskillnader på grund av geografiskt läge

Det finns inte någon beräkning som omfattar samtliga kommuner när det gäller det geografiska lägets betydelse för kommunernas kostnader. För en fullständig kartläggning av sådana kostnadsskillnader måste man beakta ett stort antal kostnadsposter. Såsom underlag för fördelning av skatteutjämningsbidrag kan man dock begränsa beräkningen till de geografiskt betingade kostnadsskillnader som i mera väsentlig grad påverkar utdebiteringsbehovet. Det kan anses tillräckligt att beakta sådana skillnader som avser

- byggnads- och underhållskostnader
- transportkostnader
- uppvärmningskostnader
- kostnader för kallortstillägg.

3.1.1 Byggnads- och underhållskostnader

Investeringar i byggnader och anläggningar periodiseras genom årliga avskrivningar och genom att ränta varje år påförs investeringarnas bruksvärde. Dessa s. k. kapitaltjänstkostnader utgör således kommunernas årliga kostnader för användning av byggnader och anläggningar. Kapitaltjänstkostnaderna kan därför användas som underlag när man skall beräkna hur byggnadskostnaderna varierar mellan olika kommuner.

För nettoinvesteringar 1946–1975 beräknas enligt tabell C 3

– återanskaffningsvärdet till	131 137 milj. kr
– bruksvärdet till	83 930 milj. kr

Kapitaltjänstkostnaderna har beräknats med 3 procents avskrivning på återanskaffningsvärdet och med 7 procents ränta på bruksvärdet.

Även kostnaderna för underhåll varierar mellan olika kommuner. När kostnadsskillnaderna beräknas bör man därför också räkna med underhållskostnaderna. Vi har räknat med 0,75 procent av återanskaffningsvärdet.

1976 års genomsnittskostnad för att bygga och underhålla kommunala byggnader uppgår enligt dessa beräkningar till 1 315 kr per invånare.

Bostadsstyrelsens ortskoefficienter kan användas för att beräkna den enskilda kommunens prisnivå för byggnads- och underhållskostnader. I de fall flera koefficienter fastställs för olika delar av en kommun har en gemensam koefficient vägts ihop för kommunen med ledning av invånarantalet i kommundelarna. I tabell C 4, kolumn 2, redovisas ortskoefficienterna i en indexserie som varierar från 98 enheter i södra Sverige till 120 enheter i de nordligaste delarna.

Vid beräkningen av de årliga byggnads- och underhållskostnaderna har genomsnittskostnaden 1 315 kr multiplicerats med det för varje kommun gällande indextalet. Index 100 motsvarar således 1 315 kr. Den lägsta kostnaden beräknas för kommunerna i Kristianstads och Malmöhus län med 1 289 kr. De nordligaste kommunerna i Norrbottens län har enligt dessa beräkningar den högsta kostnaden med 1 578 kr per invånare. Skillnaden

Tabell C 3 Nettoinvesteringar i primärkommunala byggnader och anläggningar

Milj. kr

Investeringsår	Nettoutgift i löpande priser	Konsumentprisindex, %	Nettoutgift i 1976 års priser	Resterande livslängd, år	Bruksvärde 1976
1975	4 948	347	5 447	30	5 447
1974	4 691	316	5 671	29	5 482
1973	4 497	287	5 986	28	5 587
1972	4 628	269	6 572	27	5 915
1971	4 660	254	7 008	26	6 074
1970	5 037	236	8 153	25	6 794
1969	4 349	221	7 517	24	6 014
1968	4 457	215	7 919	23	6 071
1967	3 650	211	6 608	22	4 846
1966	3 098	202	5 859	21	4 101
1965	2 948	190	5 927	20	3 951
1964	2 643	181	5 578	19	3 533
1963	2 740	175	5 981	18	3 589
1962	2 164	170	4 863	17	2 756
1961	1 446	163	3 389	16	1 807
1960	1 488	159	3 575	15	1 788
1959	1 536	153	3 835	14	1 790
1958	1 412	152	3 549	13	1 538
1957	1 226	145	3 230	12	1 292
1956	1 101	139	3 026	11	1 110
1955	1 070	133	3 073	10	1 024
1954	986	129	2 920	9	876
1953	904	128	2 698	8	719
1952	743	126	2 253	7	526
	66 422				
1951			2 000	6	400
1950			2 000	5	333
1949			2 000	4	267
	Uppskattade värden				
1948			1 500	3	150
1947			1 500	2	100
1946			1 500	1	50
			131 137		83 930
1966-1975			66 740		56 331
1956-1965			42 953		23 154
1946-1955			21 444		4 445

mellan högsta och lägsta beloppet är således 289 kr, vilket motsvarar en utdebiteringsskillnad på 1:76 kr/skr om man räknar med ett skatteunderlag som grundas på medelskattekraften.

I tabell C 4, kolumn 3, redovisas i absoluta tal den avvikelser från genomsnittskostnaden som beräknats för varje kommun. Beloppen erhålls genom att invånarantalet multipliceras med skillnaden mellan 1 315 kr och den beräknade kostnaden per invånare för kommunen.

3.1.2 Transportkostnader

Det finns ingen undersökning som visar prisvariationerna inom landet för sådana varor och tjänster som kommunen använder. En orsak till att priserna varierar är skillnader i transportkostnader.

Som underlag för beräkning av transportkostnaderna har vi använt totala kostnader för varor o. d. Utgifterna för byggnads- och anläggningsmaterial samt diverse material exklusive bränsle och drivmedel uppgår till sammanlagt 5 435 milj. kr enligt utgiftsstatsstatistiken för 1975. Av gruppen administrativa och diverse främmande tjänster exklusive byggnads- och anläggningsentreprenader kan man räkna med att andelen varor utgör ca 25 procent, vilket för 1975 blir 1 275 milj. kr. Enligt 1975 års finansstatistik inköptes transportmedel, maskiner och inventarier för 695 milj. kr. Sammanlagt uppgick de kostnader som påverkas av transportkostnader till 7 405 milj. kr 1975. Om man gör ett tillägg med 10 procent för prisstegringar mellan 1975 och 1976 uppgår dessa kostnader 1976 till 8 145 milj. kr, vilket motsvarar ca 1 000 kr per invånare.

Enligt proposition 1973:95 angående transportstöd som regionalpolitiskt medel uppgår transportkostnadsandelen av varuvärdet till 5,3 procent. Beräkningen bygger på en genomförd undersökning av transportkostnaderna hos 190 företag. Med ledning av dessa uppgifter kan kommunernas transportkostnader uppskattas till i runt tal 55 kr per invånare. Genomsnittligt motsvarar detta belopp en utdebitering av 0:33 kr/skr.

Expertgruppen för regional utredningsverksamhet, ERU, har gjort beräkningar som visar vad det kostar att transportera en genomsnittsvara mellan samtliga A-regioner. Beräkningarna har publicerats i bilagedel II till betänkandet *Orter i regional samverkan* (SOU 1974:3). Expertgruppen har i beräkningarna förutsatt att det billigaste transportmedlet av järnväg eller lastbil används. Dessutom har det från och med 1974 gällande transportstödet beaktats i beräkningarna. Dessa beräkningar kan anses ge ett tillräckligt noggrant underlag för beräkning av skillnader i kommunernas transportkostnader vid fördelning av skatteutjämningsbidrag.

I tabell C 4, kolumn 4, redovisas ett för varje kommun beräknat transportkostnadsindex som grundas på ERU:s underlag. Indexserien varierar från 94 enheter i Katrineholms och Örebros A-regioner till 208 enheter i Gällivare, Kiruna och Pajala.

Vid beräkningen av kostnaderna har kommunens indextal multiplicerats med den kalkylerade transportkostnaden 55 kr per invånare. Den beräknade kostnaden blir då lägst 52 kr i mellansverige och högst 114 kr per invånare i Norrbottens läns inland. Spännvidden som uppgår till 62 kr motsvarar en utdebitering av 0:38 kr/skr om man räknar med ett skatteunderlag som grundas på medelskattekraften. Skillnaden mellan kommunens beräknade transportkostnad per invånare och 55 kr har multiplicerats med invånarantalet. De beräknade avvikelserna från basvärdet redovisas kommunvis i tabell C 4, kolumn 5.

3.1.3 Uppvärmningskostnader

Kommunernas kostnader 1975 för bränsle samt driv- och smörjmedel uppgick enligt finansstatistiken till 797 milj. kr. Kostnaderna för driv- och smörjmedel är så obetydliga att de inte påverkar utdebiteringssatsen i nämnvärd grad. Dessa kostnader torde också variera med geografiskt läge på ungefär samma sätt som uppvärmningskostnaderna. Därför kan det redovisade beloppet utan reducering användas som underlag för beräkning av uppvärmningskostnaderna.

Kostnadsökningarna mellan 1975 och 1976 för prisstegring och temperaturförändring kan sammanlagt beräknas till ca 35 procent. Om man räknar med dessa kostnadsökningar uppgår kommunernas kostnader för uppvärmning till i genomsnitt 135 kr per invånare under 1976.

Uppgifter om värmeförbrukningen i olika delar av landet finns i bl. a. energisparkommitténs broschyr om energibesparande åtgärder. Med ledning av dessa uppgifter erhålls en lägsta uppvärmningskostnad av 123 kr per invånare i Kristianstads och Malmöhus län. Vi har valt att konstruera en indexserie som grundas på energisparkommitténs uppgifter och med den lägsta kostnaden som basvärde. För kommunerna i Västerbottens och Norrbottens län blir då den beräknade kostnaden 160 kr per invånare. Skillnaden är alltså 37 kr, vilket är lika med 0:22 kr/skr i utdebitering om man räknar med ett skatteunderlag som motsvarar medelskattekraften.

I tabell C 4, kolumn 7, redovisas de beräknade avvikelserna från basvärdet för uppvärmningskostnaderna i varje kommun.

Vid beräkningen av uppvärmningskostnaderna har någon hänsyn inte tagits till de för närvarande gällande ortstilläggen vid transport av eldningsolja. Systemet med dylika tillägg kommer eventuellt att avvecklas. Orttilläggen beräknas för kommunerna betyda en utdebiteringsskillnad av högst 0:06 kr/skr. Man kan därför bortse från ortstilläggen i dessa beräkningar.

3.1.4 Kallortstillägg

Kallortstillägg förekommer i Kopparbergs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Tjänstgöringsorterna är indelade i fyra kallortsklasser med beteckningarna A, B, C och D. Kallortstillägget är 1, 2, 4 respektive 8 procent av lönesumman. Någon särredovisning av utbetalade kallortstillägg finns inte i lönestatistiken. Kostnaderna för kallortstillägg måste därför beräknas.

Inom vissa kommuner finns flera kallortsklasser. Därför har ett medelvärde beräknats för de procentuella pålägg på lönesumman som avser kallortstillägg. Som vikt har använts antalet anställda på respektive tjänstgöringsort. Uppgift om de anställdas klasstillhörighet har hämtats från kommunförbundets senast bearbetade personalstatistik som grundas på förhållandena den 1 mars 1975.

I tabell C 4, kolumn 8, redovisas de procentuella pålägg på lönesumman som kallortstilläggen motsvarar i de berörda kommunerna.

Beräknad lönesumma för 1976 exklusive personalförsäkringar framgår av den investerings- och löneprognos som kommunerna redovisat till statistiska centralbyrån i februari 1976. För ett mindre antal kommuner som inte re-

dovisat sådan prognos har lönebeloppet enligt 1976 års budget använts. Lönesumman har reducerats med lärarlöner för grundskola, gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. Kallortstilläggen till dessa löner påverkar nämligen inte kommunernas utdebiteringsbehov eftersom statsbidrag erhålls även till dessa tillägg. Uppgifter om lärarlönernas storlek har erhållits från 1976 års budget eller per telefon från respektive kommun.

Eftersom pålägg för arbetsgivaravgifter och andra personalomkostnader måste göras även på kallortstilläggen har kostnaderna för personalförsäkringar och kommunal kompletteringspension adderats till lönesumman. Uppgift om dessa kostnader har hämtats ur budgeten eller beräknats med 38,6 procent på lönesumman. För kommuner i det inre stodområdet är arbetsgivaravgifterna två procentenheter lägre än för övriga, vilket har beaktats. Uppgifterna i budgetarna har i vissa fall räknats om för att få jämförbara kostnader. Det är främst kostnaderna för den kommunala kompletteringspensionen som beräknas på olika sätt.

Med ledning av lönesumman inklusive personalförsäkringar och kommunal kompletteringspension samt det för kommunen beräknade procentuella pålägget för kallortstillägg har kallortstilläggen beräknats i absoluta tal. Redovisning härav finns i tabell C 4, kolumn 9.

Utdebiteringsbehovet för kallortstilläggen varierar naturligtvis beroende på vilken kallortsklass kommunen tillhör. Men även för kommuner med samma procentuella kallortstillägg kan utdebiteringsbehovet variera. För kommuner i Norrbottens län där kallortstillägget motsvarar 8 procent är det beräknade utdebiteringsbehovet för kallortstillägg högst i Jokkmokks kommun med 1:30 och lägst i Övertorneå kommun med 0:87 kr/skr räknat efter ett skatteunderlag enligt medelskattekraften. Det kan finnas flera förklaringar till denna skillnad. Bl. a. kan personalbehovet påverkas av hur omfattande den kommunala verksamheten är inom olika verksamhetsområden och hur stor del av verksamheten som drivs i egen regi. Antal ålderstillägg för de anställda kan också variera och påverka kallortstilläggens storlek.

3.1.5 Sammanlagd skillnad i utdebiteringsbehov på grund av geografiskt läge

I tabell C 4, kolumn 10 redovisas en summering av de beräknade skillnaderna i absoluta tal på grund av geografiskt läge. För att få en samlad bild av det geografiska lägets betydelse för utdebiteringsbehovet har summan omräknats till utdebiteringsbehov per skattekrona i kolumn 11, varvid ett likvärdigt skatteunderlag som grundas på medelskattekraften använts. Största utdebiteringsbehovet på grund av geografiskt läge beräknas för Jokkmokks kommun med 3:40 och det näst största i Gällivare med 3:20 kr/skr. För kommuner i Kristianstads och Malmöhus län redovisas negativa utdebiteringsbehov för geografiskt läge med de största minusbeloppen, -0:11 kr/skr, för kommunerna Hässleholm, Osby och Perstorp.

I kolumn 12 redovisas beräknad avvikelse från riksgenomsnittet i utdebiteringsbehov per skr. Plusposter ökar och minusposter minskar skatteutjämningsbidraget.

Tabell C 4 Utdebiteringsbehov i primärkommunerna för avvikande kostnader på grund av geografiskt läge

Län Primärkommun	Byggnads- och underhålls- kostnader		Transport- kostnader		Uppvärmnings- kostnader		Kallorts- tillägg		Summa av- vikande kostnader		Utdebiterings- behov		Beräknad avvikelse från riksge- nomsnitt	
	Index	Tkr	Index	Tkr	Index	Tkr	Index	Tkr	Tkr	Tkr	Kr/skr	Kr/skr	Kr/skr	Kr/skr
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
<i>Stockholms län</i>														
Botkyrka	112	11 044	100	-	110	840			11 884	1,08	+0,63			
Danderyd	112	4 287	100	-	110	326			4 613	1,02	+0,57			
Ekerö	112	2 380	100	-	110	181			2 561	1,06	+0,61			
Haninge	112	7 937	100	-	110	604			8 541	1,03	+0,58			
Huddinge	112	9 874	100	-	110	751			10 625	1,05	+0,60			
Järfälla	112	8 134	100	-	110	619			8 753	1,02	+0,57			
Lidingö	112	5 796	100	-	110	441			6 237	1,05	+0,60			
Nacka	112	8 730	100	-	110	664			9 394	1,05	+0,60			
Norrälje	102	1 031	114	302	110	470			1 803	0,28	-0,17			
Nynäshamn	108	2 009	100	-	110	229			2 238	0,72	+0,27			
Sigtuna	108	2 800	100	-	110	319			3 119	0,70	+0,25			
Sollentuna	112	6 851	100	-	110	521			7 372	1,05	+0,60			
Solna	112	8 502	100	-	110	647			9 149	1,01	+0,56			
Stockholm	112	104 969	100	-	110	7 982			112 951	1,02	+0,57			
Sundbyberg	112	4 260	100	-	110	324			4 584	1,00	+0,55			
Södertälje	108	8 174	100	-	110	932			9 106	0,71	+0,26			
Tyresö	112	4 634	100	-	110	352			4 986	1,04	+0,59			
Täby	112	6 518	100	-	110	496			7 014	1,06	+0,61			
Upplands-Bro	108	1 556	100	-	110	178			1 734	0,75	+0,30			
Upplands-Väsby	112	4 546	100	-	110	346			4 892	1,09	+0,64			
Vallentuna	108	1 566	100	-	110	179			1 745	0,73	+0,28			
Vaxholm	112	4 345	100	-	110	330			4 675	1,09	+0,64			
Värmdö	112	2 533	100	-	110	193			2 726	1,07	+0,62			

Tabell C 4 forts.

Län Primärkommun	Byggnads- och underhålls- kostnader		Transport- kostnader		Uppvärmnings- kostnader		Kallorts- tillägg		Summa av- vikande kostnader	Utdebi- terings- behov	Beräknad avvikelse från riksge- nomsnitt
	Index	Tkr	Index	Tkr	Index	Tkr	%	Tkr			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Uppsala län</i>											
Enköping	100	-	102	35	110	383			418	0,08	-0,37
Håbo	102	263	102	11	110	120			394	0,26	-0,19
Tierp	102	548	114	160	110	250			958	0,28	-0,17
Uppsala	102	3 632	105	380	110	1 657			5 669	0,25	-0,20
Älvkarleby	102	262	114	77	110	119			458	0,28	-0,17
Östhammar	102	506	105	53	110	231			790	0,25	-0,20
<i>Södermanlands län</i>											
Eskilstuna	100	-	98	- 102	110	1 112			1 010	0,07	-0,38
Flen	100	-	94	- 60	110	217			157	0,05	-0,40
Katrineholm	100	-	94	- 108	110	392			284	0,05	-0,40
Nyköping	100	-	98	- 69	110	751			682	0,07	-0,38
Oxelösund	100	-	98	- 16	110	171			155	0,07	-0,38
Strängnäs	100	-	98	- 24	110	267			243	0,07	-0,38
Vingåker	100	-	94	- 31	110	114			83	0,05	-0,40
<i>Östergötlands län</i>											
Boxholm	100	-	97	- 10	110	71			61	0,06	-0,39
Finspång	100	-	97	- 41	110	298			257	0,06	-0,39
Kinda	100	-	98	- 12	110	128			116	0,07	-0,38
Linköping	100	-	98	- 120	110	1 311			1 191	0,07	-0,38
Mjölby	100	-	97	- 42	110	306			264	0,06	-0,39
Motala	100	-	97	- 81	110	591			510	0,06	-0,39
Norrköping	100	-	97	- 197	110	1 430			1 233	0,06	-0,39
Söderköping	100	-	97	- 17	110	124			107	0,06	-0,39
Valdemarsvik	100	-	97	- 15	110	106			91	0,06	-0,39
Ydre	100	-	96	- 9	110	52			43	0,06	-0,39
Åtvidaberg	100	-	98	- 14	110	156			142	0,07	-0,38
Ödeshöj	100	-	97	- 10	110	73			63	0,06	-0,39

Jönköpings län

Aneby	100	-	96	-	14	110	78	64	0,06	-0,39
Eksjö	100	-	97	-	30	110	219	189	0,06	-0,39
Gislaved	100	-	104	-	61	110	331	392	0,09	-0,36
Gnosjö	100	-	104	-	18	110	100	118	0,09	-0,36
Jönköping	100	-	101	-	60	110	1 302	1 362	0,08	-0,37
Nässjö	100	-	97	-	54	110	391	337	0,06	-0,39
Sävsjö	100	-	97	-	19	110	139	120	0,06	-0,39
Tranås	100	-	96	-	41	110	225	184	0,06	-0,39
Vaggeryd	100	-	101	-	6	110	136	142	0,08	-0,37
Vetlanda	100	-	97	-	47	110	342	295	0,06	-0,39
Värnamo	100	-	104	-	66	110	361	427	0,09	-0,36

Kronobergs län

Alvesta	100	-	106	-	62	110	225	287	0,09	-0,36
Lessebo	100	-	106	-	29	110	107	136	0,09	-0,36
Ljungby	100	-	110	-	144	110	315	459	0,11	-0,34
Markaryd	100	-	110	-	66	110	143	209	0,11	-0,34
Tingsryd	100	-	106	-	49	110	177	226	0,09	-0,36
Uppvidinge	100	-	106	-	38	110	138	176	0,09	-0,36
Växjö	100	-	106	-	205	110	745	950	0,09	-0,36
Älmhult	100	-	106	-	50	110	183	233	0,09	-0,36

Kalmar län

Borgholm	100	-	119	-	113	105	65	178	0,10	-0,35
Emmaboda	100	-	119	-	122	105	70	192	0,10	-0,35
Hultsfred	100	-	106	-	61	105	111	172	0,06	-0,39
Högsby	100	-	116	-	68	105	46	114	0,09	-0,36
Kalmar	100	-	119	-	547	105	314	861	0,10	-0,35
Mönsterås	100	-	116	-	115	105	78	193	0,09	-0,36
Mörbylånga	100	-	119	-	119	105	68	187	0,10	-0,35
Nybro	100	-	119	-	225	105	129	354	0,10	-0,35
Oskarshamn	100	-	116	-	246	105	168	414	0,09	-0,36
Torsås	100	-	119	-	80	105	46	126	0,10	-0,35
Vimmerby	100	-	106	-	54	105	98	152	0,06	-0,39
Västervik	100	-	111	-	252	105	250	502	0,07	-0,38

Tabell C 4 forts.

Län	Primärkommun	Byggnads- och underhållskostnader		Transportkostnader		Uppvärmningskostnader		Kallortstillägg		Summa avvikande kostnader	Utdebiteringsbehov	Beräknad avvikelse från riksnomsnitt
		Index	Tkr	Index	Tkr	Index	Tkr	%	Tkr			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
<i>Gotlands län</i>												
	Gotland	102	1 431	196	2 872	110	653		4 956	0,56	+0,11	
<i>Blekinge län</i>												
	Karlshamn	100	-	119	336	105	193		529	0,10	-0,35	
	Karlskrona	100	-	115	495	105	360		855	0,09	-0,36	
	Olofström	100	-	119	180	105	103		283	0,10	-0,35	
	Ronneby	100	-	115	251	105	182		433	0,09	-0,36	
	Sölvesborg	100	-	119	163	105	94		257	0,10	-0,35	
<i>Kristianstads län</i>												
	Bromölla	98	299	120	125	100	-		174	0,09	-0,54	
	Båstad	98	294	120	123	100	-		171	-0,09	-0,54	
	Hässleholm	98	1 271	115	399	100	-		872	-0,11	-0,56	
	Klippan	98	428	125	224	100	-		204	-0,08	-0,53	
	Kristianstad	98	1 775	120	742	100	-		1 033	-0,09	-0,54	
	Osby	98	363	115	114	100	-		249	-0,11	-0,56	
	Perstorp	98	195	115	61	100	-		134	-0,11	-0,56	
	Simrishamn	98	529	135	387	100	-		142	-0,04	-0,49	
	Tomelilla	98	332	135	243	100	-		89	-0,04	-0,49	
	Åstorp	98	302	125	158	100	-		144	-0,08	-0,53	
	Ängelholm	98	741	120	310	100	-		431	-0,09	-0,54	
	Örkelljunga	98	233	120	97	100	-		136	-0,09	-0,54	
	Östra Göinge	98	393	120	164	100	-		229	-0,09	-0,54	
<i>Malmöhus län</i>												
	Bara	98	133	127	75	100	-		58	-0,07	-0,52	
	Bjuv	98	373	125	195	100	-		178	-0,08	-0,53	
	Burlöv	98	371	127	210	100	-		161	-0,07	-0,52	
	Eslöv	98	691	120	289	100	-		402	-0,09	-0,54	
	Helsingborg	98	2 674	125	1 398	100	-		1 276	-0,08	-0,53	

Höganäs	98	-	559	125	292	100	-	100	267	-0,08	-0,53
Hörby	98	-	312	120	131	100	-	100	181	-0,09	-0,54
Höör	98	-	263	120	110	100	-	100	153	-0,10	-0,55
Kävlinge	98	-	506	127	286	100	-	100	220	-0,07	-0,52
Landskrona	98	-	1 010	125	528	100	-	100	482	-0,08	-0,53
Lomma	98	-	405	127	229	100	-	100	176	-0,07	-0,52
Lund	98	-	2 006	127	1 133	100	-	100	873	-0,07	-0,52
Malmö	98	-	6 406	127	3 617	100	-	100	2 789	-0,07	-0,52
Sjöbo	98	-	370	135	270	100	-	100	100	-0,04	-0,49
Skurup	98	-	310	135	227	100	-	100	83	-0,04	-0,49
Staffanstorp	98	-	416	127	235	100	-	100	181	-0,07	-0,52
Svalöv	98	-	330	125	173	100	-	100	157	-0,08	-0,53
Svedala	98	-	215	127	121	100	-	100	94	-0,07	-0,52
Trelleborg	98	-	914	127	516	100	-	100	398	-0,07	-0,52
Vellinge	98	-	574	127	324	100	-	100	250	-0,07	-0,52
Ystad	98	-	623	135	456	100	-	100	167	-0,04	-0,49
<i>Hallands län</i>											
Falkenberg	100	-	-	115	273	105	199	105	472	0,09	-0,36
Halmstad	100	-	-	115	613	105	446	105	1 059	0,09	-0,36
Hylte	100	-	-	115	92	105	67	105	159	0,09	-0,36
Kungsbacka	107	3 530	106	127	127	105	230	105	3 887	0,64	+0,19
Laholm	100	-	-	115	164	105	119	105	283	0,09	-0,36
Varberg	100	-	-	115	355	105	258	105	613	0,09	-0,36
<i>Göteborgs o. Bohus län</i>											
Göteborg	109	52 624	106	1 467	105	2 668	105	105	56 759	0,77	+0,32
Härryda	109	2 455	106	68	105	124	105	105	2 647	0,80	+0,35
Kungälv	109	3 351	106	93	105	170	105	105	3 614	0,79	+0,34
Lysekil	102	396	109	75	105	90	105	105	561	0,23	-0,22
Munkedal	102	269	109	51	105	61	105	105	381	0,23	-0,22
Mölnadal	109	5 597	106	156	105	284	105	105	6 037	0,78	+0,33
Orust	102	278	109	52	105	64	105	105	394	0,24	-0,21
Partille	109	3 213	106	90	105	163	105	105	3 466	0,78	+0,33
Sotenäs	102	240	109	45	105	55	105	105	340	0,22	-0,23
Stenungsund	102	384	106	48	105	88	105	105	520	0,22	-0,23

Tabell C 4 forts.

Län	Primärkommun	Byggnads- och underhållskostnader		Transportkostnader		Uppvärmningskostnader		Kallortstillägg		Summa avvikande kostnader	Utdebiteringsbehov	Beräknad avvikelse från riksnomsnitt
		Index	Tkr	Index	Tkr	Index	Tkr	%	Tkr			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Strömstad	102	249	109	105	57			353	0,23	-0,22	
	Tanum	102	291	109	105	66			412	0,23	-0,22	
	Tjörn	102	279	106	105	64			378	0,22	-0,23	
	Uldevalla	102	1 232	109	105	281			1 745	0,23	-0,22	
	Öckerö	109	1 091	106	105	55			1 176	0,78	+0,33	
	<i>Älvsborgs län</i>											
	Ale	109	2 601	106	110	264			2 938	0,83	+0,38	
	Alingsås	100	-	106	110	334			426	0,09	-0,36	
	Bengtstors	100	-	103	110	148			168	0,08	-0,37	
	Borås	100	-	103	110	1 262			1 436	0,08	-0,37	
	Dals-Ed	100	-	103	110	63			72	0,08	-0,37	
	Färgelanda	100	-	109	110	83			117	0,10	-0,35	
	Herrljunga	100	-	103	110	106			121	0,08	-0,37	
	Lerum	109	3 333	106	110	338			3 764	0,83	+0,38	
	Lilla Edet	102	295	106	110	135			467	0,26	-0,19	
	Mark	100	-	103	110	363			413	0,08	-0,37	
	Mellerud	100	-	106	110	125			159	0,09	-0,36	
	Svenljunga	100	-	103	110	122			139	0,08	-0,37	
	Tranemo	100	-	103	110	141			160	0,08	-0,37	
	Trollhättan	100	-	106	110	603			769	0,09	-0,36	
	Ulricehamn	100	-	103	110	257			292	0,08	-0,37	
	Vångårda	100	-	106	110	100			128	0,10	-0,35	
	Vänersborg	100	-	106	110	412			525	0,09	-0,36	
	Åmål	100	-	103	110	160			182	0,08	-0,37	
	<i>Skaraborgs län</i>											
	Falköping	100	-	99	110	390			372	0,07	-0,38	
	Grästorp	100	-	106	110	63			80	0,09	-0,36	
	Gullspång	100	-	101	110	83			87	0,08	-0,37	
	Götene	100	-	102	110	148			162	0,08	-0,37	

Hjo	100	-	98	-	8	110	92	84	0,07	-0,38
Karlsborg	100	-	98	-	9	110	98	89	0,07	-0,38
Lidköping	100	-	102	-	38	110	416	454	0,08	-0,37
Mariestad	100	-	101	-	14	110	296	310	0,08	-0,37
Mullsjö	100	-	101	-	3	110	61	64	0,08	-0,37
Skara	100	-	102	-	19	110	208	227	0,08	-0,37
Skövde	100	-	98	-	50	110	544	494	0,07	-0,38
Tibro	100	-	98	-	12	110	132	120	0,07	-0,38
Tidaholm	100	-	99	-	7	110	156	149	0,07	-0,38
Töreboda	100	-	101	-	6	110	123	129	0,08	-0,37
Vara	100	-	102	-	25	110	269	294	0,08	-0,37
<i>Värmlands län</i>										
Arvika	100	-	110	-	151	115	494	645	0,14	-0,31
Eda	100	-	110	-	53	115	174	227	0,14	-0,31
Filipstad	100	-	105	-	43	115	279	322	0,13	-0,32
Forsnaga	100	-	109	-	56	115	202	258	0,15	-0,30
Grums	100	-	109	-	54	115	196	250	0,14	-0,31
Hagfors	100	-	109	-	92	115	335	427	0,14	-0,31
Hammarö	100	-	109	-	53	115	194	247	0,14	-0,31
Karlstad	100	-	109	-	358	115	1 303	1 661	0,14	-0,31
Kil	100	-	109	-	49	115	179	228	0,15	-0,30
Kristinehamn	100	-	105	-	76	115	501	577	0,13	-0,32
Munkfors	100	-	109	-	27	115	99	126	0,14	-0,31
Storfors	100	-	105	-	15	115	95	110	0,12	-0,33
Sunne	100	-	109	-	67	115	245	312	0,14	-0,31
Säffle	100	-	103	-	33	115	355	388	0,12	-0,33
Torsby	102	-	109	-	80	115	289	369	0,14	-0,31
Årjäng	100	-	110	-	54	115	177	231	0,14	-0,31
<i>Örebro län</i>										
Askersund	100	-	94	-	37	115	204	167	0,09	-0,36
Degerfors	100	-	103	-	20	115	219	239	0,12	-0,33
Hallsberg	100	-	94	-	55	115	300	245	0,09	-0,36
Hällefors	100	-	99	-	6	115	202	196	0,10	-0,35
Karlskoga	100	-	103	-	63	115	686	749	0,12	-0,33

Tabell C 4 forts.

Län	Primärkommun	Byggnads- och underhållskostnader		Transportkostnader		Uppvärmningskostnader		Kallortstillägg		Summa avvikande kostnader	Utbildningsbehov	Beräknad avvikelse från riksnomsnitt
		Index	Tkr	Index	Tkr	Index	Tkr	%	Tkr			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Kumla	100	-	94	115	305			249	0,09	-0,36	
	Laxå	100	-	94	115	156			127	0,09	-0,36	
	Lindesberg	100	-	99	115	442			429	0,11	-0,34	
	Ljusnarsberg	100	-	99	115	130			126	0,11	-0,34	
	Nora	100	-	99	115	167			162	0,11	-0,34	
	Örebro	100	-	94	115	2 121			1 732	0,09	-0,36	
<i>Västmanlands län</i>												
	Arboga	100	-	96	110	177			145	0,06	-0,39	
	Fagersta	100	-	105	110	191			235	0,09	-0,36	
	Hallstahammar	100	-	99	110	223			213	0,07	-0,38	
	Heby	100	-	104	110	158			187	0,09	-0,36	
	Kungsör	100	-	96	110	99			81	0,06	-0,39	
	Köping	100	-	96	110	334			273	0,06	-0,39	
	Norberg	100	-	105	110	79			97	0,09	-0,36	
	Sala	100	-	104	110	245			290	0,09	-0,36	
	Skinnskatteberg	100	-	105	110	65			80	0,09	-0,36	
	Surahammar	100	-	99	110	133			127	0,07	-0,38	
	Västerås	100	-	99	110	1 415			1 350	0,07	-0,38	
<i>Kopparbergs län</i>												
	Avesta	102	714	104	120	652			1 426	0,32	-0,13	
	Borlänge	102	1 215	103	120	1 109			2 400	0,32	-0,13	
	Falun	102	1 253	103	120	1 144			2 476	0,32	-0,13	
	Gagnef	102	240	103	120	219			474	0,32	-0,13	
	Hedemora	102	440	104	120	402			879	0,32	-0,13	
	Leksand	102	335	103	120	306			662	0,32	-0,13	
	Ludvika	102	870	106	120	794			1 773	0,33	-0,12	
	Malung	105	787	119	120	287			1 199	0,61	+0,16	
	Mora	102	471	119	120	430			1 088	0,37	-0,08	
	Orsa	102	184	110	120	168			455	0,37	-0,08	

Rättvik	102	282	103	18	120	258		0,52	114	558	0,32	-0,13
Smedjebacken	102	352	106	44	120	322				718	0,32	-0,13
Säter	102	270	103	17	120	246				533	0,32	-0,13
Vansbro	102	229	103	14	120	209				452	0,32	-0,13
Ålvdalen	105	554	119	88	120	202				958	0,68	+0,23
<i>Gräveborgs län</i>												
Bollnäs	102	870	114	255	115	595				1 720	0,32	-0,13
Gävle	102	2 286	114	669	115	1 564	1			4 519	0,32	-0,13
Hofors	102	380	114	111	115	260				751	0,31	-0,14
Hudiksvall	102	965	127	545	115	660				2 170	0,36	-0,09
Ljusdal	102	575	127	325	115	394				1 294	0,36	-0,09
Nordanstig	102	304	127	172	115	208				684	0,36	-0,09
Ockelbo	102	169	114	49	115	115				333	0,31	-0,14
Ovanåker	102	211	114	62	115	145				418	0,32	-0,13
Sandviken	102	1 135	114	332	115	777				2 244	0,32	-0,13
Söderhamn	102	847	114	248	115	580				1 675	0,32	-0,13
<i>Västernorrlands län</i>												
Härnösand	105	1 779	139	580	125	812				3 171	0,71	+0,26
Kramfors	105	1 834	139	598	125	837				3 269	0,70	+0,25
Sollefteå	108	2 757	149	706	125	786		0,26	141	4 390	1,02	+0,57
Sundsvall	105	6 180	130	1 551	125	2 820	2			10 551	0,69	+0,24
Timrå	105	1 223	130	307	125	558				2 088	0,69	+0,24
Ånge	108	1 463	130	229	125	417				2 109	0,91	+0,46
Örnsköldsvik	105	3 970	161	2 026	125	1 811		1,00	1 136	8 943	0,90	+0,45
<i>Jämtlands län</i>												
Berg	108	937	143	211	125	267		0,17	39	1 454	0,98	+0,53
Bräcke	108	1 000	143	225	125	285				1 510	0,95	+0,50
Härjedalen	109	1 540	143	308	125	390		0,37	107	2 345	1,10	+0,65
Krokoms	110	1 724	143	310	125	393		0,39	105	2 532	1,17	+0,72
Ragunda	108	823	143	185	125	235				1 243	0,95	+0,50
Strömsund	111	2 569	143	420	125	533		1,95	942	4 464	1,51	+1,06
Åre	112	1 448	143	217	125	275		1,20	270	2 210	1,46	+1,01
Östersund	108	5 695	143	1 280	125	1 624				8 599	0,98	+0,53

Tabell C 4 forts.

Län Primärkommun	Byggnads- och underhålls- kostnader		Transport- kostnader		Uppvärmnings- kostnader		Kallorts- tillägg		Summa av- vikande kostnader	Utdebi- terings- behov	Beräknad avvikelse från riksge- nomsnitt Kr/skr
	Index	Tkr	Index	Tkr	Index	Tkr	%	Tkr			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Västerbottens län</i>											
Lycksele	105	966	164	517	130	544	1,95	578	2 605	1,08	+0,63
Nordmaling	105	509	159	251	130	286	1,00	131	1 177	0,92	+0,47
Norsjö	110	1 338	172	403	130	377	2,84	509	2 627	1,55	+1,10
Robertsfors	105	490	159	242	130	276	1,34	150	1 158	0,95	+0,50
Skellefteå	105	4 766	172	2 871	130	2 682	2,00	3 454	13 773	1,16	+0,71
Sorsele	112	641	164	143	130	150	4,24	381	1 315	1,95	+1,50
Storuman	113	1 443	164	297	130	312	4,84	726	2 778	2,02	+1,57
Umeå	105	4 950	159	2 443	130	2 786	1,00	1 905	12 084	0,99	+0,54
Vilhelmina	112	1 371	164	306	130	321	4,00	877	2 875	2,02	+1,57
Vindeln	105	470	159	232	130	265	1,13	137	1 104	0,93	+0,48
Vännäs	105	747	159	369	130	420	1,00	191	1 727	0,91	+0,46
Åsele	112	1 398	164	312	130	328	1,96	400	2 438	1,66	+1,21
<i>Norbottens län</i>											
Arjeplog	120	1 102	189	205	130	155	4,16	339	1 801	2,59	+2,14
Arvidsjaur	112	1 270	189	394	130	298	4,00	666	2 628	1,97	+1,52
Boden	112	4 389	189	1 362	130	1 029	4,00	1 445	8 225	1,82	+1,37
Gällivare	120	6 682	208	1 509	130	940	8,00	4 315	13 446	3,20	+2,75
Haparanda	108	952	204	518	130	335	4,00	695	2 500	1,69	+1,24
Jokkmokk	120	1 998	189	372	130	281	8,00	1 644	4 295	3,40	+2,95
Kalix	108	1 966	204	1 069	130	691	4,00	1 488	5 214	1,72	+1,27
Kiruna	120	8 204	208	1 853	130	1 154	8,00	4 665	15 876	3,11	+2,66
Luleå	112	10 461	189	3 245	130	2 453	4,00	6 239	22 398	2,12	+1,67
Pajala	120	2 478	208	560	130	349	8,00	1 452	4 839	3,02	+2,57
Piteå	108	3 740	189	1 740	130	1 315	4,00	2 411	9 206	1,61	+1,16
Åivsbyn	108	962	189	448	130	338	4,00	592	2 340	1,59	+1,14
Överkalix	120	1 437	204	312	130	202	8,00	938	2 889	3,14	+2,69
Övertorneå	120	1 716	204	373	130	241	8,00	961	3 291	2,99	+2,54

3.2 Kostnadsskillnader på grund av bebyggelsestruktur

Bebyggelsestrukturen och avstånden inom kommunen har stor betydelse för vissa kommunala kostnader. I stadsplanlagda tätorter är byggande och underhåll av gator en obligatorisk kommunal uppgift. Även inom byggnadsplanlagda tätorter svarar flertalet kommuner för väghållningen. Staten betalar dock till övervägande del kostnaderna för genomfartsvägarna i tätorterna. Utanför tätorterna svarar staten för eller ger bidrag till större delen av vägstnaderna.

Vatten- och avloppskostnaderna kan inte helt täckas med avgifter i de mindre tätorterna. I glesbygdskommuner med stora avstånd utgör skolskjutskostnader och stöd till kollektiv trafik en betydande kostnadspost även om trafiktätheten är blygsam.

Vi har vidare uppmärksammat de ökade kostnader som beror på att man i mindre tätorter och i glesbygder har anläggningar som från ekonomisk synpunkt är oförmånliga. Som exempel kan nämnas de små ålderdomshemmen, där personalsammansättningen medför relativt sett högre kostnader än för ålderdomshem med 60 platser som vi kalkylerat med. Även de små skolenheterna kan medföra något högre kostnader än vi räknat med. Vi har dock prioriterat kartläggning av kostnader som enligt våra bedömningar har större betydelse för utdebiteringsskillnaderna.

Tätortsgraden, bebyggelsens fördelning mellan små och stora tätorter, exploateringsgraden samt avstånden inom kommunen kan således i hög grad påverka utdebiteringsbehovet. Skillnaderna kan vara betydande mellan kommuner inom ett så begränsat område som ett län.

Även andra kostnader än som nämnts här kan påverkas av bebyggelsestrukturen. I skatteutjämningsystemet bör man dock av administrativa skäl endast ta hänsyn till kostnadsposter som väsentligt påverkar utdebiteringsbehovet. Vi anser att följande kostnader bör beaktas:

- vatten- och avloppskostnader
- kostnader för gator och vägar samt parker i tätorter
- kostnader för kollektiv landsbygds- och tätortstrafik samt skolskjutsar utanför tätorter
- kostnader för fritidshus
- vissa ospecificerade kostnader i ett antal kommuner, framför allt i Norrland

3.2.1 Vatten- och avloppskostnader

Vatten- och avloppsledningarnas längd och dimension varierar med exploateringsgraden. Det är främst ledningslängd per ansluten person som påverkar de totala kostnaderna för vatten- och avloppsverken. Andra orsaker till kostnadsskillnaderna är avstånd till vattentäkter, vattnets kvalitet m. m. De naturliga förutsättningarna för rening och avloppsutsläpp påverkar avloppskostnaderna.

Med ledning av den officiella statistikens uppgifter om ledningslängder samt förutsättningar för vattenproduktion och avloppsrening m. m. har vi beräknat kommunernas nettokostnad per ansluten person. Samma avgifts-

taxa har använts för alla kommuner så att olikheter i kommunernas taxepolitik inte skall påverka resultatet.

Kostnaderna för vattenproduktion varierar med anläggningarnas storlek och vattenkvalitet. I Svenska vatten- och avloppsverksföreningens statistik finns uppgifter om bl. a. antalet vattenreningsverk, vattenkvalitet och reningsmetod. Kompletterande uppgifter har inhämtats direkt från några kommuner.

I statistiken redovisas inte uppgift om vattenreningsverkens storlek. En kalkyl för alla vattentäkter har dock inte ansetts nödvändig för att grovt beräkna kostnaderna för vattenproduktionen. Därför har en genomsnittlig storlek för vattenreningsverken beräknats kommunvis med ledning av redovisat antal verk och anslutna personer. Vattenreningsverken har indelats i storleksgrupper.

Vattenkvalitet och reningsmetod kan indelas i ett stort antal varianter. För våra beräkningar har valts följande indelning, nämligen grundvatten, ytvatten och ytvatten som renats med kemisk fällning. Kalkylerna har grundats på de anläggningskostnader som redovisas i tabell C 5. Dessa kostnader har beräknats med ledning av erhållna uppgifter från K-Konsult.

Tabell C 5 Anläggningskostnad för vattenverk

Kr/person. 1976 års priser

Reningsverksstorlek Anslutna personer	Grundvatten	Ytvatten	Ytvatten med kemisk fällning
15 000 eller fler	145	215	260
10 000-14 999	165	250	300
7 000- 9 999	195	290	350
5 000- 6 999	230	340	410
4 000- 4 999	265	400	480
3 000- 3 999	300	450	540
2 000- 2 999	335	500	600
1 500- 1 999	370	560	670
1 000- 1 499	435	650	780
800- 999	495	740	890
700- 799	535	800	960
600- 699	560	840	1 010
500- 599	595	890	1 070
400- 499	635	950	1 140
300- 399	690	1 035	1 240
Färre än 300	765	1 150	1 380

De kalkylerade kapitaltjänstkostnaderna motsvarar åtta procents annuitet av 1976 års beräknade anläggningskostnader. Driftkostnads-kalkylerna har grundats på uppgifter som erhållits från K-Konsult. Driftkostnaderna för vattentäkter är – om man bortser från de största enheterna – ca 50 procent högre för ytvatten än för grundvatten. För rening av ytvatten med kemisk fällning ökar kostnaderna med ytterligare 50 procent.

När olika reningsmetoder används i samma kommun har de sammanlagda årskostnaderna beräknats såsom ett vägt medelvärde av kostnaderna för de två eller tre reningsmetoder som förekommer. Som grund för denna vägning har vi använt vattenproduktion enligt olika reningsmetoder.

Tabell C 6 Drift- och kapitaltjänstkostnader för vattenverk

Kr/person. 1976 års priser

Reningsverksstorlek Anslutna personer	Grundvatten		Ytvatten		Ytvatten med kemisk fällning	
	Drift- kostnad	Kapital- tjänst	Drift- kostnad	Kapital- tjänst	Drift- kostnad	Kapital- tjänst
15 000 eller fler	10	10	20	15	25	20
10 000–14 999	10	15	20	20	25	25
7 000– 9 999	15	15	20	25	30	30
5 000– 6 999	15	20	25	25	30	35
4 000– 4 999	20	20	25	30	35	40
3 000– 3 999	20	25	30	35	40	45
2 000– 2 999	20	25	35	40	45	50
1 500– 1 999	30	30	40	45	55	55
1 000– 1 499	30	35	50	50	65	60
800– 999	40	40	55	60	75	70
700– 799	40	45	60	65	80	75
600– 699	45	45	65	65	90	80
500– 599	45	50	70	70	90	85
400– 499	50	50	70	75	95	90
300– 399	50	55	80	85	105	100
Färre än 300	60	60	85	90	115	110

Kalkylerade driftkostnader och kapitaltjänstkostnader framgår av tabell C 6.

Driftkostnadsberäkningarna har testats genom jämförelse med vissa kommuners budgeterade kostnader för 1976. Av sammanlagt 100 tillgängliga budgetar var budgetuppställningen i 30 fall så enhetlig att korrekt jämförelse med kalkylerna kunde göras. Jämförelsen visade så god samstämmighet att de kalkylerade driftkostnaderna kan anses godtagbara vid beräkningen av kostnadsskillnader mellan kommunerna.

Kostnaderna för *avloppsrening* varierar med anläggningarnas storlek och reningsslag. Liksom för vattenproduktion har det inte ansetts nödvändigt att göra en kalkyl för varje reningsverk. Med ledning av Svenska vatten- och avloppsverksförbundets statistik och kompletterande uppgifter från några kommuner har genomsnittlig storlek beräknats för avloppsreningsslag. Indelningen i storleksgrupper överensstämmer med den som gjorts för vattenreningsslag. För olika reningsslag har valts följande indelning, nämligen mekanisk rening, mekanisk-kemisk, enbart kemisk eller biologisk rening samt biologisk-kemisk rening. Kalkylerna har grundats på de anläggningskostnader som anges i tabell C 7. Dessa kostnader har beräknats med ledning av erhållna uppgifter från K-Konsult. Hänsyn har tagits till statsbidrag. För kemisk eller biologisk rening har förutsatts statsbidrag med 30 procent och för kemisk-biologisk rening med 40 procent.

De kalkylerade kapitaltjänstkostnaderna motsvarar åtta procents annuitet av 1976 års beräknade anläggningskostnader. Driftkostnaderna för avloppsrening varierar mellan de tre redovisade reningsslag på ungefär samma sätt som för vattenrening. Kalkylerna har grundats på uppgifter som erhållits från K-Konsult. När olika driftmetoder används har de sam-

Tabell C 7 Anläggningskostnad för avloppsreningsverk
Kr/person. 1976 års priser

Reningsverksstorlek Anslutna personer	Mekanisk rening	Mekanisk-kemisk, kemisk eller biologisk rening ^a	Kemisk-biolo- gisk rening ^b
15 000 eller fler	185	275	330
10 000-14 999	210	315	375
7 000- 9 999	240	365	435
5 000- 6 999	285	425	510
4 000- 4 999	335	500	600
3 000- 3 999	375	565	675
2 000- 2 999	415	625	750
1 500- 1 999	465	700	840
1 000- 1 499	540	815	975
800- 999	615	925	1 110
700- 799	665	1 000	1 200
600- 699	700	1 050	1 260
500- 599	740	1 115	1 335
400- 499	790	1 190	1 425
300- 399	860	1 290	1 545
Färre än 300	960	1 440	1 725

^a Statsbidrag har frånräknats med 30 procent.

^b Statsbidrag har frånräknats med 40 procent.

manlagda årskostnaderna beräknats såsom ett vägt medelvärde som grundats på antalet anslutna personer.

Kalkylerade driftkostnader och kapitaltjänstkostnader framgår av tabell C 8.

Tabell C 8 Drift- och kapitaltjänstkostnader för avloppsreningsverk

Kr/person. 1976 års priser

Reningsverksstorlek Anslutna personer	Mekanisk rening		Mekanisk-kemisk, kemisk eller bio- logisk rening		Kemisk-biologisk rening	
	Drift- kostnad	Kapital- tjänst	Drift- kostnad	Kapital- tjänst	Drift- kostnad	Kapital- tjänst
15 000 eller fler	15	15	25	20	30	25
10 000-14 999	15	15	25	25	30	30
7 000- 9 999	15	20	25	30	35	35
5 000- 6 999	20	25	30	35	40	40
4 000- 4 999	25	25	35	40	45	50
3 000- 3 999	25	30	35	45	50	55
2 000- 2 999	30	35	40	50	55	60
1 500- 1 999	35	35	50	55	70	65
1 000- 1 499	40	45	60	65	80	80
800- 999	50	50	70	75	95	90
700- 799	50	55	75	80	100	95
600- 699	55	55	85	85	110	100
500- 599	60	60	85	90	115	105
400- 499	60	65	90	95	120	115
300- 399	65	70	95	105	130	125
Färre än 300	70	75	105	115	145	140

Ledningskostnaderna i kronor per meter varierar med ledningarnas dimension. Vattenledningar är något dyrare än avloppsledningar, framförallt beroende på skillnader i materialkostnader. Markbeskaffenhet kan också lokalt påverka byggnadskostnaderna. Hänsyn härtill har tagits när kostnads-skillnader på grund av geografiskt läge beräknats.

Genomsnittlig dimension har beräknats för olika tätortsstorlekar. Tätorterna har indelats i sex grupper.

Beräknade anläggningskostnader grundas på uppgifter från K-Konsult. Gruppering i tätortsstorlekar och beräknade anläggningskostnader framgår av tabell C 9.

Tabell C 9 Anläggningskostnad för vatten- och avloppsledningar
Kr/meter ledning. 1976 års priser

Tätortsstorlek	Vattennät	Avloppsnät
Stockholm, Göteborg och Malmö	317	269
75 000–125 000	300	263
50 000– 74 999	275	250
25 000– 49 999	250	238
10 000– 24 999	230	218
Mindre än 10 000	226	213

De kalkylerade kapitaltjänstkostnaderna som motsvarar åtta procents annuitet av 1976 års beräknade anläggningskostnader har större betydelse än driftkostnaderna. Kalkylerade driftkostnader för vatten- och avloppsledningsnäten grundas på uppgifter från ett 30-tal kommuner.

Samma driftkostnader per meter ledning har beräknats för vatten- respektive avloppsnät i tätorter av samma storlek. För kommuner med flera tätorter har det inte ansetts nödvändigt att kalkylera med olika ledningskostnader för varje tätort. Kalkylerna torde bli tillräckligt noggranna om invånarantalet i den största tätorten får avgöra till vilken grupp kommunen skall hänföras vid beräkning av ledningskostnaderna. Den beräknade kostnaden per meter varierar från två kronor i de minsta tätorterna till fem kronor i Stockholm, Göteborg och Malmö. Indelningen i tätortsstorlekar, driftkostnader och kapitaltjänstkostnader framgår av tabell C 10.

Tabell C 10 Drift- och kapitaltjänstkostnader för vatten- och avloppsledningar
Kr/meter ledning. 1976 års priser

Tätortsstorlek Antal invånare	Vatten- ledning	Avlopps- ledning
Stockholm, Göteborg och Malmö	30	27
75 000–125 000	27	24
50 000– 74 999	25	23
25 000– 49 999	23	22
10 000– 24 999	21	20
Mindre än 10 000	20	19

Administrationskostnaderna, vari ingår kostnader för avläsning, debitering m. m., har beräknats till 30 kr per person.

För beräkning av kommunernas nettokostnader har antagits att *avgifterna* för vatten och avlopp uppgår till 300 kr per person och år vilket motsvarar en förbrukning av 75 kubikmeter till ett pris av fyra kr.

Följande exempel för Enköping illustrerar metoden för beräkning av årskostnaden per ansluten person.

Statistiskt underlag:

- Antal anslutna personer	23 140
- Antal vattenverk (grundvatten)	14
- Antal m vattenledningar	145 400
- Antal m avloppsledningar	214 300
- Antal avloppsreningsverk (biologisk-kemisk rening)	5
- Antal invånare i största tätorten enl. FoB	18 541

Beräknade årskostnader:	Enligt tabell	Kr per ansluten person
Vattenproduktion ^a	C 6	60
Vattenledningar ^b	C 10	133
Avloppsledningar ^c	C 10	186
Avloppsrening ^d	C 8	95
Administration		30
		504
Avgår avgifter		-300
		204

^a Genomsnittlig vattenverksstorlek beräknas enligt följande:

$$\frac{23\ 140}{14} = 1\ 653 \text{ anslutna per vattenverk}$$

$$^b \text{ Ledningslängd per ansluten: } \frac{145\ 400}{23\ 140} = 6,3 \text{ m}$$

$$^c \text{ Ledningslängd per ansluten: } \frac{214\ 300}{23\ 140} = 9,3 \text{ m}$$

$$^d \text{ Genomsnittlig storlek för avloppsreningsverk: } \frac{23\ 140}{5} = 4\ 628 \text{ anslutna per avloppsreningsverk.}$$

Beräkningarna visar betydande skillnader i kostnader per ansluten person. Kommunernas utdebiteringsbehov påverkas även av andelen tätortsinvånare, eftersom det normalt bara är invånarna i tätorterna som är anslutna till det kommunala vatten- och avloppsverket. I vissa kommuner är även delar av glesbygdsbefolkningen och fritidshusen anslutna till kommunens anläggningar, vilket ökar utdebiteringsbehovet. Kalkylerna visar på utdebiteringsskillnader på 4:54 kr/skr mellan högsta och lägsta värde.

Den väsentliga orsaken till denna stora utdebiteringsskillnad är exploateringsgraden som påverkar ledningslängden per ansluten person. I många kommuner har man under senare år eftersträvat en spridning av bebyggelsen genom ökad satsning på småhus, vilket medför att ledningslängden ökar och därmed vatten- och avloppskostnaderna. En sådan exploatering får betraktas som en standardkomponent och bör enligt vår mening inte föranleda ökade skatteutjämningsbidrag.

Kalkylerna har därför modifierats så att hänsyn endast tas till genomsnittskostnader i olika tätortsstorlekar. Härigenom undviker man att belöna låg exploatering av tätorterna. I stället premieras en högre exploatering än genomsnittet i respektive tätortsstorlek. En sådan modifiering av kalkylerna medför också att eventuella enstaka felaktigheter i statistikuppgifterna inte får någon större betydelse. Nackdelen med denna metod är att man därigenom inte beaktar att flertalet små tätorter planerats och byggts utan tanke på dagens krav på vatten- och avloppsanläggningar. Kommunerna har i dessa fall inte haft stora möjligheter att påverka exploateringsgraden. Kostnadsskillnaderna p. g. a. olika exploateringsgrad är betydande. Fördelarna med genomsnittsberäkningar anser vi dock överväger nackdelarna.

Vi har indelat kommunerna i åtta grupper efter tätortsstorlek. I de minsta tätorterna – under 2 000 invånare – uppgår den kalkylerade genomsnittskostnaden till 640 kr per ansluten. I tätorter med 50 000 invånare och däröver är genomsnittskostnaden 116 kr per ansluten. För Stockholm, Göteborg och Malmö stannar genomsnittskostnaden vid 23 kr per ansluten. Indelningen i storleksgrupper och genomsnittskostnaden per ansluten person framgår av tabell C 11. Kommunerna har placerats i storleksgrupper efter antalet invånare i den största tätorten.

Tabell C 11 Nettokostnader 1976 för vatten och avlopp i olika stora tätorter
Kr per ansluten

Tätortsstorlek Antal invånare	Antal kommuner	Genomsnitts- kostnad	Högsta nettokost- nad	Lägsta nettokost- nad
– 1 999	22	640	1 051	345
2 000– 2 999	25	494	812	304
3 000– 4 999	47	431	692	213
5 000– 9 999	68	331	698	–38
10 000–24 999	65	258	793	–39
25 000–49 999	31	160	435	–50
50 000–	17	116	199	–63
Stockholm, Göteborg, Malmö	3	23	31	–15
	278			

Anslutna fritidshus bidrar på många håll till ökade nettokostnader. Utredningen har i kapitel 5 i slutbetänkandet diskuterat frågan om en ändring av vatten- och avloppslagen som skulle öka kommunernas möjligheter att med avgifter finansiera dessa kostnader.

Enligt utredningens mening bör inte de vatten- och avloppskostnader som belöper på fritidshusen medräknas i underlaget för skatteutjämningsbidrag. Vi har av denna anledning avskilt fritidshusen från beräkningarna genom att multiplicera kostnaden per person med antalet tätortsinvånare i stället för med antalet anslutna personer. Eventuella fel i statistiken ifråga om antalet anslutna personer får härigenom inte någon betydelse.

Avgörande för utdebiteringsbehovet till vatten- och avloppskostnader är den kalkylerade kostnaden per ansluten och andelen tätortsbefolkning. I kalkylerna har antalet tätortsinvånare enligt folk- och bostadsräkningen,

FOB 75, använts. Uppgifter om kalkylerad kostnad och avvikande utdebiteringsbehov för samtliga kommuner finns i tabell C 12. Plusposter ökar och minusposter minskar skatteutjämningsbidraget.

3.2.2 Kostnader för gator och vägar samt parker

Staten finansierar i princip de allmänna vägarna både i tätorter och i glesbygd. I tätorterna finansierar kommunerna större delen av övriga gator och vägar. Inom stadsplan är kommunerna ansvariga för gatorna om inte gatan är allmän väg som vägverket svarar för. Staten har uppdragit åt 105 kommuner att svara för viss väghållning i huvudsak inom de större tätorterna (statskommunala vägar). Kommunerna får statsbidrag till dessa vägar med 95 procent av kalkylerade kostnader exklusive belysning, renhållning och viss del av gröna ytor. Inom byggnadsplan är väghållningen i princip enskild. Kommunerna svarar dock för den huvudsakliga delen av denna väghållning antingen i egen regi eller genom bidrag till vägföreningar med undantag för vägar som uteslutande betjänar fritidsbebyggelse.

Utanför tätorterna finns förutom de allmänna vägarna ett betydande enskilt vägnät. Till huvuddelen av detta vägnät bidrar staten med 70 procent av kalkylerade kostnader. Många kommuner har dock antingen övertagit denna väghållning och uppbär statsbidrag eller bidrar till väghållningen med skillnaden mellan statsbidraget och kalkylerade kostnader.

Kommunernas kostnader för gator och vägar påverkas således även av väghållningens omfattning utanför tätorterna. Främst påverkas dock kostnaderna av tätbebyggelsens omfattning. Dimensioneringen av gatunätet varierar med exploateringsgraden. Bebyggelsestrukturen har därför stor betydelse för kostnaderna.

Kommunala parker och lekplatser finns i allmänhet endast i tätorterna. Separata cykelvägar förekommer också mest i de största tätorterna där biltrafiken är så omfattande att det ansetts nödvändigt att skilja cykeltrafiken från annan trafik. Bebyggelsestrukturen har således betydelse även för dessa kostnader.

Om en jämförelse mellan olika kommuner av kostnaderna för gator och vägar samt parker och lekplatser inte skall påverkas av standardskillnader och redovisningsmetoder är det nödvändigt att jämförelsen grundas på enhetligt kalkylerade kostnader. Vi har räknat med att 1976 års kostnad för gator och vägar samt parker i tätorter uppgår till 475 kr per tätortsinvånare oavsett tätortsstorlek och gatuyta. Kalkylen grundas på den standard som är vanlig i stora tätorter med hög exploateringsgrad.

Vi har också diskuterat att beräkna kostnaderna för den standard som är vanlig i olika tätortsstorlekar och beakta den faktiska gatuytan. En enhetlig kostnad per tätortsinvånare medför dock den betydande fördelen att varierande exploateringsgrad som kommunerna i hög grad påverkat inte får någon betydelse för skatteutjämningsbidragets storlek.

Utöver enhetskostnaden – 475 kr per tätortsinvånare – har vi räknat med ett tillägg för vinterväghållning som varierar mellan 15 och 35 kr per tätortsinvånare beroende på geografiskt läge. Underlag för beräkningarna av vinterväghållningskostnaderna har erhållits från statens vägverk och statens meteorologiska och hydrologiska institut, SMHI.

Uppgifter om kalkylerade kostnader per tätortsinvånare för gator och vägar samt vinterväghållning i olika kommuner finns i tabell C 12, kolumn 6. Utdebiteringsbehovet per skr i kolumn 7 har beräknats efter ett skatteunderlag som grundas på medelskattekraften. I genomsnitt uppgår utdebiteringsbehovet till 2:51 kr/skr.

I kommuner med 100 procent tätortsbefolkning är utdebiteringsbehovet för gator, vägar och parker ca tre kronor per skr. De mindre variationer i utdebiteringsbehovet som förekommer beror på skillnader i befolkningsutvecklingen. Kostnadsberäkningen grundas nämligen på invånarantalet den 1 januari 1975 och skatteunderlaget på invånarantalet två år tidigare, dvs. det skatteunderlag som ligger till grund för 1976 års utdebitering.

Avvikelserna från genomsnittligt utdebiteringsbehov redovisas i kolumn 8. Plusposter ökar och minusposter minskar skatteutjämningsbidraget.

3.2.3 Kostnader för kollektiv landsbygdstrafik samt skolskjutsar utanför tätorter

Mätt i väglängd per invånare är avstånden i norrlandskommunerna ofta tio gånger så stora som i sydsvenska kommuner. Avstånden påverkar således i hög grad kommunernas kostnader för kollektiv trafik och skolskjutsar utanför tätorterna.

I de minsta tätorterna finns inte behov av eller underlag för kollektiv trafik. Endast i undantagsfall förekommer kollektivtrafik i tätorter med mindre än 10 000 invånare. Behovet av kollektiv tätortstrafik stiger med ökande invånarantal. Grundskolorna i tätorterna är i regel placerade så att skolskjutsar inte behövs annat än för handikappade elever. Grundskolornas elever utnyttjar därför tätortstrafiken endast i begränsad omfattning.

Den kollektiva landsbygdstrafiken är mest utbyggd i norrlandslänen. Linjelängden för den statsbidragsberättigade landsbygdstrafiken plus vägsträckor som saknar linjetrafik men trafikeras av skolskjutsar överstiger i norrlandslänen ofta kommunens totala statliga och statsunderstödda vägnät. Orsaken härtill är att samma väg i närheten av tätorterna används av flera linjer. I de södra delarna av landet är den kollektiva trafiken inte utbyggd i samma omfattning.

Vår kartläggning av linjetrafikens omfattning grundas på uppgifter från länsstyrelserna. Skolskjutsverksamhetens omfattning framgår av uppgifter från kommunerna. Dessa uppgifter visar att det finns betydande skillnader mellan kommunerna både ifråga om kollektiv trafik och skolskjutsar. Det har visat sig svårt att med ledning av de erhållna uppgifterna göra tillförlitliga beräkningar av kostnaderna för en likvärdig standard för den kollektiva trafiken och skolskjutsverksamheten. Vi har därför valt en mera schablonmässig metod för beräkning av trafikbehovet och kostnaderna härför.

För att beräkna behovet av kollektiv trafik och skolskjutsar utanför tätorterna ligger det nära till hands att utgå från det vägnät som till övervägande del finansieras av statliga medel. Underlaget för kostnadsutjämnningen blir då opåverkbart från kommunalt håll. Om man inte vill minska nämnvärt på den trafik som för närvarande erhåller statligt stöd och den nuvarande skolskjutstrafikens omfattning bör man som normal standard räkna med

Tabell C 12 Utdebiteringsbehov i primärkommunerna för vatten och avlopp, gator och vägar samt parker

Län Primärkommun	Antal tätorts- invånare enligt folk- och bo- stadsräkningen 1975 (FOB 75)	Vatten och avlopp		Gator och vägar samt parker		8	
		Kostnad per tätortsin- vånare, kr	Utdebite- ringsbehov, kr/skr	Avvikelse från riksges- nomsnitt, kr/skr	Kostnad per tätortsin- vånare, kr		Utdebite- ringsbehov, kr/skr
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Stockholms län</i>							
Botkyrka	67 635	160	0,98	+0,04	495	3,04	+0,53
Danderyd	27 211	258	1,56	+0,62	495	2,99	+0,48
Ekerö	9 863	331	1,35	+0,41	495	2,01	-0,50
Haninge	47 955	160	0,92	-0,02	495	2,86	+0,35
Huddinge	62 167	116	0,71	-0,23	495	3,04	+0,53
Järfälla	51 364	116	0,70	-0,24	495	2,97	+0,46
Lidingö	36 321	160	0,98	+0,04	495	3,04	+0,53
Nacka	54 485	258	1,58	+0,64	495	3,03	+0,52
Norräljle	23 869	258	0,96	+0,02	495	1,84	-0,67
Nynäshamn	16 238	258	1,34	+0,40	500	2,60	+0,09
Sigtuna	23 278	258	1,36	+0,42	495	2,60	+0,09
Sollentuna	43 114	160	0,99	+0,05	495	3,05	+0,54
Solna	53 992	116	0,69	-0,25	495	2,96	+0,45
Stockholm	665 550	23	0,14	-0,80	495	2,98	+0,47
Sundbyberg	27 058	160	0,94	-	495	2,91	+0,40
Södertälje	72 355	116	0,66	-0,28	495	2,80	+0,29
Tyresö	28 475	160	0,95	+0,01	495	2,95	+0,44
Täby	40 793	160	0,98	+0,04	495	3,04	+0,53
Upplands-Bro	13 104	331	1,89	+0,95	495	2,82	+0,31
Upplands-Väsby	27 449	160	0,98	+0,04	495	3,02	+0,51
Vallentuna	11 938	258	1,28	+0,34	495	2,46	-0,05
Vaxholm	22 886	258	1,38	+0,44	495	2,64	+0,13
Värmdö	10 416	331	1,36	+0,42	495	2,03	-0,48
<i>Uppsala län</i>							
Enköping	22 004	258	1,08	+0,14	495	2,06	-0,45
Häbo	8 243	331	1,78	+0,84	495	2,67	+0,16

Tierp	13 149	331	1,26	+0,32	495	1,89	-0,62
Uppsala	119 810	116	0,61	-0,33	495	2,62	+0,11
Älvkarleby	9 158	331	1,85	+0,91	495	2,77	+0,26
Östhammar	12 223	331	1,30	+0,36	495	1,94	-0,57
<i>Södermanlands län</i>							
Eskilstuna	84 227	116	0,64	-0,30	495	2,75	+0,24
Flen	14 060	331	1,55	+0,61	500	2,34	-0,17
Katrineholm	26 859	258	1,29	+0,35	500	2,50	-0,01
Nyköping	50 196	160	0,79	-0,15	500	2,46	-0,05
Oxelösund	13 862	258	1,52	+0,58	500	2,95	+0,44
Strängnäs	17 787	258	1,28	+0,34	495	2,45	-0,06
Vingåker	6 507	331	1,37	+0,43	500	2,07	-0,44
<i>Östergötlands län</i>							
Boxholm	4 262	431	1,89	+0,95	500	2,19	-0,32
Finspång	21 007	258	1,32	+0,38	500	2,56	+0,05
Kinda	6 441	431	1,58	+0,64	500	1,83	-0,68
Linköping	96 796	116	0,63	-0,31	500	2,72	+0,21
Mjölby	20 424	258	1,26	+0,32	500	2,44	-0,07
Motala	39 687	160	0,78	-0,16	500	2,44	-0,07
Norrköping	108 335	116	0,64	-0,30	500	2,75	+0,24
Söderköping	6 568	331	1,30	+0,36	495	1,94	-0,57
Valdemarsvik	5 826	431	1,72	+0,78	495	1,97	-0,54
Ydre	1 809	640	1,67	+0,73	500	1,31	-1,20
Åtvikaberg	9 924	331	1,53	+0,59	500	2,31	-0,20
Ödeshög	3 000	494	1,52	+0,58	500	1,54	-0,97
<i>Jönköpings län</i>							
Aneby	3 672	494	1,71	+0,77	500	1,73	-0,78
Eksjö	13 883	331	1,53	+0,59	500	2,31	-0,20
Gislaved	21 275	331	1,56	+0,62	495	2,33	-0,18
Gnosjö	5 542	431	1,77	+0,83	500	2,06	-0,45
Jönköping	98 044	116	0,64	-0,30	500	2,75	+0,24
Nässjö	27 324	258	1,30	+0,36	505	2,54	+0,03
Sävsjö	7 900	431	1,79	+0,85	505	2,10	-0,41
Tranås	16 004	258	1,33	+0,39	500	2,58	+0,07
Vaggeryd	8 200	431	1,91	+0,97	505	2,23	-0,28
Vetlanda	20 172	258	1,10	+0,16	500	2,13	-0,38
Värnamo	23 021	258	1,21	+0,27	505	2,37	-0,14

Tabell C 12 forts.

Län Primärkommun	Antal tätorts- invånare enligt folk- och bo- stadsräkningen 1975 (FOB 75)		Vatten och avlopp		Gator och vägar samt parker		Avvikelse från riksges- nomsnitt, kr/skr
	2	3	4	5	6	7	
<i>Kronobergs län</i>							
Alvesta	11 953	331	1,28	+0,34	500	1,93	-0,58
Lessebo	7 591	494	2,60	+1,66	495	2,61	+0,10
Ljungby	17 038	258	1,02	+0,08	500	1,98	-0,53
Markaryd	8 783	431	1,93	+0,99	495	2,21	-0,30
Tingsryd	7 778	494	1,59	+0,65	495	1,59	-0,92
Uppvidinge	8 159	494	2,11	+1,17	500	2,13	-0,38
Växjö	50 258	160	0,79	-0,15	500	2,47	-0,04
Älmhult	9 881	331	1,31	+0,37	495	1,95	-0,56
<i>Kalmar län</i>							
Borgholm	3 577	494	1,00	+0,06	495	1,00	-1,51
Emmaboda	8 189	331	1,40	+0,46	495	2,10	-0,41
Hultsfred	14 529	331	1,59	+0,65	495	2,37	-0,14
Högsby	4 617	640	2,31	+1,37	495	1,79	-0,72
Kalmar	45 533	160	0,85	-0,09	495	2,62	+0,11
Mönsterås	9 831	331	1,51	+0,57	495	2,26	-0,25
Mörbylånga	6 186	494	1,69	+0,75	495	1,69	-0,82
Nybro	16 467	258	1,20	+0,24	495	2,29	-0,22
Oskarshamn	23 180	258	1,31	+0,37	495	2,51	±0
Torsås	3 252	640	1,66	+0,72	495	1,28	-1,23
Vimmerby	11 150	331	1,36	+0,42	495	2,04	-0,47
Västervik	33 203	258	1,24	+0,30	495	2,38	-0,13
<i>Gotlands län</i>							
Gotland	29 212	258	0,85	-0,09	495	1,62	-0,89
<i>Blekinge län</i>							
Karlshamn	25 365	258	1,24	+0,30	495	2,38	-0,13
Karlskrona	46 958	160	0,76	-0,18	495	2,36	-0,15
Olofström	13 495	258	1,20	+0,26	495	2,30	-0,21

Ronneby	22 760	258	1,19	+0,25	495	2,29	-0,22
Sölvesborg	11 660	331	1,51	+0,57	495	2,25	-0,26
<i>Kristianstads län</i>							
Bromölla	9 209	331	1,63	+0,69	495	2,44	-0,07
Båstad	6 109	494	1,67	+0,73	495	1,67	-0,84
Hässleholm	37 459	258	1,22	+0,28	495	2,35	-0,16
Klippan	12 031	331	1,51	+0,57	495	2,25	-0,26
Kristianstad	51 830	160	0,75	-0,19	495	2,32	-0,19
Osby	10 150	331	1,49	+0,55	495	2,22	-0,29
Perstorp	5 927	331	1,60	+0,66	495	2,40	-0,11
Simrishamn	13 310	331	1,34	+0,40	495	2,00	-0,51
Tomelilla	6 771	331	1,07	+0,13	495	1,61	-0,90
Åstorp	10 053	331	1,79	+0,85	495	2,68	+0,17
Ängelholm	20 611	258	1,16	+0,22	495	2,23	-0,28
Örkelljunga	6 118	431	1,81	+0,87	495	2,08	-0,43
Östra Göinge	11 546	431	2,04	+1,10	495	2,34	-0,17
<i>Malmöhus län</i>							
Bjuv	12 983	331	1,98	+0,91	490	2,74	+0,23
Burilöv	13 721	331	1,98	+1,04	490	2,93	+0,42
Eslöv	19 622	258	1,18	+0,24	490	2,24	-0,27
Helsingborg	95 595	116	0,66	-0,28	490	2,79	+0,28
Höganäs	18 087	258	1,37	+0,43	490	2,59	+0,08
Hörby	5 429	431	1,20	+0,26	495	1,38	-1,13
Höör	6 347	331	1,33	+0,39	495	1,99	-0,52
Kävlinge	15 304	331	1,66	+0,72	490	2,45	-0,06
Landskrona	34 980	160	0,89	-0,05	490	2,74	+0,23
Lomma	14 031	331	1,84	+0,90	490	2,73	+0,22
Lund	70 174	116	0,66	-0,28	490	2,77	+0,26
Malmö	240 924	23	0,14	-0,80	490	2,91	+0,40
Sjöbo	6 855	431	1,29	+0,35	490	1,47	-1,04
Skurup	7 530	331	1,33	+0,39	490	1,97	-0,54
Staffanstorp	12 966	258	1,34	+0,40	490	2,54	+0,03
Svalöv	7 641	431	1,61	+0,67	490	1,83	-0,68
Svedala (inkl. Bara)	10 014	331	1,58	+0,64	490	2,35	-0,16
Trelleborg	26 321	258	1,18	+0,24	490	2,24	-0,27
Vellinge	17 997	331	1,75	+0,81	490	2,59	+0,08
Ystad	17 547	258	1,16	+0,22	490	2,20	-0,31

Tabell C 12 forts.

Län Primärkommun	Antal tätorts- invånare enligt folk- och bo- stadsräkningen 1975 (FOB 75)	Vatten och avlopp		Gator och vägar samt parker		Avvikelse från riksges- nomsnitt, kr/skr	
		Kostnad per tätortsin- vånare, kr	Utdebite- ringsbehov, kr/skr	Kostnad per tätortsin- vånare, kr	Utdebite- ringsbehov, kr/skr		
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Hallands län</i>							
Falkenberg	20 452	258	0,98	+0,04	490	1,86	-0,65
Halmstad	64 194	160	0,85	-0,09	490	2,60	+0,09
Hylte	6 608	431	1,56	+0,62	490	1,77	-0,74
Kungsbacka	20 549	258	0,88	-0,06	490	1,67	-0,84
Laholm	10 083	431	1,36	+0,42	495	1,56	-0,95
Varberg	29 336	258	1,08	+0,14	490	2,05	-0,46
<i>Göteborg o. Bohus län</i>							
Göteborg	436 593	23	0,14	-0,80	495	2,95	+0,44
Härryda	15 863	258	1,24	+0,30	495	2,37	-0,14
Kungälv	19 835	258	1,12	+0,18	495	2,15	-0,36
Lysekil	11 330	331	1,51	+0,57	495	2,26	-0,25
Munkedal	5 626	431	1,45	+0,51	495	1,66	-0,85
Mölnådal	44 227	160	0,91	-0,03	495	2,82	+0,31
Orust	2 839	640	1,09	+0,15	495	0,84	-1,67
Partille	26 265	160	0,94	-	495	2,91	+0,40
Sotenäs	7 391	494	2,41	+1,47	495	2,41	-0,10
Stenungsund	9 634	331	1,36	+0,42	495	2,03	-0,48
Strömstad	5 349	431	1,48	+0,54	495	1,70	-0,81
Tanum	3 585	640	1,27	+0,33	495	0,98	-1,53
Tjörn	6 066	640	2,27	+1,33	495	1,75	-0,76
Uddevalla	36 690	160	0,76	-0,18	495	2,35	-0,16
Öckerö	8 789	431	2,52	+1,58	495	2,89	+0,38
<i>Älvsborgs län</i>							
Ale	18 261	331	1,71	+0,77	495	2,55	+0,04
Alingsås	21 505	258	1,23	+0,29	495	2,35	-0,16
Bengtstfors	8 789	431	1,85	+0,91	495	2,13	-0,38
Borås	93 725	116	0,63	-0,31	495	2,67	+0,16
Dals-Ed	2 932	494	1,69	+0,75	495	1,70	-0,81

Färgelanda	3 380	640	1,92	+0,98	495	1,48	-1,03
Herijunga	4 576	431	1,35	+0,41	495	1,55	-0,96
Lerum	24 466	258	1,39	+0,45	495	2,66	+0,15
Lilla Edet	7 067	431	1,69	+0,75	495	1,94	-0,57
Mark	20 135	258	1,05	+0,11	490	2,00	-0,51
Mellerud	5 766	431	1,45	+0,51	495	1,66	-0,85
Svenljunga	5 569	431	1,46	+0,52	490	1,66	-0,85
Tranemo	7 796	494	1,99	+1,05	505	2,04	-0,47
Trollhättan	45 164	160	0,89	-0,05	495	2,74	+0,23
Ulricehamn	13 500	331	1,27	+0,33	505	1,93	-0,58
Värgårda	3 707	431	1,19	+0,25	495	1,36	-1,15
Vänersborg	27 153	258	1,24	+0,30	495	2,37	-0,14
Åmål	10 372	331	1,57	+0,63	495	2,35	-0,16
<i>Skaraborgs län</i>							
Falköping	22 652	258	1,09	+0,15	500	2,11	-0,40
Grästorp	1 897	640	1,41	+0,47	495	1,09	-1,42
Gullspång	4 572	640	2,57	+1,63	500	2,00	-0,51
Götene	6 895	431	1,48	+0,54	500	1,72	-0,79
Habo	4 215	431	1,74	+0,80	500	2,02	-0,49
Hjo	4 832	431	1,68	+0,74	500	1,95	-0,56
Karlsborg	6 334	431	2,02	+1,08	500	2,35	-0,16
Lidköping	25 312	258	1,14	+0,20	500	2,22	-0,29
Mariestad	19 091	258	1,22	+0,28	500	2,36	-0,15
Mullsjö	4 175	431	2,23	+1,29	500	2,59	+0,08
Skara	12 293	258	1,11	+0,17	500	2,16	-0,35
Skövde	37 968	160	0,81	-0,13	500	2,54	+0,03
Tibro	8 945	331	1,66	+0,72	500	2,50	-0,01
Tidaholm	8 853	331	1,38	+0,44	500	2,08	-0,43
Töreboda	5 586	431	1,44	+0,50	500	1,67	-0,84
Vara	9 646	431	1,12	+0,18	500	1,30	-1,21
<i>Värmlands län</i>							
Arvika	16 510	258	0,94	-	495	1,81	-0,70
Eda	4 551	494	1,41	+0,47	495	1,41	-1,10
Filipstad	12 689	331	1,64	+0,70	505	2,50	-0,01
Forsbaga	8 987	331	1,68	+0,74	500	2,54	+0,03
Grums	8 441	331	1,58	+0,64	500	2,39	-0,12

Tabell C 12 forts.

Län Primärkommun	Antal tätorts- invånare enligt folk- och bo- stadsräkningen 1975 (FOB 75)	Vatten och avlopp		Gator och vägar samt parker		Avvikelse från riksges- nomsnitt, kr/skr	
		Kostnad per tätortsin- vånare, kr	Utdebite- ringsbehov, kr/skr	Kostnad per tätortsin- vånare, kr	Utdebite- ringsbehov, kr/skr		
1	2	3	4	5	6	7	8
Hägers	12 480	331	1,34	+0,40	505	2,04	-0,47
Hammarö	9 914	331	1,87	+0,93	500	2,83	+0,32
Karlstad	64 842	116	0,63	-0,31	500	2,71	+0,20
Kil	6 897	331	1,47	+0,53	500	2,22	-0,29
Kristinehamn	24 049	258	1,37	+0,43	500	2,65	+0,14
Munkfors	4 571	431	2,17	+1,23	500	2,52	+0,01
Storfors	3 428	431	1,67	+0,73	505	1,96	-0,55
Sunne	5 484	431	1,05	+0,11	505	1,23	-1,28
Säffle	13 296	258	1,05	+0,11	500	2,04	-0,47
Torsby	5 940	431	0,96	+0,02	505	1,13	-1,38
Årjäng	3 681	494	1,13	+0,19	495	1,13	-1,38
<i>Örebro län</i>							
Askersund	7 154	431	1,67	+0,73	505	1,96	-0,55
Degerfors	10 259	331	1,72	+0,78	500	2,60	-0,09
Hallsberg	12 761	331	1,54	+0,60	505	2,36	-0,15
Hällefors	9 378	331	1,66	+0,72	505	2,53	+0,02
Karlskoga	35 425	160	0,90	-0,04	505	2,85	+0,34
Kumla	14 308	258	1,33	+0,39	505	2,61	+0,10
Laxå	7 174	331	1,64	+0,70	505	2,51	±0
Lindesberg	17 751	331	1,45	+0,51	505	2,21	-0,30
Ljusnarsberg	5 836	431	2,11	+1,17	505	2,47	-0,04
Nora	7 023	331	1,54	+0,60	505	2,35	-0,16
Örebro	100 959	116	0,61	-0,31	505	2,63	+0,12
<i>Västmanlands län</i>							
Arboga	12 349	258	1,32	+0,38	500	2,55	+0,04
Fagersta	14 978	258	1,46	+0,52	500	2,82	+0,31
Hallstahammar	16 854	258	1,42	+0,48	495	2,72	+0,21
Heby	7 925	494	1,82	+0,88	495	1,82	-0,69
Kungsör	6 869	331	1,68	+0,74	495	2,51	±0

Köping	23 889	258	1,34	+0,40	500	2,59	+0,08
Norberg	5 438	331	1,65	+0,71	500	2,50	-0,01
Sala	13 828	258	1,07	+0,13	495	2,05	-0,46
Skinnskatteberg	3 864	494	2,18	+1,24	500	2,20	-0,31
Surahammar	10 391	331	1,89	+0,95	500	2,85	+0,34
Västerås	111 586	116	0,67	-0,27	495	2,84	+0,33
<i>Kopparbergs län</i>							
Avesta	22 483	258	1,29	+0,35	500	2,50	-0,01
Borlänge	41 628	160	0,88	-0,06	505	2,79	+0,28
Falun	39 360	160	0,82	-0,12	505	2,58	+0,07
Gagnef	6 601	640	2,89	+1,95	505	2,28	-0,23
Hedemora	12 322	331	1,48	+0,54	500	2,23	-0,28
Leksand	8 869	431	1,85	+0,91	505	2,16	-0,35
Ludvika	29 927	258	1,43	+0,49	505	2,79	+0,28
Malung	9 028	331	1,51	+0,57	505	2,31	-0,20
Mora	14 944	331	1,69	+0,75	505	2,58	+0,07
Orsa	5 631	331	1,63	+0,69	505	2,49	-0,02
Rättvik	7 003	431	1,72	+0,78	505	2,01	-0,50
Smedjebacken	10 060	331	1,51	+0,57	505	2,30	-0,21
Säter	6 138	431	1,60	+0,66	505	1,88	-0,63
Vansbro	5 583	494	1,92	+0,98	505	1,97	-0,54
Älvdalen	5 689	640	2,59	+1,65	510	2,06	-0,45
<i>Gävleborgs län</i>							
Bollnäs	21 709	258	1,03	+0,09	500	1,99	-0,52
Gävle	81 908	116	0,68	-0,26	495	2,89	+0,38
Hofors	12 486	258	1,34	+0,40	500	2,60	+0,09
Hudiksvall	26 313	258	1,13	+0,19	505	2,21	-0,30
Ljusdal	13 178	331	1,20	+0,26	505	1,84	-0,67
Nordanstig	5 694	640	1,91	+0,97	500	1,49	-1,02
Ockelbo	4 046	494	1,88	+0,94	500	1,90	-0,61
Ovanåker	5 386	431	1,78	+0,84	505	2,08	-0,43
Sandviken	38 087	160	0,86	-0,08	500	2,69	+0,18
Söderhamn	25 881	258	1,26	+0,32	500	2,44	-0,07
<i>Västernorrlands län</i>							
Härnösand	21 574	258	1,25	+0,31	500	2,41	-0,10
Kramfors	19 052	331	1,36	+0,42	500	2,05	-0,46
Sollefteå	14 925	331	1,14	+0,20	505	1,74	-0,77

Tabell C 12 forts.

Län Primärkommun	Antal tätorts- invånare enligt folk- och bo- stadsräkningen 1975 (FOB 75)	Vatten och avlopp		Gator och vägar samt parker		8	
		3	4	5	6		7
1	2	3	4	5	6	7	8
Sundsvall	79 427	116	0,60	-0,34	500	2,58	+0,07
Timrå	15 803	258	1,35	+0,41	500	2,61	+0,10
Ånge	8 381	431	1,56	+0,62	505	1,82	-0,69
Örnsköldsvik	43 832	160	0,71	-0,23	505	2,24	-0,27
<i>Jämtlands län</i>							
Berg	2 336	640	1,01	+0,07	510	0,80	-1,71
Bräcke	4 593	494	1,43	+0,49	505	1,47	-1,04
Härjedalen	7 501	494	1,73	+0,79	510	1,79	-0,72
Krokoms	5 245	640	1,56	+0,62	510	1,24	-1,27
Ragunda	2 975	640	1,46	+0,52	505	1,15	-1,36
Strömsund	9 331	431	1,36	+0,42	510	1,61	-0,90
Åre	3 700	640	1,57	+0,63	510	1,25	-1,26
Östersund	45 561	160	0,83	-0,11	510	2,65	+0,14
<i>Västerbottens län</i>							
Lycksele	10 021	331	1,38	+0,44	510	2,12	-0,39
Nordmaling	3 770	494	1,46	+0,52	500	1,48	-1,03
Norsjö	4 915	494	1,43	+0,49	510	1,48	-1,03
Robertsfors	2 994	640	1,58	+0,64	505	1,24	-1,27
Skellefteå	53 458	160	0,72	-0,22	505	2,27	-0,24
Sorsele	1 617	640	1,54	+0,60	510	1,23	-1,28
Storuman	4 140	494	1,49	+0,55	510	1,54	-0,97
Umeå	64 772	160	0,85	-0,09	505	2,69	+0,18
Vilhelmina	4 318	431	1,30	+0,36	510	1,54	-0,97
Vindeln	3 575	494	1,50	+0,56	510	1,54	-0,97
Vännäs	6 129	431	1,40	+0,46	505	1,64	-0,87
Åsele	4 196	494	1,41	+0,47	510	1,46	-1,05

Norrbottens län

Arjeplog	2 427	640	2,24	+1,30	510	1,78	-0,73
Arvidsjaur	5 043	431	1,63	+0,69	510	1,93	-0,58
Boden	22 529	258	1,28	+0,34	510	2,54	+0,03
Gällivare	21 839	258	1,34	+0,40	510	2,65	+0,14
Haparanda	6 336	331	1,42	+0,48	510	2,19	-0,32
Jokkmokk	5 189	431	1,77	+0,83	510	2,10	-0,41
Kalix	14 129	331	1,54	+0,60	510	2,38	-0,13
Kiruna	29 011	160	0,91	-0,03	510	2,89	+0,38
Luleå	59 441	160	0,90	-0,04	510	2,86	+0,35
Pajala	3 794	640	1,52	+0,58	510	1,21	-1,30
Piteå	29 145	258	1,31	+0,37	510	2,60	+0,09
Älvsbyn	6 048	431	1,77	+0,83	510	2,09	-0,42
Övertkalix	2 561	640	1,78	+0,84	510	1,42	-1,09
Övertorneå	3 139	640	1,83	+0,89	510	1,46	-1,05

att kollektiv trafik inklusive skolskjutsar behövs på hela det allmänna och statsunderstödda vägnätet. I så fall betecknas trafik av mindre omfattning som understandard som får räknas in i kostnadsutjämnningen trots att kommunala kostnader inte förekommer. Flera linjer på samma väg betecknas i konsekvens härmed som överstandard som inte ingår i kostnadsutjämnningen. Ett undantag finns, nämligen Arjeplogs kommun som har betydligt större väglängd per invånare än övriga kommuner. Här föreslås att väglängden begränsas till 163 meter per invånare, dvs. samma väglängd i förhållande till invånarantalet som i grannkommunen Sorsele, som har den näst största väglängden per invånare. I Sorsele omfattar den statsbidragsberättigade busstrafiken och skolskjutsarna på övriga vägar ungefär den sammanlagda väglängden.

För närvarande är två dubbelturer per dag statsbidragsberättigade. Minst denna turtäthet behövs för skolskjutsar. För grundskolans låg- och mellanstadium och förskolans deltidsgrupper behövs dessutom ofta en extratur för att dessa elever inte skall behöva vänta i skolan tills alla elever kan resa hem. Denna extratur innebär självfallet ett ökat trafikutbud för övriga trafikanter som kan samåka med skolskjutsarna. För närvarande saknas dock formella möjligheter att kräva avgift av övriga trafikanter för samåkning med skolskjutsar om tillstånd till linjetrafik saknas.

Såsom minimistandard vid kostnadsberäkning av kollektiv trafik inklusive skolskjutsar kan det således vara lämpligt att räkna med två dubbelturer per dag och en tredje dubbeltur under 200 dagar per år för att helt tillgodose grundskolans och förskolans behov. Denna turtäthet är endast underlag för beräkning av kostnaderna.

Med ledning av bussbidragsnämndens statistik för bidragsåret 1974/75 kan kostnader och intäkter för landsbygdstrafiken uppskattas till de belopp som anges i nedanstående tablå. Sedan bidragsåret 1974/75 har kostnaderna ökat med 50 procent och intäkterna med 25 procent enligt bedömning av trafikekonomiska experter.

	Kr per vagnmil		Ökning, %
	1974/75	1976	
Kostnader	30	45	50
Intäkter exkl. statsbidrag	19	24	25
Nettokostnader	11	21	91

Någon entydig skillnad mellan norra och södra delarna av landet kan inte konstateras när det gäller nettokostnader per vagnmil, vilket framgår av följande redovisning av högsta och lägsta länsgenomsnitt för bidragsåret 1974/75.

Olönsam lokal och regional landsbygdstrafik	Nettokostnader exkl. statsbidrag och godsintäkter. Länsgenomsnitt för bidragsåret 1974/75. Kr per vagnmil	
	Högst	Lägst
Norrland	16	11
Syd- och mellansverige	16	8

Av redovisningen framgår att det inte finns någon orsak att differentiera kalkylerna med hänsyn till geografiskt läge. Denna slutsats har stöd av periodkortutredningen (SOU 1976:43) som grundar sina beräkningar på ett enhetligt pris per vagnmil.

Biljettintäkterna har frånräknats när nettokostnaden per vagnmil beräknats. Detta gäller också de biljetter som kommunerna betalar för grundskolans och förskolans elever. Därför har vi även räknat med en kommunal kostnad för biljetter till alla elever i åldern 6–15 år som är bosatta utanför tätorter.

Andelen barn i glesbygd har antagits vara lika stor som totala antalet barn är av kommunens hela folkmängd. Skolskjutssträckan per elev har antagits variera med glesbygdsvägarnas längd per invånare. Kostnadsberäkning har skett med hjälp av bussbidragsnämndens referenstaxa. Beräknad årskostnad per elev framgår av tabell C 13.

Tabell C 13 Skolskjutskostnad per elev och år

Väglängd per invånare i glesbygd, m/inv	Årskostnad per elev kr/år ^a
1– 42	810
43– 70	828
71– 99	900
100–127	963
128–155	1 035
156–183	1 107
184–211	1 188
212–239	1 269
240–267	1 350
268–296	1 431
297–324	1 503
325–352	1 566
353–380	1 629

^a Enligt bussbidragsnämndens referenstaxa för 1975/76.

I tabell C 15, kolumn 2, redovisas det statliga och statsunderstödda vägnätets längd för samtliga kommuner. Nettokostnaden för landsbygdstrafiken redovisas i kolumn 3. Härvid har väglängden multiplicerats med den beräknade nettokostnaden 21 kr per vagnmil och 1 860 turer per år ($365 \times 4 + 200 \times 2$). I samma tabell (kolumn 6) redovisas beräknade biljettkostnader för skolskjutsar.

Vid beräkning av 1976 års utdebiteringsbehov har den sålunda kalkylerade nettokostnaden för en enhetlig trafikstandard i alla kommuner reducerats med utbetalt statsbidrag till landsbygdstrafik för budgetåret 1975/76. Statsbidragets storlek framgår av tabell C 15, kolumn 7. Vi har således inte gjort någon beräkning av hur statsbidraget skulle ha påverkats om skatteutjämningsbidraget grundats på en enhetlig trafikstandard redan från och med 1976.

3.2.4 Kostnader för tätortstrafik

Tätortstrafikens omfattning har beräknats för samtliga tätorter med ledning av uppgifter som erhållits från länsstyrelserna. Härvid har linjelängden multiplicerats med antalet turer per vecka och dividerats med antalet tätortsinvånare. Det sålunda beräknade trafikarbetet motsvarar ca 100 vagnmeter per invånare och vecka i flertalet tätorter med 10 000 invånare. I tätorter med mindre invånarantal förekommer kollektiv trafik endast i undantagsfall. Den nuvarande trafikens omfattning ökar med ca 50 vagnmeter per invånare och vecka för varje 5 000-tal invånare över 10 000. Trafikarbetet per invånare och vecka motsvarar således 150 vagnmeter i tätorter med 15 000 invånare, 200 vagnmeter i tätorter med 20 000 invånare osv. till och med 100 000 invånare. De avvikelser som förekommer är av mindre omfattning.

I tabell C 14 redovisas beräknad nettokostnad per tätortsinvånare för kollektiv trafik i olika tätortsstorlekar med det här ovan angivna trafikarbetet och en beräknad nettokostnad av 25 kr per vagnmil.

Tabell C 14 Beräknade nettokostnader för tätortstrafik

Tätortsstorlek Antal invånare	Kostnad per tätortsinvånare, kr/år
10 000- 14 999	20
15 000- 19 999	26
20 000- 24 999	33
25 000- 29 999	39
30 000- 34 999	46
35 000- 39 999	52
40 000- 44 999	59
45 000- 49 999	65
50 000- 54 999	72
55 000- 59 999	78
60 000- 64 999	85
65 000- 69 999	91
70 000- 74 999	98
75 000- 79 999	104
80 000- 84 999	111
85 000- 89 999	117
90 000- 94 999	124
95 000- 99 999	130
100 000-104 999	137
Malmö	160
Göteborg	190
Stockholms län	280

För tätortstrafiken i Stockholms län och Göteborg motsvarar årskostnaden ca 280 respektive 190 kr per invånare. För Malmö är den nuvarande kostnaden något lägre per invånare än för tätorter med 100 000 invånare. Trafikarbetet per invånare i Malmö är således jämförelsevis begränsat. Det förefaller rimligt att vid en utjämning av trafik kostnader räkna med 160 kr per tätortsinvånare och år för Malmö, dvs. ett medelvärde av den beräknade kostnaden för Göteborg och en tätort med 100 000 invånare.

Tabell C 15 Utdebiteringsbehov i primärkommunerna för kollektiv trafik samt skolskjutsar

Län Primärkommun	Landsbygdstrafik		Tätortstrafik		Skol- skjutsar Tkr	Stats- bidrag till olönsam landsbygds- trafik Tkr	Summa kostnader Tkr	Utdebite- rings- behov Kr/skr	Avvikelse från riks- genomsnitt Kr/skr
	Väg- längd Km	Kostnad Tkr	Tätorts- storlek Antal inv.	Kostnad Tkr					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Stockholms län</i>									
Botkyrka					301		301	0,03	-1,06
Danderyd					10		10	0,00	-1,09
Ekerö					800		800	0,33	-0,76
Haninge					353		353	0,04	-1,05
Huddinge					60		60	0,01	-1,08
Järfälla					34		34	0,00	-1,09
Lidingö					46		46	0,01	-1,08
Nacka					89		89	0,01	-1,08
Norrälja					1 885		1 885	0,29	-0,80
Nynäshamn					385		385	0,12	-0,97
Sigtuna					527		527	0,12	-0,97
Sollentuna					28		28	0,00	-1,09
Solna									-1,09
Stockholm									-1,09
Sundbyberg									-1,09
Södertälje					713		713	0,06	-1,03
Tyresö					149		149	0,03	-1,06
Täby					75		75	0,01	-1,08
Upplands-Bro					229		229	0,10	-0,99
Upplands-Väsby					171		171	0,04	-1,05
Vallentuna					485		485	0,20	-0,89
Vaxholm					684		684	0,16	-0,93
Värmdö					736		736	0,29	-0,80
Storstockholms Lokaltrafik SL ^c			1 493 052	416 505			416 505	1,69	+0,60

Tabell C 15 forts.

Län Primärkommun	Landsbygdstrafik		Tätortstrafik		Skol- skjutsar Tkr	Stats- bidrag till olönsam landsbygds- trafik Tkr	Summa kostnader Tkr	Utdebite- rings- behov Kr/skr	Avvikelse från riks- genomsnitt Kr/skr
	Väg- längd Km	Kostnad Tkr	Tätorts- storlek Antal inv.	Kostnad Tkr					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Uppsala län</i>									
Enköping	936	3 656	18 541	482	1 395	135	5 398	1,02	-0,07
Häbo	90	352			280		632	0,41	-0,68
Tierp	909	3 551			1 051	114	4 488	1,30	+0,21
Uppsala	1 678	6 554	101 850	13 953	2 193	139	22 561	1,00	-0,09
Älvkarleby	102	398			113		511	0,31	-0,78
Östhammar	863	3 371			978	37	4 312	1,39	+0,30
<i>Södermanlands län</i>									
Eskilstuna	851	3 324	66 409	6 043	1 205	150	10 422	0,69	-0,38
Flen	550	2 148			629	69	2 708	0,90	-0,17
Katrineholm	793	3 097	22 884	755	805	78	4 579	0,85	-0,24
Nyköping	1 489	5 816	30 352	1 396	1 783	226	8 769	0,86	-0,23
Oxelösund	21 ^a	82	13 862	277	56		415	0,18	-0,91
Strängnäs	503	1 965			643	50	2 558	0,71	-0,38
Vingåker	319	1 246			412	28	1 630	1,04	-0,05
<i>Östergötlands län</i>									
Boxholm	280	1 094			254	6	1 342	1,38	+0,29
Finspång	459	1 793	16 346	425	569	46	2 741	0,67	-0,42
Kinda	747	2 918			628	143	3 403	1,94	+0,85
Linköping	1 227	4 793	80 274	8 910	1 511	432	14 782	0,83	-0,26
Mjölby	511	1 996	12 488	250	718	19	2 945	0,70	-0,39
Motala	895	3 496	29 454	1 149	1 239	295	5 589	0,69	-0,40
Norrköping	1 120	4 375	85 244	9 974	1 446	245	15 550	0,79	-0,30
Söderköping	484	1 891			594	37	2 448	1,46	+0,37
Valdemarsvik	521	2 035			444	27	2 452	1,68	+0,59
Ydre	438	1 711			383	7	2 087	3,00	+1,91
Åtvidaberg	413	1 613			482	61	2 034	0,95	-0,14
Ödeshög	407	1 590			427	5	2 012	2,06	+0,97

Jönköpings län

Aneby	444	1 734	472	39	2 167	2,04	+0,95
Eksjö	710	2 773	648	80	3 341	1,11	+0,02
Gislaved	988	3 859	1 076	118	4 817	1,06	-0,03
Gnosjö	297	1 160	413	33	1 540	1,14	+0,05
Jönköping	1 320	5 156	1 448	184	14 600	0,82	-0,27
Nässjö	832	3 250	797	84	4 447	0,82	-0,27
Sävsjö	555	2 168	528	22	2 674	1,41	+0,32
Tranås	369	1 441	402	67	2 073	0,67	-0,42
Vaggeryd	570	2 226	503	25	2 704	1,46	+0,37
Vetlanda	1 251 ^a	4 886	1 267	133	6 267	1,33	+0,24
Värnamo	1 042 ^a	4 070	1 085	76	5 488	1,12	+0,03

Kronobergs län

Alvesta	981	3 832	1 019	94	4 757	1,54	+0,45
Lessebo	236	922	194	8	1 108	0,77	-0,32
Ljungby	1 479	5 777	1 479	63	7 452	1,73	+0,64
Markaryd	517	2 019	511		2 530	1,29	+0,20
Tingsryd	1 056	4 125	885	52	4 958	2,05	+0,96
Uppvidinge	670	2 617	537	32	3 122	1,63	+0,54
Växjö	1 473	5 754	1 604	142	9 595	0,94	-0,15
Älmhult	836	3 265	783	54	3 994	1,59	+0,50

Kalmar län

Borgholm	503	1 965	753	54	2 664	1,51	+0,42
Emmaboda	586	2 289	569	59	2 799	1,45	+0,36
Hultsfred	675	2 637	623	159	3 101	1,02	-0,07
Högsby	397	1 551	391	48	1 894	1,48	+0,39
Kalmar	706 ^a	2 758	890	181	4 941	0,57	-0,52
Mönsterås	373	1 457	451	53	1 855	0,86	-0,23
Mörbylånga	384	1 500	629	63	2 066	1,14	+0,05
Nybro	764	2 984	740	58	3 926	1,10	+0,01
Oskarshamn	596	2 328	658	151	3 330	0,73	-0,36
Torsås	389	1 519	493	12	2 000	1,59	+0,50
Vimmerby	906	3 539	875	177	4 237	1,56	+0,47
Västervik	1 229	4 800	1 237	190	6 548	0,95	-0,14
Gotlands län							
Gotland	2 142	8 367	3 419	620	11 683	1,31	+0,22

Tabell C 15 forts.

Län Primärkommun	Landsbygdstrafik		Tätortstrafik		Skol- skjutsar Tkr	Stats- bidrag till olönsam landsbygds- trafik Tkr	Summa kostnader Tkr	Utdebite- rings- behov Kr/skr	Avvikelse från riks- genomsnitt Kr/skr
	Väg- längd Km	Kostnad Tkr	Tätorts- storlek Antal inv.	Kostnad Tkr					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Blekinge län</i>									
Karlshamn	549	2 144	17 447	454	889	138	3 349	0,63	-0,46
Karlskrona	1 039	4 058	33 414	1 537	1 536	380	6 751	0,68	-0,41
Olofström	443	1 730	10 096	202	574	26	2 480	0,85	-0,24
Ronneby	797	3 113	12 086	242	1 018	96	4 277	0,87	-0,22
Sölvesborg	185	723			477	81	1 119	0,44	-0,65
<i>Kristianstads län</i>									
Bromölla	141	551			286		837	0,45	-0,64
Båstad	344	1 344			547	55	1 836	1,02	-0,07
Hässleholm	1 285	5 019	16 813	437	1 534	89	6 901	0,87	-0,22
Klippan	385	1 504			545	57	1 992	0,75	-0,34
Kristianstad	1 137	4 441	30 780	1 416	1 889	228	7 518	0,68	-0,41
Osby	514	2 008			540	70	2 478	1,10	+0,01
Perstorp	172	672			250	3	919	0,75	-0,34
Simrishamn	469	1 832			706	114	2 424	0,74	-0,35
Tomelilla	455	1 777			687	34	2 430	1,17	+0,08
Åstorp	133	519			212	3	728	0,39	-0,70
Ängelholm	500	1 953	16 016	416	821	24	3 166	0,69	-0,40
Örkelljunga	362	1 414			413	5	1 822	1,25	+0,16
Östra Göinge	388	1 516			518	8	2 026	0,83	-0,26
<i>Malmöhus län</i>									
Bjuv	119	465			180	38	607	0,26	-0,83
Burlöv	4	16			53	6	63	0,03	-1,06
Eslöv	466 ^a	1 820	13 629	273	794		2 887	0,67	-0,42
Helsingborg	400	1 562	80 986	8 989	610	67	11 094	0,66	-0,43
Höganäs	203	793	10 866	217	377	39	1 348	0,39	-0,70
Hörby	481	1 879			751	25	2 605	1,34	+0,25
Höör	285	1 113			423	4	1 532	0,97	-0,12

Kävlinge	194	758	487	71	1 174	0,38	-0,71
Landskrona	169	660	376	42	2 144	0,34	-0,75
Lomma	71	277	219	20	476	0,19	-0,90
Lund	421	1 644	613	87	6 464	0,52	-0,57
Malmö	313	1 223	336	41	38 598	0,95	-0,14
Sjöbo	523	2 043	887	102	2 828	1,24	+0,15
Skurup	273	1 066	479	31	1 514	0,81	-0,28
Staffanstorps	142	555	429	40	1 162	0,46	-0,63
Svalöv	407	1 590	652	78	2 164	1,06	-0,03
Svedala (inkl. Bara)	25	98	427	49	476	0,23	-0,86
Trelleborg	426 ^d	1 664	1 004	155	3 257	0,57	-0,52
Vellinge	177	691	530	55	1 166	0,34	-0,75
Ystad	422	1 648	642	94	2 482	0,63	-0,46
<i>Hallands län</i>							
Falkenberg	1 073	4 191	1 595	87	5 982	1,11	+0,02
Halmstad	877 ^a	3 426	1 248	79	7 816	0,65	-0,44
Hylte	846	3 304	777	44	4 037	2,20	+1,11
Kungsbacka	507	1 980	2 471	30	4 661	0,77	-0,32
Laholm	926	3 617	1 158	69	4 706	1,47	+0,38
Varberg	871	3 402	1 637	65	5 480	0,78	-0,31
<i>Göteborgs o. Bohus län</i>							
Göteborg ^d	382	1 492	788	154	80 561	1,10	+0,01
Härneda	248	969	672	43	1 806	0,55	-0,54
Kungälv	391	1 527	1 184	76	2 890	0,63	-0,46
Lysekil	198	773	408	73	1 108	0,45	-0,64
Munkedal	462	1 805	630	29	2 406	1,44	+0,35
Möndal	121	473	368	75	2 269	0,29	-0,80
Orust	388	1 516	866	27	2 355	1,41	+0,32
Partille	37	145	114	20	1 216	0,27	-0,82
Sotenäs	134	523	176	60	639	0,42	-0,67
Stenungsund	234	914	755	48	1 621	0,69	-0,40
Strömstad	369	1 441	429	113	1 757	1,13	+0,04
Tanum	730	2 851	837	123	3 565	1,98	+0,89
Tjörn	194	758	596	139	1 215	0,71	-0,38
Uldevalla	510	1 992	1 240	197	4 539	0,59	-0,50
Öckerö	42	164	68	37	195	0,13	-0,96

Tabell C 15 forts.

Län Primärkommun	Landsbygdstrafik		Tätortstrafik		Skol- skjutisar Tkr	Stats- bidrag till olönsam landsbygds- trafik Tkr	Summa kostnader Tkr	Utdebite- rings- behov Kr/skr	Avvikelse från riks- genomsnitt Kr/skr
	Väg- längd Km	Kostnad Tkr	Tätorts- storlek Antal inv.	Kostnad Tkr					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Älvsborgs län</i>									
Ale	300	1 172			580	65	1 687	0,48	-0,61
Alingsås	383	1 496	18 892	491	691	122	2 556	0,56	-0,53
Bengtstors	537	2 098			472	57	2 513	1,23	+0,14
Borås	943	3 683	67 537	6 146	1 460	150	11 139	0,64	-0,45
Dals-Ed	371	1 449			340	67	1 722	2,01	+0,92
Färgelanda	401	1 566			462	4	2 024	1,79	+0,70
Herrljunga	434	1 695			585	32	2 248	1,54	+0,45
Lerum	245	957	13 013	260	591	52	1 756	0,39	-0,70
Lilla Edet	226	883			525	12	1 396	0,78	-0,31
Mark	795	3 105	13 676	274	1 221	46	4 554	0,92	-0,17
Mellerud	408	1 594			545	57	2 082	1,21	+0,12
Svenljunga	661	2 582			672	18	3 236	1,97	+0,88
Tranemo	592	2 312			651	73	2 890	1,50	+0,41
Trollhättan	332	1 297	42 499	2 507	640	99	4 345	0,53	-0,56
Ulricehamn	854	3 336			1 046	116	4 266	1,21	+0,12
Vångårda	386	1 508			590	59	2 039	1,51	+0,42
Vänersborg	554	2 164	20 150	665	923	33	3 719	0,66	-0,43
Åmål	315	1 230			382	65	1 547	0,71	-0,38
<i>Skaraborgs län</i>									
Falköping	869	3 394	15 126	393	1 211	85	4 913	0,92	-0,17
Grästorps	258	1 008			396	6	1 398	1,62	+0,53
Gullspång	252	984			338	5	1 317	1,15	+0,06
Götene	409	1 598			698	74	2 222	1,11	+0,02
Habo	249	973			356	28	1 301	1,25	+0,16
Hjo	260	1 016			334	9	1 341	1,08	±0
Karlsborg	262	1 023			264	8	1 279	0,95	-0,14
Lidköping	668	2 609	21 001	693	1 124	52	4 374	0,77	-0,32
Mariefstad	507	1 980	16 454	428	801	74	3 135	0,77	-0,32
Mullsjö	207	809			180	5	984	1,22	+0,13

Skara	399	1 558	10 138	203	645	47	2 359	0,83	-0,26
Skövde	609	2 379	29 945	1 168	1 017	69	4 495	0,60	-0,49
Tibro	184	719			293		1 012	0,57	-0,52
Tidaholm	413	1 613			560	21	2 152	1,01	-0,08
Töreboda	444	1 734			607	29	2 312	1,38	+0,29
Vara	1 103	4 308			1 553	108	5 753	1,55	+0,46
<i>Värmlands län</i>									
Arvika	1 068	4 172	13 934	279	1 259	75	5 635	1,25	+0,16
Eda	519	2 027			638	54	2 611	1,64	+0,55
Filipstad	609 ^a	2 379			466	45	2 800	1,09	±0
Forshaga	242	945			304	9	1 240	0,70	-0,39
Grums	294	1 148			324		1 472	0,83	-0,26
Hagfors	737	2 879			835	25	3 689	1,19	+0,10
Hammarö	43	168			100		268	0,15	-0,94
Karlstad	806 ^a	3 148	51 243	3 689	1 025	58	7 804	0,65	-0,44
Kil	350	1 367			448	5	1 810	1,16	+0,07
Kristinehamn	478	1 867	21 146	698	485	37	3 013	0,66	-0,43
Munkfors	88	344			117	6	455	0,50	-0,59
Storfors	245	957			264	26	1 195	1,35	+0,26
Sunne	838	3 273			950	86	4 137	1,84	+0,75
Säffle	799	3 121	11 428	229	884	151	4 083	1,25	+0,16
Torsby	1 203	4 699			1 160	198	5 661	2,13	+1,04
Årjäng	789	3 082	88 125	10 311	739	42	3 779	2,34	+1,25
<i>Örebro län</i>									
Askersund	581	2 269			575	71	2 773	1,50	+0,41
Degerfors	222	867			273	14	1 126	0,57	-0,52
Hallsberg	459	1 793			513	44	2 262	0,83	-0,26
Hällefors	455	1 777			378	24	2 131	1,14	+0,05
Karlskoga	166	648	35 425	1 842	322	12	2 800	0,45	-0,64
Kumla	242	945	11 451	229	323	29	1 468	0,53	-0,56
Laxå	342	1 336			299	24	1 611	1,11	+0,02
Lindesberg	929 ^a	3 629			973	62	4 540	1,12	+0,03
Ljusnarsberg	270	1 055			217	5	1 267	1,06	-0,03
Nora	325	1 269			302	20	1 551	1,03	-0,06
Örebro	1 471	5 746	88 125	10 311	1 967	374	17 650	0,91	-0,18

Tabell C 15 forts.

Län Primärkommun	Landsbygdstrafik		Tätortstrafik		Skol- skjutisar Tkr	Stats- bidrag till olönsam landsbygds- trafik Tkr	Summa kostnader Tkr	Utdebite- rings- behov Kr/skr	Avvikelse från riks- genomsnitt Kr/skr
	Väg- längd Km	Kostnad Tkr	Tätorts- storlek Antal inv.	Kostnad Tkr					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Västmanlands län</i>									
Arboga	291 ^a	1 137	11 819	236	342	8	1 707	0,71	-0,38
Fagersta	130	508	14 778	296	146	24	926	0,35	-0,74
Hallstahammar	156	609	13 583	272	259	7	1 133	0,37	-0,72
Heby	718	2 805			792	79	3 518	1,63	+0,54
Kungsör	163	637			219	1	855	0,63	-0,46
Köping	452 ^a	1 766	20 059	662	595	28	2 995	0,65	-0,44
Norberg	207	809			173	15	967	0,89	-0,20
Sala	773	3 019	11 216	224	877	201	3 919	1,17	+0,08
Skinnskatteberg	346	1 351			289	10	1 630	1,86	+0,77
Surahammar	174	680			155	43	792	0,43	-0,66
Västerås	747	2 918	98 858	12 852	924	374	16 320	0,84	-0,25
<i>Kopparbergs län</i>									
Avesta	405	1 582	19 095	496	603	67	2 614	0,58	-0,51
Borlänge	300	1 172	40 158	2 369	549	154	3 936	0,52	-0,57
Falun	770	3 008	30 073	1 383	993	282	5 102	0,66	-0,43
Gagnef	295	1 152			353	1	1 504	1,03	-0,06
Hedemora	500	1 953			607	115	2 445	0,89	-0,20
Leksand	433	1 691			463	42	2 112	1,02	-0,07
Ludvika	557	2 176	18 217	474	467	138	2 979	0,55	-0,54
Malung	835	3 262			564	60	3 766	1,90	+0,81
Mora	698	2 726			494	108	3 112	1,07	-0,02
Orsa	383	1 496			260	79	1 677	1,47	+0,38
Rättvik	408	1 594			439	38	1 995	1,14	+0,05
Smedjebacken	346	1 351			481	50	1 782	0,81	-0,28
Säter	397	1 551			516	9	2 058	1,25	+0,16
Vansbro	338	1 320			387	24	1 683	1,17	+0,08
Älvdalen	993	3 879			617	62	4 434	3,16	+2,07

Gävleborgs län

Bollnäs	837	3 269	13 305	266	1 399	130	4 804	0,88	-0,21
Gävle	617	2 410	67 454	6 138	665	129	9 084	0,65	-0,44
Hofors	905	801	11 459	229	277	38	1 269	0,53	-0,56
Hudiksvall	273	3 801	15 004	390	1 276	184	5 283	0,88	-0,21
Ljusdal	1 280	5 000			1 139	373	5 766	1,59	+0,50
Nordanstig	544	2 125			691	89	2 727	1,43	+0,34
Ockelbo	283	1 105			282	15	1 372	1,29	+0,20
Ovanåker	429	1 676			393	28	2 041	1,56	+0,47
Sandviken	547	2 137	27 994	1 092	714	140	3 803	0,54	-0,55
Söderhamn	478	1 867	14 673	293	774	56	2 878	0,54	-0,55

Västernorrlands län

Härnösand	479	1 871	18 971	493	647	130	2 881	0,64	-0,45
Kramfors	882	3 445			924	398	3 971	0,86	-0,23
Sollefteå	1 353	5 285			1 290	631	5 944	1,37	+0,28
Sundsvall	1 231	4 808	52 268	3 763	1 880	450	10 001	0,65	-0,44
Timrå	267	1 043	11 416	228	381	29	1 623	0,54	-0,55
Ånge	642	2 508			687	311	2 884	1,24	+0,15
Örnsköldsvik	1 996	7 796	29 514	1 151	2 259	622	10 584	1,07	-0,02

Jämtlands län

Berg	947	3 699			941	209	4 431	2,98	+1,89
Bräcke	890	3 476			742	269	3 949	2,50	+1,41
Härjedalen	1 154	4 508			833	311	5 030	2,35	+1,26
Krokom	1 078	4 211			1 121	374	4 958	2,30	+1,21
Ragunda	604	2 359			663	288	2 734	2,09	+1,00
Strömsund	1 869	7 300			1 398	784	7 914	2,68	+1,59
Åre	837	3 269			755	345	3 679	2,43	+1,34
Östersund	770	3 008	40 056	2 363	1 033	503	5 901	0,67	-0,42

Västerbottens län

Lycksele	1 308	5 109			1 032	317	5 824	2,42	+1,33
Nordmaling	495	1 933			520	141	2 312	1,82	+0,73
Norsjö	1 053	4 113			943	659	4 397	2,59	+1,50
Robertsfors	599	2 340			612	111	2 841	2,34	+1,25
Skellefteå	2 734 ^a	10 679	29 353	1 145	6 421	514	17 731	1,49	+0,40
Sorsele	668	2 609			216	327	2 498	3,71	+2,62
Storuman	1 046	4 086			911	520	4 477	3,26	+2,17

Tabell C 15 forts.

Län Primärkommun	Landsbygdstrafik		Tätortstrafik		Skol- skjuvsar Tkr	Stats- bidrag till olönsam landsbygds- trafik Tkr	Summa kostnader Tkr	Utdebite- rings- behov Kr/skr	Avvikelse från riks- genomsnitt Kr/skr
	Väg- längd Km	Kostnad Tkr	Tätorts- storiek Antal inv.	Kostnad Tkr					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Umeå	1 041	4 066	49 715	3 231	1 418	189	8 526	0,70	-0,39
Vilhelmina	1 181	4 613			890	506	4 997	3,50	+2,41
Vindeln	814	3 179			613	260	3 532	2,99	+1,90
Vännäs	645	2 519			766	95	3 190	1,69	+0,60
Åsele	1 176	4 593			775	635	4 733	3,22	+2,13
<i>Norrbottnens län</i>									
Arjeplog	690 ^b	2 695			402	195	2 902	4,18	+3,09
Arvidsjaur	1 181	4 613			805	323	5 095	3,83	+2,74
Boden	881	3 441	19 590	509	789	133	4 606	1,02	-0,07
Gällivare	1 084	4 234	10 239	205	929	405	4 963	1,18	+0,09
Haparanda	293	1 144			423	104	1 463	0,99	-0,10
Jokkmokk	909	3 551			565	368	3 748	2,97	+1,88
Kalix	641	2 504			700	173	3 031	1,00	-0,09
Kinuna	585	2 285	25 410	991	555	99	3 732	0,73	-0,36
Luleå	814	3 179	42 139	2 486	1 007	156	6 516	0,62	-0,47
Pajala	1 032	4 031			1 033	617	4 447	2,78	+1,69
Piteå	961	3 754	16 169	420	971	209	4 936	0,86	-0,23
Ålvsbyn	476	1 859			484	192	2 151	1,46	+0,37
Övertkalix	514	2 008			463	346	2 125	2,31	+1,22
Övertorneå	492	1 922			549	90	2 381	2,17	+1,08

^a Uppgift om statskommunala vägar utanför stadsplan saknas. Denna väglängd är i allmänhet av liten betydelse.

^b Väglängden för Arjeplog har begränsats till samma väglängd per invånare som i Sorsele. Den faktiska väglängden är 946 km.

^c Det faktiska trafikarbetet under 1975 har använts för att beräkna trafikkostnaderna i Stockholms län.

^d Det faktiska trafikarbetet under 1975 har använts för att beräkna kostnaderna för spårbunden trafik i Göteborg.

I tabell C 15, kolumn 4, redovisas antalet tätortsinvånare och i kolumn 5 den beräknade kostnaden för tätortstrafik i tätorter med 10 000 invånare och däröver.

I samma tabell finns uppgift om kalkylerad kostnad och avvikande utdebiteringsbehov för all kollektiv trafik inklusive skolskjutsar i samtliga kommuner. Plusposter ökar och minusposter minskar skatteutjämningsbidraget.

3.2.5 Kostnader för fritidshus

Utöver det garanterade skatteunderlaget får kommunerna enligt nuvarande regler för skatteutjämning räkna sig tillgodo det skatteunderlag som belöper på fritidshusen i kommunen om ägarna är bosatta i annan kommun.

Skatteutjämningsrevisionen motiverade detta med att flertalet kommuner som har ett stort antal fritidshus också har brist på skattekraft och att dessa kommuner inte får tillräckliga avgiftsintäkter för att bekosta de utgifter som fritidshusen för med sig.

Den intäkt som grundas på skatteunderlaget för fritidshusen motsvarar i flertalet kommuner ett utdebiteringsbehov av 1–3 öre per skr. Endast i tio kommuner svarar denna intäkt för mer än 15 öre per skr i inkomstökning.

Det är enligt utredningens mening inte nödvändigt att redovisa skatteunderlaget för fritidshusen som ett tillägg till det garanterade skatteunderlaget. Utredningen anser det dock inte motiverat att nu avveckla det bidrag som kommunerna hittills fått till fritidshusen. Utredningen antar nämligen att bidraget i stort sett motsvaras av kostnader för fritidshusen och föreslår att dessa kostnader beaktas i skatteutjämningsystemet.

Beräknade belopp per skr framgår för varje kommun av tabell C 17, kolumn 6.

3.2.6 Vissa ospecificerade kostnader i ett antal kommuner, framför allt i Norrland

Det är inte möjligt att ta hänsyn till alla kostnadsskillnader som kan hänföras till geografiskt läge och bebyggelsestruktur. Främst i norrlandskommunerna förekommer kostnader på grund av de stora avstånden till övriga delar av landet och inom respektive län.

Utredningen föreslår att sådana kostnader beaktas med ett schablonmässigt belopp per invånare. Högsta beloppet – 65 kr per invånare – föreslås för Kiruna. Lägsta beloppet – 5 kr per invånare – har utredningen räknat med för Torsby, Orsa, Nordanstig, Ovanåker, Sundsvall och Timrå. Avtrappningen av bidragsbeloppen har beräknats från norr till söder och från väster till öster. Uppgifter om de föreslagna bidragsbeloppen för alla berörda kommuner finns i tabell C 16.

Tabell C 16 Tillägg för vissa ospecificerade kostnader i ett antal primärkommuner

Län Kommun	Kronor per inv	Län Kommun	Kronor per inv
<i>Värmland</i>		<i>Västerbotten</i>	
Torsby	5	Nordmaling	25
		Umeå	25
<i>Kopparberg</i>		Vindeln	30
Orsa	5	Vännäs	30
Malung	10	Robertsfors	30
Älvdalen	15	Skellefteå	30
		Lycksele	35
<i>Gävleborg</i>		Norsjö	35
Ovanåker	5	Åsele	35
Nordanstig	5	Vilhelmina	40
Ljusdal	10	Storuman	45
		Sorsele	50
<i>Västernorrland</i>		<i>Norrbottnen</i>	
Sundsvall	5	Luleå	35
Timrå	5	Piteå	35
Härnösand	10	Boden	40
Ånge	15	Älvsbyn	40
Kramfors	15	Haparanda	40
Sollefteå	20	Kalix	40
Örnsköldsvik	20	Övertorneå	45
		Arvidsjaur	50
<i>Jämtland</i>		Överkalix	50
Härjedalen	20	Arjeplog	55
Bräcke	20	Pajala	55
Östersund	20	Jokkmokk	60
Ragunda	20	Gällivare	60
Berg	25	Kiruna	65
Krokom	30		
Åre	30		
Strömsund	35		

Tabell C 17 Summering av avvikande utdebiteringsbehov i primärkommunerna för geografiskt läge och bebyggelsestruktur

Kr/skr

Län Primärkommun	Geografiskt läge	Vatten och avlopp	Gator och vägar samt parker	Kollektiv- trafik och skolskjutsar	Fritidshus nuvarande bidrag	Ospecifi- cerade mer- kostnader	Summa av- vikande ut- debiterings- behov
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Stockholms län</i>							
Botkyrka	+0,63	+0,04	+0,53	-1,06	+0,03	-0,02	+0,15
Danderyd	+0,57	+0,62	+0,48	-1,09	+0,01	-0,02	+0,57
Ekerö	+0,61	+0,41	-0,50	-0,76	+0,14	-0,02	-0,12
Haninge	+0,58	-0,02	+0,35	-1,05	+0,10	-0,02	-0,06
Huddinge	+0,60	-0,23	+0,53	-1,08	+0,03	-0,02	-0,17
Järfälla	+0,57	-0,24	+0,46	-1,09	-0,01	-0,02	-0,33
Lidingö	+0,60	+0,04	+0,53	-1,08	+0,01	-0,02	+0,08
Nacka	+0,60	+0,64	+0,52	-1,08	+0,05	-0,02	+0,71
Norrälje	-0,17	+0,02	-0,67	-0,80	+0,28	-0,02	-1,36
Nynäshamn	+0,27	+0,40	+0,09	-0,97	+0,11	-0,02	-0,12
Sigtuna	+0,25	+0,42	+0,09	-0,97	-	-0,02	-0,23
Sollentuna	+0,60	+0,05	+0,54	-1,09	+0,01	-0,02	+0,09
Solna	+0,56	-0,25	+0,45	-1,09	-0,01	-0,02	-0,36
Stockholm	+0,57	-0,80	+0,47	-1,09	-0,01	-0,02	-0,88
Sundbyberg	+0,55	-	+0,40	-1,09	-0,02	-0,02	-0,18
Södertälje	+0,26	-0,28	+0,29	-1,03	-	-0,02	-0,78
Tyresö	+0,59	+0,01	+0,44	-1,06	+0,09	-0,02	+0,05
Täby	+0,61	+0,04	+0,53	-0,98	+0,02	-0,02	+0,10
Upplands-Bro	+0,30	+0,95	+0,31	-0,99	+0,06	-0,02	+0,61
Upplands-Väsby	+0,64	+0,04	+0,51	-1,05	-	-0,02	+0,12
Vallentuna	+0,28	+0,34	-0,05	-0,89	+0,07	-0,02	-0,27
Vaxholm	+0,64	+0,44	+0,13	-0,93	+0,33	-0,02	+0,59
Värmdö	+0,62	+0,42	-0,48	-0,80	+0,81	-0,02	+0,55
Storstockholms Lokaltrafik SL				+0,60			+0,60

Tabell C 17 (forts.)

Län Primärkommun	Geografiskt läge	Vatten och avlopp	Gator och vägar samt parker	Kollektiv- trafik och skolskjutsar	Fritidshus nuvarande bidrag	Ospecifi- cerade mer- kostnader	Summa av- vikande ut- debiterings- behov
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Uppsala län</i>							
Enköping	-0,37	+0,14	-0,45	-0,07	+0,01	-0,02	-0,76
Häbo	-0,19	+0,84	+0,16	-0,68	+0,07	-0,02	+0,18
Tierp	-0,17	+0,32	-0,62	+0,21	+0,01	-0,02	-0,27
Uppsala	-0,20	-0,33	+0,11	-0,09	-0,01	-0,02	-0,54
Älvkarleby	-0,17	+0,91	+0,26	-0,78	-	-0,02	+0,20
Östhammar	-0,20	+0,36	-0,57	+0,30	+0,10	-0,02	-0,03
<i>Södermanlands län</i>							
Eskilstuna	-0,38	-0,30	+0,24	-0,40	-0,01	-0,02	-0,87
Flen	-0,40	+0,61	-0,17	-0,19	+0,04	-0,02	-0,13
Katrineholm	-0,40	+0,35	-0,01	-0,24	-0,01	-0,02	-0,33
Nyköping	-0,38	-0,15	-0,05	-0,23	+0,03	-0,02	-0,80
Oxelösund	-0,38	+0,58	+0,44	-0,91	+0,01	-0,02	-0,28
Strängnäs	-0,38	+0,34	-0,06	-0,38	+0,04	-0,02	-0,46
Vingåker	-0,40	+0,43	-0,44	-0,05	+0,02	-0,02	-0,46
<i>Östergötlands län</i>							
Boxholm	-0,39	+0,95	-0,32	+0,29	+0,01	-0,02	+0,52
Finspång	-0,39	+0,38	+0,05	-0,42	-	-0,02	-0,40
Kinda	-0,38	+0,64	-0,68	+0,85	-	-0,02	+0,41
Linköping	-0,38	-0,31	+0,21	-0,26	-0,02	-0,02	-0,78
Mjölby	-0,39	+0,32	-0,07	-0,39	-0,01	-0,02	-0,56
Motala	-0,39	-0,16	-0,07	-0,40	-0,01	-0,02	-1,05
Norrköping	-0,39	-0,30	+0,24	-0,30	-0,01	-0,02	-0,78
Söderköping	-0,39	+0,36	-0,57	+0,37	+0,06	-0,02	-0,19
Valdemarsvik	-0,39	+0,78	-0,54	+0,59	+0,05	-0,02	+0,47
Ydre	-0,39	+0,73	-1,20	+1,91	+0,02	-0,02	+1,05
Åtvidaberg	-0,38	+0,59	-0,20	-0,14	-0,01	-0,02	-0,16
Ödeshög	-0,39	+0,58	-0,97	+0,97	-	-0,02	+0,17

<i>Jönköpings län</i>									
Aneby	-0,39	+0,77	-0,78	+0,95	-	-0,02	+0,53		
Eksjö	-0,39	+0,59	-0,20	+0,02	-0,01	-0,02	-0,01		
Gislaved	-0,36	+0,62	-0,18	-0,03	-0,01	-0,02	+0,02		
Gnosjö	-0,36	+0,83	-0,45	+0,05	-0,01	-0,02	+0,04		
Jönköping	-0,37	-0,30	+0,24	-0,27	-0,02	-0,02	-0,74		
Nässjö	-0,39	+0,36	+0,03	-0,27	-0,01	-0,02	-0,30		
Sävsjö	-0,39	+0,85	-0,41	+0,32	-0,01	-0,02	+0,34		
Tranås	-0,39	+0,39	+0,07	-0,42	-0,01	-0,02	-0,38		
Vaggeryd	-0,37	+0,97	-0,28	+0,37	-0,01	-0,02	+0,66		
Vetlanda	-0,39	+0,16	-0,38	+0,24	-0,01	-0,02	-0,40		
Värnamo	-0,36	+0,27	-0,14	+0,03	-0,01	-0,02	-0,23		
<i>Kronobergs län</i>									
Alvesta	-0,36	+0,34	-0,58	+0,45	-0,01	-0,02	-0,18		
Lessebo	-0,36	+1,66	+0,10	-0,32	-0,01	-0,02	+1,05		
Ljungby	-0,34	+0,08	-0,53	+0,64	-	-0,02	-0,17		
Markaryd	-0,34	+0,99	-0,30	+0,20	-	-0,02	+0,53		
Tingsryd	-0,36	+0,65	-0,92	+0,96	-0,01	-0,02	+0,30		
Uppvidinge	-0,36	+1,17	-0,38	+0,54	-0,01	-0,02	+0,94		
Växjö	-0,36	-0,15	-0,04	-0,15	-0,01	-0,02	-0,73		
Älmhult	-0,36	+0,37	-0,56	+0,50	-	-0,02	-0,07		
<i>Kalmar län</i>									
Borgholm	-0,35	+0,06	-1,51	+0,42	+0,13	-0,02	-1,27		
Emmaboda	-0,35	+0,46	-0,41	+0,36	-0,01	-0,02	+0,03		
Hultsfred	-0,39	+0,65	-0,14	-0,07	-0,02	-0,02	+0,01		
Högsby	-0,36	+1,37	-0,72	+0,39	-0,01	-0,02	+0,65		
Kalmar	-0,35	-0,09	+0,11	-0,52	-0,01	-0,02	-0,88		
Mönsterås	-0,36	+0,57	-0,25	-0,23	-	-0,02	-0,29		
Mörbylånga	-0,35	+0,75	-0,82	+0,05	+0,07	-0,02	-0,32		
Nybro	-0,35	+0,24	-0,22	+0,01	-0,01	-0,02	-0,35		
Oskarshamn	-0,36	+0,37	-	-0,36	-	-0,02	-0,37		
Torsås	-0,35	+0,72	-1,23	+0,50	+0,02	-0,02	-0,36		
Vimmerby	-0,39	+0,42	-0,47	+0,47	-0,01	-0,02	-		
Västervik	-0,38	+0,30	-0,13	-0,14	-	-0,02	-0,37		
<i>Gotlands län</i>									
Gotland	+0,11	-0,09	-0,89	+0,22	-	-0,02	-0,67		

Tabell C 17 (forts.)

Län Primärkommun	Geografiskt läge	Vatten och avlopp	Gator och vägar samt parker	Kollektiv- trafik och skolskjutsar	Fritidshus nuvarande bidrag	Ospecifi- cerade mer- kostnader	Summa av- vikande ut- debiterings- behov
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Blekinge län</i>							
Karshamn	-0,35	+0,30	-0,13	-0,46	-0,01	-0,02	-0,67
Kariskrona	-0,36	-0,18	-0,15	-0,41	-0,01	-0,02	-1,13
Olofstrom	-0,35	+0,26	-0,21	-0,24	-0,02	-0,02	-0,58
Ronneby	-0,36	+0,25	-0,22	-0,22	-	-0,02	-0,57
Sölvesborg	-0,35	+0,57	-0,26	-0,65	+0,01	-0,02	-0,70
<i>Kristianstads län</i>							
Bromölla	-0,54	+0,69	-0,07	-0,64	-0,01	-0,02	-0,59
Båstad	-0,54	+0,73	-0,84	-0,07	+0,20	-0,02	-0,54
Hässleholm	-0,56	+0,28	-0,16	-0,22	-	-0,02	-0,68
Klippan	-0,53	+0,57	-0,26	-0,34	-0,01	-0,02	-0,59
Kristianstad	-0,54	-0,19	-0,19	-0,41	-	-0,02	-1,35
Osby	-0,56	+0,55	-0,29	+0,01	-0,01	-0,02	-0,32
Perstorp	-0,56	+0,66	-0,11	-0,34	-0,01	-0,02	-0,38
Simrishamn	-0,49	+0,40	-0,51	-0,35	+0,04	-0,02	-0,93
Tomelilla	-0,49	+0,13	-0,90	+0,08	-	-0,02	-1,20
Åstorp	-0,53	+0,85	+0,17	-0,70	-0,01	-0,02	-0,24
Ångelholm	-0,54	+0,22	-0,28	-0,40	+0,01	-0,02	-1,01
Örkelljunga	-0,54	+0,87	-0,43	+0,16	+0,03	-0,02	+0,07
Östra Göinge	-0,54	+1,10	-0,17	-0,26	-0,01	-0,02	+0,10
<i>Malmöhus län</i>							
Bjuv	-0,53	+0,91	+0,23	-0,83	-0,01	-0,02	-0,25
Burlöv	-0,52	+1,04	+0,42	-1,06	-0,01	-0,02	-0,15
Eslöv	-0,54	+0,24	-0,27	-0,42	-0,01	-0,02	-1,02
Helsingborg	-0,53	-0,28	+0,28	-0,43	-0,01	-0,02	-0,99
Höganäs	-0,53	+0,43	+0,08	-0,70	+0,06	-0,02	-0,68
Hörby	-0,54	+0,26	-1,13	+0,25	+0,02	-0,02	-1,16
Höör	-0,55	+0,39	-0,52	-0,12	+0,11	-0,02	-0,71

Kävlinge	-0,52	+0,72	-0,06	-0,71	+0,03	-0,02	-0,56
Landskrona	-0,53	-0,05	+0,23	-0,75	-0,01	-0,02	-1,13
Lomma	-0,52	+0,90	+0,22	-0,90	+0,02	-0,02	-0,30
Lund	-0,52	-0,28	+0,26	-0,57	-0,01	-0,02	-1,14
Malmö	-0,52	-0,80	+0,40	-0,14	-0,02	-0,02	-1,10
Sjöbo	-0,49	+0,35	-1,04	+0,15	+0,04	-0,02	-1,01
Skurup	-0,49	+0,39	-0,54	-0,28	+0,01	-0,02	-0,93
Staffanstorps	-0,52	+0,40	+0,03	-0,63	-	-0,02	-0,74
Svalöv	-0,53	+0,67	-0,68	-0,03	-	-0,02	-0,59
Svedala (inkl. Bara)	-0,52	+0,64	-0,16	-0,86	+0,02	-0,02	-0,90
Trelleborg	-0,52	+0,24	-0,27	-0,52	-	-0,02	-1,09
Vellinge	-0,52	+0,81	+0,08	-0,75	+0,19	-0,02	-0,21
Ystad	-0,49	+0,22	-0,31	-0,46	+0,01	-0,02	-1,05
<i>Hallands län</i>							
Falkenberg	-0,36	+0,04	-0,65	+0,02	+0,02	-0,02	-0,95
Halmstad	-0,36	-0,09	+0,09	-0,44	+0,01	-0,02	-0,81
Hylte	-0,36	+0,62	-0,74	+1,11	-0,01	-0,02	+0,60
Kungsbacka	+0,19	-0,06	-0,84	-0,32	+0,15	-0,02	-0,90
Laholm	-0,36	+0,42	-0,95	+0,38	+0,06	-0,02	-0,47
Varberg	-0,36	+0,14	-0,46	-0,31	+0,03	-0,02	-0,98
<i>Göteborgs och Bohus län</i>							
Göteborg	+0,32	-0,80	+0,44	+0,01	-0,02	-0,02	-0,07
Härryda	+0,35	+0,30	-0,14	-0,54	+0,05	-0,02	-
Kungälv	+0,34	+0,18	-0,36	-0,46	+0,06	-0,02	-0,26
Lysekil	-0,22	+0,57	-0,25	-0,64	+0,08	-0,02	-0,48
Munkedal	-0,22	+0,51	-0,85	+0,35	+0,01	-0,02	-0,22
Mölnadal	+0,33	-0,03	+0,31	-0,80	-	-0,02	-0,21
Orust	-0,21	+0,15	-1,67	+0,32	+0,24	-0,02	-1,19
Partille	+0,33	-	+0,40	-0,82	-	-0,02	-0,11
Sotenäs	-0,23	+1,47	-0,10	-0,67	+0,10	-0,02	+0,55
Stenungsund	-0,23	+0,42	-0,48	-0,40	+0,09	-0,02	-0,62
Strömstad	-0,22	+0,54	-0,81	+0,04	+0,08	-0,02	-0,39
Tanum	-0,22	+0,33	-1,53	+0,89	+0,16	-0,02	-0,39
Tjörn	-0,23	+1,33	-0,76	-0,38	+0,20	-0,02	+0,14
Uddevalla	-0,22	-0,18	-0,16	-0,50	+0,01	-0,02	-1,07
Öckerö	+0,33	+1,58	+0,38	-0,96	+0,02	-0,02	+1,33

Tabell C 17 (forts.)

Län Primärkommun	Geografiskt läge	Vatten och avlopp	Gator och vägar samt parker	Kollektiv- trafik och skolskjutsar	Fritidshus nuvarande bidrag	Ospecifi- cerade mer- kostnader	Summa av- vikande ut- debiterings- behov
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Älvsborgs län</i>							
Ale	+0,38	+0,77	+0,04	-0,61	-	-0,02	+0,56
Alingsås	-0,36	+0,29	-0,16	-0,53	+0,01	-0,02	-0,77
Bengtsfors	-0,37	+0,91	-0,38	+0,14	-0,01	-0,02	+0,27
Borås	-0,37	-0,31	+0,16	-0,45	-0,01	-0,02	-1,00
Dals-Ed	-0,37	+0,75	-0,81	+0,92	-	-0,02	+0,47
Färgelanda	-0,35	+0,98	-1,03	+0,70	-	-0,02	+0,28
Herrljunga	-0,37	+0,41	-0,96	+0,45	-0,01	-0,02	-0,50
Lerum	+0,38	+0,45	+0,15	-0,70	+0,03	-0,02	+0,29
Lilla Edet	-0,19	+0,75	-0,57	-0,31	+0,02	-0,02	-0,32
Mark	-0,37	+0,11	-0,51	-0,17	+0,01	-0,02	-0,95
Mellerud	-0,36	+0,51	-0,85	+0,12	-	-0,02	-0,60
Svenljunga	-0,37	+0,52	-0,85	+0,88	+0,01	-0,02	+0,17
Tranemo	-0,37	+1,05	-0,47	+0,41	-0,01	-0,02	+0,59
Trollhättan	-0,36	-0,05	+0,23	-0,56	-0,02	-0,02	-0,78
Ulricehamn	-0,37	+0,33	-0,58	+0,12	-	-0,02	-0,52
Vårgårda	-0,35	+0,25	-1,15	+0,42	-0,01	-0,02	-0,86
Vänersborg	-0,36	+0,30	-0,14	-0,43	-0,01	-0,02	-0,66
Åmål	-0,37	+0,63	-0,16	-0,38	-0,01	-0,02	-0,31
<i>Skaraborgs län</i>							
Falköping	-0,38	+0,15	-0,40	-0,17	-0,01	-0,02	-0,83
Grästorp	-0,36	+0,47	-1,42	+0,53	-0,01	-0,02	-0,81
Gullspång	-0,37	+1,63	-0,51	+0,06	-	-0,02	+0,79
Götene	-0,37	+0,54	-0,79	+0,02	-0,01	-0,02	-0,63
Habo	-0,37	+0,80	-0,49	+0,16	+0,03	-0,02	+0,11
Hjo	-0,38	+0,74	-0,56	-0,01	-	-0,02	-0,23
Karlsborg	-0,38	+1,08	-0,16	-0,14	+0,01	-0,02	+0,39
Lidköping	-0,37	+0,20	-0,29	-0,32	-0,01	-0,02	-0,81
Mariestad	-0,37	+0,28	-0,15	-0,32	-0,01	-0,02	-0,59
Mullsjö	-0,37	+1,29	+0,08	+0,13	+0,01	-0,02	+1,12

Skara	-0,37	+0,17	-0,35	-0,26	-0,01	-0,01	-0,01	-0,84
Skövde	-0,38	-0,13	+0,03	-0,49	-0,02	-0,02	-0,02	-1,01
Tibro	-0,38	+0,72	-0,01	-0,52	+0,01	-	-0,02	-0,20
Tidaholm	-0,38	+0,44	-0,43	-0,08	-	-	-0,02	-0,47
Töreboda	-0,37	+0,50	-0,84	+0,29	-0,01	-0,01	-0,02	-0,45
Vara	-0,37	+0,18	-1,21	+0,46	-0,01	-0,01	-0,02	-0,97
<i>Värmlands län</i>								
Arvika	-0,31	-	-0,70	+0,16	-0,01	-0,01	-0,02	-0,88
Eda	-0,31	+0,47	-1,10	+0,55	-0,01	-0,01	-0,02	-0,42
Filipstad	-0,32	+0,70	-0,01	-	-0,01	-	-0,02	+0,34
Forshaga	-0,30	+0,74	+0,03	-0,39	-	-	-0,02	+0,06
Grums	-0,31	+0,64	-0,12	-0,26	-	-	-0,02	-0,07
Hagfors	-0,31	+0,40	-0,47	+0,10	-0,01	-0,01	-0,02	-0,31
Hammarö	-0,31	+0,93	+0,32	-0,94	+0,01	+0,01	-0,02	-0,01
Karlstad	-0,31	-0,31	+0,20	-0,44	-0,01	-0,01	-0,02	-0,89
Kil	-0,30	+0,53	-0,29	+0,07	+0,01	+0,01	-0,02	-
Kristinehamn	-0,32	+0,43	+0,14	-0,43	-0,01	-0,01	-0,02	-0,21
Munkfors	-0,31	+1,23	+0,01	-0,59	-0,01	-0,01	-0,02	+0,31
Storfors	-0,33	+0,73	-0,55	+0,26	+0,01	+0,01	-0,02	+0,10
Sunne	-0,31	+0,11	-1,28	+0,75	-	-	-0,02	-0,75
Säffle	-0,33	+0,11	-0,47	+0,16	-0,01	-0,01	-0,02	-0,56
Torsby	-0,31	+0,02	-1,38	+1,04	-0,01	-0,01	+0,01	-0,63
Årjäng	-0,31	+0,19	-1,38	+1,25	-	-	-0,02	-0,27
<i>Örebro län</i>								
Askersund	-0,36	+0,73	-0,55	+0,41	+0,02	+0,02	-0,02	+0,23
Degerfors	-0,33	+0,78	-0,09	-0,52	-0,01	-0,01	-0,02	-0,19
Hallsberg	-0,36	+0,60	-0,15	-0,26	-	-	-0,02	-0,19
Hällefors	-0,35	+0,72	+0,02	+0,05	-0,01	-0,01	-0,02	+0,41
Karlskoga	-0,33	-0,04	+0,34	-0,64	-0,02	-0,02	-0,02	-0,71
Kumla	-0,36	+0,39	+0,10	-0,56	-0,01	-0,01	-0,02	-0,46
Laxå	-0,36	+0,70	-	+0,02	-0,01	-0,01	-0,02	+0,33
Lindesberg	-0,34	+0,51	-0,30	+0,03	-	-	-0,02	-0,12
Ljusnarsberg	-0,34	+1,17	-0,04	-0,03	-	-	-0,02	+0,74
Nora	-0,34	+0,60	-0,16	-0,06	+0,01	+0,01	-0,02	+0,03
Örebro	-0,36	-0,31	+0,12	-0,18	-0,01	-0,01	-0,02	-0,76

Tabell C 17 (forts.)

Län	Geografiskt läge	Vatten och avlopp	Gator och vägar samt parker	Kollektivtrafik och skolskjutsar	Fritidshus nuvarande bidrag	Ospecificerade merkostnader	Summa avvikande utdebiteringsbehov
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Västmanlands län</i>							
Arboga	-0,39	+0,38	+0,04	-0,38	-0,01	-0,02	-0,38
Fagersta	-0,36	+0,52	+0,31	-0,74	-0,01	-0,02	-0,30
Hallstahammar	-0,38	+0,48	+0,21	-0,72	-0,02	-0,02	-0,45
Heby	-0,36	+0,88	-0,69	+0,54	+0,01	-0,02	+0,36
Kungsör	-0,39	+0,74	-	-0,46	-	-0,02	-0,13
Köping	-0,39	+0,40	+0,08	-0,44	-0,01	-0,02	-0,38
Norberg	-0,36	+0,71	-0,01	-0,20	-	-0,02	+0,12
Sala	-0,36	+0,13	-0,46	+0,08	-	-0,02	-0,63
Skinnskatteberg	-0,36	+1,24	-0,31	+0,77	+0,03	-0,02	+1,35
Surahammar	-0,38	+0,95	+0,34	-0,66	-0,02	-0,02	+0,21
Västerås	-0,38	-0,27	+0,33	-0,25	-0,02	-0,02	-0,61
<i>Kopparbergs län</i>							
Avesta	-0,13	+0,35	-0,01	-0,51	-0,01	-0,02	-0,33
Borlänge	-0,13	-0,06	+0,28	-0,57	-0,01	-0,02	-0,51
Falun	-0,13	-0,12	+0,07	-0,43	-0,01	-0,02	-0,64
Gagnef	-0,13	+1,95	-0,23	-0,06	+0,02	-0,02	+1,53
Hedemora	-0,13	+0,54	-0,28	-0,20	-	-0,02	-0,09
Leksand	-0,13	+0,91	-0,35	-0,07	+0,09	-0,02	+0,43
Ludvika	-0,12	+0,49	+0,28	-0,54	-0,01	-0,02	+0,08
Malung	+0,16	+0,57	-0,20	+0,81	+0,06	+0,04	+1,44
Mora	-0,08	+0,75	+0,07	-0,02	-	-0,02	+0,70
Orsa	-0,08	+0,69	-0,02	+0,38	-	+0,01	+0,98
Rättvik	-0,13	+0,78	-0,50	+0,05	+0,03	-0,02	+0,21
Smedjebacken	-0,13	+0,57	-0,21	-0,28	+0,02	-0,02	-0,05
Säter	-0,13	+0,66	-0,63	+0,16	+0,01	-0,02	+0,05
Vansbro	-0,13	+0,98	-0,54	+0,08	-0,01	-0,02	+0,36
Ålvdalen	+0,23	+1,65	-0,45	+2,07	+0,02	+0,07	+3,59

Gävleborgs län

Bollnäs	+0,09	-0,52	-0,21	-0,01	-0,02	-0,80
Gävle	-0,26	+0,38	-0,44	-0,01	-0,02	-0,48
Hofors	+0,40	+0,09	-0,56	-0,01	-0,02	-0,24
Hudiksvall	+0,19	-0,30	-0,21	-0,01	-0,02	-0,44
Ljusdal	+0,26	-0,67	+0,50	-	+0,04	+0,04
Nordanstig	+0,97	-1,02	+0,34	+0,01	+0,01	+0,22
Ockelbo	+0,94	-0,61	+0,20	-	-0,02	+0,37
Ovanåker	+0,84	-0,43	+0,47	-0,01	+0,01	+0,75
Sandviken	-0,08	+0,18	-0,55	-0,01	-0,02	-0,61
Söderhamn	+0,32	-0,07	-0,55	-0,01	-0,02	-0,46

Västernorrlands län

Härnösand	+0,26	-0,10	-0,45	-0,01	+0,04	+0,05
Kramfors	+0,25	-0,46	-0,23	-0,01	+0,07	+0,04
Sollefteå	+0,57	-0,77	+0,28	-0,01	+0,10	+0,37
Sundsvall	+0,24	+0,07	-0,44	-0,01	+0,01	-0,47
Timrå	+0,24	+0,10	-0,55	-0,01	+0,01	+0,20
Ånge	+0,46	-0,69	+0,15	-	+0,07	+0,61
Örnsköldsvik	+0,45	-0,27	-0,02	-0,01	+0,10	+0,02

Jämtlands län

Berg	+0,53	-1,71	+1,89	+0,04	+0,13	+0,95
Bräcke	+0,50	-1,04	+1,41	-	+0,10	+1,46
Härjedalen	+0,65	-0,72	+1,26	+0,05	+0,10	+2,13
Krokoms	+0,72	-1,27	+1,21	+0,01	+0,16	+1,45
Ragunda	+0,50	-1,36	+1,00	-	+0,10	+0,76
Strömsund	+1,06	-0,90	+1,59	-	+0,19	+2,36
Åre	+1,01	-1,26	+1,34	+0,06	+0,16	+1,94
Östersund	+0,53	+0,14	-0,42	-0,02	+0,10	+0,22

Västerbottens län

Lycksele	+0,63	-0,39	+1,33	-0,02	+0,19	+2,18
Nordmaling	+0,47	-1,03	+0,73	-0,01	+0,13	+0,81
Norsjö	+1,10	-1,03	+1,50	-0,02	+0,19	+2,23
Robertsfors	+0,50	-1,27	+1,25	-	+0,16	+1,28
Skellefteå	+0,71	-0,24	+0,40	-0,01	+0,16	+0,80
Sorsele	+1,50	-1,28	+2,62	+0,01	+0,28	+3,73
Storuman	+1,57	-0,97	+2,17	-	+0,26	+3,58

Tabell C 17 (forts.)

Län Primärkommun	Geografiskt läge	Vatten och avlopp	Gator och vägar samt parker	Kollektiv- trafik och skolskjutsar	Fritidshus nuvarande bidrag	Ospeci- ficerade mer- kostnader	Summa av- vikande ut- debiterings- behov
1	2	3	4	5	6	7	8
Umeå	+0,54	-0,09	+0,18	-0,39	-0,01	+0,13	+0,36
Vilhelmina	+1,57	+0,36	-0,97	+2,41	-	+0,22	+3,59
Vindeln	+0,48	+0,56	-0,97	+1,90	-0,01	+0,16	+2,12
Vännäs	+0,46	+0,46	-0,87	+0,60	-0,01	+0,16	+0,80
Åsele	+1,21	+0,47	-1,05	+2,13	-0,01	+0,19	+2,94
<i>Norbottens län</i>							
Arjeplog	+2,14	+1,30	-0,73	+3,09	-0,01	+0,31	+6,10
Arvidsjaur	+1,52	+0,69	-0,58	+2,74	-0,02	+0,28	+4,63
Boden	+1,37	+0,34	+0,03	-0,07	-0,02	+0,23	+1,88
Gällivare	+2,75	+0,40	+0,14	+0,09	-0,02	+0,34	+3,70
Haparanda	+1,24	+0,48	-0,32	-0,10	-0,01	+0,22	+1,51
Jokkmokk	+2,95	+0,83	-0,41	+1,88	-0,02	+0,34	+5,57
Kalix	+1,27	+0,60	-0,13	-0,09	-0,02	+0,23	+1,86
Kiruna	+2,66	-0,03	+0,38	-0,36	-0,02	+0,38	+3,01
Luleå	+1,67	-0,04	+0,35	-0,47	-0,02	+0,20	+1,69
Pajala	+2,57	+0,58	-1,30	+1,69	-0,01	+0,30	+3,83
Piteå	+1,16	+0,37	+0,09	-0,23	-0,01	+0,20	+1,58
Älvsbyn	+1,14	+0,83	-0,42	+0,37	-0,01	+0,23	+2,14
Övertkalix	+2,69	+0,84	-1,09	+1,22	-0,01	+0,28	+3,93
Övertorneå	+2,54	+0,89	-1,05	+1,08	-0,01	+0,25	+3,70
Genomsnittsvärden	0,45	0,94	2,51	1,09	0,02	0,02	

3.3 Summering av avvikande utdebiteringsbehov på grund av geografiskt läge och bebyggelsestruktur

En sammanställning och summering av avvikande utdebiteringsbehov på grund av geografiskt läge och bebyggelsestruktur redovisas för samtliga kommuner i tabell C 17. Plusposter ökar och minusposter minskar skatteutjämningsbidraget.

Kostnadsavvikelser på grund av skillnader i geografiskt läge och bebyggelsestruktur har beräknats i absoluta tal. Vi har därefter omräknat tilläggen och avdragen till procent av medelskattekraften för att få ett underlag för inplacering av kommunerna i skattekraftsklasser. Vid omräkningen har använts 1976 års medelutdebitering i primärkommunerna exklusive Göteborg, Malmö och Gotland (14:65 kr/skr) samt medelskattekraften enligt 1975 års taxering (164:59). Omräkning av tilläggen och avdragen har gjorts med hjälp av tabell C 18.

Med utgångspunkt från summa avvikande utdebiteringsbehov enligt kolumn 8 i tabell C 17 kan man i tabell C 18 avläsa kalkylresultaten uttryckta i procent av medelskattekraften. Utgångspunkt för tilläggen och avdragen är 105 procent av medelskattekraften. Enligt utredningens bedömning bör inte hänsynstagandet till olikheter i kommunernas kostnader på grund av geografiskt läge, bebyggelsestruktur, åldersstruktur m. m. få leda till att någon kommun garanteras en skattekraft understigande 100 procent. Kalkylerna bör därför ha som utgångspunkt att alla kommuner tillförs skatteunderlag motsvarande 105 procent av medelskattekraften. Resultatet för varje kommun framgår av tabell C 19.

Utredningen har med ledning av kalkylresultaten enligt tabell C 19 och de särskilda bedömningar som redovisas i avsnitt 7.3 i betänkandet gjort förslag till indelning av kommunerna i tolv skattekraftsklasser. Förslaget till klassindelning framgår av tabell C 67.

4 Kostnadsskillnader på grund av åldersstrukturen

Variationer i ålderssammansättningen medför stora skillnader mellan kommunernas utdebiteringsbehov. Det är framförallt undervisningen och den sociala verksamheten som kan hänföras till avgränsbara åldersgrupper. I övrigt avser kommunernas verksamhet hela befolkningen om man bortser från mindre delar av vissa verksamheter. Dessa har dock begränsad ekonomisk betydelse. Av administrativa skäl är det nödvändigt att i skatteutjämningsystemet endast beakta sådana skillnader som har stor betydelse för kommunernas ekonomi. Kartläggningen av ålderssammansättningens betydelse har därför begränsats till kostnader för

- service till pensionärer
- grundskola
- förskolans deltidsgupper
- barnomsorg exkl. deltidsgupper
- gymnasieskola
- bostadstillägg till folkpension och statskommunala bostadsbidrag

Tabell C 18 Mall för omräkning av utdebiteringsskillnader avseende geografiskt läge och bebyggelsestruktur till procent av medelskattekraften

Avvikande utdebiteringsbehov	Procent av medelskattekraften	Avvikande utdebiteringsbehov	Procent av medelskattekraften
-1:53 - -1:40	95	+2:42 - +2:56	122
-1:39 - -1:25	96	+2:57 - +2:71	123
-1:24 - -1:10	97	+2:72 - +2:85	124
-1:09 - -0:96	98	+2:86 - +3:00	125
-0:95 - -0:81	99	+3:01 - +3:14	126
-0:80 - -0:66	100	+3:15 - +3:29	127
-0:65 - -0:52	101	+3:30 - +3:44	128
-0:51 - -0:37	102	+3:45 - +3:58	129
-0:36 - -0:22	103	+3:59 - +3:73	130
-0:21 - -0:08	104	+3:74 - +3:88	131
-0:07 - +0:07	105	+3:89 - +4:02	132
+0:08 - +0:21	106	+4:03 - +4:17	133
+0:22 - +0:36	107	+4:18 - +4:32	134
+0:37 - +0:51	108	+4:33 - +4:46	135
+0:52 - +0:65	109	+4:47 - +4:61	136
+0:66 - +0:80	110	+4:62 - +4:76	137
+0:81 - +0:95	111	+4:77 - +4:90	138
+0:96 - +1:09	112	+4:91 - +5:05	139
+1:10 - +1:24	113	+5:06 - +5:20	140
+1:25 - +1:39	114	+5:21 - +5:34	141
+1:40 - +1:53	115	+5:35 - +5:49	142
+1:54 - +1:68	116	+5:50 - +5:64	143
+1:69 - +1:83	117	+5:65 - +5:78	144
+1:84 - +1:97	118	+5:79 - +5:93	145
+1:98 - +2:12	119	+5:94 - +6:07	146
+2:13 - +2:27	120	+6:08 - +6:22	147
+2:28 - +2:41	121		

Anm. Utgångspunkt för beräkningarna är 105 procent av medelskattekraften.

Tabell C 19 Kalkylresultat avseende geografiskt läge och bebyggelsestruktur

Län Primärkommun	Procent av medelskattekraften	Län Primärkommun	Procent av medelskattekraften
<i>Stockholms län</i>			
Botkyrka	106	Sigtuna	103
Danderyd	109	Sollentuna	106
Ekerö	104	Solna	103
Haninge	105	Stockholm	99
Huddinge	104	Sundbyberg	104
Järfälla	103	Södertälje	100
Lidingö	106	Tyresö	105
Nacka	110	Täby	106
Norrtälje	96	Upplands-Bro	109
Nynäshamn	104	Upplands-Väsby	106

Tabell C 19 forts.

Län Primärkommun	Procent av medelskatte- kraften	Län Primärkommun	Procent av medelskatte- kraften
Vallentuna	103	Markaryd	109
Vaxholm	109	Tingsryd	107
Värmdö	109	Uppvidinge	111
<i>Uppsala län</i>		Växjö	100
Enköping	100	Älmhult	105
Håbo	106	<i>Kalmar län</i>	
Tierp	103	Borgholm	96
Uppsala	101	Emmaboda	105
Älvkarleby	106	Hultsfred	105
Östhammar	105	Högsby	109
<i>Södermanlands län</i>		Kalmar	99
Eskilstuna	99	Mönsterås	103
Flen	104	Mörbylånga	103
Katrineholm	103	Nybro	103
Nyköping	100	Oskarshamn	102
Oxelösund	103	Torsås	103
Strängnäs	102	Vimmerby	105
Vingåker	102	Västervik	102
<i>Östergötlands län</i>		<i>Gotlands län</i>	
Boxholm	109	Gotland	100
Finspång	102	<i>Blekinge län</i>	
Kinda	108	Karlshamn	100
Linköping	100	Karlskrona	97
Mjölby	101	Olofström	101
Motala	98	Ronneby	101
Norrköping	100	Sölvesborg	100
Söderköping	104	<i>Kristianstads län</i>	
Valdemarsvik	108	Bromölla	101
Ydre	112	Båstad	101
Åtvidaberg	104	Hässleholm	100
Ödeshög	106	Klippan	101
<i>Jönköpings län</i>		Kristianstad	96
Aneby	109	Osby	103
Eksjö	105	Perstorp	102
Gislaved	105	Simrishamn	99
Gnosjö	105	Tomelilla	97
Jönköping	100	Åstorp	103
Nässjö	103	Ängelholm	98
Sävsjö	107	Örkelljunga	105
Tranås	102	Östra Göinge	106
Vaggeryd	110	<i>Malmöhus län</i>	
Vetlanda	102	Bjuv	103
Värnamo	103	Burlöv	104
<i>Kronobergs län</i>		Eslöv	98
Alvesta	104	Helsingborg	98
Lessebo	112	Höganäs	100
Ljungby	104	Hörby	97

Tabell C 19 forts.

Län Primärkommun	Procent av medelskatte- kraften	Län Primärkommun	Procent av medelskatte- kraften
Höör	100	Mellerud	101
Kävlinge	101	Svenljunga	106
Landskrona	97	Tranemo	109
Lomma	103	Trollhättan	100
Lund	97	Ulricehamn	101
Malmö	97	Vårgårda	99
Sjöbo	98	Vänersborg	100
Skurup	99	Åmål	103
Staffanstorps	100		
Svalöv	101	<i>Skaraborgs län</i>	
Svedala	99	Falköping	99
Trelleborg	98	Grästorps	99
Vellinge	104	Gullspång	110
Ystad	98	Götene	101
		Habo	106
<i>Hallands län</i>		Hjo	103
Falkenberg	99	Karlsborg	108
Halmstad	99	Lidköping	99
Hylte	109	Mariestad	101
Kungsbacka	99	Mullsjö	113
Laholm	102	Skara	99
Varberg	98	Skövde	98
		Tibro	104
<i>Göteborgs och Bohus län</i>		Tidaholm	102
Göteborg	105	Töreboda	102
Härryda	105	Vara	98
Kungälv	103		
Lysekil	102	<i>Värmlands län</i>	
Munkedal	103	Arvika	99
Mölnadal	104	Eda	102
Orust	97	Filipstad	107
Partille	104	Forshaga	105
Sotenäs	109	Grums	105
Stenungsund	101	Hagfors	103
Strömstad	102	Hammarö	105
Tanum	102	Karlstad	99
Tjörn	106	Kil	105
Uddevalla	98	Kristinehamn	104
Öckerö	114	Munkfors	107
		Storfors	106
<i>Älvsborgs län</i>		Sunne	100
Ale	109	Säffle	101
Alingsås	100	Torsby	101
Bengtstorsfors	107	Årjäng	103
Borås	98		
Dals-Ed	108	<i>Örebro län</i>	
Färgelanda	107	Askersund	107
Herrljunga	102	Degerfors	104
Lerum	107	Hallsberg	104
Lilla Edet	103	Hällefors	108
Mark	99	Karlskoga	100

Tabell C 19 forts.

Län Primärkommun	Procent av medelskatte- kraften	Län Primärkommun	Procent av medelskatte- kraften
Kumla	102	<i>Västernorrlands län</i>	
Laxå	107	Härnösand	105
Lindesberg	104	Kramfors	105
Ljusnarsberg	110	Sollefteå	108
Nora	105	Sundsvall	102
Örebro	100	Timrå	106
<i>Västmanlands län</i>		Ånge	109
Arboga	102	Örnsköldsvik	105
Fagersta	103	<i>Jämtlands län</i>	
Hallstahammar	102	Berg	111
Heby	107	Bräcke	115
Kungsör	104	Härjedalen	120
Köping	102	Krokoms	115
Norberg	106	Ragunda	110
Sala	101	Strömsund	121
Skinnskatteberg	114	Åre	118
Surahammar	106	Östersund	107
Västerås	101	<i>Västerbottens län</i>	
<i>Kopparbergs län</i>		Lycksele	120
Avesta	103	Nordmaling	111
Borlänge	102	Norsjö	120
Falun	101	Robertsfors	114
Gagnef	115	Skellefteå	110
Hedemora	104	Sorsele	130
Leksand	108	Storuman	129
Ludvika	106	Umeå	107
Malung	115	Vilhelmina	130
Mora	110	Vindeln	119
Orsa	112	Vännäs	110
Rättvik	106	Åsele	125
Smedjebacken	105	<i>Norrbottnens län</i>	
Säter	105	Arjeplog	147
Vansbro	107	Arvidsjaur	137
Älvdalen	130	Boden	118
<i>Gävleborgs län</i>		Gällivare	130
Bollnäs	100	Haparanda	115
Gävle	102	Jokkmokk	143
Hofors	103	Kalix	118
Hudiksvall	102	Kiruna	126
Ljusdal	105	Luleå	117
Nordanstig	107	Pajala	131
Ockelbo	108	Piteå	116
Ovanåker	110	Ålvsbyn	120
Sandviken	101	Övertorneå	132
Söderhamn	102		130

Om kostnadsskillnader på grund av ålderssammansättningen skall beaktas i skatteutjämningsystemet kan man grunda beräkningarna på befolkningsstatistiken den 1 januari beräkningsåret eller på beräknat antal invånare i olika åldersgrupper den 1 januari bidragsåret. Enligt de beräkningar som gjorts för att bedöma de två alternativen kan förändringar i ålderssammansättningen under ett år i extrema fall påverka utdebiteringsbehovet för grundskolans låg- och mellanstadium med ca 40 öre per skr. För pensionärsservicen visar de gjorda beräkningarna att utdebiteringsbehovet påverkas med högst fem öre per skr på grund av förändringar i ålderssammansättningen under ett år. I flertalet kommuner är de årliga förändringarna av ålderssammansättningen så små att de saknar ekonomisk betydelse. På grund härav och med hänsyn till administrativa fördelar föreslås att beräkningarna av kostnadsskillnaderna för bl. a. dessa verksamheter grundas på befolkningsstatistiken den 1 januari beräkningsåret.

Kartläggningen avser 1976 års verksamhet och grundas på antalet invånare i olika åldersgrupper den 1 januari 1975. Kommunernas invånarantal i de aktuella åldersgrupperna den 1 januari 1975 framgår av tabell C 20. I samma tabell redovisas också för varje kommun ett skatteunderlag som grundas på medelskattekraften enligt 1975 års taxering.

4.1 *Service till pensionärer*

4.1.1 *Ålderdomshem och servicebostäder*

Personalkostnaderna är den största utgiftsposten för ålderdomshemmen. Dessa kostnader kan variera kraftigt bl. a. beroende på ålderdomshemmets ålder, storlek och utrustning. Äldre hem kan moderniseras och även utrustningen kan påverkas. Storleken kan däremot inte påverkas annat än vid ny- eller ombyggnad. Personalkostnaderna per pensionär blir enligt gjorda undersökningar lägre om man inom vissa gränser ökar ålderdomshemets storlek eftersom personalen då kan utnyttjas effektivare. Det är därför viktigt att man vid beräkning av personalkostnaderna väljer en storlek som kan anses normal.

På de hem som byggdes under perioden 1961–1974 bor i medeltal 60 pensionärer. Mer än hälften av samtliga pensionärer på ålderdomshem bor på hem av denna storlek. I flertalet kommuner behövs bostad på ålderdomshem för minst 60 pensionärer. Det kan därför vara motiverat att räkna med 60 pensionärer när personalkostnaderna för ett ålderdomshem kalkyleras.

Det finns inte någon redovisning av antalet arbetstimmar för deltids- och timanställd personal vid ålderdomshem som kan ge vägledning när personalbehovet skall beräknas. Man måste därför göra beräkningarna med ledning av den standard som kan anses representativ för flertalet ålderdomshem för minst 60 pensionärer. Det kan därför vara motiverat att räkna med 60 pensionärer när personalkostnaderna för ett ålderdomshem kalkyleras.

Byggnadskostnaderna för ålderdomshem har beräknats till 130 000 kr per plats 1976. Tillägg för tomtkostnad, anslutningsavgifter och jordningstillande av tomt har gjorts med 5 000 kr per plats. Kapitaltjänstkostnaden har beräknats som en annuitet av byggnadskostnaden. Med 1976 års in-

Tabell C 20 Folkmängd den 1 januari 1975 samt antal skr grundade på medelskattkraften enligt 1975 års taxering för samtliga primärkommuner

Län	Totalt	6 år	0-6 år	7-12 år	13-15 år	70 år och däröver	Tusental skattekronor
Primärkommun	2	3	4	5	6	7	8
<i>Stockholms län</i>							
Botkyrka	66 819	1 383	11 361	8 144	2 581	1 660	10 998
Danderyd	27 360	355	2 302	2 647	1 239	2 175	4 503
Ekerö	14 738	366	2 306	1 897	602	710	2 426
Haninge	50 411	1 085	7 998	6 320	2 068	1 281	8 297
Huddinge	61 528	1 046	7 583	6 635	2 598	2 309	10 127
Järfälla	52 014	911	6 852	6 282	2 444	1 076	8 561
Lidingö	35 989	456	3 234	3 170	1 544	2 320	5 923
Nacka	54 107	861	6 607	4 977	2 004	2 699	8 906
Norrstälje	38 981	561	3 504	3 653	1 609	4 746	6 416
Nynäshamn	18 979	321	2 202	2 003	774	1 224	3 124
Sigtuna	26 925	539	3 614	3 316	1 234	1 053	4 432
Sollentuna	42 515	702	5 127	4 625	1 826	2 130	6 998
Solna	54 941	479	3 860	3 526	1 752	3 654	9 043
Stockholm	671 226	5 213	39 960	37 164	19 859	82 030	110 477
Sundbyberg	27 972	230	1 862	1 652	755	2 188	4 604
Södertälje	77 825	1 386	9 197	8 233	3 226	4 246	12 809
Tyresö	29 015	651	4 419	4 168	1 512	549	4 776
Täby	40 360	750	5 096	4 439	1 722	1 649	6 643
Upplands-Bro	13 976	304	2 310	1 696	515	405	2 300
Upplands-Väsby	27 350	589	4 315	3 190	1 022	668	4 502
Vallentuna	14 604	336	2 065	1 949	703	877	2 404
Vaxholm	26 075	581	4 030	3 410	1 095	1 148	4 292
Värmdö	15 434	288	1 991	1 695	607	861	2 540
<i>Uppsala län</i>							
Enköping	32 078	543	3 371	3 112	1 330	3 078	5 280
Häbo	9 291	262	1 674	1 341	376	319	1 529
Tierp	20 916	298	1 811	1 853	798	2 828	3 443
Uppsala	137 543	1 981	14 985	11 673	4 806	11 947	22 638
Älvkarleby	9 946	120	859	903	399	1 161	1 637
Östhammar	18 906	288	1 778	1 748	755	2 410	3 112

Tabell C 20 (forts.)

Län	Totalt	6 år	0-6 år	7-12 år	13-15 år	70 år och däröver	Tusental skattekröner
Primärkommun	2	3	4	5	6	7	8
<i>Södermanlands län</i>							
Eskilstuna	92 236	1 423	8 988	8 552	3 769	8 268	15 181
Flen	18 268	254	1 696	1 693	766	2 058	3 007
Katrineholm	32 611	421	2 997	2 673	1 304	3 630	5 367
Nyköping	61 952	928	6 286	5 916	2 504	5 791	10 197
Oxelösund	14 292	265	1 481	1 610	733	688	2 352
Strängnäs	21 840	343	2 098	2 064	914	2 360	3 595
Vingåker	9 528	145	890	841	360	1 135	1 568
<i>Östergötlands län</i>							
Boxholm	5 903	76	486	518	228	807	972
Finspång	24 903	389	2 607	2 421	1 056	2 215	4 099
Kinda	10 680	150	1 004	908	377	1 447	1 758
Linköping	108 034	1 466	10 601	9 174	4 091	8 931	17 781
Mjölby	25 429	389	2 613	2 351	1 009	2 752	4 185
Motala	49 360	723	4 824	4 365	1 974	5 122	8 124
Norrköping	119 470	1 545	10 939	10 397	4 560	12 097	19 664
Söderköping	10 162	159	991	979	430	1 064	1 673
Valdemarsvik	8 882	125	846	722	321	1 032	1 462
Ydre	4 213	60	341	344	192	652	693
Åtvidaberg	13 055	196	1 265	1 242	535	1 315	2 149
Ödeshög	5 921	74	529	519	224	810	975
<i>Jönköpings län</i>							
Aneby	6 452	122	636	584	272	880	1 062
Eksjö	18 255	253	1 711	1 478	717	2 289	3 005
Gislaved	27 486	454	3 039	2 676	1 134	2 283	4 524
Gnosjö	8 185	154	970	781	350	597	1 347
Jönköping	108 195	1 576	10 727	9 837	4 249	9 324	17 808
Nässjö	32 989	481	3 054	2 708	1 258	3 665	5 430
Sävsjö	11 555	141	1 014	977	482	1 437	1 902
Tranås	18 867	252	1 728	1 673	753	2 111	3 105
Vaggeryd	11 263	162	1 141	976	500	1 248	1 854
Vetlanda	28 723	413	2 809	2 588	1 163	3 430	4 728

Värnamo	29 848	483	2 994	2 766	1 229	2 583	4 913
<i>Kronobergs län</i>							
Alvesta	18 785	267	1 769	1 659	779	2 371	3 092
Lessebo	8 750	115	851	719	347	1 040	1 440
Ljungby	26 107	435	2 605	2 362	1 008	3 033	4 297
Markaryd	11 936	196	1 166	1 075	480	1 263	1 965
Tingsryd	14 711	180	1 167	1 105	522	2 289	2 421
Uppvidinge	11 612	162	1 005	931	444	1 545	1 911
Växjö	61 707	929	6 647	5 646	2 241	5 518	10 156
Älmhult	15 218	203	1 345	1 325	617	1 822	2 505
<i>Kalmar län</i>							
Borgholm	10 713	110	833	816	435	1 550	1 763
Emmaboda	11 738	179	1 146	1 073	462	1 334	1 932
Hultsfred	18 427	252	1 526	1 640	764	2 193	3 033
Högsby	7 766	89	559	564	293	1 266	1 278
Kalmar	52 332	737	4 708	4 404	1 963	5 407	8 613
Mönsterås	13 060	175	1 207	1 250	486	1 440	2 150
Mörbylånga	10 982	171	1 087	960	406	1 325	1 808
Nybro	21 588	309	1 934	1 880	816	2 472	3 553
Oskarshamn	27 821	370	2 833	2 599	979	2 725	4 579
Torsås	7 626	85	592	601	264	1 219	1 255
Vimmerby	16 458	228	1 522	1 527	714	1 766	2 709
Västervik	41 884	546	3 737	3 666	1 645	4 690	6 894
<i>Gotlands län</i>							
Gotland	54 174	765	5 137	5 031	2 410	5 572	8 917
<i>Blekinge län</i>							
Karlshamn	32 117	472	3 109	2 963	1 246	3 332	5 286
Karlskrona	59 902	790	5 411	4 837	2 205	6 693	9 859
Olofström	17 645	318	1 969	1 846	776	1 269	2 904
Ronneby	29 904	413	2 881	2 693	1 120	3 514	4 922
Sölvesborg	15 576	233	1 473	1 386	647	1 627	2 564
<i>Kristianstads län</i>							
Bromölla	11 336	179	1 213	1 154	478	879	1 866
Båstad	10 977	148	952	886	429	1 396	1 807

Tabell C 20 (forts.)

Län	Totalt	6 år	0-6 år	7-12 år	13-15 år	70 år och däröver	Tusental skattekronor
Primärkommun	2	3	4	5	6	7	8
Hässelholm	47 992	738	4 630	4 409	1 932	5 244	7 899
Klippan	16 060	239	1 515	1 417	665	1 772	2 643
Kristianstad	67 229	951	6 378	5 630	2 465	7 344	11 065
Osby	13 742	195	1 225	1 205	561	1 613	2 262
Perstorp	7 437	116	708	792	392	581	1 224
Simrishamn	20 011	221	1 508	1 596	759	2 806	3 294
Tomelilla	12 667	149	952	1 005	494	1 916	2 085
Åstorp	11 277	180	1 283	1 155	438	982	1 856
Ängelholm	27 751	369	2 568	2 234	1 100	3 059	4 568
Örkelljunga	8 832	137	849	805	353	1 009	1 454
Östra Göinge	14 813	268	1 642	1 491	602	1 511	2 438
<i>Malmöhus län</i>							
Bara	5 072	116	813	692	242	230	835
Bjuv	14 112	234	1 638	1 494	601	1 228	2 323
Burilöv	13 946	226	1 639	1 507	555	812	2 295
Eslöv	26 125	375	2 608	2 400	1 017	2 858	4 300
Helsingborg	102 137	1 287	8 874	8 279	3 602	10 794	16 811
Höganäs	20 762	331	2 120	1 914	812	2 303	3 417
Hörby	11 808	117	954	958	460	1 710	1 944
Höör	9 587	127	851	766	392	1 417	1 578
Kävlinge	18 565	329	2 542	1 921	663	1 401	3 056
Landskrona	38 059	522	3 386	3 186	1 332	3 873	6 264
Lomma	15 308	348	2 094	1 926	694	779	2 520
Lund	75 468	1 061	8 259	5 918	2 384	6 646	12 421
Malmö	246 647	2 704	18 218	17 652	8 691	24 291	40 596
Sjöbo	13 885	161	1 130	1 164	601	1 904	2 285
Skurup	11 369	174	1 109	996	435	1 498	1 871
Staffanstorp	15 187	340	2 352	1 941	645	616	2 500
Svalöv	12 423	169	1 248	1 163	519	1 520	2 045
Svedala	7 636	106	794	758	283	794	1 257
Trelleborg	35 001	480	3 230	3 119	1 387	3 508	5 761
Vellinge	20 672	450	3 022	2 412	816	1 046	3 402
Ystad	23 792	256	1 810	1 853	859	3 165	2 016

Tabell C 20 (forts.)

Län	Totalt	6 år	0-6 år	7-12 år	13-15 år	70 år och däröver	Tusental skattekronor
Primärkommun	2	3	4	5	6	7	8
1							
Trollhättan	49 607	710	5 056	4 364	1 967	3 747	8 165
Ulricehamn	21 432	302	1 879	1 811	814	2 767	3 528
Vårgårda	8 178	119	831	740	316	901	1 346
Vänersborg	34 394	502	3 356	3 053	1 332	3 525	5 661
Åmål	13 289	160	1 064	1 093	529	1 723	2 187
Skaraborgs län							
Falköping	32 599	419	2 924	2 765	1 254	4 105	5 366
Grästorp	5 241	59	413	429	201	741	863
Gullspång	6 928	97	626	634	300	847	1 140
Götene	12 200	191	1 237	1 077	493	1 505	2 008
Habo	6 337	110	798	684	279	587	1 043
Hjo	7 512	114	702	613	272	982	1 236
Karlsborg	8 196	112	726	710	321	932	1 349
Lidköping	34 664	527	3 321	3 085	1 413	3 540	5 705
Mariestad	24 619	389	2 537	2 447	1 069	2 333	4 052
Mullsjö	4 893	100	631	478	167	502	805
Skara	17 291	238	1 659	1 568	657	2 085	2 846
Skövde	45 453	697	4 792	4 352	1 884	3 527	7 481
Tibro	10 853	168	1 179	1 128	448	916	1 786
Tidaholm	12 918	181	1 162	1 129	521	1 653	2 126
Töreboda	10 180	128	863	926	430	1 350	1 676
Vara	22 484	312	1 897	1 799	911	3 139	3 701
Värmlands län							
Arvika	27 404	360	2 148	2 183	964	3 497	4 510
Eda	9 698	120	772	761	370	1 362	1 596
Filipstad	15 580	211	1 282	1 233	549	1 841	2 564
Forshaga	10 732	176	1 217	992	419	1 150	1 766
Grums	10 716	141	1 043	947	417	1 027	1 764
Hägfors	18 773	227	1 445	1 626	774	2 241	3 090
Hammarö	10 656	166	963	991	438	819	1 754
Karlstad	72 564	987	6 438	6 310	2 839	6 236	11 943

Kil	9 455	146	1 059	961	403	850	1 556
Kristinehamn	27 617	324	2 399	2 375	1 034	2 790	4 546
Munkfors	5 510	70	393	481	224	745	907
Storfors	5 367	72	462	435	222	542	883
Sunne	13 626	154	914	1 000	495	2 200	2 243
Säffle	19 823	279	1 766	1 726	795	2 382	3 263
Torsby	16 152	173	1 069	1 153	584	2 423	2 659
Årjäng	9 803	109	770	707	326	1 654	1 614
<i>Örebro län</i>							
Askersund	11 216	125	905	950	433	1 620	1 846
Degerfors	12 005	203	1 181	1 108	514	1 075	1 976
Hallsberg	16 611	239	1 630	1 409	648	1 857	2 734
Hällefors	11 382	154	985	1 079	477	1 260	1 873
Karlskoga	38 205	506	3 472	3 535	1 515	2 852	6 288
Kumla	16 842	252	1 692	1 431	630	1 802	2 772
Laxå	8 781	126	835	861	387	874	1 445
Lindesberg	24 595	342	2 261	2 093	946	2 802	4 048
Ljusnarsberg	7 237	87	545	578	283	989	1 191
Nora	9 170	116	823	746	338	1 189	1 509
Örebro	117 560	1 582	11 144	9 561	4 141	12 490	19 349
<i>Västmanlands län</i>							
Arboga	14 706	226	1 471	1 405	590	1 399	2 421
Fagersta	16 118	242	1 437	1 485	658	1 354	2 653
Hallsthammar	18 662	331	2 003	1 972	830	1 240	3 072
Heby	13 100	166	1 094	1 208	544	1 709	2 156
Kungsör	8 217	133	847	814	374	754	1 352
Köping	27 987	439	2 763	2 689	1 221	2 231	4 606
Norberg	6 619	94	579	561	283	774	1 089
Sala	20 266	295	1 870	1 753	772	2 404	3 336
Skinnskatteberg	5 328	73	440	488	250	594	877
Surahammar	11 084	175	1 196	1 167	511	864	1 824
Västerås	118 044	1 873	12 433	11 478	4 758	7 964	19 429
<i>Kopparbergs län</i>							
Avesta	27 361	352	2 373	2 402	1 140	2 710	4 503
Borlänge	45 833	610	4 274	4 237	1 917	3 618	7 544
Falun	46 814	600	4 170	3 986	1 789	4 758	7 705

Tabell C 20 (forts.)

Län Primärkommun	Totalt						70 år och däröver	Tusental skattekronor
	6 år	0-6 år	7-12 år	13-15 år	7	8		
1	2	4	5	6	7	8		
Gagnef	8 897	857	830	369	995	1 464		
Hedemora	16 757	1 398	1 457	687	2 075	2 758		
Leksand	12 579	946	917	497	1 880	2 070		
Ludvika	32 856	2 807	2 723	1 328	3 573	5 408		
Malung	12 013	982	976	446	1 306	1 977		
Mora	17 749	1 537	1 483	629	1 972	2 921		
Orsa	6 933	516	573	266	997	1 141		
Rättvik	10 665	743	813	375	1 596	1 755		
Smedjebacken	13 426	1 314	1 231	551	1 425	2 210		
Säter	10 034	924	882	391	1 213	1 652		
Vansbro	8 705	662	685	320	1 283	1 433		
Älvdalen	8 537	575	692	388	984	1 405		
<i>Gävleborgs län</i>								
Bollnäs	33 144	2 771	2 820	1 292	3 895	5 455		
Gävle	85 234	7 504	7 369	3 379	8 231	14 029		
Hofors	14 610	1 252	1 301	607	1 374	2 405		
Hudiksvall	36 553	3 212	3 159	1 417	4 182	6 016		
Ljusdal	22 024	1 627	1 676	865	2 802	3 625		
Nordanstig	11 611	950	945	440	1 623	1 911		
Ockelbo	6 455	451	488	229	986	1 062		
Ovanåker	7 942	734	639	319	902	1 307		
Sandviken	43 011	3 961	3 938	1 723	4 032	7 079		
Söderhamn	32 176	2 902	2 721	1 155	3 809	5 296		
<i>Västernorrlands län</i>								
Härnösand	27 149	2 397	2 236	952	2 837	4 469		
Kramfors	28 178	1 979	2 117	889	4 214	4 638		
Sollefteå	26 265	1 866	1 908	945	3 450	4 323		
Sundsvall	93 368	9 018	8 497	3 615	8 277	15 367		
Timrå	18 404	1 877	1 745	746	1 816	3 029		
Ange	14 092	919	1 036	582	1 839	2 319		
Örnsköldsvik	60 152	5 414	5 285	2 412	5 768	9 900		

Jämtlands län

Berg	108	583	728	396	1 400	1 485
Bräcke	9 023	9 616	822	358	1 427	1 583
Härjedalen	12 980	1 001	1 036	459	1 740	2 136
Krokom	13 103	1 056	1 095	536	1 799	2 157
Ragunda	7 932	533	668	353	1 165	1 306
Strömsund	17 954	1 317	1 403	710	2 431	2 955
Åre	9 184	668	726	385	1 351	1 512
Östersund	53 252	5 145	4 575	2 010	4 774	8 765

Västerbottens län

Lycksele	14 644	1 345	1 362	671	1 257	2 410
Nordmaling	7 732	583	643	309	1 041	1 273
Norsjö	10 323	851	926	473	1 016	1 699
Robertsfors	7 388	563	555	341	980	1 216
Skellefteå	72 120	6 670	6 310	2 961	6 665	11 870
Sorsele	4 088	293	338	188	481	673
Storuman	8 349	688	796	401	690	1 374
Umeå	73 977	8 362	6 729	2 817	4 574	12 176
Vilhelmina	8 666	665	727	412	935	1 426
Vindeln	7 175	494	551	327	899	1 181
Vännäs	11 488	956	993	564	1 190	1 891
Asele	8 925	600	637	360	1 209	1 469

Norrbottens län

Arjeplog	4 221	328	350	186	472	695
Arvidsjaur	8 092	602	657	326	899	1 332
Boden	27 499	2 551	2 316	1 091	2 423	4 526
Gällivare	25 567	2 430	2 641	1 369	1 571	4 208
Haparanda	8 983	829	841	474	867	1 479
Jokkmokk	7 666	662	675	325	712	1 262
Kalix	18 415	1 754	1 663	824	1 710	3 031
Kiruna	31 064	3 754	3 499	1 657	1 512	5 113
Luleå	64 322	7 301	6 541	2 598	3 657	10 587
Pajala	9 722	692	872	562	919	1 600
Piteå	34 781	3 612	3 244	1 474	2 684	5 725
Älvsbyn	8 953	810	829	416	811	1 474
Övertkalix	5 584	366	464	270	623	919
Övertorneå	6 679	437	596	355	687	1 099

8 176 691

113 425

773 675

710 997

314 069

792 969

1 345 176

Tabell C 21 Beräknade personalkostnader för ett ålderdomshem med 60 platser

	Heltids- tjänster	Årslönebelopp 1976, kr
Föreståndare	1	48 420
Biträdande föreståndare	1	45 816
Vårdbiträden	15,66	663 170
Kokerska/kock	1	43 224
Ekonomibiträden	2,5	105 870
Sysselsättningshandledare	0,5	21 612
Vaktmästare	0,5	22 044
Beredskapstjänst		9 500
	22,16	959 656
Personalomkostnader		
– lagstadgade arbetsgivaravgifter 28,3 %		271 583
– avtalsenliga arbetsgivaravgifter 10,4 %		99 804
		1 331 043
Avrundad personalkostnad per plats		22 200
Personaltäthet exkl. vaktmästare		2,77

terränta och 3 procents avskrivning blir annuiteten ca 8 procent. För inventarier har anskaffningskostnaden beräknats till 9 000 kr per plats. Tio procents avskrivning plus internränta motsvarar en annuitet av ca 15 procent.

Pensionärernas avgifter utgör den dominerande intäktsposten. Minsta avgift per pensionär har beräknats till 8 120 kr per år, vilket motsvarar 1976 års pensionsbelopp minus 30 procent som garanteras pensionärerna för personliga behov. Tillägg har gjorts med 1 000 kr per år som beräknats motsvara genomsnittlig tilläggsavgift enligt de differentierade avgiftstaxorna. Ersättning från personal för kost har beräknats efter ett pris av sex kr per måltid. Endast hälften av personalen har antagits äta en måltid per dag på ålderdomshemmet.

Beräkning av övriga intäkter samt kostnader för drift och underhåll av lokaler och inventarier, livsmedel och övriga kostnader har grundats på 1975 års genomsnittskostnader för ålderdomshem med 51–100 platser. Tillägg har gjorts med 10 procent för beräknade kostnadsstegringar mellan 1975 och 1976.

1975 års ålderdomshemsstatistik har använts som underlag för beräkning av behovet av bostad på ålderdomshem. Vid slutet av 1975 bodde 6,85 procent av åldersgruppen 70 år och äldre på ålderdomshem. Vid samma tidpunkt fanns bostäder i servicehus för 0,8 procent av denna åldersgrupp enligt beräkningar som grundas på socialstyrelsens pensionärsundersökning. Behovet av bostad på ålderdomshem kan antas ha ökat under 1976 därför att de äldsta åldersgrupperna ökat mest. Å andra sidan har behovet av ålderdomshem relativt sett minskat genom att fler pensionärer fått bostad i servicehus.

Nettokostnaden för bostad i servicehus är betydligt lägre än för bostad på ålderdomshem, framförallt beroende på att staten bidrar till servicehusens personalkostnader. För 1976 kan man därför räkna med att kommunerna

genom att bereda bostad för ett ökat antal pensionärer i servicehus har undgått de kostnadsökningar som eljest skulle ha uppkommit när ett allt större antal pensionärer måste bo på ålderdomshem eller i servicehus. På grund härav har det ansetts tillräckligt att även för 1976 räkna med kostnader för bostad på ålderdomshem för 6,85 procent av åldersgruppen 70 år och äldre. Denna kostnadsberäkning har även ansetts inkludera 1976 års kommunala kostnader för bostäder i servicehus.

I tabell C 22 redovisas sammanlagd nettokostnad per pensionär för bostad på ålderdomshem 1976. Den beräknade kostnaden – 36 150 kr per pensionär – motsvarade 2 500 kr per invånare i åldersgruppen 70 år och äldre med det här ovan angivna behovet av bostad på ålderdomshem.

Tabell C 22 Beräknade kostnader och intäkter för ålderdomshem

Kr. 1976 års priser

Kostnader

Fasta kostnader per plats

Personalkostnader enligt tabell C 21	22 200
Kapitaltjänst	
– Lokaler 8 % av 135 000	10 800
– Inventarier 15 % av 9 000	1 350
	<hr/>

Kostnader för drift och underhåll av lokaler och inventarier
Central administration

3 400
500

Kronor per plats

38 250

Fasta kostnader per pensionär beräknade efter 96,75 % medelbeläggning^a

39 530

Rörliga kostnader per pensionär

Livsmedel	4 000
Övriga kostnader	2 600
	<hr/>

Kronor per pensionär

46 130

Intäkter

Fasta intäkter per plats

– Ersättning från personal för kost	360
– Övriga intäkter	470
	<hr/>

Kronor per plats

830

Fasta intäkter per pensionär beräknade efter 96,75 % medelbeläggning

860

Avgifter per pensionär

9 120

Kronor per pensionär

9 980

Nettokostnad per pensionär (46 130 ./. 9 980)

36 150

^a Enligt ålderdomshemsstatistiken.

4.1.2 Övrig service till pensionärer

Den övriga servicen till pensionärer avser hemhjälp, färdtjänst och dag-centerverksamhet m. m.

Personalkostnaderna för hemhjälpen är den dominerande kostnadsposten. Löneberäkningarna har grundats på det för 1976 enligt SM S 1976:17 beräknade genomsnittliga hjälpbehovet 57,3 timmar per pensionär i åldersgruppen 70 år och äldre samt lönen för timanställd personal.

Beräknade kostnader för färdtjänsten grundas på statistiska uppgifter från samtliga kommuner, SM S 1977:15.

Övriga kostnader har beräknats på följande sätt.

	Milj. kr
1975 års totala kostnader för service till pensionärer och handikappade enligt finansstatistik	3 009
Avgår: Kommunala bostadstillägg	- 1 356
Beräknade kostnader för hemhjälp	
46,2 milj. arbetstimmar	- 1 217
Färdtjänst enligt SM S 1977:15	- 178
Övriga kostnader	258

1975 års beräknade övriga kostnader har antagits öka under 1976 med 10 procent till 284 milj. kr.

Statsbidrag har erhållits till 1976 års kostnader med 35 procent. Avgiftsintäkter och övriga intäkter har beräknats uppgå till 8 procent av brutokostnaderna enligt kommunförbundets avgiftsenkät.

I tabell C 23 redovisas en summering av 1976 års beräknade kostnader och intäkter för hemhjälp och annan service till pensionärer.

Sammanlagda kostnaden för 1976 års service till pensionärer motsvarar 3 800 kr per invånare i åldersgruppen 70 år och äldre (2 500 för ålderdomshem och servicehus samt 1 300 för övrig service). Genomsnittliga utdebiteringsbehovet uppgick till 2:24 kr/skr. Uppgifter om samtliga kommuners avvikelse från genomsnittligt utdebiteringsbehov för detta ändamål redovisas i tabell C 63.

4.2 Grundskola

4.2.1 Skolenheternas storlek

För att beräkna lokalkostnaderna per elev måste man först avgöra hur stora skolenheter som bör vara underlag för beräkningarna eftersom enheternas storlek påverkar kostnaderna.

Numera eftersträvar man att samordna lokaler för förskolan och lågstadiet. Enligt de rekommendationer som socialstyrelsen utfärdat i samråd med Svenska kommunförbundet bör dessa enheter avse högst 200 elever. Om

Tabell C 23 Beräknade kostnader och intäkter för hemhjälp och annan service till pensionärer
1976 års priser

	Kronor per pensionär	Milj. kr ^a
<i>Kostnader</i>		
Personalkostnader	1 700	1 380
därav		
löner (57,3 x 21:40)	1 226	
arbetsgivaravgifter		
– lagstadgade 28,3 %	347	
– avtalsenliga 10,4 %	127	
Färdtjänst	266	216
Övriga kostnader	350	284
	2 316	1 880
<i>Intäkter</i>		
Statsbidrag 35 % av bruttokostnaderna	811	658
Avgifter 8 % av bruttokostnaderna	185	150
	996	808
Nettokostnad per pensionär (2 316 ./ 996 = 1 320) som avrundas till 1 300 kr		

^aBeräkningarna grundas på 812 000 pensionärer 1976-01-01.

man räknar med 45 förskoleelever är det därför lämpligt att för *lågstadiet* räkna med två paralleller, dvs. högst 150 elever. För *mellanstadiet* ger bebyggelsen i tätorterna i allmänhet underlag för tre paralleller, dvs. högst 270 elever, inom ett rimligt gångavstånd. För *högstadiet* är det nödvändigt att ta hänsyn till elevernas möjligheter att välja utbildningslinjer. Med hänsyn härtill kan fem paralleller, dvs. högst 450 elever anses vara rimlig storlek för högstadieskolorna.

De nämnda storlekarna för skolenheterna bör inte uppfattas som någon rekommendation. De är endast avsedda att användas som underlag för att räkna fram kostnaden per elev. Bebyggelsestrukturen i många tätorter och skolskjutsorganisationen för främst glesbygdens elever har i många fall gjort det nödvändigt att välja andra storlekar för skolenheterna.

4.2.2 Personalkostnader för lärare

Beräknade personalkostnader för lärare framgår av tabell C 24. Beräkningarna har gjorts med ledning av 1975 års statistik som visar genomsnittligt antal ålderstillägg. Tjänstgöringstillägg och vikariekostnader har beräknats schablonmässigt med ledning av statsbidragsrekvisitionerna för läsåret 1973/74.

Tabell C 24 Beräknade personalkostnader för lärare i grundskolan 1976
Kr

	Låg- stadium	Mellan- stadium	Hög- stadium
<i>Beräkningsunderlag</i>			
Antal klasser	6	9	15
Antal elever per klass	20	22	24
Antal heltidstjänster			
– lågstadielärare	6		
– mellanstadielärare		9	
– adjunkter			24
– speciallärare	1,5	2,5	4
– övningslärare		2	9
<i>Årslönebelopp, tkr</i>			
Lågstadielärare	312,1		
Mellanstadielärare		512,8	
Adjunkter			1 634,7
Speciallärare	85,5	158,4	253,4
Övningslärare		116,2	513,9
Tjänstgöringstillägg och vikariekostnader, 10 %	39,8	78,7	240,2
Summa	437,4	866,1	2 642,2
Personalomkostnader			
– lagstadgade arbetsgivaravgifter 28,3 %	123,8	245,1	747,7
Summa personalkostnader	561,2	1 111,2	3 389,9
Fasta kostnader, kr/elev	4 680	5 610	9 415

Tabell C 25 Beräknade kapitalutgifter för grundskolans lokaler och inventarier 1976 års priser

	Låg- stadium	Mellan- stadium	Hög- stadium
<i>Beräkningsunderlag</i>			
Antal klasser	6	9	15
Bruttogolvyta, m ²	1 200	2 100	5 170
Nettogolvyta, m ²	840	1 470	3 620
Byggnadskostnad, kr/m ² bruttogolvyta	2 000	2 000	2 000
Statsbidragsunderlag, kr/m ² nettogolvyta	2 833	2 833	2 833
Statsbidrag, % av underlaget	35	35	35
Inventarier, kr/klass	75 000	90 000	144 000
<i>Beräknade kapitalutgifter, tkr</i>			
Byggnadskostnad	2 400	4 200	10 340
Tomt och anslutningsavgifter	315	475	790
Avgår: statsbidrag	– 830	–1 460	– 3 590
Anläggningskostnader	1 885	3 215	7 540
Inventarier	450	810	2 160

4.2.3 Lokaler och inventarier

Beräknade kapitalutgifter för lokaler och inventarier samt det underlag som vi använt för dessa beräkningar framgår av tabell C 25. När lokalytan beräknats har hänsyn inte tagits till den utökning av lokalerna som kan behövas för en samlad skoldag.

De beräknade årskostnaderna redovisas i tabell C 26. Underhållskostnaderna för byggnader antas motsvara en procent av byggnadskostnaderna. I driftkostnaderna ingår lokalvård, värme, el-, vatten-, avlopps- och renhållningsavgifter, försäkringar m. m. Något mer än hälften av dessa kostnader är lokalvårdskostnader.

Tabell C 26 Beräknade årskostnader för grundskolans lokaler och inventarier 1976 års priser

	Låg- stadium	Mellan- stadium	Hög- stadium
<i>Beräkningsunderlag</i>			
Underhåll, kr/m ²	20	20	20
Driftkostnader, kr/m ²	95	95	95
Antal elever per klass	20	22	24
<i>Beräknade årliga kostnader, tkr</i>			
Kapitaltjänst			
– 8 % av anläggningskostnaderna	150,8	257,2	603,2
– 15 % av inventarietkostnaderna	67,5	121,5	324,0
Underhåll av byggnader	24,0	42,0	103,4
Driftkostnader	114,0	199,5	491,2
Summa	356,3	620,2	1 521,8
Fasta kostnader, kr/elev	2 970	3 130	4 225

Tabell C 27 Beräknade övriga kostnader för grundskolan 1976 års priser. Kr per elev

	Låg- stadium	Mellan- stadium	Hög- stadium
Skoladministration	490	490	490
Skolmåltider exkl. lokaler	840	840	840
Skolhälsovård	90	90	90
Skolvårdar	40	40	40
Övriga skolsociala anordningar	10	10	10
Skolbibliotek	60	60	60
Psykolog- och kuratorsverksamhet	60	60	60
Syo-verksamhet			170
Övriga pedagogiska anordningar	80	80	80
Läromedel	330	330	690
Summa	2 000	2 000	2 530

Som norm för att beräkna de fasta kostnaderna har vi använt den uppgift om klasstorlek inklusive specialklasser som finns i SSK-utredningens betänkande om skolans ekonomi (SOU 1976:10, tabell 79).

4.2.4 Övriga kostnader

Beräknade måltidskostnader, kostnader för skolhälsovård, pedagogiska anordningar, undervisningsmateriel, fria läroböcker, administration m. m. framgår av tabell C 27. Kostnaderna har beräknats bl. a. med ledning av uppgifter från några kommuner i Kronobergs län. Dessa kommuner använder enhetskostnader för kalkylering av kostnader i årsbudget och flerårsplanering och tillämpar sedan några år tillbaka en enhetlig redovisning.

4.2.5 Kostnader och intäkter per elev

I tabell C 28 redovisas sammandrag av beräknade kostnader per elev samt statsbidrag till lärarlöner, arbetsgivaravgifter och administration. Statsbidraget till lärarlöner beräknas motsvara 95 procent av de kalkylerade lönekostnaderna. Till lagstadgade arbetsgivaravgifter erhålls statsbidrag som uppgår till ca 23 procent av lärarlönerna. Statsbidraget till administration är schablonmässigt beräknat och avser bl. a. skoldirektörernas löner.

I de årliga kostnaderna har inte inräknats kostnader eller statsbidrag för en samlad skoldag som utredningen om skolans inre arbete (SIA) räknat med.

Kostnader och intäkter per elev har beräknats för låg- och mellanstadiet var för sig. Bruttokostnaderna för lärare på mellanstadiet är per elev väsentligt högre än på lågstadiet. Eftersom större delen av dessa kostnader täcks med statsbidrag blir nettokostnadsskillnaden endast 70 kr per elev. Härtill kom-

Tabell C 28 Beräknade kostnader och intäkter per elev i grundskolan
Kr. 1976 års priser

	Låg- stadium	Mellan- stadium	Hög- stadium
<i>Kostnader</i>			
Personalkostnader för lärare enl. tabell C 24	4 680	5 610	9 415
Lokalkostnader enl. tabell C 26	2 970	3 130	4 225
Övriga kostnader enl. tabell C 27	2 000	2 000	2 530
Summa	9 650	10 740	16 170
<i>Intäkter</i>			
Statsbidrag			
– 95 % av lärarlöner	3 465	4 155	6 970
– lagstadgade arbetsgivaravgifter	840	1 010	1 690
– administration	145	145	145
– syo-verksamhet			150
Summa	4 450	5 310	8 955
Nettokostnad	5 200	5 430	7 215

mer lokalkostnader som för mellanstadiet är 160 kr högre per elev. Sammanlagt är således nettokostnaden för mellanstadiets elever 230 kr högre än för lågstadiets elever.

Det kan vara befogat att ta hänsyn till kostnadsskillnaderna om andelen elever i dessa stadier varierar kraftigt mellan kommunerna. För kommuner som endast obetydligt berörs av in- och utflyttningar har dock dessa skillnader ringa betydelse. Mot ett beaktande av alla mätbara skillnader mellan kommunerna står också kravet på ett administrativt enkelt system. Med hänsyn härtill torde det vara tillräckligt att tillsvidare räkna med ett genomsnitt av kostnaderna för låg- och mellanstadierna. Den beräknade genomsnittliga nettokostnaden för 1976 uppgår till 5 315 kr per elev.

Eftersom omkring 99 procent av de aktuella åldersgrupperna är elever i primärkommunala grundskolor motsvarar den beräknade nettokostnaden för låg- och mellanstadiet 5 300 kr per invånare i åldersgruppen 7-12 år och för högstadiet 7 200 kr per invånare i åldersgruppen 13-15 år. Beloppen är avrundade till jämna hundratal kr.

Genomsnittliga utdebiteringsbehovet för låg- och mellanstadiet uppgick till 2:80 och för högstadiet till 1:68 kr/skr. Uppgifter om samtliga kommuners avvikelser från genomsnittligt utdebiteringsbehov för dessa ändamål redovisas i tabell C 63.

4.3 Förskolans deltidsgupper

4.3.1 Personalkostnader

Personaltätheten är av stor betydelse för personalkostnaden. Barnstugeutredningen föreslog en personaltäthet av 1:20 vilket innebär en heltidsanställd i pedagogiska och vårdande funktioner (inkl. föreståndare) för 20 inskrivna barn. Den beräknade personalkostnad som redovisas i tabell C 29

Tabell C 29 Beräknade personalkostnader för förskolans deltidsgupper
1976 års priser

	Kronor per plats och år
<i>Löner</i>	
- förskollärare	1 728
- barnskötare	1 595
- övrig personal	518
	<hr/> 3 841
<i>Personalomkostnader</i>	
- lagstadgade arbetsgivaravgifter 28,3 %	1 087
- avtalsenliga arbetsgivaravgifter 10,4 %	399
	<hr/> 1 486
Personalkostnaden kan avrundas till	5 300
Personaltäthet exkl. övrig personal	1:26

grundas på en något lägre personaltäthet, nämligen 1:26. Den genomsnittliga personaltätheten har successivt ökat från 1:31 till 1:28 under perioden 1972–1974.

Som grund för beräkning av lönekostnaderna har vi använt gällande avtal för 1976, ortsgrupp 5. Vid omräkning till kostnader per plats har hänsyn inte tagits till överinskrivning av barn. Löneklassberäkningen har grundats på femte löneklassen för förskollärare och tredje löneklassen för övrig personal.

4.3.2 Lokalkostnader och övriga driftkostnader

Vi har räknat med en minimiyta av 5 m² per plats enligt barnstugeutredningens förslag och att 1976 års byggnadskostnad för barnstugor uppgår till 1 800 kr per m², vilket motsvarar 9 000 kr per plats. Tillägg för tomtkostnad, anslutningsavgifter och iordningställande av tomt har beräknats till 5 200 kr per plats. För inventarier har anskaffningskostnaden beräknats till 2 200 kr per plats.

I tabell C 30 finns en specifikation av beräknade lokalkostnader och övriga årliga driftkostnader. I samma tabell redovisas också sammanlagd årskostnad per plats och per barn.

Barn skall enligt lagen om barnomsorg beredas plats i förskola det år barnet fyller sex år. Dessutom skall yngre barn med särskilda behov erhålla plats i förskola. 1976 fanns ca 130 000 barn i förskolans deltidsgupper.

Tabell C 30 Sammandrag av beräknade kostnader för förskolans deltidsgupper 1976 års priser

	Kronor per plats och år	
<i>Personalkostnader</i>		
Enligt tabell C 29		5 300
<i>Lokaler och inventarier</i>		
Kapitaltjänst		
Lokaler 8 % av 11 200 ^a	900	
Inventarier 15 % av 2 200	330	1 230
Drift och underhåll av lokaler och inventarier, 5 m ² à 105		525
<i>Övriga driftkostnader</i>		
Lekmateriel		220
Central administration		500
Övriga kostnader (exkl. skjutsar)		300
		8 075
Avrundad årskostnad per barn (Två barn per plats)		4 000

^aStatsbidrag har frånräknats med 3 000 kr.

Totala antalet sexåringar var detta år 107 755. Med ledning härav har vi räknat med att det genomsnittliga behovet av plats i deltidsgupper motsvarar 1,2 per sexåring. Enligt våra beräkningar uppgick således nettokostnaderna för deltidsgруппerna 1976 till 4 800 kr per invånare i åldersgruppen sex år (4 000 x 1,2).

Genomsnittliga utdebiteringsbehovet för förskolans deltidsgupper uppgick till 0:40 kr/skr. Uppgifter om samtliga kommuners avvikelser från genomsnittligt utdebiteringsbehov till detta ändamål redovisas i tabell C 63.

4.4 Metod för utjämning av kostnader för pensionärsservice, grundskola och förskolans deltidsgupper

När invånarantalet i olika åldersgrupper överstiger riksmedeltalet ökar nettokostnaderna relativt sett. Om invånarantalet understiger riksmedeltalet blir förhållandet det motsatta. Hur nettokostnader som varierar med åldersstrukturen kan utjämnas framgår av exempel i tabell C 31.

Av tabellen framgår att det kalkylerade utdebiteringsbehovet för pensionärsservice före utjämning är betydligt högre i Tanum än i Tyresö. Detta beror på att Tanum har 791 fler pensionärer än som motsvarar riksgenomsnittet och att antalet pensionärer i Tyresö är 2 265 färre än riksgenomsnittet. Utdebiteringsskillnaderna kan utjämnas genom att den kalkylerade kostnaden per pensionär (3 800 kr) multipliceras med det antal pensionärer som över- eller understiger riksgenomsnittet, varefter skatteutjämningsbidraget korrigeras med de erhållna beloppen. För Tanum reduceras utdebiteringsbehovet med 275 kr per invånare eftersom kommunen får ett tillägg till

Tabell C 31 Utjämning av kostnader för pensionärsservice

	Invånare 70 - w år		Summa Milj. kr	Utdebiterings- behov	
	Antal	Kr/inv.		Kr/inv.	Kr/skr
<i>Tyresö</i>					
Kommunens nettokostnad	549	x 3 800	2,1	72	0:44
Avvikelse från riksmedeltal (kommunens kostnad ökar genom avdrag från skatte- utjämningsbidraget)	+2 265	x 3 800	+ 8,6	+296	+1:80
Summa	2 814	x 3 800	10,7	368	2:24
<i>Tanum</i>					
Kommunens nettokostnad	1 854	x 3 800	7,0	643	3:91
Avvikelse från riksmedeltal (kommunens kostnad minskar genom tillägg till skatte- utjämningsbidraget)	-791	x 3 800	-3,0	-275	-1:67
Summa	1 063	x 3 800	4,0	368	2:24

skatteutjämningsbidraget med detta belopp. Motsatsen gäller för Tyresö som får vidkännas ett avdrag från skatteutjämningsbidraget med 296 kr per invånare. Efter dessa korrigeringar blir utdebiteringsbehovet för pensionärsservicen 368 kr per invånare i både Tanum och Tyresö.

Samma metod för utjämning av kostnadsskillnader kan användas för ålderdomshem och servicebostäder, grundskola samt förskolans deltidsgupper.

Hänsyn bör tas till de årliga förändringarna av invånarantalet i olika åldersgrupper. Av praktiska skäl bör befolkningsstatistiken den 1 januari året före bidragsåret användas som underlag. Utredningens beräkningar avser 1976. Det antal invånare i olika åldersgrupper den 1 januari 1975 som ligger till grund för beräkningarna redovisas för varje kommun i tabell C 20.

I samma tabell redovisas också ett skatteunderlag som grundas på medelskattekraften enligt 1975 års taxering. Om man fördelar beräknade kostnader för 1976 efter detta likvärdiga skatteunderlag och beaktar tillägg eller avdrag enligt tabell C 63 blir utdebiteringsbehovet lika stort i alla kommuner för de verksamheter som ingår i kostnadsutjämning enligt den här ovan beskrivna metoden. Man uppnår således samma standard till samma pris.

Med den standard som våra beräkningar grundats på uppgår 1976 års genomsnittliga utdebiteringsbehov till följande belopp.

	Kr pr skr
- pensionärsservice	2:24
- grundskolans låg- och mellanstadium	2:80
- grundskolans högstadium	1:68
- förskolans deltidsgupper	0:40

Avvikelse från dessa genomsnittliga utdebiteringsbehov redovisas för samtliga kommuner i tabell C 63. Plusposter ökar och minusposter minskar skatteutjämningsbidraget. Tillägg eller avdrag i absoluta tal erhålls om man multiplicerar med det i tabell C 20 angivna skatteunderlaget.

4.5 Barnomsorg exklusive deltidsgupper

4.5.1 Daghem och fritidshem

4.5.1.1 Personalkostnader

Personaltätheten har ökat från 1:5,16 till 1:4,97 för daghem och från 1:7,83 till 1:7,27 för fritidshem under perioden 1972-1974. Barnstugeutredningen har föreslagit 1:4 respektive 1:6 för daghem och fritidshem. Vid förhandlingarna mellan regeringen och Kommunförbundet hösten 1975 om barnomsorgens finansiering kalkylerades med 1:4,9 för daghem och 1:7 för fritidshem. I beräkningarna av personaltätheten ingår endast förskollärare inklusive föreståndare och barnskötare. Övrig personal för daghem har beräknats motsvara en på 20 platser och för fritidshem en på 40 platser. Våra kalkyler bygger på denna personaltäthet.

Lönerna har beräknats efter 1976 års avtal, ortsgupp 5. Vid löneberäk-

Tabell C 32 Beräknade personalkostnader 1976 för daghem och fritidshem
Kr per plats och år

	Daghem	Fritidshem
<i>Löner</i>		
- förskollärare	4 851	3 396
- barnskötare	4 321	3 024
- övrig personal	2 073	1 036
	11 245	7 456
<i>Personalkostnader</i>		
- lagstadgade arbetsgivaravgifter 28,3 %	3 182	2 110
- avtalsenliga arbetsgivaravgifter 10,4 %	1 169	775
	4 351	2 885
Personalkostnaden kan avrundas till	15 595	10 340
Personaltäthet exkl. övrig personal	1:4,9	1:7

ningen har vi räknat med femte löneklassen för förskollärare och med tredje löneklassen för barnskötare och övrig personal.

De beräknade personalkostnaderna redovisas i tabell C 32.

4.5.1.2 Lokalkostnader och övriga kostnader samt intäkter

Beräkningarna av övriga kostnader samt intäkter har med mindre korrigeringar på grund av prisändringar grundats på de kalkyler som låg till grund för förhandlingarna mellan regeringen och Kommunförbundet om barnomsorgens finansiering.

Behovet av barnvårdare har beräknats till i genomsnitt nio timmar per dag för barn i daghem och fritidshem. Lön till barnvårdare har beräknats enligt löneklass K 9. Statsbidrag utgår med 35 procent av bruttokostnaderna. Föräldraavgifter för barnvårdarverksamheten har antagits ingå i de avgifter som beräknats för daghem och fritidshem.

Nettokostnaden blir med angivna förutsättningar 170 kr per dag. Sjukfrekvensen varierar med barnens ålder. Enligt olika undersökningar uppgår det genomsnittliga behovet av barnvårdardagar till tio per plats och år. Årskostnaden för barnvårdare har med ledning härav beräknats till 1 700 kr per plats i daghem och fritidshem.

Beräknade kostnader och intäkter per plats och år för daghem och fritidshem framgår av tabell C 33.

4.5.2 Familjedaghem

Lönekostnaderna har beräknats enligt gällande avtal. Lagstadgade arbetsgivaravgifter och semesterersättning har beräknats motsvara 48 procent av lönekostnaderna. För förskolebarn har omkostnadsersättningen grundats på central överenskommelse. Omkostnadsersättning för skolbarn som inte får

Tabell C 33 Kostnader och intäkter för daghem och fritidshem 1976

Kr per plats och år

	Daghem	Fritidshem
Löner inkl. personalomkostnader 38,7 %	15 595	10 340
Kapitaltjänst		
– Lokaler 8 % av 20 000 ^a	1 600	1 600
– Inventarier 15 % av 3 300	495	495
Drift och underhåll av lokaler och inventarier	1 260	1 260
Livsmedel	1 200	770
Lekmateriel	220	220
Central administration	500	500
Övriga kostnader	330	270
	21 200	15 455
Statsbidrag	–7 500	–3 750
Föräldraavgifter	–3 000	–1 650
	10 700	10 055
Barnvårdarkostnader	1 700	1 700
	12 400	11 755
Avrundad nettokostnad	12 400	11 800

^a Statsbidrag har frånräknats med 12 000 kr.

Tabell C 34 Kostnader och intäkter för familjedaghem 1976

Kr per plats och år

	Skolbarn	Förskolebarn
<i>Kostnader</i>		
Lön till dagbarnvårdare		
900 timmar à 5:40	4 860	
1 800 timmar à 5:40		9 720
Personalomkostnader och semesterersättning, 48 %	2 335	4 665
Omkostnadsersättning		
160 dagar à 7:–	1 120	
200 dagar à 12:40		2 480
	8 315	16 865
<i>Intäkter</i>		
Statsbidrag		
35 % av bruttokostnaderna	2 910	5 905
Föräldraavgifter	1 650	2 850
	4 560	8 755
Nettokostnad	3 755	8 110
Barnvårdarkostnader	1 700	1 700
Nettokostnad inkl. barnvårdarkostnader	5 455	9 810
Vägd nettokostnad för skolbarn och förskolebarn	8 722	
Avrundad nettokostnad	8 700	

lika lång tillsyn är ej centralt fastställd. I kalkylen har antagits att denna ersättning i genomsnitt utgör sju kr per dag.

För förskolebarnen har antagits att tillsynen omfattar nio timmar per dag och 200 dagar per år. Enligt barnstugeutredningen har antagits att tillsynen för skolbarn omfattar 900 timmar per år fördelad på 160 dagar.

För barnvårdarkostnader och föräldraavgifter har beräknats samma belopp som för daghem och fritidshem.

De kalkylerade kostnaderna och intäkterna redovisas i tabell C 34. Vid sammanvägning av nettokostnaden för familjedaghem har antagits att 75 procent av tillsynen i familjedaghem avser förskolebarn och 25 procent skolbarn.

4.5.3 Metoder för utjämning av sammanlagda nettokostnader för daghem, fritidshem och familjedaghem

Vi har bl. a. beräknat effekterna för kommunerna av en kostnadsutjämning enligt tre metoder, nämligen fördelning efter

- åldersstruktur (alternativ 1)
- utnyttjat antal platser (alternativ 2)
- en kombination av alternativ 1 och 2 som innebär att hälften av de beräknade kostnaderna fördelas efter åldersstruktur och andra hälften efter utnyttjat antal platser (alternativ 3)

Enligt kommunernas uppgifter till statistiska centralbyrån fanns följande antal platser 1976:

- daghem	75 640 (1 april)
- fritidshem	23 829 (1 april)
- familjedaghem	79 574 (1 oktober)

De beräknade nettokostnaderna 1976 fördelade på olika åldersgrupper framgår av tabell C 35.

Hur nettokostnaderna efter åldersstruktur kan utjämnas framgår av exempel i tabell C 36 och tabell C 37.

Tabell C 35 Beräknade nettokostnader 1976 för daghem, fritidshem och familjedaghem fördelade på åldersgrupper

	Antal platser	Kr/plats	Beräknade nettokostnader, tkr	
			0-6 år	7-12 år
Daghem	75 640	12 400	937 936	
Fritidshem	23 829	11 800		281 182
Familjedaghem, 75 %	59 680	8 700	519 216	
Familjedaghem, 25 %	19 894	8 700		173 078
			1 457 152	454 260
Nettokostnad per barn, kr			1 883	642

Tabell C 36 Utjämnning av nettokostnaderna för daghem och familjedaghem för förskolebarn efter åldersstruktur

	Invånare 0-6 år		Summa Tkr	Utdebiterings- behov	
	Antal	Kr/inv.		Kr/inv.	Kr/skr
<i>Berg</i>					
Kommunens nettokostnad	583	x 1 883	1 098	122	0:74
Avvikelse från riksmedel (kommunens kostnad ökar genom avdrag från skatteutjämnings- bidraget)	+	271 x 1 883	+ 510	+ 56	+0:34
Summa	854	x 1 883	1 608	178	1:08
<i>Botkyrka</i>					
Kommunens nettokostnad	11 361	x 1 883	21 393	319	1:94
Avvikelse från riksmedel (kommunens kostnad minskar ge- nom tillägg till skatteutjämnings- bidraget)	-5 039	x 1 883	-9 488	-141	-0:86
Summa	6 322	x 1 883	11 905	178	1:08

Anm. Antalet invånare 0-6 år 1975-01-01 utgjorde 9,462 % av totala antalet invånare i riket.

Tabell C 37 Utjämnning av nettokostnaderna för fritidshem och familjedaghem för åldersgruppen 7-12 år efter åldersstruktur

	Invånare 7-12 år		Summa Tkr	Utdebiterings- behov	
	Antal	Kr/inv.		Kr/inv.	Kr/skr
<i>Berg</i>					
Kommunens nettokostnad	728	x 642	467	51	0:31
Avvikelse från riksmedel (kommunens kostnad ökar ge- nom avdrag från skatteutjämnings- bidraget)	+	57 x 642	+ 37	+ 5	+0:03
Summa	785	x 642	504	56	0:34
<i>Botkyrka</i>					
Kommunens nettokostnad	8 144	x 642	5 228	79	0:48
Avvikelse från riksmedel (kommunens kostnad minskar genom tillägg till skatteutjäm- ningsbidraget)	-2 334	x 642	-1 498	-23	-0:14
Summa	5 810	x 642	3 730	56	0:34

Anm. Antalet invånare 7-12 år 1975-01-01 utgjorde 8,695 % av totala antalet invånare i riket.

Tabell C 38 Utjämnning av nettokostnaderna för daghem, fritidshem och familjedaghem efter utnyttjat antal platser

	Antal platser	Kr/plats	Tkr	Utdebiteringsbehov	
				Kr/inv.	Kr/skr
<i>Berg</i>					
Daghem	-		-		
Fritidshem	-		-		
Familjedaghem	15	8 700	130		
Summa			130	13	0:08
Avvikelse från riksmedeltal (kommunens kostnad ökar genom avdrag från skatteutjämningsbidraget)					
				+221	+1:34
				234	1:42
<i>Botkyrka</i>					
Daghem	1 665	12 400	20 646		
Fritidshem	627	11 800	7 399		
Familjedaghem	1 117	8 700	9 718		
Summa			37 763	566	3:44
Avvikelse från riksmedeltal (kommunens kostnad minskar genom tillägg till skatteutjämningsbidraget)					
				-332	-2:02
				234	1:42

Avvikelse från det sammanlagda genomsnittliga utdebiteringsbehovet 1:42 kr/skr (1:08 + 0:34) vid utjämnning efter åldersstruktur redovisas för samtliga kommuner i tabell C 40, alternativ 1.

Metoder för utjämnning av nettokostnaderna efter utnyttjat antal platser framgår av exempel i tabell C 38.

Avvikelse från det sammanlagda genomsnittliga utdebiteringsbehovet vid utjämnning efter utnyttjat antal platser redovisas för samtliga kommuner i tabell C 40, alternativ 2.

Utredningens förslag innebär att hälften av kostnaderna fördelas efter åldersstruktur och hälften efter utnyttjat antal platser. Motiveringarna till detta ställningstagande återfinns i avsnitt 7.5.1.1 i huvudbetänkandet. Metoden framgår av exempel i tabell C 39.

Avvikelse från det genomsnittliga utdebiteringsbehovet 1:42 kr/skr vid utjämnning enligt alternativ 3 redovisas för samtliga kommuner i tabell C 40. Tillägg eller avdrag i absoluta tal erhålls om man multiplicerar med det i tabell C 20 angivna skatteunderlaget.

Av praktiska skäl bör kostnaderna utjämnas i efterhand och grundas på de beräknade sammanlagda kostnaderna för utnyttjat antal platser två år före bidragsåret. Det innebär att exempelvis 1978 års beräknade kostnader skulle utjämnas först 1980 och grundas på följande uppgifter som länsstyrel-

Tabell C 39 Utjämning av nettokostnaderna för daghem, fritidshem, familjedaghem efter åldersstruktur och utnyttjat antal platser

	Utdebiteringsbehov			
	Kr/inv.		Kr/skr	
<i>Berg</i>				
Hälften av utdebiteringsbehov enligt tabell C 36 och tabell C 37	85		0:52	
Hälften av utdebiteringsbehov enligt tabell C 38	7	92	0:04	0:56
Avvikelse från riksgenomsnittet (kommunens kostnad ökar genom avdrag från skatteutjämningsbidraget)		142		+0:86
		234		1:42
<i>Botkyrka</i>				
Hälften av utdebiteringsbehov enligt tabell C 36 och tabell C 37	199		1:21	
Hälften av utdebiteringsbehov enligt tabell C 38	283	482	1:72	2:93
Avvikelse från riksgenomsnittet (kommunens kostnad minskar genom tillägg till skatteutjämningsbidraget)		-248		-1:51
		234		1:42

serna bör få tillgång till senast den 1 juli 1979:

- beräknad nettokostnad 1978 per invånare i åldersgrupperna 0-6 och 7-12 år för barnomsorg i daghem, fritidshem och familjedaghem
- uppgift om antalet statsbidragsberättigade platser i daghem, fritidshem och familjedaghem under 1978 i länets kommuner.

Vi räknar med att socialstyrelsen som beslutar om statsbidragen lämnar länsstyrelserna dessa uppgifter. För beräkning av den genomsnittliga nettokostnaden förutsätts att socialstyrelsen får uppgifter om de beräknade kostnaderna per plats. Dessa uppgifter bör lämnas av riksskatteverket eller annan myndighet som får uppdrag att utfärda centrala anvisningar för tillämpning av skatteutjämningsbestämmelserna.

Våra beräkningar för 1976 grundas på ålderssammansättningen den 1 januari beräkningsåret, dvs. den 1 januari 1975. Eftersom utjämning av kostnaderna för daghem, fritidshem och familjedaghem förutsätts ske i efterhand förordar vi dock att utjämningen grundas på antalet invånare i åldersgrupperna 0-6 samt 7-12 år den 1 januari det år utjämningen avser. Härigenom blir kostnaderna fördelade efter den fördelningsgrund som så nära som möjligt har anknytning till verksamhetens omfattning.

Tabell C 40 Avvikande utdebiteringsbehov i primärkommunerna för daghem, fritidshem och familjedaghem

Kr/skr

Län Primärkommun	Fördelning efter		
	Åldersstruktur alt. 1	Faktisk utbyggnad alt. 2	Åldersstruktur och faktisk utbyggnad alt. 3
1	2	3	4
<i>Stockholms län</i>			
Botkyrka	1,00	2:02	1:51
Danderyd	-0,08	0:60	0:26
Ekerö	0,87	1:40	1:14
Haninge	0,88	1:56	1:22
Huddinge	0,41	1:30	0:86
Järfälla	0,56	2:02	1:29
Lidingö	-0,05	0:82	0:39
Nacka	0,34	1:52	0:93
Norrtälje	-0,03	-0:24	-0:14
Nynäshamn	0,32	0:08	0:20
Sigtuna	0,60	0:74	0:67
Sollentuna	0,38	1:24	0:81
Solna	-0,37	1:12	0:38
Stockholm	-0,52	1:14	0:31
Sundbyberg	-0,43	0:82	0:20
Södertälje	0,34	0:76	0:55
Tyresö	0,88	2:08	1:48
Täby	0,45	0:68	0:57
Upplands-Bro	0,94	1:50	1:22
Upplands-Väsby	0,84	1:76	1:30
Vallentuna	0,72	0:06	0:39
Vaxholm	0,86	0:40	0:63
Värmdö	0,48	2:24	1:36
<i>Uppsala län</i>			
Enköping	0,16	-0:44	-0:14
Häbo	1,20	-0:30	0:45
Tierp	-0,08	-0:58	-0:33
Uppsala	0,16	±0	0:08
Älvkarleby	-0,08	-0:64	-0:36
Östhammar	0,02	-0:62	-0:30
<i>Södermanlands län</i>			
Eskilstuna	0,06	0:10	0:08
Flen	0,00	-0:28	-0:14
Katrineholm	-0,05	-0:24	-0:15
Nyköping	0,11	-0:38	-0:14
Oxelösund	0,21	0:26	0:24
Strängnäs	0,05	0:10	0:08
Vingåker	-0,01	-0:62	-0:32

Tabell C 40 forts.

Län Primärkommun	Fördelning efter		
	Åldersstruktur alt. 1	Faktisk utbygg- nad alt. 2	Åldersstruktur och faktisk utbyggnad alt. 3
1	2	3	4
<i>Östergötlands län</i>			
Boxholm	-0,14	-0:80	-0:47
Finspång	0,16	-0:40	-0:12
Kinda	-0,01	-0:80	-0:41
Linköping	0,03	1:02	0:53
Mjölby	0,12	-0:24	-0:06
Motala	0,04	-0:36	-0:16
Norrköping	-0,03	0:62	0:30
Söderköping	0,07	-0:42	-0:18
Valdemarsvik	-0,01	-0:70	-0:36
Ydre	-0,18	-1:24	-0:71
Åtvidaberg	0,06	-0:28	-0:11
Ödeshög	-0,06	-1:04	-0:55
<i>Jönköpings län</i>			
Aneby	0,06	-0:54	-0:24
Eksjö	-0,03	-0:48	-0:26
Gislaved	0,22	-0:60	-0:19
Gnosjö	0,31	-0:50	-0:10
Jönköping	0,07	-0:02	0:03
Nässjö	-0,04	-0:86	-0:45
Sävsjö	-0,09	-1:06	-0:58
Tranås	-0,03	-0:98	-0:51
Vaggeryd	0,08	-0:84	-0:38
Vetlanda	0,05	-1:04	-0:50
Värnamo	0,09	-0:14	-0:03
<i>Kronobergs län</i>			
Alvesta	0,00	-0:32	-0:16
Lessebo	0,01	-0:24	-0:12
Ljungby	0,07	-0:48	-0:21
Markaryd	0,05	-0:72	-0:34
Tingsryd	-0,22	-0:50	-0:36
Uppvidinge	-0,12	-0:36	-0:24
Växjö	0,17	0:06	0:12
Älmhult	-0,07	-0:44	-0:26
<i>Kalmar län</i>			
Borgholm	-0,23	-0:90	-0:57
Emmaboda	0,05	-0:80	-0:38
Hultsfred	-0,13	-1:00	-0:57
Högsby	-0,31	-0:44	-0:38
Kalmar	-0,06	-0:36	-0:21
Mönsterås	0,01	±0	0:01
Mörbylånga	0,05	-0:50	-0:23
Nybro	-0,06	-0:96	-0:51
Oskarshamn	0,11	0:56	0:34
Torsås	-0,22	-1:26	-0:74

Län Primärkommun	Fördelning efter		
	Åldersstruktur alt. 1	Faktisk utbygg- nad alt. 2	Åldersstruktur och faktisk utbyggnad alt. 3
1	2	3	4
Vimmerby	0,00	-0:98	-0:49
Västervik	-0,06	-0:10	-0:08
<i>Gotlands län</i>			
Gotland	0,03	0:70	0:37
<i>Blekinge län</i>			
Karlshamn	0,05	-0:64	-0:30
Karlskrona	-0,07	-0:18	-0:13
Olofström	0,26	-0:68	-0:21
Ronneby	0,03	-0:52	-0:25
Sölvesborg	0,01	-0:52	-0:26
<i>Kristianstads län</i>			
Bromölla	0,20	-0:94	-0:37
Båstad	-0,11	-0:66	-0:39
Hässleholm	0,04	-0:70	-0:33
Klippan	0,00	-0:72	-0:36
Kristianstad	-0,01	-0:20	-0:11
Osby	-0,06	-0:76	-0:41
Perstorp	0,08	-0:18	-0:05
Simrishamn	-0,25	-0:72	-0:49
Tomelilla	-0,25	-0:92	-0:59
Åstorp	0,28	-1:02	-0:37
Ängelholm	-0,05	-0:62	-0:34
Örkelljunga	0,04	-0:32	-0:14
Östra Göinge	0,24	0:04	0:14
<i>Malmöhus län</i>			
Bjuv	0,32	-0:54	-0:11
Burlöv	0,35	0:18	0:27
Eslöv	0,08	-0:50	-0:21
Helsingborg	-0,11	-0:06	-0:09
Höganäs	0,11	-0:56	-0:23
Hörby	-0,18	-0:78	-0:48
Höör	-0,09	-0:56	-0:33
Kävlinge	0,55	0:58	0:57
Landskrona	-0,08	-0:10	-0:09
Lomma	0,64	0:64	0:64
Lund	0,14	0:68	0:41
Malmö	-0,30	0:38	0:04
Sjöbo	-0,16	-0:64	-0:40
Skurup	0,04	-0:36	-0:16
Staffanstorp	0,85	0:40	0:63
Svalöv	0,09	-0:68	-0:30
Svedala	0,48	0:43	0:46
Trelleborg	-0,02	-0:22	-0:12
Vellinge	0,71	-0:86	-0:79
Ystad	-0,25	-0:74	-0:50

Tabell C 40 forts.

Län Primärkommun	Fördelning efter		
	Åldersstruktur alt. 1	Faktisk utbyggnad alt. 2	Åldersstruktur och faktisk utbyggnad alt. 3
1	2	3	4
<i>Hallands län</i>			
Falkenberg	0,00	-0,90	-0,45
Halmstad	0,01	-0,46	-0,23
Hylte	-0,06	-0,66	-0,36
Kungsbacka	0,53	-0,52	0,01
Laholm	-0,06	-0,96	-0,51
Varberg	0,15	-0,16	-0,01
<i>Göteborgs o. Bohus län</i>			
Göteborg	-0,17	-0,10	-0,14
Härryda	0,64	-0,58	0,03
Kungälv	0,40	-0,02	0,19
Lysekil	-0,02	-0,82	-0,42
Munkedal	-0,03	-0,90	-0,47
Mölndal	0,27	0,14	0,21
Orust	-0,01	-0,14	-0,08
Partille	0,38	0,28	0,33
Sotenäs	-0,34	-0,92	-0,63
Stenungsund	0,55	-0,60	-0,03
Strömstad	-0,21	-0,44	-0,33
Tanum	-0,23	-0,18	-0,21
Tjörn	0,16	-1,38	-0,61
Uddevalla	-0,03	-0,50	-0,27
Öckerö	0,28	-0,84	-0,28
<i>Älvsborgs län</i>			
Ale	0,68	-0,14	0,27
Alingsås	0,08	-0,36	-0,14
Bengtsfors	-0,16	-0,90	-0,53
Borås	-0,01	0,36	0,18
Dals-Ed	0,04	-0,82	-0,39
Färgelanda	-0,09	-0,90	-0,50
Herrljunga	-0,08	-0,80	-0,44
Lerum	0,79	-0,16	0,32
Lilla Edet	0,15	-0,70	-0,28
Mark	-0,02	0,04	0,01
Mellerud	-0,26	-1,10	-0,68
Svenljunga	0,01	-0,52	-0,26
Tranemo	0,10	0,02	0,06
Trollhättan	0,09	-0,14	-0,03
Ulricehamn	-0,09	-0,24	-0,17
Vårgårda	0,10	-0,64	-0,27
Vänersborg	0,04	-0,60	-0,28
Åmål	-0,18	-0,84	-0,51
<i>Skaraborgs län</i>			
Falköping	-0,06	-0,36	-0,21
Grästorp	-0,20	-1,08	-0,64

Län Primärkommun	Fördelning efter		
	Åldersstruktur alt. 1	Faktisk utbyggnad alt. 2	Åldersstruktur och faktisk utbyggnad alt. 3
1	2	3	4
Gullspång	-0,03	-0:24	-0:14
Götene	0,08	-0:90	-0:41
Habo	0,44	-0:22	0:11
Hjo	-0,03	-0:60	-0:32
Karlsborg	-0,07	-0:82	-0:45
Lidköping	0,02	-0:32	-0:15
Mariestad	0,15	-0:44	-0:15
Mullsjö	0,44	-0:10	0:17
Skara	0,03	-0:44	-0:21
Skövde	0,16	-0:16	±0
Tibro	0,23	-0:52	-0:15
Tidaholm	-0,05	-1:24	-0:65
Töreboda	-0,10	-0:64	-0:37
Vara	-0,14	-0:48	-0:31
<i>Värmlands län</i>			
Arvika	-0,21	-0:52	-0:37
Eda	-0,20	-0:92	-0:56
Filipstad	-0,17	-0:96	-0:57
Forshaga	0,24	0:62	0:43
Grums	0,04	-0:32	-0:14
Hagfors	-0,20	-0:84	-0:52
Hammarö	-0,02	-0:40	-0:21
Karlstad	-0,07	-0:20	-0:14
Kil	0,26	-0:28	-0:01
Kristinehamn	-0,09	-0:70	-0:40
Munkfors	-0,26	-0:48	-0:37
Storfors	-0,12	-1:06	-0:59
Sunne	-0,37	-0:68	-0:53
Säffle	-0,06	-0:84	-0:45
Torsby	-0,38	-1:06	-0:72
Årjäng	-0,24	-1:26	-0:75
<i>Örebro län</i>			
Askersund	-0,17	-0:54	-0:36
Degerfors	0,07	-0:66	-0:30
Hallsberg	0,03	-0:48	-0:23
Hällefors	-0,06	-0:76	-0:41
Karlskoga	-0,02	-0:34	-0:18
Kumla	0,06	±0	0:03
Laxå	0,05	-0:64	-0:30
Lindesberg	-0,04	-0:06	-0:05
Ljusnarsberg	-0,25	-0:92	-0:59
Nora	-0,08	-0:62	-0:35
Örebro	-0,02	0:66	0:32

Tabell C 40 forts.

Län Primärkommun	Fördelning efter		
	Åldersstruktur alt. 1	Faktisk utbygg- nad alt. 2	Åldersstruktur och faktisk utbyggnad alt. 3
1	2	3	4
<i>Västmanlands län</i>			
Arboga	0,10	-0:62	-0:26
Fagersta	-0,04	-0:30	-0:17
Hallstahammar	0,22	-0:12	0:05
Heby	-0,10	-0:94	-0:52
Kungsör	0,15	-0:56	-0:21
Köping	0,08	-0:20	-0:06
Norberg	-0,09	-0:80	-0:45
Sala	-0,03	-0:54	-0:29
Skinnskatteberg	-0,12	-0:88	-0:50
Surahammar	0,23	-0:56	-0:17
Västerås	0,16	1:02	0:59
<i>Kopparbergs län</i>			
Avesta	-0,09	-0:70	-0:40
Borlänge	0,01	-0:22	-0:11
Falun	-0,07	-0:38	-0:23
Gagnef	0,05	-0:52	-0:24
Hedemora	-0,13	-0:56	-0:35
Leksand	-0,28	-0:82	-0:55
Ludvika	-0,12	-0:78	-0:45
Malung	-0,17	-0:96	-0:57
Mora	-0,10	-0:42	-0:26
Orsa	-0,25	-0:80	-0:53
Rättvik	-0,33	-0:96	-0:65
Smedjebacken	0,06	-1:08	-0:51
Säter	-0,02	-0:74	-0:38
Vansbro	-0,24	-1:28	-0:76
Älvdalen	-0,33	-0:84	-0:59
<i>Gävleborgs län</i>			
Bollnäs	-0,13	-0:66	-0:40
Gävle	-0,08	-0:20	-0:14
Hofors	-0,09	-0:70	-0:40
Hudiksvall	-0,08	-0:52	-0:30
Ljusdal	-0,28	-0:72	-0:50
Nordanstig	-0,17	-1:12	-0:65
Ockelbo	-0,33	-0:58	-0:46
Ovanåker	-0,05	-0:26	-0:16
Sandviken	-0,01	-0:30	-0:16
Söderhamn	-0,06	-0:96	-0:51
<i>Västernorrlands län</i>			
Härnösand	-0,09	-0:28	-0:19
Kramfors	-0,34	-0:88	-0:61
Sollefteå	-0,32	-0:98	-0:65
Sundsvall	0,04	-0:32	-0:14
Timrå	0,12	-0:72	-0:30

Län Primärkommun	Fördelning efter		
	Åldersstruktur alt. 1	Faktisk utbyggnad alt. 2	Åldersstruktur och faktisk utbyggnad alt. 3
1	2	3	4
Ånge	-0,39	-1:32	-0:86
Örnsköldsvik	-0,05	-0:74	-0:40
<i>Jämtlands län</i>			
Berg	-0,37	-1:34	-0:86
Bräcke	-0,17	-0:74	-0:46
Härjedalen	-0,23	±0	-0:12
Krokom	-0,17	-0:86	-0:52
Ragunda	-0,32	-1:38	-0:85
Strömsund	-0,28	-0:68	-0:48
Åre	-0,28	-1:06	-0:67
Östersund	0,02	-0:02	±0
<i>Västerbottens län</i>			
Lycksele	-0,01	±0	-0:01
Nordmaling	-0,23	-0:98	-0:61
Norsjö	-0,13	-0:88	-0:51
Robertfors	-0,26	-1:30	-0:78
Skellefteå	-0,02	-0:04	-0:03
Sorsele	-0,28	±0	-0:14
Storuman	-0,11	-0:84	-0:48
Umeå	0,23	-0:16	0:04
Vilhelmina	-0,21	-1:12	-0:67
Vindeln	-0,33	-1:26	-0:80
Vännäs	-0,13	-1:00	-0:57
Åsele	-0,37	-1:32	-0:85
<i>Norrbottnens län</i>			
Arjeplog	-0,21	±0	-0:11
Arvidsjaur	-0,25	-0:82	-0:54
Boden	-0,03	-0:84	-0:44
Gällivare	0,07	-0:34	-0:14
Haparanda	0,00	-1:14	-0:57
Jokkmokk	-0,09	-0:90	-0:50
Kalix	0,02	-0:36	-0:17
Kiruna	0,40	-0:86	-0:23
Luleå	0,28	0:14	0:21
Pajala	-0,26	-0:66	-0:46
Piteå	0,13	-0:64	-0:26
Älvsbyn	-0,02	-0:50	-0:26
Övertkalix	-0,35	-0:56	-0:46
Övertorneå	-0,32	-1:22	-0:77

4.6 Bostadstillägg till folkpension och statskommunala bostadsbidrag

Kostnaderna för statskommunala bostadsbidrag och kommunala bostadstillägg (KBT) påverkas av åldersstruktur, inkomststruktur och hyresnivå. På grund härav skulle en beräkning av dessa kostnader i förväg bli mycket osäker. Därför föreslår vi att kommunernas faktiska nettokostnader fördelas i efterhand. Härvid har vi förutsatt att enhetliga regler för pensionärernas bostadstillägg fastställs.

Den del av KBT som får inräknas i kostnadsfördelningen föreslås maximerad till 600 kr per månad för ensamstående pensionär och 700 kr per månad för makar och sammanboende pensionärer dvs. samma maxigränser som för statskommunala bostadsbidrag. Dessutom föreslår utredningen att statsbidrag erhålls även till KBT med 40 procent och att statsbidraget till de statskommunala bostadsbidragen samtidigt sänks från 72 till 40 procent. Denna omfördelning av statsbidraget får dock inte någon betydelse för utjämningen mellan de kommuner som ingår i skatteutjämningsystemet eftersom det är nettokostnaderna för båda bidragen som förutsätts bli utjämnade.

Våra beräkningar av kommunernas nettokostnader för 1976 har grundats på uppgifter från riksförsäkringsverket om utbetalda kommunala bostadstillägg till pensionärerna under 1975 och från länsbostadsnämnderna om kommunernas nettokostnader för utbetalda statskommunala bostadsbidrag under samma år. Dessa kostnader redovisas i tabell C 41.

Hur man utjämnar kostnaderna mellan olika kommuner framgår av exempel i tabell C 42.

Avvikelse från det genomsnittliga utdebiteringsbehovet 1:48 kr/skr redovisas för samtliga kommuner i tabell C 63. Plusposter ökar och minusposter minskar skatteutjämningsbidraget. Tillägg eller avdrag i absoluta tal erhålls om man multiplicerar med det i tabell C 20 angivna skatteunderlaget.

Utjämnning av kostnaderna i efterhand innebär att exempelvis 1978 års utbetalningar utjämnas först 1980 och grundas på följande uppgifter som länsstyrelserna bör få tillgång till senast den 1 juli 1979

- genomsnittlig nettokostnad per invånare den 1 januari 1978 för KBT som utbetalats 1978 och skall ingå i kostnadsutjämningen
- avvikelse från genomsnittlig nettokostnad per invånare för KBT i länets kommuner

Tabell C 41 Bostadstillägg till folkpension och nettokostnader för statskommunala bostadsbidrag som utbetalats 1975

	Tkr	Kr/inv. 1976-01-01	Utdebiteringsbe- hov 1976, kr/skr
KBT som föreslås ingå i kostnadsutjämningen	1 579 647	192	1:17
Nettokostnad för statskommunala bostadsbidrag	410 767	50	0:31
Summa	1 990 414	242	1:48

Tabell C 42 Utjämningskostnader för bostadstillägg till folkpension och statskommunala bostadsbidrag

	Antal inv.	Kr/inv.	Summa Tkr	Utdebiteringsbehov kr/skr
<i>Grästorps</i>				
Kommunens nettokostnad				
– KBT	5 259	75	395	0:46
– Statskommunala bostadsbidrag	5 259	24	125	0:14
Avvikelse från riksmedelstal (kommunens kostnad ökar genom avdrag från skatteutjämningsbidraget)				
– KBT	5 259	+117	+ 616	+0:71
– Statskommunala bostadsbidrag	5 259	+ 26	+ 137	+0:17
Summa	5 259	242	1 273	1:48
<i>Överkalix</i>				
Kommunens nettokostnad				
– KBT	5 462	345	1 882	2:04
– Statskommunala bostadsbidrag	5 462	19	104	0:11
Avvikelse från riksmedelstal (kommunens kostnad minskar genom tillägg till skatteutjämningsbidraget för KBT resp. ökar genom avdrag från skatteutjämningsbidraget för statskommunala bostadsbidrag)				
– KBT	5 462	–153	–835	–0:87
– Statskommunala bostadsbidrag	5 462	+ 31	+169	+0:20
Summa	5 462	242	1 320	1:48

- genomsnittlig nettokostnad per invånare den 1 januari 1978 för statskommunala bostadsbidrag som utbetalats 1978
- avvikelse från genomsnittlig nettokostnad per invånare för statskommunala bostadsbidrag i länets kommuner.

Det ligger närmast till hands att riksförsäkringsverket som administrerar utbetalningarna av de kommunala bostadstilläggen till pensionärerna lämnar länsstyrelserna uppgifter om genomsnittliga kostnader och avvikelser härifrån. Bostadsstyrelsen bör lämpligen få uppdrag att svara för motsvarande arbetsuppgift ifråga om de statskommunala bostadsbidragen.

4.7 Gymnasieskola

Storleken av åldersgruppen 16–18 år påverkar i första hand behovet av gymnasieskolutbildning. Eftersom utbildningen är frivillig är dock inte storleken av denna åldersgrupp ensam avgörande för kommunernas kostnader. Variationer i efterfrågan på utbildning påverkar också kommunernas kostnader liksom valet av studieväg, eftersom det föreligger stora kostnadsskillnader mellan olika studielinjer. Med hänsyn till att ett flertal omständigheter inverkar på kostnaderna och att det föreligger stora svårigheter att på ett till-

förlitligt och rättvist sätt väga in kommunernas skilda kostnader för gymnasieskolan i skatteutjämningsystemet har utredningen avstått från detta. För att en rättvisare fördelning av kostnaderna för gymnasieskolan än för närvarande skall ske anser utredningen emellertid att nuvarande interkommunala skolersättningar bör ses över. Utredningen föreslår således att gymnasieskolans nettokostnader inte utjämnas i skatteutjämningsystemet utan att i stället en översyn företas av gällande interkommunala ersättningar.

Under utredningsarbetets gång har vi dock prövat en metod för utjämnning av gymnasieskolans nettokostnader i skatteutjämningsystemet. Denna metod redovisas i detta avsnitt. Som framgår av det material som vi presenterar nedan, krävs ett flertal schablonmässiga antaganden och ett stort antal detaljerade kalkyler för att fånga upp gymnasieskolans kostnader.

4.7.1 Kostnader för lokaler och inventarier

Antalet studievägar (linjer och specialkurser) uppgår till i det närmaste 600 enligt SSK-utredningens betänkande om skolans ekonomi (SOU 1976:10). Det är därför inte möjligt att beräkna kostnaderna för alla studievägar. Kostnaderna har inte beräknats för studievägar som är kortare än ett år eftersom de utnyttjas av mindre än fem procent av gymnasieskolans elever och därför endast i ringa utsträckning påverkar kommunernas kostnader.

Lokalbehovet varierar starkt mellan olika studievägar. För en träteknisk linje räknar man med ungefär tre gånger så stor lokalyta per elev som för teoretiska utbildningslinjer. Skolöverstyrelsen har svarat för bedömning av det totala lokalbehovet per elev och linje. Beräkningarna som redovisas i tabell C 43 är baserade på dels skolöverstyrelsens lokalnormer, dels ett antal behovsprövningar under senare år och dels erfarenhetsmässiga uppskattningar av bruttoytor i förhållande till behovsprövade nettoytor.

Lokalytan per elev kan, trots normering, variera mycket beroende på flera faktorer, t. ex. organisation, årskurs, gren, skolstorlek, tröskeeffekter, sambbruk och byggnadsutförande. Beräkningarna anger endast förenklade medelvärden och grundas på normal organisation och de mest frekventa anläggningarna.

Vid bedömning av en linjes lokalbehov har tre typer av lokaler beaktats:

- 1 Linjens andel i för hela skolan gemensamma lokaler (t. ex. aula)
- 2 Linjens andel i gemensamma lokaler för grupper av linjer (t. ex. institutionslokaler)
- 3 Linjens "egna" lokaler.

Den mest hypotetiska delen i beräkningarna gäller de gruppvis gemensamma lokalerna, dvs. lokaler och institutioner som används gemensamt för vissa ämnen på vissa linjer. Med hänsyn till de stora variationerna har endast en grov typfördelning med hjälp av timplanerna varit möjlig.

Nettoytor för lokaler utan verkstadskaraktär har erfarenhetsmässigt ökat med ca 60 procent vid uppskattning av bruttoytan. Motsvarande tillägg för verkstadslokaler är ca 40 procent.

Beräknade årskostnader per klass för lokaler och inventarier framgår av tabell C 44 kolumnerna 2-5. Årskostnaderna har beräknats som en kapitaltjänstkostnad som grundas på 1976 års beräknade anskaffningskostnader.

Tabell C 43 Beräknat lokalbehov för gymnasieskolan

	M ² per elev	
	Netto	Brutto
Tvåårig social linje	8	13
Treårig humanistisk linje		
Treårig naturvetenskaplig linje	9	14
Treårig samhällsvetenskaplig linje		
Tvåårig distributions- och kontorslinje		
Treårig ekonomisk linje	11	17
Tvåårig ekonomisk linje		
Tvåårig vårdlinje		
Tvåårig konsumtionslinje		
Fyraårig teknisk linje	12	19
Tvåårig teknisk linje		
Tvåårig processteknisk linje	14	20
Tvåårig beklädnadsteknisk linje		
Tvåårig el-teleteknisk linje	16	22
Tvåårig livsmedelsteknisk linje	} lokalbehovsnormer saknas f. n.	
Tvåårig musiklinje		
Tvåårig bygg- och anläggningsteknisk linje	20	28
Tvåårig fordonsteknisk linje		
Tvåårig verkstadsteknisk linje	22	31
Tvåårig träteknisk linje	32	45

Anm. Enligt skolöverstyrelsens bedömning.

Tabell C 44 Klasskostnader i gymnasieskolan

Tkr per år. 1976 års priser

Linje	Lokaler	Statsbidrag	Tomtkostnader	Inventarier	Undervisningsmateriel	Summa	75 % av kol. 7	Grupp
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Bekl.	96,8	-20,3	2,8	9,0	8,8	97,1	72,8	1
Bygg.	123,2	-25,4	2,8	9,0	8,1	117,7	88,3	2
Dist.	140,2	-26,2	4,2	13,5	14,1	145,8	109,4	3
El-tele	96,8	-20,3	2,8	9,0	10,4	98,7	74,0	1
Fordon	136,4	-27,9	2,8	9,0	16,2	136,5	102,4	3
Kons.	156,7	-28,6	4,2	13,5	11,0	156,8	117,6	4
Livs.	88,0	-17,8	2,8	9,0	15,7	97,7	73,3	1
Process	88,0	-17,8	2,8	9,0	15,2	97,2	72,9	1
Trä	198,0	-40,6	2,8	9,0	23,5	192,7	144,5	5
Verkstad	136,4	-27,9	2,8	9,0	42,0	162,3	121,7	4
Ek 2-år	140,2	-26,2	4,2	13,5	5,8	137,5	103,1	3
Soc.	107,2	-19,0	4,2	13,5	4,4	110,3	82,7	2
Te 2-år	156,7	-28,6	4,2	13,5	17,6	163,4	122,6	4
Ek 3-år	140,2	-26,2	4,2	13,5	3,9	135,6	101,7	3
Hum	115,5	-21,4	4,2	13,5	4,3	116,1	87,1	2
Nat	115,5	-21,4	4,2	13,5	9,7	121,5	91,1	2
Samh.	115,5	-21,4	4,2	13,5	3,2	115,0	86,3	2
Te 4-år	156,7	-28,6	4,2	13,5	13,2	159,0	119,3	4

Tabell C 45 Beräknade årskostnader för lokaler för olika gymnasiala linjer
1976 års priser

	Linje		
	Beklädnads- teknik	Bygg- och anläggningsteknik	Distr. och kontor
<i>Beräkningsunderlag</i>			
Antal elever per klass	16	16	30
Bruttogolvyta, m ² /elev	22	28	17
Bruttogolvyta, m ² /klass	352	448	510
Byggnadskostnad, kr/m ² bruttogolvyta	2 000	2 000	2 000
Byggnadskostnad, tkr/klass	704	896	1 020
Underhåll av byggnader och driftkostnader, kr/m ²	115	115	115
<i>Beräknade årskostnader, kr</i>			
Kapitaltjänst			
– 8 % av byggnadskostnaderna	56 320	71 680	81 600
Drift- och underhållskostnader	40 480	51 520	58 650
Summa	96 800	123 200	140 250

Underlaget för dessa beräkningar framgår av exempel för beklädnadsteknisk linje, bygg- och anläggningsteknisk linje samt distributions- och kontorslinje i tabellerna C 45–C 47. Motsvarande beräkningar för övriga linjer kan göras med ledning av uppgifter om beräknad brutto- och nettogolvyta enligt tabell C 43.

Stadigvarande undervisningsmateriel har kostnadsberäknats per linje och klass med ledning av skolöverstyrelsens utrustningslistor. När flera grenar och varianter förekommer har använts ett medelvärde mellan lägsta och högsta pris inom samma linje. Vi har endast räknat med halva bruttokostnaden eftersom statsbidrag erhålls med 50 procent. Från den 1 juli 1976 har statsbidraget höjts till 75 procent om stadigvarande undervisningsmateriel enligt skolöverstyrelsens utrustningslista kostar mer än 500 000 kr per klass. Detta gäller för närvarande endast verkstadsteknisk och träteknisk linje. Eftersom endast ett fåtal skolor under 1976 får detta förhöjda statsbidrag har vi räknat med 50 procent i statsbidrag för alla linjer.

Årskostnaderna för stadigvarande undervisningsmateriel har beräknats som en kapitaltjänstkostnad med 15 procent av kommunernas beräknade nettokostnader för inköp av materiel. Den beräknade årskostnaden per klass framgår av tabell C 44, kolumn 6. För exempelvis beklädnadsteknisk linje motsvarar nettokostnaden för inköp av stadigvarande undervisningsmateriel 58 700 kr per klass (8 800 x 100). För övriga linjer kan nettokostnaden be-

15

räknas på motsvarande sätt.

Med hänsyn till den nytta som gymnasiekommunerna kan anses ha av lokalernas utnyttjande för andra ändamål och övriga fördelar av gymnasieskolans lokalisering till kommunen har vi reducerat de kalkylerade kost-

Tabell C 46 Beräknat årligt värde av statsbidrag till lokaler för olika gymnasiala linjer

1976 års priser

	Beklädnads- teknik	Bygg- och anläggning- teknik	Distr. och kontor
<i>Beräkningsunderlag</i>			
Antal elever per klass	16	16	30
Nettogolvyta, m ² per elev	16	20	11
Nettogolvyta, m ² per klass	256	320	330
Statsbidragsunderlag, kr/m ² nettogolvyta	2 833	2 833	2 833
Statsbidragsunderlag, kr/klass	725 248	906 560	934 890
Statsbidrag, % av underlaget	35	35	35
Statsbidrag, kr	253 837	317 296	327 212
<i>Årligt värde av statsbidrag, kr</i>			
Kapitaltjänst			
- 8 % av statsbidraget (reducerar beräknade årskostnader för lokaler)			
	20 307	25 385	26 177

Tabell C 47 Beräknade årskostnader för tomt och anslutningsavgifter samt inventarier för olika gymnasiala linjer

1976 års priser

	Beklädnads- teknik	Bygg- och anläggning- teknik	Distr. och kontor
<i>Beräkningsunderlag</i>			
Antal elever per klass	16	16	30
Tomtkostnad, anslutningsavgifter och iordningställande av tomt, kr/klass ^a	35 000	35 000	52 500
Inventarier, kr/klass ^b	60 000	60 000	90 000
<i>Beräknade årskostnader, kr</i>			
Kapitaltjänst			
- 8 % av kostnaderna för tomt m. m.			
	2 800	2 800	4 200
- 15 % av kostnaden för inventarier			
	9 000	9 000	13 500

^a För teoretiska studievägar samma belopp som för grundskolans högstadium. För yrkesinriktade studievägar har beloppet reducerats med en tredjedel.

^b För teoretiska studievägar 90 000 kr per klass och för yrkesinriktade studievägar 60 000 kr per klass.

naderna för lokaler och inventarier inklusive stadigvarande undervisningsmateriel med 25 procent (kolumn 8 i tabell C 44).

För att underlätta beräkningarna av klasskostnaderna har vi indelat gymnasieskolans linjer och specialkurser i fem grupper. Avgörande för grupperingen som framgår av tabell C 44, kolumn 9, har varit den beräknade årskostnaden per klass. För varje grupp har beräknats en medelårskostnad som redovisas i nedanstående tabell. Avvikelsen mellan den avrundade medelårskostnaden och den högsta eller lägsta kostnaden är störst i grupp 2 med nio procent och lägst i grupp 4 med 2 procent.

Grupp	Lägsta kostnad Tkr	Högsta kostnad Tkr	Avrundad medel- årskostnad Tkr
1	72,8	74,0	75
2	82,7	91,1	90
3	101,7	109,4	105
4	117,6	122,6	120
5	144,5		145

Livsmedelsteknisk linje och musiklinjen för vilka lokalbehovsnormer saknas för närvarande har förts till grupp 1 respektive grupp 2. Specialkurser som med hänsyn till utbildningens innehåll kan hänföras till viss linje har placerats i samma grupp som denna linje. Övriga specialkurser om minst ett år har placerats i grupp 2.

Uppgift om antalet klasser i gymnasieskolan den 15 september 1975, dvs. för läsåret 1975/76, enligt skolöverstyrelsens statistik finns i tabell C 50, och de beräknade klasskostnaderna redovisas kommunvis i tabell C 51, kolumn 2.

Hur klasskostnaderna beräknas för varje kommun framgår av följande exempel för Botkyrka.

Grupp	Antal klasser	Beräknad klasskostnad Tkr	Summa Tkr
1	4	75	300
2	11	90	990
3	8	105	840
4	8	120	960
			3 090

För inbyggd utbildning, t. ex. praktisk utbildning på sjukhus inom vårdyrken, kan det anses motiverat att räkna med reducerade kostnader för lokaler och inventarier eftersom dessa kostnader helt eller delvis bortfaller vid sådan utbildning. Vid inbyggd utbildning är dock variationerna stora mellan olika studievägar och årskurser ifråga om behov av lokaler och inventarier i skolan. Eftersom säkra uppgifter om dessa variationer saknas har antagits att lokal- och inventariestikostnaderna enligt grupp 3 kan reduceras med 50 procent och att elevantalet i inbyggd utbildning i genomsnitt är 20 per klass. Enligt dessa grunder blir reduceringen i runt tal 2 600 kr per elev och år. Uppgifter om antalet elever i inbyggd utbildning redovisas kom-

munvis i tabell C 50. Den sammanlagda reduceringen för berörda kommuner redovisas i tabell C 51, kolumn 4.

4.7.2 Personalkostnader för lärare och övriga kostnader

Personalkostnaderna för lärare finansieras med statliga bidrag. Därför har vi bortsett från dessa kostnader när kommunernas utdebiteringsbehov för gymnasieskolan beräknats.

Beräknade måltidskostnader, undervisningsmateriel, fria läroböcker, administration m. m. framgår av tabell C 48. Kostnaderna för läromedel är betydligt högre än för grundskolans högstadium. I övrigt överensstämmer de beräknade kostnaderna i stort sett med motsvarande kostnader för grundskolans högstadium.

Antalet elever i gymnasieskolan den 15 september 1975 framgår av tabell C 50 och de beräknade sammanlagda elevkostnaderna redovisas kommunvis i tabell C 51, kolumn 3.

I tabell C 51, kolumn 5, redovisas kommunvis de beräknade sammanlagda kostnaderna för gymnasieskolan och i kolumn 6 finns uppgift om utdebiteringsbehovet för dessa kostnader. Avvikelse från det genomsnittliga utdebiteringsbehovet 1:05 kr/skr redovisas för samtliga kommuner i kolumn 7.

4.7.3 Metod för utjämning av sammanlagda nettokostnader för gymnasieskolan

Den under utredningsarbetet diskuterade metoden för kostnadsutjämning framgår av exempel i tabell C 49.

Tabell C 48 Vissa kostnader i gymnasieskolan
Kr/elev

Skoladministration	560
Skolmåltider exkl. lokaler	840
Skolhälsovård	90
Övriga skolsociala anordningar	10
Skolbibliotek	60
Psykolog- och kuratorsverksamhet	60
Syo-verksamhet	170
Övriga pedagogiska anordningar	80
Läromedel	1 200
Tekniska hjälpmedel, gymnastikutrustning och gemensam litteratur, kapitaltjänstkostnad	170
Summa kostnader per elev	3 240
Statsbidrag avgår med följande belopp	
– administration	– 80
– syo-verksamhet	–170
Nettokostnad per elev	2 990
Avrundad nettokostnad per elev	3 000

Tabell C 49 Metod för utjämning av kostnader för gymnasieskolan

	Summa Tkr	Antal inv.	Kr/inv.	Utdebiterings- behov, kr/skr
<i>Haparanda</i>				
Kommunens nettokostnad	4 529	9 053	500	3:06
Avvikelse från riksmedel- tal (kommunens kostnad minskar genom tillägg till skatte- utjämningsbidraget)	-2 997	9 053	-331	-2:01
Summa	1 532	9 053	169	1:05
<i>Ekerö</i>				
Kommunens nettokostnad	0	15 081	0	0
Avvikelse från riksmedel- tal (kommunens kostnad ökar ge- nom avdrag från skatte- utjämningsbidraget)	+2 549	15 081	+169	+1:05
Summa	2 549	15 081	169	1:05

I exemplet utjämnas kostnaderna i efterhand och grundas på de beräknade kostnaderna året före bidragsåret. Skolöverstyrelsen har tillgång till elevstatistiken för gymnasieskolorna och skulle bl. a. med ledning härav kunna beräkna kostnaderna för respektive kommun.

4.7.4 Interkommunala ersättningar

I kalkylerna för gymnasieskolan har vi inte räknat med några interkommunala ersättningar. Om man skulle utjämna kostnaderna för gymnasieutbildningen mellan kommunerna finns inte längre något behov av interkommunala ersättningar. De kommuner som svarar för gymnasieutbildningen får då ersättning även för elever från andra kommuner genom skatteutjämningen. Också för kommuner som på grund av hög egen skattekraft står utanför skatteutjämningen bör i så fall de interkommunala ersättningarna kunna upphöra. För 1976 skulle inte intäktsminskningen på grund härav för någon av dessa kommuner ha överstigit ett utdebiteringsbehov av 20 öre per skr.

4.8 Befolkningsförändringar

4.8.1 Kommuner med minskande invånarantal

Vid nuvarande inplacering av kommunerna i skattekraftsklass har viss hänsyn tagits till bl. a. befolkningsutvecklingen. När befolkningsminskningen är större än fem procent under fem år höjs skattekraftsgarantin genom att skatteutjämningsbidraget beräknas på 95 procent av invånarantalet fem år tidigare.

Tabell C 50 Antal klasser och elever i gymnasieskolan 1975-09-15

Län Primärkommun	Antal klasser					Antal elever	Därav i in- byggd utbild- ning
	Grupp 1	Grupp 2	Grupp 3	Grupp 4	Grupp 5		
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Stockholms län</i>							
Botkyrka	4	11	8	8	-	638	-
Danderyd	-	24,5	4,5	-	-	741	-
Haninge	5	24	15	14	-	1 278	25
Huddinge	8	23,5	13	16,5	-	1 217	-
Järfälla	5	26	13,5	16,5	-	1 507	95
Lidingö	5	21	8	4	-	884	-
Nacka	2	29,5	9	11,5	-	1 152	64
Norrtälje	3	19,5	9,5	11	-	789	7
Nynäshamn	-	-	-	3	-	40	-
Sigtuna	-	-	3	-	-	39	22
Sollentuna	5	22,5	15	12,5	-	1 217	-
Solna	6	27	13,5	9,5	2	998	23
Stockholm	94	389	210,5	180,5	8	19 451	1 144
Sundbyberg	2	13,5	8,5	7	-	652	-
Södertälje	5,5	38,5	20	26,5	-	1 970	-
Täby	4	30,5	16,5	18	-	1 662	-
Upplands-Väsby	2	15	11	8	-	751	26
Vaxholm	-	-	2	3	-	66	13
<i>Uppsala län</i>							
Enköping	7	17,5	12	11,5	-	935	26
Tierp	2	12	8	9,5	-	626	26
Uppsala	13	102,5	42	35	1	3 602	112
Östhammar	-	-	1	3	-	52	-
<i>Södermanlands län</i>							
Eskilstuna	7	36	22	35	1	2 228	10
Flen	-	-	-	3	-	36	22
Katrineholm	4	15	10,5	12,5	1	921	-
Nyköping	3	29	15	16	-	1 441	23
Oxelösund	4	-	-	7	-	161	45
Strängnäs	2	8	7	4	-	468	-
<i>Östergötlands län</i>							
Finspång	2	9	4	14	-	559	99
Linköping	22	70	35	38	2	1 463	198
Mjölby	2	12	9	8	1	635	-
Motala	4	17,5	8	13	-	339	7
Norrköping	15	51	31	33	-	1 158	21
Valdemarsvik	-	-	-	2	-	31	-
Åtvidaberg	-	-	-	3	1	52	52
<i>Jönköpings län</i>							
Eksjö	1	7,5	7	4,5	-	448	-
Gislaved	4	9,5	7,5	11	-	646	-

Tabell C 50 forts.

Län Primärkommun	Antal klasser					Antal elever	Därv i in- byggd utbild- ning
	Grupp 1	Grupp 2	Grupp 3	Grupp 4	Grupp 5		
1	2	3	4	5	6	7	8
Jönköping	10	51,5	36	46,5	2	3 010	152
Nässjö	2	13,5	9,5	10	1	681	—
Sävsjö	—	—	—	1	—	16	—
Tranås	4	8,5	5,5	6	1	480	—
Vetlanda	2	11	7,5	7,5	1	630	—
Värnamo	2	11,5	14,5	12	—	823	54
<i>Kronobergs län</i>							
Alvesta	—	—	—	1	—	16	—
Lessebo	—	—	—	1	—	16	—
Ljungby	2	12	7,5	10,5	1	633	—
Markaryd	—	—	—	1	—	12	—
Tingsryd	—	—	—	1	—	16	—
Uppvidinge	—	—	—	2	—	28	—
Växjö	6	36	24	32	1	2 177	89
Älmhult	—	7,7	5,6	8,5	—	472	—
<i>Kalmar län</i>							
Borgholm	—	—	1	—	—	16	—
Emmaboda	—	—	—	2,5	—	48	24
Hultsfred	2	11	5,5	7,5	2	613	—
Högsby	—	—	—	2	—	46	—
Kalmar	15	32	16,5	24	—	1 759	105
Mönsterås	—	—	—	1	—	16	—
Mörbylånga	—	—	—	1	—	35	—
Nybro	2	10,5	7	7,5	1	553	25
Oskarshamn	2	13	10	11	2	675	17
Torsås	—	—	—	1	—	7	—
Vimmerby	—	—	1	3	3	117	—
Västervik	3	15,5	8,5	13,5	1	845	18
<i>Gotlands län</i>							
Gotland	3	31,5	11,5	15	1	620	128
<i>Blekinge län</i>							
Karlshamn	4	14	9	11	—	802	—
Karlskrona	5	20	10,5	25,5	1	1 303	121
Olofström	2	2,1	1,3	4,5	—	191	—
Ronneby	2	9,5	5,5	10	—	532	6
Sölvesborg	—	—	—	1	—	10	—
<i>Kristianstads län</i>							
Hässleholm	5	18	11	30	2	1 438	—
Klippan	2	14,5	9,5	13	—	841	21
Kistianstad	10	35	19	17	1	1 760	88
Perstorp	—	1	—	—	—	9	—
Simrishamn	—	2	—	—	—	32	—
Tomelilla	—	—	1	1	—	72	—
Åstorp	—	—	—	1	—	16	—

Tabell C 50 forts.

Län Primärkommun	Antal klasser					Antal elever	Därav i in- byggd utbild- ning
	Grupp 1	Grupp 2	Grupp 3	Grupp 4	Grupp 5		
1	2	3	4	5	6	7	8
Ängelholm	2	16	11	6	—	737	9
Örkelljunga	—	—	—	2	—	28	—
Östra Göinge	—	—	—	3	—	52	—
<i>Malmöhus län</i>							
Eslöv	7	11,5	9	10,5	—	789	21
Helsingborg	17	57	29	36	2	2 988	—
Landskrona	4	17,1	6,8	28	—	1 101	315
Lund	5	54	22	26	—	2 392	122
Malmö	29	163	82	69	2	7 332	677
Skurup	—	—	—	1	—	12	12
Trelleborg	2	20	11,5	10,5	—	995	—
Ystad	3	21	14	11	—	1 170	—
<i>Hallands län</i>							
Falkenberg	2	12	7	7	—	609	—
Halmstad	13	29,5	29,5	28	1	2 057	8
Kungsbacka	2	14,5	9	10,5	—	742	—
Laholm	—	—	3	3	—	106	—
Varberg	2	15	11	11	—	778	—
<i>Göteborgs och Bohus län</i>							
Göteborg	52	195	124,5	139,5	3	11 232	265
Kungälv	2	16,5	15	13,5	—	1 139	23
Lysekil	3	8	5	6	—	341	—
Mölnadal	5	12,5	9,5	12,5	—	1 234	10
Orust	—	—	—	1	—	15	—
Partille	—	—	3	3	—	119	46
Sotenäs	—	—	—	1	—	12	—
Stenungsund	2	1	1	1	—	63	8
Strömstad	—	3,1	0,8	2	—	110	—
Uddevalla	5	31	16	33	3	1 759	176
<i>Älvsborgs län</i>							
Alingsås	2	16	10	9	—	809	—
Borås	10	39	24	35	1	2 434	5
Herrljunga	—	—	—	1	—	11	—
Mark	2	8	9	6	—	542	—
Trollhättan	8	21,5	14,5	28	2	1 517	44
Ulricehamn	2	8	6,5	6,5	—	500	—
Vårgårda	—	—	—	1	—	16	—
Vänersborg	7	15,5	9,5	7	—	812	37
Åmål	3	12,5	7,5	11	—	803	25
<i>Skaraborgs län</i>							
Falköping	1	16	8	9	—	731	31
Hjo	—	—	—	1	—	30	—
Karlsborg	—	—	—	1	—	16	—
Lidköping	2	14	11	14	—	907	—
Mariestad	4	12,5	10,5	8	—	802	43

Tabell C 50 forts.

Län Primärkommun	Antal klasser					Antal elever	Därav i in- byggd utbild- ning
	Grupp 1	Grupp 2	Grupp 3	Grupp 4	Grupp 5		
1	2	3	4	5	6	7	8
Skara	3	14,5	11,5	9	—	756	—
Skövde	5	23	26	23	—	1 579	78
Tibro	—	—	—	—	1	20	—
Tidaholm	3	—	2	5	1	168	—
Vara	—	1	2,5	3	—	103	—
<i>Värmlands län</i>							
Arvika	2	14	7,5	12,5	1	738	—
Eda	—	—	1	2	—	29	—
Filipstad	2	7,3	7,3	8,3	—	491	6
Grums	2	—	1	1	—	74	—
Hagfors	2	9	6	9	—	515	13
Hammarö	10	2	—	6	1	264	17
Karlstad	12	57,5	27,5	40	2	3 024	38
Kristinehamn	2	11	7,5	7,5	1	572	16
Munkfors	2	—	—	3	—	69	14
Storfors	—	—	—	2	—	18	—
Sunne	—	—	3	3	—	101	—
Säffle	—	2	3	4	1	172	—
Torsby	3	8	8	7,5	—	518	—
Årjäng	—	—	3	3	—	65	—
<i>Örebro län</i>							
Degerfors	—	—	—	1	—	27	—
Hallsberg	2	16,5	13	10,5	—	846	—
Hällefors	2	—	1	6	—	116	35
Karlskoga	7	19,5	10	20,5	—	1 084	3
Laxå	—	—	—	2	—	30	—
Lindesberg	2	9,5	8,5	15	1	726	22
Ljusnarsberg	—	—	—	1	—	16	6
Örebro	36	67	45	49	4	3 348	26
<i>Västmanlands län</i>							
Arboga	3	4,2	2,6	6	—	317	41
Fagersta	2	9,2	8	8,6	—	556	25
Hallstahammar	2	9,1	5,3	11,5	1	533	8
Heby	—	—	—	1	—	16	—
Köping	2	14	9,5	11,5	—	756	—
Norberg	—	—	—	2	—	32	—
Sala	2	11,5	7	8,5	—	614	—
Skinnskatteberg	—	—	—	1	—	13	—
Surahammar	—	—	—	4	—	58	—
Västerås	15	60	42	38	2	3 131	13
<i>Kopparbergs län</i>							
Avesta	3	13	5	15	—	690	24
Borlänge	9	25	15	30	—	1 665	37
Falun	5	24,5	16,5	16	2	1 190	13
Hedemora	1	8,5	7	6	2	445	—
Leksand	1	—	2	4	1	102	—

Tabell C 50 forts.

Län Primärkommun	Antal klasser					Antal elever	Därav i in- byggd utbild- ning
	Grupp 1	Grupp 2	Grupp 3	Grupp 4	Grupp 5		
1	2	3	4	5	6	7	8
Ludvika	2	12,5	9,5	11	—	747	—
Malung	1	1,3	1,8	3,3	—	118	—
Mora	3	15	10	9	—	746	—
Orsa	—	—	1	2	—	46	—
Rättvik	1	2	—	3	—	87	—
Smedjebacken	—	—	—	1	—	16	—
Vansbro	—	—	2	2	1	76	14
Älvdalen	—	—	—	2	—	16	—
<i>Gävleborgs län</i>							
Bollnäs	3	13,5	7,5	10	—	698	—
Gävle	9	34,5	26	31,5	1	2 249	82
Hofors	1	—	0,5	3,5	—	94	52
Hudiksvall	2	20	10	11	—	936	—
Ljusdal	1	10,1	7,3	5,5	1	460	—
Sandviken	15	18,5	14,5	15	—	1 228	22
Söderhamn	2	10	5,5	9,5	—	543	—
<i>Västernorrlands län</i>							
Härnösand	10	17,1	6,3	18,5	—	978	47
Kramfors	1	9,5	7	9,5	2	537	29
Sollefteå	1	8,5	5,5	9	—	525	—
Sundsvall	16	48	26	37	1	2 652	106
Ånge	1	5,7	3,1	5	—	301	20
Örnsköldsvik	9	29,5	14	31,5	1	1 595	84
<i>Jämtlands län</i>							
Bräcke	1	—	—	1	—	26	—
Härjedalen	1	3,2	2,1	2,3	—	168	17
Krokom	—	—	—	3	—	42	—
Ragunda	1	—	—	2	—	45	—
Strömsund	2	8,7	6,6	6,5	1	468	—
Åre	3	—	2	1	—	84	42
Östersund	8	40,5	22	25,5	1	2 132	14
<i>Västerbottens län</i>							
Lycksele	3	15,5	10,5	12	—	809	4
Norsjö	—	—	—	2	—	25	—
Robertsfors	—	—	1	2	—	39	9
Skellefteå	10	28	26	43	2	2 299	82
Sorsele	—	—	—	1	—	9	—
Storuman	—	—	—	3	—	47	—
Umeå	9	45,5	33	36,5	2	2 625	30
Vilhelmina	1	7,1	5,8	6	—	394	—
Vännäs	1	—	—	2	—	31	—
Åsele	—	—	—	1	—	28	—

Tabell C 50 forts.

Län Primärkommun	Antal klasser					Antal elever	Därav i in- byggd utbild- ning
	Grupp 1	Grupp 2	Grupp 3	Grupp 4	Grupp 5		
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Norrbottens län</i>							
Arvidsjaur	-	-	3	6	-	128	-
Boden	2	17	7,5	8,5	-	672	91
Gällivare	3	24	7,5	13,5	-	904	29
Haparanda	2	11,1	6,3	8,5	-	578	14
Jokkmokk	1	2,2	2,1	3	-	144	-
Kalix	1	11,6	5,8	10,5	1	615	-
Kiruna	5	21,5	12	23,5	1	1 244	79
Luleå	15	34,5	23	34	1	2 115	95
Pajala	1	1,6	2,2	4,9	-	178	-
Piteå	6	29,5	14	24,5	2	1 529	-
Älvsbyn	-	-	1	1	-	44	-
Överkalix	-	-	1	2	-	41	-
Övertorneå	-	-	-	1	-	15	-

Tabell C 51 Avvikande utdebiteringsbehov för gymnasieskolan

Län	1	2	3	4	5	6	7
Primärkommun		Klasskostnader Tkr	Elevkostnader Tkr	Viss reduktion för inbyggd utbildning Tkr	Summa kostnader Tkr	Utdebiteringsbehov Kr/skr	Beräknad avvikelse från riksgenomsnitt Kr/skr
<i>Stockholms län</i>							
Botkyrka		3 090	1 914	-	5 004	0,46	-0,59
Danderyd		2 678	2 223	-	4 901	1,09	+0,04
Ekerö		-	-	-	-	-	-1,05
Haninge		5 790	3 834	65	9 559	1,15	+0,10
Huddinge		6 060	3 651	-	9 711	0,96	-0,09
Järfälla		6 113	4 521	247	10 387	1,21	+0,16
Lidingö		3 585	2 652	-	6 237	1,05	±0
Nacka		5 130	3 456	166	8 420	0,95	-0,10
Norrälje		4 298	2 367	18	6 647	1,04	-0,01
Nynäshamn		360	120	-	480	0,15	-0,90
Sigtuna		315	117	57	375	0,08	-0,97
Sollentuna		5 475	3 651	-	9 126	1,30	+0,25
Solna		5 728	2 994	60	8 662	0,96	-0,09
Stockholm		86 983	58 353	-2 974	142 362	1,29	+0,24
Sundbyberg		3 098	1 956	-	5 054	1,10	+0,05
Södertälje		9 158	5 910	-	15 068	1,18	+0,13
Tyresö		-	-	-	-	-	-1,05
Täby		6 938	4 986	-	11 924	1,79	+0,74
Upplands-Bro		-	-	-	-	-	-1,05
Upplands-Väsby		3 615	2 253	68	5 800	1,29	+0,24
Vallentuna		-	-	-	-	-	-1,05
Vaxholm		570	198	34	734	0,17	-0,88
Värmdö		-	-	-	-	-	-1,05
<i>Uppsala län</i>							
Enköping		4 740	2 805	68	7 477	1,42	+0,37
Häbo		-	-	-	-	-	-1,05
Tierp		3 210	1 878	68	5 020	1,46	+0,41
Uppsala		18 955	10 806	291	29 470	1,30	+0,25

Tabell C 51 forts.

Län Primärkommun	1	2	3	4	5	6	7
		Klasskost- nader Tkr	Elevkost- nader Tkr	Viss reduktion för inbyggd utbildning Tkr	Summa kostnader Tkr	Utdebite- ringsbehov Kr/skr	Beräknad avvikelse från riksgenomsnitt Kr/skr
Älvkarleby		-	-	-	-	-	-1,05
Östhammar		465	156	-	621	0,20	-0,85
<i>Södermanlands län</i>							
Eskilstuna		10 420	6 684	- 26	17 078	1,12	+0,07
Flen		360	108	- 57	411	0,14	-0,91
Katrineholm		4 398	2 763	-	7 161	1,33	+0,28
Nyköping		6 330	4 323	- 60	10 593	1,04	-0,01
Oxelösund		1 140	483	- 117	1 506	0,64	-0,41
Strängnäs		2 085	1 404	-	3 489	0,97	-0,08
Vingåker		-	-	-	-	-	-1,05
<i>Östergötlands län</i>							
Boxholm		-	-	-	-	-	-1,05
Finspång		3 060	1 677	- 257	4 480	1,09	+0,04
Kinda		-	-	-	-	-	-1,05
Linköping		16 475	4 389	- 515	20 349	1,14	+0,09
Mjölby		3 280	1 905	-	5 185	1,24	+0,19
Motala		4 275	1 017	- 18	5 274	0,65	-0,40
Norrköping		12 930	3 474	- 55	16 349	0,83	-0,22
Söderköping		-	-	-	-	-	-1,05
Valdemarsvik		240	93	-	333	0,23	-0,82
Ydre		-	-	-	-	-	-1,05
Åtvidaberg		505	156	- 135	526	0,24	-0,81
Ödeshög		-	-	-	-	-	-1,05
<i>Jönköpings län</i>							
Aneby		-	-	-	-	-	-1,05
Eksjö		2 025	1 344	-	3 369	1,12	+0,07
Gislaved		3 263	1 938	-	5 201	1,15	+0,10
Gnosjö		-	-	-	-	-	-1,05
Jönköping		15 035	9 030	- 395	23 670	1,33	+0,28

Nässjö	3 708	2 043	-	5 751	1,06	+0,01
Sävsjö	120	48	-	168	0,09	-0,96
Tranås	2 508	1 440	-	3 948	1,27	+0,22
Vaggeryd	-	-	-	-	-	-1,05
Vetlanda	2 973	1 890	-	4 863	1,03	-0,02
Värnamo	4 148	2 469	- 140	6 477	1,32	+0,27
<i>Kronobergs län</i>						
Alvesta	120	48	-	168	0,05	-1,00
Lessebo	120	48	-	168	0,12	-0,93
Ljungby	3 423	1 899	-	5 322	1,24	+0,19
Markaryd	120	36	-	156	0,08	-0,97
Tingsryd	120	48	-	168	0,07	-0,98
Uppvidinge	240	84	-	324	0,17	-0,88
Växjö	10 195	6 531	- 231	16 495	1,62	+0,57
Älmhult	2 301	1 416	-	3 717	1,48	+0,43
<i>Kalmar län</i>						
Borgholm	105	48	-	153	0,09	-0,96
Emmaboda	300	144	- 62	382	0,20	-0,85
Hultsfred	2 908	1 839	-	4 747	1,57	+0,52
Högsby	240	138	-	378	0,30	-0,75
Kalmar	8 618	5 277	- 273	13 622	1,58	+0,53
Mönsterås	120	48	-	168	0,08	-0,97
Mörbylånga	120	105	-	225	0,12	-0,93
Nybro	2 875	1 659	- 65	4 469	1,26	+0,21
Oskarshamn	3 980	2 025	- 44	5 961	1,30	+0,25
Torsås	120	21	-	141	0,11	-0,94
Vimmerby	900	351	-	1 251	0,46	-0,59
Västervik	4 278	2 535	- 47	6 766	0,98	-0,07
<i>Gotlands län</i>						
Gotland	6 213	1 860	- 333	7 740	0,87	-0,18
<i>Blekinge län</i>						
Karlshamn	3 825	2 406	-	6 231	1,18	+0,13
Karlskrona	6 483	3 909	- 315	10 077	1,02	-0,03
Olofström	1 016	573	-	1 589	0,55	-0,50
Ronneby	2 783	1 596	- 16	4 363	0,89	-0,16
Sölvesborg	120	30	-	150	0,06	-0,99

Tabell C 51 forts.

Län	Primärkommun	Klasskostnader Tkr	Elevekostnader Tkr	Viss reduktion för inbyggd utbildning Tkr	Summa kostnader Tkr	Utdebiteringsbehov Kr/skr	Beräknad avvikelse från riksgenomsnitt Kr/skr
1	2	3	4	5	6	7	
<i>Kristianstads län</i>							
	Bromölla	-	-	-	-	-	-1,05
	Båstad	-	-	-	-	-	-1,05
	Hässleholm	7 040	3 714	-	10 754	1,36	+0,31
	Klippan	4 013	2 523	55	6 481	2,45	+1,40
	Kristianstad	8 080	5 280	229	13 131	1,19	+0,14
	Osby	-	-	-	-	-	-1,05
	Perstorp	90	27	-	117	0,10	-0,95
	Simrishamn	180	96	-	276	0,08	-0,97
	Tomelilla	225	216	-	441	0,21	-0,84
	Åstorp	120	48	-	168	0,09	-0,96
	Ängelholm	3 465	2 211	23	5 653	1,24	+0,19
	Örkelljunga	240	84	-	324	0,22	-0,83
	Östra Göinge	360	156	-	516	0,21	-0,84
<i>Malmöhus län</i>							
	Bjuv	-	-	-	-	-	-1,05
	Burilöv	-	-	-	-	-	-1,05
	Eslöv	3 765	2 367	55	6 077	1,41	+0,36
	Helsingborg	14 060	8 964	-	23 024	1,37	+0,32
	Höganäs	-	-	-	-	-	-1,05
	Hörby	-	-	-	-	-	-1,05
	Höör	-	-	-	-	-	-1,05
	Kävlinge	-	-	-	-	-	-1,05
	Landskrona	5 913	3 303	819	8 397	1,34	+0,29
	Lomma	-	-	-	-	-	-1,05
	Lund	10 665	7 176	317	17 524	1,41	+0,36
	Malmö	34 025	21 996	-1 760	54 261	1,34	+0,29
	Sjöbo	-	-	-	-	-	-1,05
	Skurup	120	36	31	125	0,07	-0,98
	Staffanstorps	-	-	-	-	-	-1,05
	Svalöv	-	-	-	-	-	-1,05
	Svedala	-	-	-	-	-	-1,05

Trelleborg	4 418	2 985	-	7 403	1,29	+0,24
Vellinge	-	-	-	-	-	-1,05
Ystad	4 905	3 510	-	8 415	2,15	+1,10
<i>Hallands län</i>						
Falkenberg	2 805	1 827	-	4 632	0,86	-0,19
Halmstad	10 233	6 171	21	16 383	1,35	+0,30
Hylte	-	-	-	-	-	-1,05
Kungsbacka	3 660	2 226	-	5 886	0,97	-0,08
Laholm	675	318	-	993	0,31	-0,74
Varberg	3 975	2 334	-	6 309	0,90	-0,15
<i>Göteborgs och Bohus län</i>						
Göteborg	51 698	33 696	689	84 705	1,15	+0,10
Härryda	-	-	-	-	-	-1,05
Kungälv	4 830	3 417	60	8 187	1,79	+0,74
Lysekil	2 190	1 023	-	3 213	1,30	+0,25
Munkedal	-	-	-	-	-	-1,05
Mölnådal	3 998	2 679	26	6 651	0,86	-0,19
Orust	120	45	-	165	0,10	-0,95
Partille	675	357	120	912	0,20	-0,85
Sotenäs	120	36	-	156	0,10	-0,95
Stenungsund	465	189	21	633	0,27	-0,78
Strömstad	603	330	-	933	0,60	-0,45
Tanum	-	-	-	-	-	-1,05
Tjörn	-	-	-	-	-	-1,05
Uddevalla	9 240	5 277	458	14 059	1,82	+0,77
Öckerö	-	-	-	-	-	-1,05
<i>Älvsborgs län</i>						
Ale	-	-	-	-	-	-1,05
Alingsås	3 720	2 427	-	6 147	1,36	+0,31
Bengtsfors	-	-	-	-	-	-1,05
Borås	11 125	7 302	13	18 414	1,06	+0,01
Dals-Ed	-	-	-	-	-	-1,05
Färgelanda	-	-	-	-	-	-1,05
Herrljunga	120	33	-	153	0,10	-0,95
Lerum	-	-	-	-	-	-1,05
Lilla Edet	-	-	-	-	-	-1,05
Mark	2 535	1 626	-	4 161	0,84	-0,21

Tabell C 51 forts.

Län Primärkommun	1	2	3	4	5	6	7
		Klasskost- nader Tkr	Elevkost- nader Tkr	Viss reduktion för inbyggd utbildning Tkr	Summa kostnader Tkr	Utdebite- ringsbehov Kr/skr	Beräknad avvikelse från riksgenomsnitt Kr/skr
Mellerud		-	-	-	-	-	-1,05
Svenljunga		-	-	-	-	-	-1,05
Tranemo		-	-	-	-	-	-1,05
Trollhättan		7 708	4 551	114	12 145	1,49	+0,44
Ulricehamn		2 333	1 500	-	3 833	1,09	+0,04
Vårgårda		120	48	-	168	0,12	-0,93
Vänersborg		3 758	2 436	96	6 098	1,08	+0,03
Åmål		3 458	2 409	65	5 802	2,65	+1,60
<i>Skaraborgs län</i>							
Falköping		3 435	2 193	81	5 547	1,03	-0,02
Grästorp		-	-	-	-	-	-1,05
Gullspång		-	-	-	-	-	-1,05
Götene		-	-	-	-	-	-1,05
Habo		-	-	-	-	-	-1,05
Hjo		120	90	-	210	0,17	-0,88
Karlsborg		120	48	-	168	0,12	-0,93
Lidköping		4 245	2 721	-	6 966	1,22	+0,17
Mariestad		3 488	2 406	112	5 782	1,43	+0,38
Mullsjö		-	-	-	-	-	-1,05
Skara		3 818	2 268	-	6 086	2,14	+1,09
Skövde		7 935	4 737	203	12 469	1,67	+0,62
Tibro		145	60	-	205	0,11	-0,94
Tidaholm		1 180	504	-	1 684	0,79	-0,26
Töreboda		-	-	-	-	-	-1,05
Vara		713	309	-	1 022	0,28	-0,77
<i>Värmlands län</i>							
Arvika		3 843	2 214	-	6 057	1,34	+0,29
Eda		345	87	-	432	0,27	-0,78
Filipstad		2 570	1 473	16	4 027	1,57	+0,52
Forshaga		-	-	-	-	-	-1,05
Grums		375	222	-	597	0,34	-0,71

Hagfors	2 670	1 545	-	34	4 181	1,35	+0,30
Hammarö	1 795	792	-	44	2 543	1,45	+0,40
Karlstad	14 053	9 072	-	99	23 026	1,93	+0,88
Kil	-	-	-	-	-	-	-1,05
Kristinehamn	2 973	1 716	-	42	4 647	1,02	-0,03
Munkfors	510	207	-	36	681	0,75	-0,30
Storfors	240	54	-	-	294	0,33	-0,72
Sunne	675	303	-	-	978	0,44	-0,61
Säffle	1 120	516	-	-	1 636	0,50	-0,55
Torsby	2 685	1 554	-	-	4 239	1,59	+0,54
Årjäng	675	195	-	-	870	0,54	-0,51
Örebro län							
Askersund	-	-	-	-	-	-	-1,05
Degerfors	120	81	-	-	201	0,10	-0,95
Hallsberg	4 260	2 538	-	-	6 798	2,49	+1,44
Hällefors	975	348	-	91	1 232	0,66	-0,39
Karlskoga	5 790	3 252	-	8	9 034	1,44	+0,39
Kumla	-	-	-	-	-	-	-1,05
Laxå	240	90	-	-	330	0,23	-0,82
Lindesberg	3 843	2 178	-	57	5 964	1,47	+0,42
Ljusnarsberg	120	48	-	16	152	0,13	-0,92
Nora	-	-	-	-	-	-	-1,05
Örebro	19 915	10 044	-	68	29 891	1,54	+0,49
Västmanlands län							
Arboga	1 596	951	-	107	2 440	1,01	-0,04
Fagersta	2 850	1 668	-	65	4 453	1,68	+0,63
Hallstahammar	3 051	1 599	-	21	4 629	1,51	+0,46
Heby	120	48	-	-	168	0,08	-0,97
Kungsör	-	-	-	-	-	-	-1,05
Köping	3 788	2 268	-	-	6 056	1,31	+0,26
Norberg	240	96	-	-	336	0,31	-0,74
Sala	2 940	1 842	-	-	4 782	1,43	+0,38
Skinnskatteberg	120	39	-	-	159	0,18	-0,87
Surahammar	480	174	-	-	654	0,36	-0,69
Västerås	15 785	9 393	-	34	25 144	1,29	+0,24
Kopparbergs län							
Avesta	3 720	2 070	-	62	5 728	1,27	+0,22
Borlänge	8 100	4 995	-	96	12 999	1,72	+0,67

Tabell C 51 forts.

Län Primärkommun	Klasskost- nader Tkr	Elevkost- nader Tkr	Viss reduktion för inbyggd utbildning Tkr	Summa kostnader Tkr	Utdebite- ringsbehov Kr/skr	Beräknad avvikelse från riksgenomsnitt Kr/skr
1	2	3	4	5	6	7
Falun	6 523	3 570	- 34	10 059	1,31	+0,26
Gagnef	-	-	-	-	-	-1,05
Hedemora	2 585	1 335	-	3 920	1,42	+0,37
Leksand	910	306	-	1 216	0,59	-0,46
Ludvika	3 593	2 241	-	5 834	1,08	+0,03
Malung	777	354	-	1 131	0,57	-0,48
Mora	3 705	2 238	-	5 943	2,03	+0,98
Orsa	345	138	-	483	0,42	-0,63
Rättvik	615	261	-	876	0,50	-0,55
Smedjebacken	120	48	-	168	0,08	-0,97
Säter	-	-	-	-	-	-1,05
Vansbro	595	228	- 36	787	0,55	-0,50
Ålvdalen	240	48	-	288	0,20	-0,85
<i>Gävleborgs län</i>						
Bollnäs	3 428	2 094	-	5 522	1,01	-0,04
Gävle	10 435	6 747	- 213	16 969	1,21	+0,16
Hofors	548	282	- 135	695	0,29	-0,76
Hudiksvall	4 320	2 808	-	7 128	1,18	+0,13
Ljusdal	2 556	1 380	-	3 936	1,09	+0,04
Nordanstig	-	-	-	-	-	-1,05
Ockelbo	-	-	-	-	-	-1,05
Ovanåker	-	-	-	-	-	-1,05
Sandviken	6 113	3 684	- 57	9 740	1,38	+0,33
Söderhamn	2 768	1 629	-	4 397	0,83	-0,22
<i>Västernorrlands län</i>						
Härnösand	5 171	2 934	- 122	7 983	1,79	+0,74
Kramfors	3 095	1 611	- 75	4 631	1,00	-0,05
Sollefteå	2 498	1 575	-	4 073	0,94	-0,11
Sundsvall	12 835	7 956	- 276	20 515	1,33	+0,28
Timrå	-	-	-	-	-	-1,05
Ånge	1 514	903	- 52	2 365	1,02	-0,03
Örnsköldsvik	8 725	4 785	- 218	13 292	1,24	-0,29

Jämtlands län

Berg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1,05
Bräcke	195	78	-	-	-	273	0,17	0,88	-	-	-	-0,88
Härjedalen	860	504	-	44	-	1 320	0,62	0,43	-	-	-	-0,43
Krokom	360	126	-	-	-	486	0,23	0,82	-	-	-	-0,82
Ragunda	315	135	-	-	-	450	0,34	0,71	-	-	-	-0,71
Strömsund	2 551	1 404	-	-	-	3 955	1,34	0,29	-	-	-	+0,29
Åre	555	252	-	109	-	698	0,46	0,59	-	-	-	-0,59
Östersund	9 760	6 396	-	36	-	16 120	1,84	0,79	-	-	-	+0,79

Västerbottens län

Lycksele	4 163	2 427	-	10	-	6 580	2,73	1,68	-	-	-	+1,68
Nordmaling	-	-	-	-	-	-	-	1,05	-	-	-	-1,05
Norsjö	240	75	-	-	-	315	0,19	0,86	-	-	-	-0,86
Robertsfors	345	117	-	23	-	439	0,36	0,69	-	-	-	-0,69
Skellefteå	11 450	6 897	-	213	-	18 134	1,53	0,48	-	-	-	+0,48
Sorsele	120	27	-	-	-	147	0,22	0,83	-	-	-	-0,83
Storuman	360	141	-	-	-	501	0,36	0,69	-	-	-	-0,69
Umeå	12 905	7 875	-	78	-	20 702	1,70	0,65	-	-	-	+0,65
Vilhelmina	2 043	1 182	-	-	-	3 225	2,26	1,21	-	-	-	+1,21
Vindeln	-	-	-	-	-	-	-	1,05	-	-	-	-1,05
Vännäs	315	93	-	-	-	408	0,22	0,83	-	-	-	-0,83
Åsele	120	84	-	-	-	204	0,14	0,91	-	-	-	-0,91

Norrbottens län

Arjeplog	-	-	-	-	-	-	-	1,05	-	-	-	-1,05
Arvidsjaur	1 035	384	-	-	-	1 419	1,07	0,02	-	-	-	+0,02
Boden	3 488	2 016	-	237	-	5 267	1,16	0,11	-	-	-	+0,11
Gällivare	4 793	2 712	-	75	-	7 430	1,77	0,72	-	-	-	+0,72
Haparanda	2 831	1 734	-	36	-	4 529	3,06	2,01	-	-	-	+2,01
Jokkmokk	854	432	-	-	-	1 286	1,02	0,03	-	-	-	-0,03
Kalix	3 133	1 845	-	-	-	4 978	1,64	0,59	-	-	-	+0,59
Kiruna	6 535	3 732	-	205	-	10 062	1,97	0,92	-	-	-	+0,92
Luleå	10 870	6 345	-	247	-	16 968	1,60	0,55	-	-	-	+0,55
Pajala	1 038	534	-	-	-	1 572	0,98	0,07	-	-	-	-0,07
Piteå	7 805	4 587	-	-	-	12 392	2,16	1,11	-	-	-	+1,11
Älvsbyn	225	132	-	-	-	357	0,24	0,81	-	-	-	-0,81
Övertorneå	345	123	-	-	-	468	0,51	0,54	-	-	-	-0,54
Övertorneå	120	45	-	-	-	165	0,15	0,90	-	-	-	-0,90

Eftersom utredningens förslag innebär en helt annan indelning i skattekraftsklasser uppbyggd på ett annat sätt än tidigare är det motiverat att ompröva reglerna för bidrag till kommuner med minskande invånarantal.

Ett skäl för att ta hänsyn till befolkningsminskningen är att befolkningsammansättningen kan förändras på ett ogynnsamt sätt när invånarantalet minskar. Ett annat skäl är att viss övergångstid behövs för att anpassa fasta kostnader till sjunkande invånarantal.

4.8.1.1 Fasta kostnader

Nästan alla kostnader inom undervisnings- och socialhuvudtitlarna påverkas av befolkningsammansättningen och förutsätts bli beaktade i skatteutjämningsystemet. En ogynnsam förändring av befolkningsammansättningen i samband med sjunkande invånarantal kan därför inte återopas som skäl för särskilt stöd till finansiering av de mest betydande kostnaderna inom dessa huvudtitlar. Endast om vissa anläggningar inte kan utnyttjas helt finns anledning att ta hänsyn till befolkningsminskningen under en övergångstid. Lokalkostnader och vissa andra fasta kostnader för grundskolan är exempel på kostnader som inte helt kan reduceras i takt med befolkningsminskningen.

I tabell C 52 redovisas beräknade fasta kostnader för grundskolan i kr per elev och kr per invånare.

För gymnasieskolan förutsätts att minskande invånarantal inte får så stor betydelse eftersom upptagningsområdet i regel omfattar mer än en kommun.

Tabell C 52 Beräknade fasta kostnader för grundskolan
Kr/elev, 1976 års priser

	Låg- stadium	Mellan- stadium	Hög- stadium
Lokalkostnader exkl. kapital- tjänstkostnader	1 150	1 220	1 650
Personalkostnader för lärare (netto)	375	445	755
Skoladministration (netto)	345	345	345
Skolhälsovård	90	90	90
Skolvårdar	40	40	40
Skolbibliotek	60	60	60
Psykolog- och kuratorsverksamhet	60	60	60
20 % av kalkylerade kostnader för skol- måltider, läromedel samt övriga skolsociala och pedagogiska anordningar	250	250	330
Summa	2 370	2 510	3 330
Medeltal för lågstadium och mellanstadium		2 440	
Kostnad per invånare (kr)			
- låg- och mellanstadium (8,695 % ^a av 2 440)		210	
- högstadium (3,841 % ^a av 3 330)		120	
		330	

^a Andel av totalbefolkningen.

Det är dessutom inte möjligt att beräkna kostnaden per invånare med nuvarande stora skillnader i utnyttjandet av gymnasieskolutbildningen.

Förändrad befolkningsammansättning påverkar även vissa fasta kostnader för ålderdomshem och barnstugor. Tills vidare torde det dock vara sällsynt att dessa anläggningar inte kan utnyttjas helt även i kommuner med minskande folkmängd. Så länge antalet pensionärer ökar och barnomsorgen är under utbyggnad finns således inte orsak att räkna med dessa fasta kostnader när särskilt stöd till kommuner med minskande invånarantal skall beräknas.

För verksamheter som inte direkt påverkas av befolkningsammansättningen finns också vissa fasta kostnader.

I tabell C 53 redovisas sådana kostnader som inte kan avvecklas i samma takt som befolkningsminskningen. Beloppen har hämtats från 1975 års finansstatistik. Kapitaltjänstkostnaderna har beräknats med ledning av uppgifter i kommunernas ekonomiska långtidsplaner 1976 (KELP 76).

Kostnader som redovisas under huvudtitel 2 (fastighetsförvaltning) täcks helt av intäkter om man bortser från statskommunala bostadsbidrag. Dessa förutsätts bli beaktade på annat sätt i skatteutjämningsystemet. För hu-

Tabell C 53 Beräkning av vissa fasta kostnader i primärkommuner med minskande invånarantal

Tkr

Verksamhetsområde	Kostnader	Därav kapitaltjänstkostnader	Intäkter	Nettokostnader exkl. kapitaltjänstkostnader
<i>Huvudtitel 0-1</i>				
Central förvaltning samt rätts- och samhällsskydd m. m.	2 372 196	87 771	433 443	1 850 982
<i>Huvudtitel 3</i>				
Byggnads- och planväsen, fritidsförvaltning och titel 39 (övrig verksamhet)	2 439 100	340 973	697 482	1 400 645
<i>Huvudtitel 6</i>				
Kulturell verksamhet	915 621	39 371	73 260	802 990
<i>Huvudtitel 7</i>				
Gemensam socialadministration	635 108	15 242	88 366	531 500
Summa	6 362 025	483 357	1 292 551	4 586 117
Nettokostnad per invånare (kr)				
- 1975		561		
- 1976 (561 + 10 %)		617		
- avrundat årsbelopp för 1976		610		

vu dtitel 3 förutsätts att kostnader för gator och vägar, offentlig renhållning och belysning samt parker beaktas när kostnader på grund av skillnader i bebyggelsestruktur skall beräknas. Samma antagande görs för kollektiva kommunikationer (huvudtitel 4) samt vatten och avlopp (huvudtitel 5). Kostnaderna för hälso- och sjukvård (huvudtitel 8) är endast marginella i primärkommunerna om man bortser från sjukvårdskostnaderna i Göteborg, Malmö och Gotland.

4.8.1.2 Låneskuld

En fast kostnad är amortering och ränta på låneskulden. När invånarantalet minskar sjunker skatteunderlaget så att utdebiteringsbehovet för dessa utgifter ökar. En möjlighet att beakta detta för kommuner med minskande invånarantal är att tillföra kommunerna ett belopp för amortering av den låneskuld som belöper på de utflyttade. Beloppet bör reduceras med de utflyttades andel i finansieringskapitalet, dvs. skillnaden mellan omsättningsstillgångar och kortfristiga skulder. Låneskulden och finansieringskapitalet bör beräknas som ett genomsnitt för alla kommuner. Beräkningarna bör revideras när skulder och finansieringskapital väsentligt förändrats.

Vid slutet av 1975 var den långfristiga låneskulden 26 453 milj. kr eller 3 223 kr per invånare. Finansieringskapitalet uppgick vid samma tidpunkt till 5 492 milj. kr eller 669 kr per invånare.

4.8.1.3 Beräkning av bidrag

Nuvarande skatteutjämningsregler innebär att stöd utgår till fasta kostnader under en femårsperiod. Beräkningar i samband med länsplanering 1974 visar att kommuner med minskande invånarantal inte kan avveckla sina fasta kostnader så snabbt som under en femårsperiod. Det kan ta betydligt längre tid innan exempelvis barnantalet i en skola minskar så mycket att skolan kan läggas ned. Under tiden är det svårt att finna lämplig användning av underutnyttjad kapacitet. Nedläggningen kan också medföra förluster om inte lokalerna efterfrågas för annat ändamål. Tio års avvecklingstid för fasta kostnader kan därför anses bättre motsvara de faktiska möjligheterna att anpassa de fasta kostnaderna till ett sjunkande invånarantal.

Stödet till kommuner med minskande invånarantal kan utformas så att det beräknade årsbeloppet för fasta kostnader per invånare utbetalas reducerat första året och därefter reduceras med tio procent per år. Ett genomsnitt för tioårsperioden erhålls om man räknar med 55 procent av beloppet. Bidrag till avbetalning på låneskulden kan läggas till detta belopp med en tiondel av den genomsnittliga låneskulden per invånare minus andel i finansieringskapitalet. De fasta kostnaderna kan räknas om i takt med förändringen av konsumentprisindex för att kompensera prisändringar. Samma omräkning kan användas även för lånebeloppet minus andel i finansieringskapitalet vilket ger ungefär samma resultat som räntegottgörelse.

Resultatet av beräkningarna i sammandrag framgår av tabell C 54.

Utredningen anser att kommunerna bör svara för en mindre del av de beräknade fasta kostnaderna och föreslår att man i skatteutjämnningen endast beaktar den del av befolkningsminskningen som överstiger en halv procent

Tabell C 54 Beräknat stöd till primärkommuner med minskande invånarantal
Kr/inv

Fasta kostnader för grundskola	330	
Övriga fasta kostnader	610	
	940	
55 % av 940		517
1/10 av långfristiga skulder	322	
1/10 av finansieringskapitalet	-67	255
	772	
Avrundat årsbelopp		770

per år under en tioårsperiod, dvs. sammanlagt fem procent. Denna reduktion innebär att kommunerna svarar för fasta kostnader som belöper på de utflyttade motsvarande ett maximalt utdebiteringsbehov av 33 öre per skr 1976.

I tabell C 55 redovisas ett exempel som visar hur det föreslagna bidraget för minskande invånarantal kan beräknas.

De beräknade bidragen för 1976 motsvarar ett genomsnittligt utdebiteringsbehov av 8 öre per skr. Det beräknade bidraget uttryckt i utdebiteringsbehov per skr redovisas kommunvis i tabell C 56, kolumn 5.

4.8.2 Kommuner med ökande invånarantal

4.8.2.1 Behov av stöd

I nuvarande skatteutjämningsystem finns inga regler för stöd till kommuner med ökande invånarantal. De snabbt växande kommunernas problem har dock uppmärksamats under de senaste åren. Några kommuner har fått extra skatteutjämningsbidrag.

Tabell C 55 Beräkning av bidrag 1976 för minskande invånarantal

Kommun	Antal invånare den 1 januari		Befolkningsminskning		Bidrag		
	1965	1975	Totalt (kol. 2 minus kol. 3)	Överstigande 5 % (kol. 4 minus 5 % av kol. 2)	Tkr (kol. 5 x770 kr)	Kr/inv.	Kr/skr
1	2	3	4	5	6	7	8
Överkalix	7 804	5 584	2 220	1 830	1 409	252	1:53
Jokkmokk	10 507	7 666	2 841	2 316	1 783	232	1:41
Pajala	13 145	9 722	3 423	2 766	2 130	219	1:33

Tabell C 56 Beräknat utdebiteringsbehov för minskande eller ökande invånarantal i primärkommunerna

Län Primärkommun	Minsk- ning 1965- 1975 översti- gande 5 %	Ökning 1965- 1975 översti- gande 10 %	Kostnader och utdebiterings- behov			
			Enl. kol. 2		Enl. kol. 3	
			Tkr	Kr/skr	Tkr	Kr/skr
1	2	3	4	5	6	7
<i>Stockholms län</i>						
Botkyrka	-	44 194	-	-	41 984	3,82
Danderyd	-	-	-	-	-	-
Ekerö	-	6 129	-	-	5 823	2,40
Haninge	-	23 777	-	-	22 588	2,72
Huddinge	-	16 263	-	-	15 450	1,53
Järfälla	-	14 027	-	-	13 326	1,56
Lidingö	-	-	-	-	-	-
Nacka	-	13 157	-	-	12 499	1,40
Norrtälje	-	-	-	-	-	-
Nynäshamn	-	2 101	-	-	1 996	0,64
Sigtuna	-	7 749	-	-	7 362	1,66
Sollentuna	-	6 918	-	-	6 572	0,94
Solna	-	-	-	-	-	-
Stockholm	80 160	-	61 723	0,56	-	-
Sundbyberg	-	-	-	-	-	-
Södertälje	-	16 724	-	-	15 888	1,24
Tyresö	-	13 869	-	-	13 176	2,76
Täby	-	9 474	-	-	9 000	1,35
Upplands-Bro	-	7 905	-	-	7 510	3,26
Upplands-Väsby	-	13 850	-	-	13 158	2,92
Vallentuna	-	4 992	-	-	4 742	1,97
Vaxholm	-	11 092	-	-	10 537	2,46
Värmdö	-	4 669	-	-	4 436	1,75
<i>Uppsala län</i>						
Enköping	-	-	-	-	-	-
Håbo	-	5 501	-	-	5 226	3,42
Tierp	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	14 178	-	-	13 469	0,59
Älvkarleby	-	-	-	-	-	-
Östhammar	-	-	-	-	-	-
<i>Södermanlands län</i>						
Eskilstuna	-	-	-	-	-	-
Flen	-	-	-	-	-	-
Katrineholm	-	-	-	-	-	-
Nyköping	-	1 177	-	-	1 118	0,11
Oxelösund	-	-	-	-	-	-
Strängnäs	-	-	-	-	-	-
Vingåker	-	-	-	-	-	-
<i>Östergötlands län</i>						
Boxholm	193	-	149	0,15	-	-

Tabell C 56 forts.

Län Primärkommun	Minsk- ning 1965- 1975 översti- gande 5 %	Ökning 1965- 1975 översti- gande 10 %	Kostnader och utdebiterings- behov			
			Enl. kol. 2		Enl. kol. 3	
			Tkr	Kr/skr	Tkr	Kr/skr
1	2	3	4	5	6	7
Finspång	-	-	-	-	-	-
Kinda	-	-	-	-	-	-
Linköping	-	1 101	-	-	1 046	0,06
Mjölby	-	177	-	-	168	0,04
Motala	-	-	-	-	-	-
Norrköping	-	-	-	-	-	-
Söderköping	-	-	-	-	-	-
Valdemarsvik	360	-	277	0,19	-	-
Ydre	477	-	367	0,53	-	-
Åtvidaberg	-	-	-	-	-	-
Ödeshög	123	-	95	0,10	-	-
<i>Jönköpings län</i>						
Aneby	-	-	-	-	-	-
Eksjö	-	-	-	-	-	-
Gislaved	-	1 009	-	-	959	0,21
Gnosjö	-	244	-	-	232	0,17
Jönköping	-	-	-	-	-	-
Nässjö	-	-	-	-	-	-
Sävsjö	-	-	-	-	-	-
Tranås	-	-	-	-	-	-
Vaggeryd	-	-	-	-	-	-
Vetlanda	-	-	-	-	-	-
Värnamo	-	-	-	-	-	-
<i>Kronobergs län</i>						
Alvesta	-	-	-	-	-	-
Lessebo	-	-	-	-	-	-
Ljungby	-	-	-	-	-	-
Markaryd	-	-	-	-	-	-
Tingsryd	323	-	249	0,10	-	-
Öppvidinge	418	-	322	0,17	-	-
Växjö	-	6 338	-	-	6 021	0,59
Älmhult	-	-	-	-	-	-
<i>Kalmar län</i>						
Borgholm	76	-	59	0,03	-	-
Emmaboda	-	-	-	-	-	-
Hultsfred	34	-	26	0,01	-	-
Högsby	892	-	687	0,54	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-
Mönsterås	-	-	-	-	-	-
Mörbylånga	-	-	-	-	-	-
Nybro	-	-	-	-	-	-
Oskarshamn	-	740	-	-	703	0,15
Torsås	216	-	166	0,13	-	-

Tabell C 56 forts.

Län Primärkommun	Minsk- ning 1965- 1975 översti- gande 5 %	Ökning 1965- 1975 översti- gande 10 %	Kostnader och utdebiterings- behov			
			Enl. kol. 2		Enl. kol. 3	
			Tkr	Kr/skr	Tkr	Kr/skr
1	2	3	4	5	6	7
Vimmerby	146	-	112	0,04	-	-
Västervik	-	-	-	-	-	-
<i>Gotlands län</i>						
Gotland	-	-	-	-	-	-
<i>Blekinge län</i>						
Karlshamn	-	-	-	-	-	-
Karlskrona	-	-	-	-	-	-
Olofström	-	892	-	-	847	0,29
Ronneby	-	-	-	-	-	-
Sölvesborg	-	-	-	-	-	-
<i>Kristianstads län</i>						
Bromölla	-	741	-	-	704	0,38
Båstad	-	-	-	-	-	-
Hässleholm	-	-	-	-	-	-
Klippan	-	-	-	-	-	-
Kristianstad	-	-	-	-	-	-
Osby	-	-	-	-	-	-
Perstorp	-	-	-	-	-	-
Simrishamn	559	-	430	0,13	-	-
Tomelilla	375	-	289	0,14	-	-
Åstorp	-	343	-	-	326	0,18
Ängelholm	-	-	-	-	-	-
Örkelljunga	-	-	-	-	-	-
Östra Göinge	-	479	-	-	455	0,19
<i>Malmöhus län</i>						
Bara	-	2 578	-	-	2 449	2,93
Bjuv	-	1 513	-	-	1 437	0,62
Burlöv	-	5 422	-	-	5 151	2,24
Eslöv	-	-	-	-	-	-
Helsingborg	-	-	-	-	-	-
Höganäs	-	2 124	-	-	2 018	0,59
Hörby	-	-	-	-	-	-
Höör	-	-	-	-	-	-
Kävlinge	-	4 826	-	-	4 585	1,50
Landskrona	-	-	-	-	-	-
Lomma	-	5 983	-	-	5 684	2,26
Lund	-	12 061	-	-	11 458	0,92
Malmö	-	-	-	-	-	-
Sjöbo	-	-	-	-	-	-
Skurup	-	-	-	-	-	-
Staffanstorps	-	7 866	-	-	7 473	2,99
Svalöv	-	-	-	-	-	-

Tabell C 56 forts.

Län Primärkommun	Minsk- ning 1965- 1975 översti- gande 5 %	Ökning 1965- 1975 översti- gande 10 %	Kostnader och utdebiterings- behov			
			Enl. kol. 2		Enl. kol. 3	
			Tkr	Kr/skr	Tkr	Kr/skr
1	2	3	4	5	6	7
Svedala	-	290	-	-	276	0,22
Trelleborg	-	-	-	-	-	-
Vellinge	-	10 978	-	-	10 429	3,07
Ystad	-	-	-	-	-	-
<i>Hallands län</i>						
Falkenberg	-	-	-	-	-	-
Halmstad	-	2 065	-	-	1 962	0,16
Hylte	-	-	-	-	-	-
Kungsbacka	-	14 392	-	-	13 672	2,26
Laholm	-	-	-	-	-	-
Varberg	-	3 798	-	-	3 608	0,51
<i>Göteborgs och Bohus län</i>						
Göteborg	-	-	-	-	-	-
Härryda	-	6 764	-	-	6 426	1,94
Kungälv	-	6 710	-	-	6 375	1,39
Lysekil	-	-	-	-	-	-
Munkedal	-	-	-	-	-	-
Mölnadal	-	7 571	-	-	7 192	0,93
Orust	-	310	-	-	295	0,18
Partille	-	5 612	-	-	5 331	1,19
Sotenäs	169	-	130	0,09	-	-
Stenungsund	-	4 000	-	-	3 800	1,62
Strömstad	108	-	83	0,05	-	-
Tanum	-	-	-	-	-	-
Tjörn	-	1 205	-	-	1 145	0,67
Uddevalle	-	-	-	-	-	-
Öckerö	-	1 145	-	-	1 088	0,72
<i>Älvsborgs län</i>						
Ale	-	5 555	-	-	5 277	1,49
Alingsås	-	-	-	-	-	-
Bengtsförs	-	-	-	-	-	-
Borås	-	-	-	-	-	-
Dals-Ed	-	-	-	-	-	-
Färgelanda	-	-	-	-	-	-
Herrljunga	39	-	30	0,02	-	-
Lerum	-	10 613	-	-	10 082	2,21
Lilla Edet	-	434	-	-	412	0,23
Mark	-	-	-	-	-	-
Mellerud	238	-	183	0,11	-	-
Svenljunga	-	-	-	-	-	-
Tranemo	-	-	-	-	-	-
Trollhättan	-	2 843	-	-	2 701	0,33
Ulricehamn	-	-	-	-	-	-

Tabell C 56 forts.

Län Primärkommun	Minsk- ning 1965– 1975 översti- gande 5 %	Ökning 1965– 1975 översti- gande 10 %	Kostnader och utdebiterings- behov			
			Enl. kol. 2		Enl. kol. 3	
			Tkr	Kr/skr	Tkr	Kr/skr
1	2	3	4	5	6	7
Vårgårda	-	-	-	-	-	-
Vänersborg	-	-	-	-	-	-
Åmål	-	-	-	-	-	-
<i>Skaraborgs län</i>						
Falköping	-	-	-	-	-	-
Grästorp	117	-	90	0,10	-	-
Gullspång	-	-	-	-	-	-
Götene	-	-	-	-	-	-
Habo	-	287	-	-	273	0,26
Hjo	-	-	-	-	-	-
Karlsborg	519	-	400	0,30	-	-
Lidköping	-	-	-	-	-	-
Mariestad	-	345	-	-	328	0,08
Mullsjö	-	611	-	-	580	0,72
Skara	-	-	-	-	-	-
Skövde	-	1 150	-	-	1 093	0,15
Tibro	-	389	-	-	370	0,21
Tidaholm	-	-	-	-	-	-
Töreboda	134	-	103	0,06	-	-
Vara	439	-	338	0,09	-	-
<i>Värmlands län</i>						
Arvika	-	-	-	-	-	-
Eda	401	-	309	0,19	-	-
Filipstad	1 261	-	971	0,38	-	-
Forshaga	-	169	-	-	161	0,09
Grums	-	-	-	-	-	-
Hagfors	939	-	723	0,23	-	-
Hammarö	-	-	-	-	-	-
Karlstad	-	-	-	-	-	-
Kil	-	1 170	-	-	1 112	0,71
Kristinehamn	-	-	-	-	-	-
Munkfors	334	-	257	0,28	-	-
Storfors	494	-	380	0,43	-	-
Sunne	958	-	738	0,33	-	-
Säffle	-	-	-	-	-	-
Torsby	2 155	-	1 659	0,62	-	-
Årjäng	403	-	310	0,19	-	-
<i>Örebro län</i>						
Askersund	168	-	129	0,07	-	-
Degerfors	-	-	-	-	-	-
Hallsberg	-	-	-	-	-	-
Hällefors	51	-	39	0,02	-	-
Karlskoga	-	-	-	-	-	-

Tabell C 56 forts.

Län Primärkommun	Minsk- ning 1965- 1975 översti- gande 5 %	Ökning 1965- 1975 översti- gande 10 %	Kostnader och utdebiterings- behov			
			Enl. kol. 2		Enl. kol. 3	
			Tkr	Kr/skr	Tkr	Kr/skr
1	2	3	4	5	6	7
Kumla	-	-	-	-	-	-
Laxå	-	-	-	-	-	-
Lindesberg	-	-	-	-	-	-
Ljusnarsberg	956	-	736	0,62	-	-
Nora	-	-	-	-	-	-
Örebro	-	-	-	-	-	-
<i>Västmanlands län</i>						
Arboga	-	-	-	-	-	-
Fagersta	-	-	-	-	-	-
Hallstahammar	-	-	-	-	-	-
Heby	561	-	432	0,20	-	-
Kungsör	-	69	-	-	66	0,05
Köping	-	-	-	-	-	-
Norberg	376	-	290	0,27	-	-
Sala	-	-	-	-	-	-
Skinnskatteberg	182	-	140	0,16	-	-
Surahammar	-	-	-	-	-	-
Västerås	-	7 629	-	-	7 248	0,37
<i>Kopparbergs län</i>						
Avesta	599	-	461	0,10	-	-
Borlänge	-	928	-	-	882	0,12
Falun	-	-	-	-	-	-
Gagnef	-	-	-	-	-	-
Hedemora	675	-	520	0,19	-	-
Leksand	-	-	-	-	-	-
Ludvika	520	-	400	0,07	-	-
Malung	234	-	180	0,09	-	-
Mora	-	-	-	-	-	-
Orsa	155	-	119	0,10	-	-
Rättvik	539	-	415	0,24	-	-
Smedjebacken	-	-	-	-	-	-
Säter	-	-	-	-	-	-
Vansbro	740	-	570	0,40	-	-
Älvdalen	1 189	-	916	0,65	-	-
<i>Gävleborgs län</i>						
Bollnäs	-	-	-	-	-	-
Gävle	-	-	-	-	-	-
Hofors	641	-	494	0,21	-	-
Hudiksvall	-	-	-	-	-	-
Ljusdal	1 704	-	1 312	0,36	-	-
Nordanstig	-	-	-	-	-	-
Ockelbo	726	-	559	0,53	-	-
Ovanåker	-	-	-	-	-	-

Tabell C 56 forts.

Län Primärkommun	Minskning 1965– 1975 översti- gande 5 %	Ökning 1965– 1975 översti- gande 10 %	Kostnader och utdebiterings- behov			
			Enl. kol. 2		Enl. kol. 3	
			Tkr	Kr/skr	Tkr	Kr/skr
1	2	3	4	5	6	7
Sandviken	–	–	–	–	–	–
Söderhamn	–	–	–	–	–	–
<i>Västernorrlands län</i>						
Härnösand	–	–	–	–	–	–
Kramfors	1 903	–	1 465	0,32	–	–
Sollefteå	3 568	–	2 747	0,64	–	–
Sundsvall	–	–	–	–	–	–
Timrå	–	–	–	–	–	–
Ånge	2 422	–	1 865	0,80	–	–
Örnsköldsvik	–	–	–	–	–	–
<i>Jämtlands län</i>						
Berg	1 258	–	969	0,65	–	–
Bräcke	1 021	–	786	0,50	–	–
Härjedalen	229	–	176	0,08	–	–
Krokom	991	–	763	0,35	–	–
Ragunda	1 499	–	1 154	0,88	–	–
Strömsund	2 043	–	1 573	0,53	–	–
Åre	1 196	–	921	0,61	–	–
Östersund	–	1 532	–	–	1 455	0,17
<i>Västerbottens län</i>						
Lycksele	220	–	169	0,07	–	–
Nordmaling	620	–	477	0,37	–	–
Norsjö	1 042	–	802	0,47	–	–
Robertsfors	665	–	512	0,42	–	–
Skellefteå	–	–	–	–	–	–
Sorsele	872	–	671	1,00	–	–
Storuman	1 002	–	772	0,56	–	–
Umeå	–	8 537	–	–	8 110	0,67
Vilhelmina	776	–	598	0,42	–	–
Vindeln	1 135	–	874	0,74	–	–
Vännäs	392	–	302	0,16	–	–
Åsele	1 912	–	1 472	1,00	–	–
<i>Norrbottens län</i>						
Arjeplog	695	–	535	0,77	–	–
Arvidsjaur	1 076	–	829	0,62	–	–
Boden	–	–	–	–	–	–
Gällivare	541	–	417	0,10	–	–
Haparanda	252	–	194	0,13	–	–
Jokkmokk	2 316	–	1 783	1,41	–	–
Kalix	–	–	–	–	–	–
Kiruna	–	–	–	–	–	–
Luleå	–	6 785	–	–	6 446	0,61

Tabell C 56 forts.

Län Primärkommun	Minsk- ning 1965- 1975 översti- gande 5 %	Ökning 1965- 1975 översti- gande 10 %	Kostnader och utdebiterings- behov			
			Enl. kol. 2		Enl. kol. 3	
			Tkr	Kr/skr	Tkr	Kr/skr
1	2	3	4	5	6	7
Pajala	2 766	-	2 130	1,33	-	-
Piteå	-	795	-	-	755	0,13
Älvsbyn	-	-	-	-	-	-
Överkalix	1 830	-	1 409	1,53	-	-
Övertorneå	1 745	-	1 344	1,22	-	-
Summa	139 063	406 864	107 076	0,08	386 526	0,29

Vid snabb inflyttning uppstår överdimensionering av anläggningar som medför extra kostnader. Kommunernas förmögenhetsförhållande regleras inte vid flyttningar från en kommun till en annan om det inte är fråga om betydande indelningsändringar. Eftersom de nyinflyttades andel i den tidigare hemkommunens förmögenhet inte överförs till inflyttningskommunen måste de byggnader och anläggningar som behövs för de nyinflyttade i regel helt lånefinansieras i de snabbt växande kommunerna. Därför är räntekostnaderna och amorteringarna dessa kommuners stora problem.

Om man vill uppnå likställighet borde man beakta lika stor nettoförändring av invånarantalet under den senaste tioårsperioden för kommuner med ökande invånarantal som för kommuner med motsatt utveckling. Eftersom inflyttningskommunernas ekonomi kan variera i hög grad beroende på geografiskt läge m. m. finns det skäl att överväga andra alternativ för bidrag till dessa kommuner. Vi har gjort flera alternativa beräkningar för att illustrera bidragets storlek om man endast beaktar en viss del av befolkningsökningen. I tabell C 56 redovisas det beräknade bidraget för berörda kommuner enligt ett alternativ där man endast beaktar befolkningsökning som överstiger en procent per år under en tioårsperiod. Bidraget uttrycks i utdebiteringsbehov per skr.

Kommuner med samma inflyttningstakt kan ha olika god ekonomi. De inflyttades inkomstnivå påverkar både kostnader och intäkter för kommunen. Kommunens ekonomiska situation när inflyttningsperioden börjar har också betydelse. Vidare kan inflyttningskommuner i storstadsområden ofta delvis utnyttja den väl utbyggda service som finns i storstäderna under förutsättning att avstånden och kommunikationerna inte utgör något stort hinder. Om expansionen sker omkring en redan befintlig tätortskärna eller om en helt ny tätort byggs upp ger också olika effekter på kostnaderna.

Eftersom inflyttningskommunernas ekonomiska problem varierar i rätt hög grad uppstår svårigheter att inarbeta generellt verkande regler för bidrag i det ordinarie skatteutjämningsystemet. Utredningen föreslår därför att behovet av stöd till dessa kommuner beaktas vid beviljande av extra skatteutjämningsbidrag. Det finns då möjlighet att med utgångspunkt från ge-

nerella beräkningar över de särskilda kostnadsökningar som expansionskommunerna drabbas av ta hänsyn till den enskilda kommunens aktuella ekonomiska situation.

Som underlag för bedömning av de snabbt växande kommunernas ekonomiska problem redovisas våra beräkningar av de extra kostnader som uppkommer när invånarantalet ökar.

4.8.2.2 Fasta kostnader

Brandförsvaret måste byggas ut i takt med ökningen av invånarantalet. Eftersom etappbyggande som begränsas till det verkliga behovet sällan är praktiskt möjligt blir byggnader och inventarieanskaffningar m. m. under en övergångstid överdimensionerade.

Planläggning av ny bebyggelse måste ske långt i förväg. När invånarantalet ökar snabbt är ofta byggnadsnämndens administration större än som motsvarar det normala behovet för kommunens befolkning.

Fritidsanläggningar och byggnader för kulturella ändamål är exempel på anläggningar som det kan anses önskvärt att överdimensionera något. Alternativet är att vänta med att bygga tills man genomfört hela den planerade bebyggelse som anläggningarna skall betjäna.

I tabell C 57 redovisas kostnader inom verksamhetsområden som i viss utsträckning överdimensioneras i en kommun med ökande invånarantal. Beloppen har hämtats från 1975 års finansstatistik. Kapitaltjänstkostnaderna har beräknats med ledning av uppgifter i kommunernas ekonomiska långtidsplaner 1976 (KELP 76).

Tabell C 57 Beräkning av vissa fasta kostnader i primärkommuner med ökande invånarantal

Tkr

Verksamhetsområde	Kostnader	Därav kapitaltjänstkostnader	Intäkter	Nettokostnader exkl. kapitaltjänstkostnader
<i>Huvudtitel 1</i>				
Brandförsvaret	703 469	48 532	127 344	527 493
<i>Huvudtitel 3</i>				
Byggnads- och planväsen, fritidsförvaltning och titel 39 (övrig verksamhet)	2 439 100	340 973	697 482	1 400 645
<i>Huvudtitel 6</i>				
Kulturell verksamhet	915 621	39 371	73 260	802 990
Summa	4 058 090	428 876	898 086	2 731 128
Nettokostnad per invånare (kr)				
– 1975		334		
– 1976 (334 + 10 %)		367		
– avrundat årsbelopp för 1976		360		

Även inom vissa andra verksamhetsområden kan överdimensionering förekomma, exempelvis central administration och lokaler för grundskola. För administrativ verksamhet finns ofta möjlighet att använda konsulter tills underlag finns för att heltids- eller deltidsanställa egen personal. Användning av lokaler för flera ändamål har – med enkla ombyggnader – visat sig möjlig om detta beaktas innan byggnaderna uppförs. Lokaler som först används för barnomsorg, därefter för grundskola och slutligen för fritidsverksamhet är ett sådant exempel. Vi har förutsatt att sådana möjligheter till fördelaktigt utnyttjande av lokaler beaktas. Därför har beräkningen av fasta kostnader begränsats till de i tabellen angivna verksamhetsområdena.

4.8.2.3 Andel i förmögenhet

För att minska de växande kommunernas behov av lån till finansiering av investeringar skulle dessa kommuner kunna tillföras ett belopp som motsvarar den genomsnittliga förmögenheten i primärkommunerna.

Kommunernas förmögenhet domineras av investeringar i byggnader och anläggningar. Ett mått på värdet av dessa anläggningstillgångar är bruksvärdet, dvs. återanskaffningsvärdet minus avskrivningar.

I tabell C 58 redovisas de senaste 30 årens nettoinvesteringar i byggnader och anläggningar dels i löpande priser dels omräknade till 1976 års priser med hjälp av konsumentprisindex. Dessutom redovisas bruksvärden för 1976. Vid beräkning av nettoinvesteringarna har avdrag gjorts för investeringsbidrag från staten, andra kommuner och enskilda. Köp av mark, byggnader och anläggningar samt försäljning härav har inte inräknats i nettoinvesteringarna. Ingångsvärdet härav är svårt att beräkna. Jämfört med de sammanlagda anläggningstillgångarna är dock värdet av dessa investeringar marginellt.

Större delen av bruksvärdet eller 56 miljarder kr belöper på investeringar under den senaste tioårsperioden. 23 miljarder kr belöper på mellanperioden 1956–1965 och endast 4 miljarder kr på perioden 1946–1955.

Till bruksvärdet för byggnader och anläggningar bör läggas värdet av inventarier, aktier och andelar m. m. samt finansieringskapital. Efter avdrag av långfristiga skulder återstår eget kapital. Sammandrag som visar beräkning av det egna kapitalets storlek framgår av tabell C 59.

4.8.2.4 Beräkning av bidrag

Kommuner med ökande invånarantal kan uppnå helt utnyttjande av vissa fasta kostnader betydligt snabbare än kommuner med minskande invånarantal kan avveckla fasta kostnader. För kommuner med minskande invånarantal kalkyleras med tio år för avveckling av fasta kostnader som belöper på de utflyttade. Om stödet till kommuner med ökande invånarantal skall avvecklas under exempelvis en femårsperiod och utbetalas med ett genomsnittligt årsbelopp reduceras det kalkylerade årsbeloppet till 60 procent. Av praktiska skäl är det lämpligt att stödet utbetalas under lika lång period som till kommuner med minskande invånarantal, dvs. 10 år. Årsbeloppet reduceras då till 30 procent.

Tabell C 58 Nettoinvesteringar i primärkommunala byggnader och anläggningar
Milj. kr

Investeringsår	Löpande priser	Konsumentprisindex	1976 års priser	Resterande livslängd, antal år	Bruksvärde 1976
1975	4 948	347	5 447	30	5 447
1974	4 691	316	5 671	29	5 482
1973	4 497	287	5 986	28	5 587
1972	4 628	269	6 572	27	5 915
1971	4 660	254	7 008	26	6 074
1970	5 037	236	8 153	25	6 794
1969	4 349	221	7 517	24	6 014
1968	4 457	215	7 919	23	6 071
1967	3 650	211	6 608	22	4 846
1966	3 098	202	5 859	21	4 101
1965	2 948	190	5 927	20	3 951
1964	2 643	181	5 578	19	3 533
1963	2 740	175	5 981	18	3 589
1962	2 164	170	4 863	17	2 756
1961	1 446	163	3 389	16	1 807
1960	1 488	159	3 575	15	1 788
1959	1 536	153	3 835	14	1 790
1958	1 412	152	3 549	13	1 538
1957	1 226	145	3 230	12	1 292
1956	1 101	139	3 026	11	1 110
1955	1 070	133	3 073	10	1 024
1954	986	129	2 920	9	876
1953	904	128	2 698	8	719
1952	743	126	2 253	7	526
1951	Uppskattade värden		2 000	6	400
1950			2 000	5	333
1949			2 000	4	267
1948			1 500	3	150
1947			1 500	2	100
1946			1 500	1	50
			131 137		83 930

Tabell C 59 Beräkning av eget kapital i primärkommunerna
Milj. kr

Bruksvärde för byggnader och anläggningar	83 930
Övriga anläggningstillgångar	6 245
Finansieringskapital	5 492
Långfristiga skulder	-26 453
Summa	69 214
Eget kapital motsvarar 8 432 kr/inv.	

Tabell C 60 Exempel på beräkning av stöd till primärkommuner med ökande invånarantal

Kr/inv	
Fasta kostnader (30 % av 360)	108
1/10 av eget kapital	843
Summa	951
Avrundat årsbelopp	950

Till det kalkylerade beloppet för fasta kostnader kan läggas en tiondel av den genomsnittliga förmögenheten per invånare.

Resultatet av beräkningarna i sammandrag framgår av tabell C 60.

4.9 Summering och omräkning till skattekraftsgaranti av avvikande utdebiteringsbehov på grund av åldersstruktur och minskande invånarantal

I tabell C 61 redovisas vad olika åldersberoende kostnader betyder för utdebiteringsbehovet.

Summan av det genomsnittliga utdebiteringsbehovet kan inte jämföras med den sammanlagda genomsnittliga utdebiteringen i kommunerna. Detta beror bl. a. på att utdebiteringsbehovet enligt våra beräkningar grundas på kalkylerade kostnader. I dessa kostnader ingår interna kapitaltjänstkostnader som även redovisas på inkomstsidan i kommunernas räkenskaper under huvudtitel 9 Finansiering och således inte påverkar kommunernas utdebitering.

Tabell C 61 Utdebiteringsbehov för vissa åldersberoende kostnader

Kr/skr

	Genomsnitt	Högst	Lägst	Utdebiteringskillnader
Service till pensionärer	2:24	3:91	0:44	3:47
Grundskola				
– låg- och mellanstadium	2:80	4:65	1:78	2:87
– högstadium	1:68	2:53	1:10	1:43
Förskolans deltidsgupper	0:40	0:82	0:23	0:59
Statskommunala bostadsbidrag och kommunala bostadstillägg till folkpension	1:48	2:34	0:60	1:74
Barnomsorg	1:42	2:93	0:56	2:37
	10:02			
Gymnasieskola ^a	1:05	3:06	–	3:06

^a Föreslås ej ingå i skatteutjämningsystemet. Interkommunala skolersättningar har ej beaktats i beräkningarna av utdebiteringsbehovet.

Kostnadsavvikelser på grund av skillnader i åldersstrukturen beräknas i absoluta tal. Detta gäller också ökade kostnader för befolkningsminskning. Skatteutjämningsbidraget enligt den garanterade skattekraftsklassen skulle därför kunna korrigeras med tillägg eller avdrag i absoluta tal för att utjämna kostnadsskillnader på grund av åldersstruktur och med tillägg likaledes i absoluta tal för att kompensera kostnader orsakade av befolkningsminskning. Utredningen anser dock av skäl som framgår av avsnitt 7.6.1 i huvudbetänkandet att dessa tillägg och avdrag bör omräknas till procent av medelskattekraften.

Eftersom ålderssammansättningen, främst genom in- och utflyttning, snabbt kan förändras föreslås att de åldersberoende kostnadsskillnaderna beräknas årligen. De årliga befolkningsförändringarna motiverar också att bidraget till kommuner med minskande invånarantal omprövas varje år.

Vi har räknat med att länsstyrelserna bland annat med ledning av uppgifter som erhålls från centrala myndigheter skall beräkna de kostnader som avviker från riksgenomsnittet beroende på skillnader i åldersstrukturen. Vi förutsätter också att länsstyrelserna beräknar bidrag för minskande invånarantal. Hur dessa beräkningar skall göras för olika åldersberoende verksamheter och för befolkningsminskning har närmare redovisats i avsnitten 4.5–4.8.

Vi har även räknat med att länsstyrelserna skall göra omräkningen till procent av medelskattekraften. Till ledning för dessa beräkningar redovisas några exempel.

Först summeras avvikelserna som lämpligen beräknas i kr per invånare för att det skall bli möjligt att använda centralt upprättade tabeller för omräkningarna. I tabell C 62 exemplifieras summering av avvikelser från riksgenomsnittet beroende på skillnader i åldersstruktur samt beräknat bidrag för minskande invånarantal.

Uppgifter om avvikelse från riksgenomsnittet uttryckt i utdebiteringsbehov per skr för åldersberoende kostnader finns för samtliga kommuner i tabell C 63. I kolumn 8 redovisas beräknade tillägg för minskande invånarantal. I kolumn 9 summeras de belopp som enligt utredningens förslag bör beaktas i skatteutjämningsystemet. Plusposter ökar och minusposter minskar skatteutjämningsbidraget.

Tabell C 62 Exempel på avvikelser från riksgenomsnittet beroende på skillnader i åldersstruktur samt beräknat bidrag för minskande invånarantal^a

	Botkyrka		Överkalix	
	Kr/inv	Kr/skr	Kr/inv	Kr/skr
Deltidsgrupper	+ 33	+0:20	- 23	-0:14
Låg- och mellanstadium	+184	+1:12	- 21	-0:13
Högstadium	+ 2	+0:01	+ 72	+0:44
Pensionsärrservice	-275	-1:67	+ 56	+0:34
Barnomsorg	+249	+1:51	- 76	-0:46
Bostadsbidrag	-115	-0:70	+110	+0:67
Minskande invånarantal	-	-	+252	+1:53
Summa	+ 78	+0:47	+370	+2:25

^a Plusposter ökar och minusposter minskar skatteutjämningsbidraget.

Tabell C 63 Avvikande utdebiteringsbehov^a i primärkommunerna 1976 på grund av skillnader i ålderssammansättning samt minskande invånarantal
Kr /skt

Län	För- skolans deltids- grupper	Grundskola	Pen- sionärs- service	Daghem fritids- hem familje- daghem	Bostads- bidrag	Minskan- de invå- narantal	Totalt	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Riksgenomsnitt	0,40	2,80	1,68	2,24	1,42	1,48	0,08	
Avvikelse från riks- genomsnitt:								
<i>Stockholms län</i>								
Botkyrka	0,20	1,12	0,01	-1,67	1,51	-0,70	+0,47	
Danderyd	-0,03	0,32	0,30	-0,40	0,26	-0,53	-0,08	
Ekerö	0,32	1,34	0,11	-1,13	1,14	-0,70	+1,08	
Haninge	0,22	1,25	0,11	-1,65	1,22	-0,58	+0,57	
Huddinge	0,09	0,67	0,17	-1,37	0,86	-0,52	-0,10	
Järfälla	0,11	1,09	0,38	-1,76	1,29	-0,70	+0,41	
Lidingö	-0,04	0,04	0,20	-0,75	0,39	-0,47	-0,63	
Nacka	0,06	0,16	-0,06	-1,09	0,93	-0,36	-0,36	
Norrtälje	0,01	0,22	0,13	0,57	-0,14	0,03	+0,81	
Nynäshamn	0,09	0,60	0,10	-0,75	0,20	-0,50	-0,26	
Sigtuna	0,18	1,17	0,32	-1,34	0,67	-0,60	+0,40	
Sollentuna	0,08	0,70	0,20	-1,08	0,81	-0,55	+0,16	
Solna	-0,15	-0,73	-0,29	-0,70	0,38	0,22	-1,27	
Stockholm	-0,18	-1,02	-0,39	0,58	0,31	0,86	+0,72	
Sundbyberg	-0,17	-0,90	-0,50	-0,43	0,20	0,34	-1,46	
Södertälje	0,11	0,61	0,13	-0,98	0,55	-0,09	+0,33	
Tyresö	0,25	1,83	0,60	-1,80	1,48	-0,80	+1,56	
Täby	0,14	0,74	0,19	-1,30	0,57	-0,58	-0,24	
Upplands-Bro	0,23	1,11	-0,07	-1,57	1,22	-0,62	+0,30	
Upplands-Väsby	0,22	0,96	-0,05	-1,68	1,30	-0,71	+0,04	
Vallentuna	0,27	1,50	0,43	-0,85	0,39	-0,60	+1,14	
Vaxholm	0,25	1,41	0,16	-1,22	0,63	-0,65	+0,58	
Värmdö	0,14	0,74	0,04	-0,95	1,36	-0,54	+0,79	

Tabell C 63 forts.

Län Primärkommun	För- skolans deltids- grupper	Grundskola		Pen- sionärs- service	Daghem fritids- hem familje- daghem	Bostads- bidrag	Minskan- de invå- narantal	Totalt
		LM	H					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Uppsala län</i>								
Enköping	0,09	0,32	0,13	-0,02	-0,14	-0,40		-0,02
Häbo	0,42	1,85	0,09	-1,45	0,45	-0,49		+0,87
Tierp	0,01	0,05	-0,01	0,88	-0,33	-0,28		+0,32
Uppsala	0,02	-0,07	-0,15	-0,23	0,08	-0,42		-0,77
Ålvkarleby	-0,05	0,12	0,07	0,46	-0,36	-0,30		-0,06
Östhammar	0,04	0,18	0,07	0,70	-0,30	-0,27		+0,42
<i>Södermanlands län</i>								
Eskilstuna	0,05	0,19	0,11	-0,17	0,08	-0,30		-0,04
Flen	0,00	0,19	0,15	0,36	-0,14	-0,21		+0,35
Katrineholm	-0,03	-0,16	0,07	0,33	-0,15	-0,12		-0,06
Nyköping	0,03	0,27	0,09	-0,08	-0,14	-0,14		+0,03
Oxelösund	0,14	0,83	0,56	-1,13	0,24	-0,47		+0,17
Strängnäs	0,05	0,24	0,15	0,25	0,08	-0,25		+0,52
Vingåker	0,04	-0,04	-0,03	0,51	-0,32	0,09		+0,25
<i>Östergötlands län</i>								
Boxholm	-0,03	0,03	0,01	0,92	-0,47	0,48	0,15	+1,09
Finspång	0,05	0,33	0,17	-0,19	-0,12	-0,17		+0,07
Kinda	±0	-0,06	-0,14	0,89	-0,41	-0,38		-0,10
Linköping	-0,01	-0,07	-0,02	-0,33	0,53	-0,15		-0,05
Mjölby	0,04	0,18	0,05	0,26	-0,06	0,11		+0,58
Motala	0,02	0,05	0,07	0,16	-0,16	-0,05		+0,09
Norrköping	-0,03	±0	-0,01	0,10	0,30	0,45		+0,81
Söderköping	0,05	0,30	0,17	0,18	-0,18	-0,10		+0,42
Valdemarsvik	0,01	-0,18	-0,10	0,44	-0,36	-0,23	0,19	-0,23
Ydre	0,01	-0,17	0,31	1,33	-0,71	-0,35	0,53	+0,95
Åtvidaberg	0,03	0,26	0,11	0,09	-0,11	-0,21		+0,17
Ödeshög	-0,04	0,02	-0,02	0,92	-0,55	-0,13	0,10	+0,30

Jönköpings län

Aneby	0,14	0,11	0,16	0,91	-0,24	-0,42	+0,66
Eksjö	-	-0,19	0,04	0,65	-0,26	-0,37	-0,13
Gislaved	0,08	0,34	0,12	-0,32	-0,19	-0,60	-0,57
Gnosjö	0,14	0,27	0,19	-0,56	-0,10	-0,79	-0,85
Jönköping	0,02	0,13	0,04	-0,25	0,03	-0,03	-0,06
Nässjö	0,02	-0,16	-0,01	0,32	-0,45	0,14	-0,14
Sävsjö	-0,05	-0,08	0,14	0,63	-0,58	-0,54	-0,48
Tranås	-0,02	0,05	0,07	0,34	-0,51	-0,18	-0,25
Vaggeryd	0,02	-0,01	0,26	0,32	-0,38	-0,36	-0,15
Vetlanda	0,02	0,10	0,09	0,52	-0,50	-0,41	-0,18
Värnamo	0,07	0,18	0,12	-0,24	-0,03	-0,28	-0,18

Kronobergs län

Alvesta	0,01	0,04	0,13	0,67	-0,16	-0,13	+0,56
Lessebo	-0,02	-0,15	0,05	0,50	-0,12	-0,10	+0,16
Ljungby	0,08	0,11	0,01	0,44	-0,21	-0,12	+0,31
Markaryd	0,07	0,10	0,08	0,20	-0,34	0,00	+0,11
Tingsryd	-0,05	-0,38	-0,13	1,35	-0,36	-0,11	+0,42
Uppvidinge	0,00	-0,22	-0,01	0,83	-0,24	-0,33	+0,20
Växjö	0,03	0,15	-0,09	-0,18	0,12	-0,23	+0,20
Älmhult	-0,02	0,00	0,09	0,52	-0,26	-0,16	+0,17

Kalmar län

Borgholm	-0,11	-0,35	0,10	1,10	-0,57	-0,51	-0,31
Emmaboda	0,04	0,14	0,04	0,38	-0,38	-0,23	-0,01
Hultsfred	-0,01	0,07	0,13	0,51	-0,57	-0,03	+0,11
Högsby	-0,07	-0,46	-0,03	1,52	-0,38	-0,05	+1,07
Kalmar	0,01	-0,09	-0,04	0,15	-0,21	-0,19	-0,37
Mönsterås	-0,01	0,28	-0,05	0,31	0,01	-0,05	+0,49
Mörbylånga	0,05	0,01	-0,06	0,55	-0,23	-0,53	-0,21
Nybro	0,01	±0	-0,03	0,40	-0,51	-0,27	-0,40
Oskarshamn	-0,02	0,21	-0,14	0,02	0,34	0,01	+0,42
Torsås	-0,08	-0,26	-0,17	1,45	-0,74	-0,19	+0,14
Vimmerby	-	0,19	0,22	0,24	-0,49	-0,19	+0,01
Västervik	-0,02	0,02	0,04	0,35	-0,08	-0,18	+0,13

Gotlands län

Gotland	0,01	0,19	0,27	0,13	0,37	-0,26	+0,71
---------	------	------	------	------	------	-------	-------

Tabell C 63 forts.

Län	Förskolans deltidsgupper	Grundskola		Pen-sionärs-service	Daghem fritids-hem familje-daghem	Bostads-tillägg	Minskan-de invå-marantal	Totalt
		LM	H					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Blekinge län</i>								
	0,02	0,17	0,02	0,16	-0,30	-0,28		-0,21
Karlshamn	-0,02	-0,20	-0,07	0,34	-0,13	-0,30		-0,38
Karlskrona	0,12	0,57	0,24	-0,58	-0,21	-0,60		-0,46
Olofström	±0	0,10	0,04	0,47	-0,25	-0,16		+0,20
Ronneby	0,03	0,07	0,14	0,17	-0,26	-0,36		-0,21
Sölvesborg								
<i>Kristianstads län</i>								
	0,06	0,48	0,17	-0,45	-0,37	-0,59		-0,70
Bromölla	-0,01	-0,20	0,03	0,70	-0,39	-0,65		-0,52
Båstad	0,04	0,16	0,08	0,28	-0,33	-0,46		-0,23
Hässleholm	0,03	0,04	0,13	0,31	-0,36	-0,47		-0,32
Klippan	0,01	-0,10	-0,08	0,28	-0,11	-0,28		-0,28
Kristianstad								
Osby	0,01	0,02	0,11	0,47	-0,41	-0,51		-0,31
Perstorp	0,05	0,63	0,62	-0,44	-0,05	-0,78		+0,03
Simrishamn	-0,08	-0,23	-0,02	1,00	-0,49	-0,29	0,13	+0,02
Tomelilla	-0,06	-0,24	0,02	1,25	-0,59	-0,37	0,14	+0,15
Åstorp	0,06	0,50	0,02	-0,23	-0,37	-0,32		-0,34
Ängelholm	-0,02	-0,21	0,05	0,30	-0,34	-0,11		-0,33
Örkelljunga	0,05	0,13	0,07	0,40	-0,14	-0,56		-0,05
Östra Göinge	0,12	0,44	0,10	0,12	0,14	-0,48		+0,44
<i>Malmöhus län</i>								
	0,08	0,61	0,18	-0,23	-0,11	-0,29		+0,24
Bjuv	0,07	0,68	0,06	-0,90	0,27	-0,47		-0,29
Burlöv	0,01	0,16	0,02	0,29	-0,21	-0,29		-0,02
Eslöv	-0,04	-0,19	-0,14	0,20	-0,09	0,25		-0,01
Helsingborg	0,06	0,17	0,03	0,32	-0,23	0,35		+0,70
Höganäs								
Hörby	-0,12	-0,19	0,02	1,10	-0,48	-0,74		-0,41
Höör	-0,02	-0,23	0,11	1,17	-0,33	-0,68		+0,02
Kävlinge	0,11	0,53	-0,12	-0,50	0,57	-0,50		+0,09
Landskrona	±0	0,10	-0,15	0,11	-0,09	0,29		+0,06
Lomma	0,26	1,25	0,30	-1,07	0,64	-0,69		+0,69

Lund	0,01	-0,27	-0,30	-0,21	0,41	-0,36	-0,72
Malmö	-0,08	-0,50	-0,14	0,03	0,04	0,35	-0,30
Sjöbo	-0,07	-0,10	0,21	0,93	-0,40	-0,62	-0,05
Skurup	0,04	0,02	-0,01	0,80	-0,16	-0,43	+0,26
Staffanstorps	0,25	1,31	0,18	-1,30	0,63	-0,68	+0,39
Svalöv	-0,01	0,22	0,15	0,58	-0,30	-0,35	+0,29
Svedala	-	0,40	-0,06	0,16	0,46	-0,04	+0,92
Trelleborg	±0	0,07	0,05	0,07	-0,12	-0,38	-0,31
Vellinge	0,23	0,96	0,05	-1,07	0,79	-0,83	+0,13
Ystad	-0,09	-0,29	-0,10	0,83	-0,50	-0,38	-0,53
<i>Hallands län</i>							
Falkenberg	-0,02	0,01	0,13	0,50	-0,45	-0,45	-0,28
Halmstad	-0,02	-0,03	0,05	-0,01	-0,23	-0,17	-0,41
Hyte	-0,02	0,14	0,06	0,90	-0,36	-0,62	+0,10
Kungsbacka	0,18	0,92	0,22	-0,77	0,01	-0,58	-0,02
Laholm	-0,04	-0,21	0,14	0,67	-0,51	-0,37	-0,32
Varberg	0,05	0,10	0,07	-0,02	-0,01	-0,45	-0,26
<i>Östergötlands och Bohus län</i>							
Östergötland							
Göteborg	-0,07	-0,43	-0,21	-0,02	-0,14	0,70	-0,17
Härryda	0,20	0,78	0,09	-0,97	0,03	-0,42	-0,29
Kungälv	0,12	0,75	0,26	-0,58	0,19	-0,47	+0,27
Lysekil	0,03	-0,16	-0,15	0,60	-0,42	-0,26	-0,36
Munkedal	0,03	0,03	0,09	0,72	-0,47	-0,79	-0,39
Möndal	0,09	0,29	-0,04	-0,82	0,21	-0,01	-0,28
Orust	0,01	-0,02	0,08	1,15	-0,08	-0,41	+0,73
Partille	0,09	0,57	0,15	-0,93	0,33	-0,17	+0,04
Sotenäs	-0,07	-0,67	-0,23	1,63	-0,63	-0,56	-0,44
Stenungsund	0,21	1,12	0,29	-0,82	-0,03	-0,67	+0,10
Strömstad	-0,11	-0,47	-0,22	1,28	-0,33	-0,25	-0,05
Tanum	-0,05	-0,40	0,02	1,67	-0,21	-0,38	+0,65
Tjörn	0,04	0,49	0,26	0,28	-0,61	-0,53	-0,07
Uldevalla	±0	0,14	0,18	-0,23	-0,27	-0,05	-0,23
Öckerö	0,12	0,62	0,42	-0,31	-0,28	-0,51	+0,06
<i>Älvsborgs län</i>							
Ale	0,23	0,96	-0,01	-0,82	0,27	-0,42	+0,21
Alingsås	0,00	0,01	-0,11	0,09	-0,14	-0,13	-0,28
Bengtstors	-0,04	-0,27	-0,11	0,76	-0,53	-0,39	-0,58

Tabell C 63 forts.

Län	Förskolans deltidsgupper	Grundskola		Pen-sionärs-service	Daghem fritids-hem familje-daghem	Bostads-tillägg	Minskande invå-narantal	Totalt
		LM	H					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Borås	0,01	-0,02	0,02	-0,10	0,18	0,08		+0,17
Dals-Ed	0,05	-0,02	-0,28	1,03	-0,39	-0,18		+0,21
Färgelanda	-0,01	0,13	0,10	1,05	-0,50	-0,70		+0,07
Herrljunga	-0,09	-0,12	0,06	0,77	-0,44	-0,71	0,02	-0,51
Lerum	0,30	1,31	0,31	-1,06	0,32	-0,47		+0,71
Lilla Edet	0,08	0,39	0,09	0,23	-0,28	-0,37		+0,14
Mark	0,01	-0,08	-0,05	0,54	0,01	-0,05		+0,38
Mellerud	-0,04	-0,32	0,08	1,13	-0,68	-0,33	0,11	-0,05
Svenljunga	0,03	0,05	0,07	0,57	-0,26	-0,22		+0,24
Tranemo	0,06	0,38	0,25	0,07	0,06	-0,61		+0,21
Trollhättan	0,01	0,03	0,05	-0,50	-0,03	-0,20		-0,64
Ulricehamn	0,01	-0,08	-0,02	0,74	-0,17	-0,35		+0,13
Vångårda	0,02	0,11	0,01	0,30	-0,27	-0,58		-0,41
Vänersborg	0,02	0,06	0,01	0,13	-0,28	-0,21		-0,27
Åmål	-0,05	-0,15	0,06	0,75	-0,51	-0,52		-0,42
<i>Skaraborgs län</i>								
Falköping	-0,03	-0,07	±0	0,67	-0,21	-0,44		-0,08
Grästorp	-0,08	-0,17	±0	1,02	-0,64	-0,88	0,10	-0,65
Gullspång	±0	0,15	0,21	0,58	-0,14	-0,78		+0,02
Götene	0,05	0,04	0,09	0,61	-0,41	-0,58		-0,20
Habo	0,10	0,68	0,25	-0,10	0,11	-0,38		+0,66
Hjo	0,04	-0,17	-0,10	0,78	-0,32	-0,40		-0,17
Karlsborg	-0,01	-0,01	-0,03	0,39	-0,45	-0,65	0,30	-0,46
Lidköping	0,04	0,07	0,10	0,12	-0,15	-0,27		-0,09
Mariestad	0,06	0,40	0,22	-0,05	-0,15	-0,41		+0,07
Mullsjö	0,19	0,35	-0,19	0,13	0,17	-0,65		±0
Skara	±0	0,12	-0,02	0,54	-0,21	-0,38		+0,05
Skövde	0,04	0,28	0,13	-0,45	±0	-0,44		-0,44
Tibro	0,04	0,55	0,12	-0,29	-0,15	-0,60		-0,33
Tidaholm	±0	0,02	0,08	0,71	-0,65	-0,52		-0,36
Töreboda	-0,04	0,13	0,17	0,82	-0,37	-0,52	0,06	+0,25
Vära	-	-0,22	0,09	0,98	-0,31	-0,59	0,09	+0,04

Värmlands län

Arvika	-0,02	-0,24	-0,14	0,71	-0,37	-0,24	-0,30
Eda	-0,05	-0,27	-0,01	1,00	-0,56	-0,69	-0,39
Filipstad	-0,01	-0,25	-0,14	0,49	-0,57	-0,48	-0,58
Forshaga	0,07	0,18	0,03	0,23	0,43	-0,13	+0,81
Grums	-0,02	0,05	0,02	-0,03	-0,14	-0,40	-0,52
Hagfors	-0,05	-0,01	0,12	0,52	-0,52	-0,39	-0,10
Hammarö	0,05	0,19	0,12	-0,47	-0,21	-0,53	-0,85
Karlstad	-0,01	±0	0,03	-0,26	-0,14	-0,21	+0,59
Kil	0,05	0,47	0,19	-0,16	-0,01	-0,44	+0,10
Kristinehamn	-0,06	-0,03	-0,04	0,09	-0,40	-0,59	-1,03
Munkfors	-0,03	0,01	0,09	0,88	-0,37	-0,18	+0,68
Storfors	-0,01	-0,19	0,13	0,09	-0,59	-0,61	-0,75
Sunne	-0,07	-0,44	-0,09	1,49	-0,53	-0,41	+0,28
Säffle	0,01	±0	0,08	0,53	-0,45	-0,41	-0,24
Torsby	-0,09	-0,50	-0,10	1,22	-0,72	-0,45	-0,02
Årjäng	-0,08	-0,48	-0,23	1,66	-0,75	-0,48	-0,17

Örebro län

Askersund	-0,08	-0,07	0,01	1,09	-0,36	0,04	+0,70
Degerfors	0,09	0,17	0,19	-0,17	-0,30	-0,10	-0,12
Hallsberg	0,02	0,07	0,03	0,34	-0,23	-0,13	+0,10
Hällefors	-0,01	0,25	0,15	0,32	-0,41	-0,17	+0,15
Karlskoga	-0,02	0,18	0,06	-0,52	-0,18	-0,44	-0,92
Kumla	0,03	-0,06	-0,04	0,23	0,03	-0,10	+0,09
Laxå	0,01	0,36	0,25	0,06	-0,30	-0,25	+0,13
Lindsberg	±0	-0,06	±0	0,39	-0,05	-0,17	+0,11
Ljusnarsberg	-0,05	-0,23	0,03	0,92	-0,59	0,02	+0,72
Nora	-0,03	-0,18	-0,07	0,75	-0,35	-0,34	-0,22
Örebro	-0,01	-0,18	0,14	0,21	0,32	0,56	+1,04

Västmanlands län

Arboga	0,04	0,28	0,07	-0,04	-0,26	-0,31	-0,22
Fagersta	0,03	0,17	0,11	-0,30	-0,17	-0,21	-0,37
Hallstahammar	0,11	0,60	0,26	-0,71	0,05	-0,07	+0,24
Heby	-0,04	0,17	0,14	0,77	-0,52	-0,27	+0,45
Kungsör	0,07	0,39	0,31	-0,12	-0,21	-0,14	+0,30
Köping	0,05	0,29	0,23	-0,40	-0,06	-0,35	-0,24
Norberg	0,01	-0,07	0,19	0,46	-0,45	0,06	+0,47
Sala	0,02	-0,01	-0,01	0,50	-0,29	-0,35	-0,14

Tabell C 63 forts.

Län	Förskolans deltidsgupper	Grundskola		Pen-sionärs-service	Daghem fritids-hem familje-daghem	Bostrads-tillägg	Minskan-de invä-narantal	Totalt
		LM	H					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Skinnskatteberg	±0	0,15	0,37	0,33	-0,50	-0,27	0,16	+0,24
Surahammar	0,05	0,59	0,34	-0,44	-0,17	-0,27		+0,10
Västerås	0,06	0,33	0,08	-0,68	0,59	-0,23		+0,15
<i>Kopparbergs län</i>								
Avesta	-0,03	0,03	0,14	0,05	-0,40	0,10	0,10	-0,01
Borlänge	-0,02	0,18	0,15	-0,42	-0,11	-0,08		-0,30
Falun	-0,03	-0,06	-0,01	0,11	-0,23	-0,06		-0,28
Gagnef	-0,01	0,20	0,13	0,34	-0,24	-0,43		-0,01
Hedemora	0,01	±0	0,11	0,62	-0,35	-0,10	0,19	+0,48
Leksand	-0,01	-0,45	0,05	1,21	-0,55	-0,39		-0,14
Ludvika	-0,01	-0,13	0,09	0,27	-0,45	0,15	0,07	-0,01
Malung	0,02	-0,19	-0,05	0,27	-0,57	-0,44	0,09	-0,87
Mora	-0,02	-0,11	-0,13	0,33	-0,26	-0,56		-0,75
Orsa	-0,04	-0,14	±0	1,08	-0,53	-0,11	0,10	+0,36
Rättvik	-0,07	-0,34	-0,14	1,22	-0,65	-0,39	0,24	-0,13
Smedjebacken	0,08	0,15	0,11	0,21	-0,51	-0,01		+0,03
Säter	0,04	0,03	0,03	0,55	-0,38	-0,34		-0,07
Vansbro	-0,02	-0,27	-0,07	1,16	-0,76	-0,08	0,40	+0,36
Älvdalen	-0,11	-0,19	0,31	0,42	-0,59	-0,48	0,65	+0,01
<i>Gävleborgs län</i>								
Bollnäs	-0,04	-0,06	0,03	0,47	-0,40	0,07		+0,07
Gävle	±0	-0,02	0,05	-0,01	-0,14	0,39		+0,27
Hofors	-0,05	0,07	0,14	-0,07	-0,40	-0,09	0,21	-0,19
Hudiksvall	-0,06	-0,02	0,02	0,40	-0,30	-0,24		-0,20
Ljusdal	-0,11	-0,35	0,04	0,70	-0,50	0,25	0,36	+0,39
Nordanstig	-0,09	-0,18	-0,02	0,99	-0,65	0,06		+0,11
Ockelbo	-0,09	-0,36	-0,13	1,29	-0,46	0,27	0,53	+1,05
Ovanåker	0,02	-0,21	0,08	0,38	-0,16	0,07		+0,18
Sandviken	0,02	0,15	0,07	-0,08	-0,16	0,06		+0,06
Söderhamn	0,02	0,08	-0,11	0,49	-0,51	0,42		+0,39

Västernorrlands län

Härnösand	-0,03	-0,15	-0,15	0,17	-0,19	-0,17	0,32	-0,52
Kramfors	-0,07	-0,49	-0,30	1,21	-0,61	-0,11	0,64	-0,05
Sollefteå	-0,12	-0,46	-0,11	0,79	-0,65	0,26		+0,35
Sundsvall	0,02	0,13	0,01	-0,19	-0,14	0,02		-0,15
Timrå	0,09	0,25	0,09	0,04	-0,30	0,31		+0,48
Ånge	-0,06	-0,43	0,13	0,77	-0,86	0,37	0,80	+0,72
Örnsköldsvik	-	0,03	0,07	-0,03	-0,40	-0,07		-0,40

Jämtlands län

Berg	-0,05	-0,20	0,24	1,34	-0,86	±0	0,65	+1,12
Bräcke	-0,06	-0,05	-0,05	1,19	-0,46	0,27	0,50	+1,34
Härjedalen	-0,06	-0,23	0,11	0,85	-0,12	-0,31	0,08	+0,08
Krokom	-0,02	-0,11	0,11	0,93	-0,52	-0,29	0,35	+0,45
Ragunda	-0,08	-0,09	0,27	1,15	-0,85	-0,17	0,88	+1,11
Strömsund	-0,08	-0,28	0,05	0,89	-0,48	0,37	0,53	+1,00
Åre	-0,05	-0,26	0,15	1,16	-0,67	-0,41	0,61	+0,53
Östersund	-0,03	-0,03	-0,03	-0,17	±0	0,09		-0,17

Västerbottens län

Lycksele	0,05	0,20	0,33	-0,26	-0,01	-0,09	0,07	+0,29
Nordmaling	-0,03	-0,12	0,07	0,87	-0,61	0,35	0,37	+0,90
Norsjö	-0,03	0,09	0,32	0,03	-0,51	-0,02	0,47	+0,35
Robertfors	-0,04	-0,38	0,34	0,82	-0,78	-0,10	0,42	+0,28
Skellefteå	0,01	0,02	0,12	-0,11	-0,03	-0,18		-0,17
Sorsele	-0,06	-0,13	0,33	0,48	-0,14	-0,26	1,00	+1,22
Storuman	0,05	0,27	0,42	-0,33	-0,48	-0,36	0,56	+0,13
Umeå	0,04	0,13	-0,01	-0,81	0,04	-0,27		-0,88
Vilhelmina	-0,07	-0,10	0,40	0,25	-0,67	-0,15	0,42	+0,08
Vindeln	-0,06	-0,33	0,31	0,65	-0,80	-0,29	0,74	+0,22
Vännäs	0,02	-0,02	0,47	0,15	-0,57	-0,09	0,16	+0,12
Åsele	-0,10	-0,50	0,08	0,89	-0,85	0,20	1,00	+0,72

Norrbottens län

Arjeplog	-0,08	-0,13	0,25	0,34	-0,11	-0,34	0,77	+0,70
Arvidsjaur	-0,06	-0,19	0,08	0,32	-0,54	-0,30	0,62	-0,07
Boden	-0,04	-0,09	0,06	-0,21	-0,44	-0,35		-1,07
Gällivare	0,02	0,53	0,66	-0,82	-0,14	-0,04	0,10	+0,31
Haparanda	0,06	0,22	0,63	-0,01	-0,57	0,28	0,13	+0,74

Län	Förskolans deltidsgrupper		Grundskola		Pensionärs-service	Daghem fritidshem familjedaghem	Bostadstillägg	Minskande invånarantal	Totalt
	2	3	LM	H					
Jokkmokk	-0,04	0,03	0,18	0,17	-0,10	-0,50	±0	1,41	+0,98
Kalix	0,06	0,11	0,28	0,35	-0,10	-0,17	0,02		+0,20
Kiruna	0,11	0,83	0,65	0,44	-1,12	-0,23	-0,42		-0,18
Luleå	0,10	0,47	0,09	0,44	-0,93	0,21	-0,28		-0,34
Pajala	-0,03	0,09	0,85	0,64	-0,06	-0,46	0,02	1,33	+1,74
Piteå	0,03	0,20	0,17	0,17	-0,46	-0,26	-0,10		-0,42
Älvsbyn	0,04	0,18	0,35	0,35	-0,15	-0,26	-0,03		+0,13
Övertorneå	-0,14	-0,13	0,44	0,44	0,34	-0,46	0,67	1,53	+2,25
Övertorneå	-0,11	0,07	0,64	0,64	0,14	-0,77	0,08	1,22	+1,27

^a Utdebiteringsbehovet grundas på medelskattekraften för samtliga primärkommuner.

Tabell C 64 Exempel på omräkning till skattekraftsgaranti 1976

Kommun	Kr/inv enligt tab C 62	Antal skr	% av medelskatte-kraften	Grundgaranti	Total garanti
1	2	3	4	5	6
Botkyrka	78	5:32	3,23	106	109
Överkalix	370	25:26	15,35	133	148

Metoden för omräkning till skattekraftsgaranti framgår av tabell C 64.

Antal skr enligt kolumn 3 erhålls genom att beloppet i kolumn 2 divideras med medelutdebiteringen. Den senast kända medelutdebiteringen bör användas. Härigenom undviker man att preliminärt beräkna skatteutjämningsbidraget och slutligt reglera detta när medelutdebiteringen för budgetåret blir känd. När garantin för exempelvis budgetåret 1980 skall fastställas bör således 1979 års medelutdebitering användas. Vår omräkning till skattekraftsgaranti av de beräknade kostnadsskillnaderna för 1976 grundas på den kända medelutdebiteringen 14:65 per skr för 1976 och avviker således från den här ovan rekommenderade metoden.

Tabell C 65 Mall för omräkning till skattekraftsgaranti av utdebiteringsskillnader avseende åldersstrukturen

Utdebiteringsbehov		Garanti, % av medelskatte-kraften
Kr/inv	Kr/skr	
0- 12	0:00-0:07	0
13- 36	0:08-0:21	1
37- 60	0:22-0:36	2
61- 84	0:37-0:51	3
85-108	0:52-0:65	4
109-132	0:66-0:80	5
133-156	0:81-0:95	6
157-180	0:96-1:09	7
181-205	1:10-1:24	8
206-229	1:25-1:39	9
230-253	1:40-1:53	10
254-277	1:54-1:68	11
278-301	1:69-1:83	12
302-325	1:84-1:97	13
326-349	1:98-2:12	14
350-373	2:13-2:27	15
374-397	2:28-2:41	16
398-421	2:42-2:56	17
422-446	2:57-2:71	18
447-470	2:72-2:85	19
471-494	2:86-3:00	20

Medelutdebitering 1976 = 14:65

Medelskattekraft 1976 = 164:59

Antal skr enligt kolumn 3 i tabell C 64 divideras med medelskattekraften enligt beräkningsårets taxering och multipliceras med 100. Resultatet som redovisas i kolumn 4 utgör procent av medelskattekraften som avrundas till hela tal och adderas till grundgarantin enligt kolumn 5. Den totala garantin redovisas i kolumn 6. Beräkningen kan underlättas med hjälp av en tabell som bör upprättas centralt. Ett sådant exempel finns i tabell C 65.

Utredningen föreslår att de enhetskostnader som ligger till grund för den årliga beräkningen av tillägg och avdrag schablonmässigt räknas upp efter konsumentprisindex. Beräkningar av förändringar i konsumentprisindex görs från maj månad året före beräkningsåret till maj månad beräkningsåret.

För de landstingsfria kommunerna måste även avvikelser från riksgenomsnittet ifråga om sjukvårdskostnader beaktas vid omräkningen till skattekraftsgaranti. I tabell C 66 redovisas ett sådant exempel.

För de primärkommunala uppgifterna överensstämmer omräkningsmetoden helt med exemplet i tabell C 64. För landstingsuppgifterna används landstingens medelutdebitering för 1976 10:78 kr/skr vid omräkningen till skr i kolumn 3. Det totala omräknade antalet skr i kolumn 3 erhålls genom att dividera beloppet i kolumn 2 med 1976 års sammanlagda medelutdebitering för kommuner och landsting 25:43 per skr.

I tabell C 67 redovisas total garanti uppdelad på grundgaranti och beräknad förändring av garantin på grund av åldersstruktur och minskande invånarantal för samtliga primärkommuner.

Tabell C 66 Exempel på omräkning till skattekraftsgaranti 1976 för landstingsfri kommun

Kommun Verksamhet	Kr/inv	Antal skr	% av me- delskatte- kraften	Grund- garanti	Total garanti
1	2	3	4	5	6
Gotland					
– primärkommunala uppgifter	117	7:99	4,85	115	120
– landstingsuppgifter	47	4:36	2,65	115	118
– totalt	164	6:45	3,92	115	119

Tabell C 67 Garanterad skattekraft för primärkommunerna enligt nuvarande regler och enligt utredningens förslag

Antal skr/inv i procent av medelskattekraften

Län Primärkommun	Nuvarande skattekrafts- garanti ^a	Förslag		
		Grund- garanti	Åldersstruk- tur och folk- minskning	Total garanti (inkl. spärr- regler)
1	2	3	4	5
<i>Stockholms län</i>				
Botkyrka	97 ^b	106	+ 3	109
Danderyd	161 ^b	106	- 1	105
Ekerö	104 ^b	106	+ 7	113
Haninge	96	106	+ 4	110
Huddinge	109 ^b	106	- 1	105
Järfälla	125 ^b	106	+ 3	109
Lidingö	155 ^b	106	- 4	102
Nacka	127 ^b	106	- 2	104
Norrtälje	97	106	+ 6	112
Nynäshamn	100 ^b	106	- 2	104
Sigtuna	104 ^b	106	+ 3	109
Sollentuna	124 ^b	106	+ 1	107
Solna	159 ^b	106	- 9	100 ^c
Stockholm	146 ^b	106	+ 5	111
Sundbyberg	135 ^b	106	-10	100 ^c
Södertälje	105 ^b	106	+ 2	108
Tyresö	100 ^b	106	+11	117
Täby	121 ^b	106	- 2	104
Upplands-Bro	95	106	+ 2	108
Upplands-Väsby	101 ^b	106	± 0	106
Vallentuna	96	106	+ 8	114
Vaxholm	97	106	+ 4	110
Värmdö	101 ^b	106	+ 5	111
<i>Uppsala län</i>				
Enköping	95	103	± 0	103
Häbo	96	106	+ 6	112
Tierp	95	106	+ 2	108
Uppsala	99 ^b	103	- 5	100 ^c
Älvkarleby	95	106	± 0	106
Östhammar	96	106	+ 3	109
<i>Södermanlands län</i>				
Eskilstuna	95	103	± 0	103
Flen	95	103	+ 2	105
Katrineholm	95	103	± 0	103
Nyköping	97 ^b	103	± 0	103
Oxelösund	110 ^b	103	+ 1	104
Strängnäs	95	103	+ 4	107
Vingåker	95	103	+ 2	105
<i>Östergötlands län</i>				
Boxholm	98	106	+ 7	113
Finspång	95	103	± 0	103

Tabell C 67 forts.

Län Primärkommun	Nuvarande skattekrafts- garanti ^a	Förslag		
		Grund- garanti	Åldersstruk- tur och folk- minskning	Total garanti (inkl. spärr- regler)
1	2	3	4	5
Kinda	95	106	- 1	105
Linköping	103 ^b	103	± 0	103
Mjölby	95	103	+ 4	107
Motala	95	103	+ 1	104
Norrköping	95	103	+ 6	109
Söderköping	96	103	+ 3	106
Valdemarsvik	96	106	- 2	104
Ydre	95	109	+ 6	115
Åtvidaberg	95	103	+ 1	104
Ödeshög	95	103	+ 2	105
<i>Jönköpings län</i>				
Aneby	95	106	+ 5	111
Eksjö	95	106	- 1	105
Gislaved	95	106	- 4	102
Gnosjö	95	106	- 6	100
Jönköping	96 ^b	103	± 0	103
Nässjö	95	103	- 1	102
Sävsjö	95	106	- 3	103
Tranås	95	103	- 2	101
Vaggeryd	95	106	- 1	105
Vetlanda	95	103	- 1	102
Värnamo	95	103	- 1	102
<i>Kronobergs län</i>				
Alvesta	95	103	+ 4	107
Lessebo	95	109	+ 1	110
Ljungby	95	103	+ 2	105
Markaryd	95	106	+ 1	107
Tingsryd	95	109	+ 3	112
Uppvidinge	95	109	+ 1	110
Växjö	99	103	- 1	102
Älmhult	95	103	+ 1	104
<i>Kalmar län</i>				
Borgholm	101	103	- 2	101
Emmaboda	95	103	± 0	103
Hultsfred	95	103	+ 1	104
Högsby	97	106	+ 7	113
Kalmar	95	103	- 3	100
Mönsterås	95	103	+ 3	106
Mörbylånga	101	103	- 1	102
Nybro	95	103	- 3	100
Oskarshamn	95	103	+ 3	106
Torsås	95	103	+ 1	104
Vimmerby	95	103	± 0	103
Västervik	95	103	+ 1	104
<i>Gotlands län</i>				
Gotland	115	115	+ 4	119

Tabell C 67 forts.

Län Primärkommun	Nuvarande skattekrafts- garanti ^a	Förslag		
		Grund- garanti	Åldersstruk- tur och folk- minskning	Total garanti (inkl. spärr- regler)
1	2	3	4	5
<i>Blekinge län</i>				
Karlshamn	95	103	- 1	102
Karlskrona	95	103	- 3	100
Olofström	95	103	- 3	100
Ronneby	95	103	+ 1	104
Sölvesborg	95	103	- 1	102
<i>Kristianstads län</i>				
Bromölla	95	103	- 5	100 ^c
Båstad	97	103	- 4	100 ^c
Hässleholm	95	103	- 2	101
Klippan	95	103	- 2	101
Kristianstad	95	103	- 2	101
Osby	95	103	- 2	101
Perstorp	100 ^b	103	± 0	103
Simrishamn	95	103	± 0	103
Tomelilla	95	103	+ 1	104
Åstorp	95	103	- 2	101
Ängelholm	95	103	- 2	101
Örkelljunga	95	103	± 0	103
Östra Göinge	95	103	+ 3	106
<i>Malmöhus län</i>				
Bjuv	95	103	+ 2	105
Burlöv	105 ^b	103	- 2	101
Eslöv	95	103	± 0	103
Helsingborg	102 ^b	103	± 0	103
Höganäs	96	103	+ 5	108
Hörby	95	103	- 3	100
Höör	96	103	± 0	103
Kävlinge	95	103	+ 1	104
Landskrona	105 ^b	103	± 0	103
Lomma	98 ^b	103	+ 5	108
Lund	109 ^b	103	- 5	100 ^c
Malmö	115 ^b	103	- 2	101
Sjöbo	95	103	± 0	103
Skurup	95	103	+ 2	105
Staffanstorp	95	103	+ 3	106
Svalöv	95	103	+ 2	105
Svedala	95	103	+ 6	109
Trelleborg	95	103	- 2	101
Vellinge	98 ^b	103	+ 1	104
Ystad	95	103	- 4	100 ^c
<i>Hallands län</i>				
Falkenberg	95	103	- 2	101
Halmstad	95	103	- 3	100
Hylte	95	103	+ 1	104
Kungsbacka	96	103	± 0	103
Laholm	96	103	- 2	101

Tabell C 67 forts.

Län Primärkommun	Nuvarande skattekrafts- garanti ^a	Förslag		
		Grund- garanti	Åldersstruk- tur och folk- minskning	Total garanti (inkl. spärr- regler)
1	2	3	4	5
Varberg	95	103	- 2	101
<i>Göteborgs och Bohus län</i>				
Göteborg	112 ^b	103	- 1	102
Härryda	96	103	- 2	101
Kungälv	96	103	+ 2	105
Lysekil	96	103	- 2	101
Munkedal	95	103	- 3	100
Mölndal	108 ^b	103	- 2	101
Orust	97	103	+ 5	108
Partille	101 ^b	103	± 0	103
Sotenäs	96	103	- 3	100
Stenungsund	105 ^b	103	+ 1	104
Strömstad	96	103	± 0	103
Tanum	96	103	+ 4	107
Tjörn	97	103	± 0	103
Uddevalla	96 ^b	103	- 2	101
Öckerö	100	112	± 0	112
<i>Älvsborgs län</i>				
Ale	95	103	+ 1	104
Alingsås	95	103	- 2	101
Bengtstors	100	106	- 4	102
Borås	95	103	+ 1	104
Dals-Ed	100	106	+ 1	107
Färgelanda	95	106	± 0	106
Herrljunga	95	103	- 3	100
Lerum	95	103	+ 5	108
Lilla Edet	95	103	+ 1	104
Mark	95	103	+ 3	106
Mellerud	95	103	± 0	103
Svenljunga	95	103	+ 2	105
Tranemo	104 ^b	103	+ 1	104
Trollhättan	101 ^b	103	- 4	100 ^c
Ulricehamn	95	103	+ 1	104
Vårgårda	95	103	- 3	100
Vänernborg	96 ^b	103	- 2	101
Åmål	95	103	- 3	100
<i>Skaraborgs län</i>				
Falköping	95	103	- 1	102
Grästorps	95	103	- 4	100 ^c
Gullspång	95	106	± 0	106
Götene	95	103	- 1	102
Habo	95	106	+ 5	111
Hjo	95	103	- 1	102
Karlsborg	95	106	- 3	103
Lidköping	95	103	- 1	102
Mariestad	95	103	± 0	103
Mullsjö	95	106	± 0	106

Tabell C 67 forts.

Län Primärkommun	Nuvarande skattekrafts- garanti ^a	Förslag		
		Grund- garanti	Åldersstruk- tur och folk- minskning	Total garanti (inkl. spärr- regler)
1	2	3	4	5
Skara	95	103	± 0	103
Skövde	97 ^b	103	- 3	100
Tibro	95	103	- 2	101
Tidaholm	95	103	- 2	101
Töreboda	95	103	+ 2	105
Vara	95	103	± 0	103
<i>Värmlands län</i>				
Arvika	100	106	- 2	104
Eda	100	106	- 3	103
Filipstad	95	106	- 4	102
Forshaga	95	106	+ 6	112
Grums	95	106	- 4	102
Hagfors	101	106	- 1	105
Hammarö	105 ^b	103	- 6	100 ^c
Karlstad	104 ^b	103	- 4	100 ^c
Kil	95	106	+ 1	107
Kristinehamn	96 ^b	103	- 7	100 ^c
Munkfors	100	106	+ 5	111
Storfors	95	106	- 5	101
Sunne	100	106	+ 2	108
Säffle	95	106	- 2	104
Torsby	110	109	± 0	110 ^c
Årjäng	100	106	- 1	105
<i>Örebro län</i>				
Askersund	95	103	+ 5	108
Degerfors	95	103	- 1	102
Hallsberg	95	103	+ 1	104
Hällefors	95	106	+ 1	107
Karlskoga	105 ^b	103	- 6	100 ^c
Kumla	95	103	+ 1	104
Laxå	95	103	+ 1	104
Lindesberg	95	106	+ 1	107
Ljusnarsberg	95	106	+ 5	111
Nora	95	106	- 2	104
Örebro	100 ^b	103	+ 7	110
<i>Västmanlands län</i>				
Arboga	95	103	- 2	101
Fagersta	105 ^b	103	- 3	100
Hallstahammar	96 ^b	103	+ 2	105
Heby	95	103	+ 3	106
Kungsör	95	103	+ 2	105
Köping	95	103	- 2	101
Norberg	95	106	+ 3	109
Sala	95	103	- 1	102
Skinnskatteberg	95	109	+ 2	111
Surahammar	98 ^b	103	+ 1	104
Västerås	106 ^b	103	+ 1	104

Tabell C 67 forts.

Län Primärkommun	Nuvarande skattekrafts- garanti ^a	Förslag		
		Grund- garanti	Åldersstruk- tur och folk- minskning	Total garanti (inkl. spärr- regler)
1	2	3	4	5
<i>Kopparbergs län</i>				
Avesta	95	106	± 0	106
Borlänge	98 ^b	103	- 2	101
Falun	98 ^b	103	- 2	101
Gagnef	95	109	± 0	109
Hedemora	95	106	+ 3	109
Leksand	101	109	- 1	108
Ludvika	96 ^b	106	± 0	106
Malung	111	115	- 6	111 ^c
Mora	100	109	- 5	104
Orsa	110	109	+ 2	111
Rättvik	100	109	- 1	108
Smedjebacken	95	106	± 0	106
Säter	95	106	± 0	106
Vansbro	100	109	+ 2	111
Älvdalen	120	127	± 0	127
<i>Gävleborgs län</i>				
Bollnäs	110	109	± 0	110 ^c
Gävle	103 ^b	103	+ 2	105
Hofors	98	103	- 1	102
Hudiksvall	110	109	- 1	110 ^c
Ljusdal	110	112	+ 3	115
Nordanstig	110	109	+ 1	110
Ockelbo	100	106	+ 7	113
Ovanåker	110	109	+ 1	110
Sandviken	96 ^b	103	± 0	103
Söderhamn	110	109	+ 3	112
<i>Västernorrlands län</i>				
Härnösand	110	109	- 4	110 ^c
Kramfors	110	112	± 0	112
Sollefteå	120	118	+ 2	120
Sundsvall	110	109	- 1	110 ^c
Timrå	110	109	+ 3	112
Ånge	113	115	+ 5	120
Örnsköldsvik	110	112	- 3	110 ^c
<i>Jämtlands län</i>				
Berg	122	121	+ 8	129
Bräcke	120	118	+ 9	127
Härjedalen	121	124	+ 1	125
Krokom	120	121	+ 3	124
Ragunda	123	121	+ 8	129
Strömsund	120	124	+ 7	131
Åre	121	121	+ 4	125
Östersund	110	109	- 1	110 ^c

Tabell C 67 forts.

Län Primärkommun	Nuvarande skattekrafts- garanti ^a	Förslag		
		Grund- garanti	Åldersstruk- tur och folk- minskning	Total garanti (inkl. spärr- regler)
1	2	3	4	5
<i>Västerbottens län</i>				
Lycksele	130	130	+ 2	132
Nordmaling	110	115	+ 6	121
Norsjö	122	124	+ 2	126
Robertsfors	110	115	+ 2	117
Skellefteå	110	112	- 1	111
Sorsele	131	130	+ 8	138
Storuman	130	130	+ 1	131
Umeå	110	109	- 6	110 ^c
Vilhelmina	130	130	+ 1	131
Vindeln	120	118	+ 2	120
Vännäs	120	118	+ 1	120 ^c
Åsele	130	127	+ 5	132
<i>Norrbottens län</i>				
Arjeplog	132	136	+ 5	141
Arvidsjaur	130	136	± 0	136
Boden	130	127	- 7	130 ^c
Gällivare	130	130	+ 2	132
Haparanda	130	127	+ 5	132
Jokkmokk	130	136	+ 7	143
Kalix	130	127	+ 1	130 ^c
Kiruna	130	130	- 1	130 ^c
Luleå	120	121	- 2	120 ^c
Pajala	143	136	+12	148
Piteå	120	121	- 3	120 ^c
Älvsbyn	130	127	+ 1	130 ^c
Överkalix	136	133	+15	148
Övertorneå	139	136	+ 9	145

^a Avser egen eller garanterad skattekraft inkl. sommarstuge- och avfolkningsreglerna.

^b Kommunens skattekraft enligt 1977 års taxering överstiger den nuvarande garantin.

^c Enligt spärregel.

Table 1. (continued)

1. ...

2. ...

3. ...

4. ...

5. ...

6. ...

7. ...

8. ...

9. ...

10. ...

11. ...

12. ...

13. ...

14. ...

15. ...

16. ...

17. ...

18. ...

19. ...

20. ...

21. ...

22. ...

23. ...

24. ...

25. ...

26. ...

27. ...

Bilaga 6 Landsting

1 Sammanfattning av resultat för enskilda landsting av utredningens förslag

I tabell D 1 redovisas vilka verkningar vårt förslag till reformerat skatteutjämningsystem har för de enskilda landstingen. Tabellen grundas på 1977 års taxering. Av tabellen framgår bl. a. skatteunderlagets storlek enligt nuvarande regler och enligt förslaget. Skatteunderlaget redovisas uppdelat på eget skatteunderlag och tillskott på grund av skattekraftsgaranti.

I kolumn 11 redovisas ökningen av det totala skatteunderlaget enligt vårt förslag jämfört med nuvarande regler. I kolumn 12 redovisas hur stor ökningen är i procent av det totala skatteunderlaget enligt nuvarande regler. Den genomsnittliga ökningen för samtliga landsting är 6,9 procent. Den största ökningen får Kalmar läns landsting med 16,8 procent. Ett landsting, nämligen Norrbottens läns landsting, får oförändrat bidrag jämfört med nuvarande regler. Liksom i det nuvarande skatteutjämningsystemet kommer Stockholms läns landsting inte heller i det reformerade systemet att få något skatteutjämningsbidrag eftersom den egna skattekraften är högre än den garanterade. Vårt förslag innebär att det endast är Stockholms läns landsting som efter reformen kommer att ha en högre egen skattekraft än den garanterade. Enligt nuvarande regler är det vid 1977 års taxering fyra landsting som av denna anledning ligger utanför skatteutjämningsystemet.

I kolumn 14 redovisas förändringen av det totala skatteunderlaget omräknat till kr per skattekrona. Därigenom ges en uppfattning om vilken inverkan på landstingens utdebiteringsbehov genomförandet av förslaget kommer att få. Vid omräkningen har landstingens utdebiteringssatser 1977 enligt kolumn 13 använts eftersom besluten om 1978 års utdebitering inte var kända när beräkningarna gjordes.

2 Grunderna för uppbyggnad av ett reformerat skatteutjämningsystem för landstingen

Utgångspunkten för indelningen av landstingen i skattekraftsklasser har varit att lägsta skattekraftsgaranti skall vara 103 procent av medelskattekraften. Höjningen av lägsta garanti blir därmed lika stor för landstingen som för primärkommunerna.

Tabell D 1 Verkningarna för de enskilda landstingen av utredningens förslag till ändrad skattekraftsgaranti 1977 års taxering

Landsting	Folkmängd 1977-01-01	Eget skatte- underlag, 1 000 skr.	Egen skatte- kraft i % av medel- skatte- kraften	Garanterad skatte- kraft i % av me- delskattekraften		Tillskott på skatte- underlag, skr.	
				Enligt nuva- rande regler	Enligt förslaget	Enligt nuvarande regler	Enligt förslaget
1	2	3	4	5	6	7	8
Stockholms läns	1 500 868	432 487	128,26	95	100	–	–
Uppsala läns	233 115	48 904	93,38	95	102	848 600	4 514 700
Södermanlands läns	251 996	53 324	94,19	95	102	458 400	4 421 300
Östergötlands läns	389 431	81 675	93,35	95	104	1 439 900	9 314 000
Jönköpings läns	302 142	62 165	91,58	95	104	2 320 500	8 429 700
Kronobergs läns	170 319	34 328	89,71	95	110	2 022 600	7 762 100
Kalmar läns	240 969	45 968	84,91	95	111	5 461 000	14 122 800
Blekinge läns	154 962	30 538	87,72	95	107	2 535 300	6 712 900
Kristianstads läns	273 941	53 810	87,43	95	109	4 656 100	13 272 200
Malmöhus läns	499 462	107 525	95,83	95	103	–	8 050 100
Hallands läns	222 985	44 343	88,52	95	104	3 248 500	7 757 100
Göteborgs och Bohus läns	271 964	56 186	91,96	95	100	1 858 400	4 913 400
Älvsborgs läns	420 192	84 876	89,91	95	104	4 804 300	13 300 400
Skaraborgs läns	264 286	51 887	87,39	95	109	4 518 700	12 831 100
Värmlands läns	284 529	57 640	90,17	100	113	6 282 100	14 592 000
Örebro läns	273 819	58 889	95,73	95	107	–	6 933 600
Västmanlands läns	260 164	57 445	98,28	95	100	–	1 003 300
Kopparbergs läns	283 350	58 095	91,26	100	111	5 562 100	12 564 400
Gävleborgs läns	294 627	60 995	92,15	100	111	5 195 700	12 476 700
Västernorrlands läns	268 237	55 744	92,50	110	119	10 544 400	15 967 900
Jämtlands läns	133 752	25 521	84,93	120	135	10 537 600	15 044 900
Västerbottens läns	237 705	47 934	89,76	120	123	16 149 500	17 751 600
Norrbottnens läns	266 113	55 688	93,11	130	130	22 052 800	22 052 800
Samtliga	7 498 928	1 665 948	98,89	98,59	107,11	110 496 500	233 789 000

Anm. Förändringar enligt avsnitt 6.1 eller 6.2 i SOU 1977:78 är ej beaktade.

De landsting som har ett mera ogynnsamt läge med hänsyn till geografiska förhållanden och bebyggelsestruktur erhåller en högre skattekraftsgaranti. De har därvid inplacerats i olika skattekraftsklasser, som liksom för primärkommunerna fastställts i treprocentsintervall räknat från 103 procent av medelskattekraften.

Till grund för inplaceringen av landstingen i skattekraftsklasser ligger dels kalkyler över det geografiska lägets inverkan på landstingens kostnader, dels vissa uppgifter om landstingens faktiska verksamhet och ekonomi.

Beräkningarna av det geografiska lägets inverkan avser liksom för primärkommunerna

- byggnads- och underhållskostnader
- transportkostnader
- uppvärmningskostnader
- kallortstillägg

Totalt skatteunderlag, 1 000 skr.		Ökning av det totala skatteunderlaget enligt förslaget		Utdebitering för 1977, kr/skr	Förändrat utdebiterings- behov p. g. a. för- slaget, kr/skr
Enligt nuvarande regler	Enligt förslaget	skr	%		
9	10	11	12	13	14
432 487	432 487	—	—	12,75	—
49 753	53 419	3 666 100	7,4	10,60	0,73
53 783	57 746	3 962 900	7,4	10,50	0,72
83 115	90 989	7 874 100	9,5	11,75	1,02
64 485	70 594	6 109 200	9,5	12,00	1,04
36 351	42 090	5 739 500	15,8	12,00	1,64
51 429	60 091	8 661 800	16,8	12,00	1,73
33 073	37 251	4 177 600	12,6	11,00	1,23
58 466	67 082	8 616 100	14,7	11,25	1,44
107 525	115 575	8 050 100	7,5	10,50	0,73
47 591	52 100	4 508 600	9,5	11,00	0,95
58 044	61 099	3 055 000	5,3	11,00	0,55
89 680	98 176	8 496 100	9,5	9,50	0,82
56 406	64 718	8 312 400	14,7	11,00	1,41
63 922	72 232	8 309 900	13,0	10,75	1,24
58 889	65 822	6 933 600	11,8	10,00	1,05
57 445	58 448	1 003 300	1,7	9,50	0,16
63 657	70 660	7 002 300	11,0	9,50	0,94
66 191	73 472	7 281 000	11,0	10,75	1,07
66 288	71 712	5 423 500	8,2	10,50	0,79
36 058	40 566	4 507 300	12,5	11,00	1,22
64 083	65 685	1 602 100	2,5	10,00	0,24
77 720	77 720	—	—	11,00	—
1 776 444	1 899 737	123 292 500	6,9	11,26	0,70

Även olikheter vad gäller bebyggelsestrukturen orsakar kostnadsskillnader mellan landstingen. Sambandet mellan bebyggelsestruktur och landstingens dominerande verksamhet, hälso- och sjukvård, är dock mer komplicerat än vad som gäller för flera av primärkommunernas verksamhetsområden. Några objektivt grundade kalkyler över bebyggelsestrukturens inverkan på landstingens kostnader har därför inte kunnat göras.

På grundval av kalkylerna över det geografiska lägets betydelse för landstingens kostnader och uppgifter om den faktiska verksamheten och ekonomin i de olika landstingen har vi gjort den bedömningen att den nuvarande skattekraftsindelningen relativt väl återspeglar de kostnadsskillnader mellan landstingen som är hänförliga till geografiskt läge och bebyggelsestruktur. Vi anser dock att vårt material tyder på att en viss minskning av spännvidden mellan högsta och lägsta skattekraftsgaranti är befogad. Vårt förslag till indelning av landstingen i skattekraftsklasser innebär därför att de relationer

som råder mellan de individuella skattekraftsgarantierna i det nuvarande systemet i stort bibehålls. De landsting som i det nuvarande systemet är placerade i den lägsta skattekraftsklassen erhåller dock en något större nivåhöjning än övriga landsting. Den föreslagna skattekraftsindelningen inbefattar liksom den nuvarande indelningen ett regionalpolitiskt stöd till landstingen. Indelningen föreslås ligga fast under en längre period om exempelvis fem år.

I ett andra steg kompletteras den grundläggande skattekraftsgarantin med hänsyn till den inverkan befolkningens åldersstruktur har på landstingens sjukvårdskostnader. I det fall åldersstrukturen orsakar relativt sett höga kostnader erhåller landstinget tillägg. Om befolkningen i stället har en från kostnadssynpunkt gynnsam åldersstruktur får landstinget vidkännas avdrag. I princip sker således en utjämning mellan landstingen inbördes. Principen om utjämning mellan landstingen begränsas av två spärregler som innebär, dels att den totala skattekraftsgarantin i det reformerade systemet skall vara lägst 100 procent av medelskattekraften, dels att den totala skattekraftsgarantin inte får bli lägre i det reformerade systemet än i det nuvarande.

Tillägg och avdrag beräknas årligen i absoluta tal och omvandlas därefter till skattekronor per invånare i procent av medelskattekraften. Den vårdkostnad som ligger till grund för beräkningen räknas om årligen utifrån de av landstingen redovisade antalet vård dagar respektive sjukvårdskostnaderna.

3 Grundläggande skattekraftsgaranti

3.1 *Kostnadsskillnader på grund av geografiskt läge*

Det geografiska lägets inverkan på kostnaderna har för landstingen beräknats för samma kostnadsslag och enligt samma principer som i bilaga 5 redovisats för kommunerna. Beräkningarna avser således följande kostnadsslag

- byggnads- och underhållskostnader
- transportkostnader
- uppvärmningskostnader
- kostnader för kallortstillägg

3.1.1 Byggnads- och underhållskostnader

Som uttryck för de årliga kostnaderna för byggnader och anläggningar används kapitaltjänstkostnaderna, dvs. internränta plus avskrivningar.

Som framgår av tabell D 2 beräknas återanskaffningsvärdet för landstingens nettoinvesteringar under perioden 1946–1975 uppgå till 20 817 milj. kr. Motsvarande bruksvärde beräknas till 14 753 milj. kr. Kapitaltjänstkostnaderna har beräknats med 3 procents avskrivning på återanskaffningsvärdet och med 7 procents ränta på bruksvärdet. Detta ger en beräknad kapitaltjänstkostnad 1976 på 1 658 milj. kr, vilket motsvarar 222 kr per invånare.

Kostnaderna för underhåll av byggnader och anläggningar kan antas på-

Tabell D 2 Landstingens nettoinvesteringar i byggnader och anläggningar

Investeringsår	Nettoutgift i löpande priser, tkr	Konsumentprisindex	Nettoutgift i 1976 års priser, tkr	Resterande livslängd Antal år	Bruksvärde 1976, tkr
1975	1 065	347	1 172	30	1 172
1974	980	316	1 185	29	1 146
1973	914	287	1 217	28	1 136
1972	1 010	269	1 434	27	1 291
1971	1 127	254	1 695	26	1 469
1970	966	236	1 564	25	1 303
1969	889	221	1 537	24	1 230
1968	843	215	1 498	23	1 148
1967	665	211	1 204	22	883
1966	487	202	921	21	645
1965	413	190	830	20	553
1964	341	181	720	19	456
1963	283	175	618	18	371
1962	230	170	517	17	293
1961	219	163	513	16	274
1960	206	159	495	15	248
1959	200	153	499	14	233
1958	174	152	437	13	189
1957	155	145	408	12	163
1956	128	139	352	11	129
1955	106	133	304	10	101
1954	93	129	275	9	83
1953	85	128	254	8	68
1952	69	126	209	7	49
1951	} uppskattade värden		183	6	37
1950			170	5	28
1949			206	4	27
1948			150	3	15
1947			150	2	10
1946			100	1	3
Summa			20 817		14 753
1966-1975			13 427		11 423
1956-1965			5 389		2 909
1946-1955			2 001		421

verkas av det geografiska läget på samma sätt som byggnadskostnaderna. Enligt landstingens redovisning uppgick kostnaderna för fastighetsunderhåll till totalt ca 118 milj. kr 1975. Med en uppskrivning med 10 procent med hänsyn till prisändringar erhålls en total kostnad för 1976 på ca 130 milj. kr, vilket motsvarar 17 kr per invånare.

Årskostnaden för landstingens byggnader inkl. underhåll uppgick således till i genomsnitt 239 kr per invånare 1976.

Bostadsstyrelsens ortskoefficienter, som avser byggnadskostnader för bostäder, kan antas ge en grov bild även av hur landstingens byggnadskostnader varierar mellan olika delar av landet. Om bostadsstyrelsens ortskoefficienter vägs samman per landstingsområde, kan indextal konstrueras som visar hur byggnads- och underhållskostnaderna varierar mellan landstingen. Dessa indextal redovisas i tabell D 3, kolumn 2.

Det enskilda landstingets kostnad per invånare erhålls genom att landstingets indextal multipliceras med genomsnittskostnaden per invånare för samtliga landsting. Genomsnittskostnaden har således använts som basvärde, dvs. det värde som motsvarar 100 i indexserien. Den lägsta kostnaden beräknas för Kristianstads och Malmöhus läns landsting med 236 kr per invånare. Den högsta kostnaden beräknas för Norrbottens läns landsting med 275 kr per invånare. Skillnaden mellan högsta och lägsta belopp per invånare är således 39 kr, vilket motsvarar en utdebiteringsskillnad på 0:24 kr/skr räknat på 1976 års medelskattekraft.

I tabell D 3 kolumn 3 redovisas i absoluta tal den avvikelse från genomsnittskostnaden som beräknats för varje landsting. Beloppen erhålls genom att invånarantalet multipliceras med skillnaden mellan 239 och den kostnad per invånare som beräknats för landstinget.

3.1.2 Transportkostnader

Varupriserna varierar mellan olika delar av landet beroende på skillnader i transportkostnaderna. Som underlag för beräkning av hur transportkostnaderna på detta sätt orsakar kostnadsskillnader mellan landstingen har landstingens totala kostnader för varor använts. Kostnader för material exkl. bränsle och drivmedel uppgick till 2 054 milj. kr enligt bokslut för 1975. Av gruppen administrativa och övriga främmande tjänster exkl. fastighetsunderhåll kan man räkna med att andelen varor utgör ca 25 procent, vilket för 1975 blir 367 milj. kr. Enligt 1975 års finansstatistik inköptes inventarier för 478 milj. kr. Sammanlagt uppgick 1975 års kostnader som påverkas av transportkostnader till 2 899 milj. kr. Om man gör ett tillägg med 10 procent för prisstegringar mellan 1975 och 1976 uppgår motsvarande kostnader för 1976 till 3 189 milj. kr, vilket motsvarar 429 kr per invånare.

Enligt proposition 1973:95 angående transportstöd som regionalpolitiskt medel uppgår transportkostnadsandelen av varuvärdet till 5,3 procent. Beräkningen bygger på en genomförd undersökning av transportkostnaderna hos 190 företag. Med ledning av dessa uppgifter kan landstingens transportkostnader uppskattas till ca 22 kr per invånare i genomsnitt, vilket motsvarar 0:13 kr/skr.

Expertgruppen för regional utredningsverksamhet, ERU, har gjort beräkningar som visar vad det kostar att transportera en genomsnittsvara mellan samtliga A-regioner. Beräkningarna har publicerats i bilagedel II till betänkandet *Orter i regional samverkan* (SOU 1974:3). Expertgruppen har i beräkningarna förutsatt att det billigaste transportmedlet av järnväg eller lastbil används. Dessutom har det från och med 1974 gällande transportstödet beaktats i beräkningarna.

I tabell D 3, kolumn 4 redovisas ett transportkostnadsindex för varje landsting beräknat på grundval av ERU:s underlag. Lägst indextal har Södermanlands, Östergötlands och Örebro läns landsting med 97. Högst indextal har Norrbottens läns landsting med 196.

För att erhålla kostnadsskillnaderna mellan landstingen har genomsnittskostnaden per invånare multiplicerats med indextalet för respektive landsting. Den framräknade kostnaden per invånare varierar mellan 21:34 kr och 43:12 kr. Kostnadsskillnaden på 21:78 kr motsvarar en utdebiterings-

skillnad på 0:13 kr/skr, om man räknar med ett skatteunderlag som motsvarar medelskattekraften. Skillnaden mellan den beräknade transportkostnaden per invånare för respektive landsting och 22 kr, har multiplicerats med landstingens invånarantal. Därigenom erhålls kostnadsavvikelserna i absoluta tal. Dessa redovisas i tabell D 3, kolumn 5.

3.1.3 Uppvärmningskostnader

Landstingens kostnader 1975 för bränsle samt driv- och smörjmedel uppgick enligt finansstatistiken till 162 milj. kr. Kostnaderna för driv- och smörjmedel är så obetydliga att de inte påverkar utdebiteringssatsen i nämnvärd grad. Dessa kostnader torde också variera med geografiskt läge på ungefär samma sätt som uppvärmningskostnaderna. Därför kan det redovisade beloppet utan reducering användas som underlag för beräkning av uppvärmningskostnaderna.

Från 1975 till 1976 har en uppräknning gjorts med 35 procent för volym- och prisförändringar. Detta ger en uppvärmningskostnad för landstingen på 219 milj. kr 1976, vilket motsvarar 29 kr per invånare.

Med ledning av uppgifter om värmeförbrukningen i olika delar av landet, som redovisas av bl. a. energisparkommittén, har en indexserie konstruerats för landstingens uppvärmningskostnader. Indexserien som redovisas i tabell D 3, kolumn 6, varierar från 100 enheter i Kristianstads och Malmöhus län till 130 enheter i Västerbottens och Norrbottens län.

Genom att multiplicera den genomsnittliga uppvärmningskostnaden med indextalet för respektive landsting erhåller man en beräknad uppvärmningskostnad per invånare för varje landsting. Denna varierar mellan 29 och 38 kr, motsvarande en utdebiteringsskillnad på 0:05 kr/skr om man använder ett skatteunderlag som motsvarar medelskattekraften.

Även i det här fallet har genomsnittskostnaden använts som basvärde, trots att indexserien börjar vid 100, dvs. vid det lägsta värdet. Tillvägagångssättet har valts för att förenkla beräkningarna. Det påverkar inte nämnvärt de framräknade kostnadsskillnaderna. Om vi i stället hade räknat med att genomsnittskostnaden varit representativ för mellansverige skulle kostnadsvariationen bli mellan 26 och 34 kr per invånare. Skillnaden mellan högsta och lägsta värde skulle således bli 8 kr i stället för tidigare beräknade 9 kr. I båda fallen är utdebiteringsskillnaden 0:05 kr/skr.

I tabell D 3, kolumn 7 redovisas för varje landsting beräknad avvikelse från basvärdet för uppvärmningskostnaderna.

Vid beräkning av uppvärmningskostnaderna har någon hänsyn inte tagits till de för närvarande gällande ortstilläggen vid transport av eldningsolja. Systemet med dylika tillägg kommer eventuellt att avvecklas.

3.1.4 Kallortstillägg

Kallortstillägg förekommer i Kopparbergs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. För beräkning av landstingens kostnader för kallortstillägg har uppgifter inhämtats direkt från berörda landsting. Utbetalda tillägg för de första 7–8 månaderna 1976 har räknats upp till årsbelopp.

Tabell D 3 Utdebiteringsbehov i landstingen för avvikande kostnader på grund av geografiskt läge

Landsting	Byggnads- och underhållskostnader		Transportkostnader		Uppvärmingskostnader		Kallortstillägg Tkr	Summa avvikande kostnader Tkr	Utdelningsbehov, kr/skr	Beräknad avvikelse från riksgenomsnitt, kr/skr
	Index	Tkr	Index	Tkr	Index	Tkr				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Stockholms läns	112	42 709	100	-	110	4 319	-	47 028	0,19	+ 0,07
Uppsala läns	102	1 093	106	302	110	663	-	2 058	0,05	- 0,07
Södermanlands läns	100	-	97	- 165	110	727	-	562	0,01	- 0,11
Östergötlands läns	100	-	97	- 225	110	1 119	-	894	0,01	- 0,11
Jönköpings läns	100	-	100	-	110	875	-	875	0,02	- 0,10
Kronobergs läns	100	-	107	260	110	490	-	750	0,03	- 0,09
Kalmar läns	100	-	115	793	105	349	-	1 142	0,03	- 0,09
Blekinge läns	100	-	117	580	105	225	-	805	0,03	- 0,09
Kristianstads läns	98	-1 291	121	1 248	100	-	-	43	0	- 0,12
Malmöhus läns	98	-2 347	126	2 808	100	-	-	461	0,01	- 0,11
Hallands läns	101	517	113	619	105	314	-	1 450	0,04	- 0,08
Göteborgs och Bohus läns	105	3 201	107	413	105	388	-	4 002	0,09	- 0,03
Älvsborgs läns	101	993	104	366	110	1 205	-	2 564	0,04	- 0,08
Skaraborgs läns	100	-	100	-	110	761	-	761	0,02	- 0,10
Värmlands läns	100	-	108	499	115	1 233	-	1 732	0,04	- 0,08
Örebro läns	100	-	97	- 181	115	1 190	-	1 009	0,02	- 0,10
Västmanlands läns	100	-	100	-	110	754	-	754	0,02	- 0,10
Kopparbergs läns	102	1 334	106	368	120	1 619	22	3 343	0,07	- 0,05
Gävleborgs läns	102	1 399	117	1 095	115	1 274	-	3 768	0,08	- 0,04
Västernorrlands läns	105	3 198	141	2 414	125	1 940	887	8 439	0,19	+ 0,07
Jämtlands läns	109	2 862	143	1 259	125	965	556	5 642	0,26	+ 0,14
Västerbottens läns	106	3 368	165	3 359	130	2 043	8 612	17 382	0,45	+ 0,33
Norrbottnens läns	114	8 751	196	5 524	130	2 275	30 012	46 562	1,08	+ 0,96

Tillägg har gjorts för arbetsgivar- och socialförsäkringsavgifter. I tabell D 3 redovisas kallortstilläggen i absoluta tal i kolumn 8.

3.1.5 Sammanlagd skillnad i utdebiteringsbehov på grund av geografiskt läge

I tabell D 3, kolumn 9 redovisas summan av de kostnadsavvikelser för respektive landsting som enligt våra beräkningar beror på geografiskt läge. I kolumn 10 har kostnadsavvikelseerna dividerats med ett skatteunderlag för respektive landsting som motsvarar medelskattekraften. Kostnadsavvikelseerna uttrycks därigenom i kr/skr. Uppgifterna i kolumn 10 ger ett genomsnitt på 0:12 kr/skr. I kolumn 11 redovisas hur utdebiteringsbehovet i de olika landstingen avviker från detta genomsnitt. Störst betydelse för kostnaderna har det geografiska läget för Norrbottens läns landsting vars utdebiteringsbehov på grund av denna faktor överstiger genomsnittet med 0:96 kr/skr. Landstingen i de södra och mellersta delarna av landet har däremot ett från kostnadssynpunkt relativt gynnsamt geografiskt läge. För Kristianstads läns landsting betyder faktorn exempelvis att utdebiteringsbehovet blir 0:12 kr/skr lägre än genomsnittet.

3.2 Kostnadsskillnader på grund av bebyggelsestruktur

Bebyggelsestrukturen påverkar på olika sätt organisationen och därmed kostnaderna för landstingens verksamhet. De omfattande glesbygdsområdena i de norra delarna av landet torde exempelvis medföra att kostnaderna för att upprätthålla en viss sjukvårdsstandard blir högre där än i de södra och mellersta delarna av landet där bebyggelsen är tätare.

Sambandet mellan bebyggelsestrukturen och landstingens kostnader kan emellertid inte fångas upp i enkla kalkyler. När det gäller landstingens dominerande verksamhet, sjukvården, måste exempelvis en anpassning av organisationen ske till förhållanden som i flera avseenden, t. ex. länets form, tätorternas antal och lokalisering samt transportmöjligheter, är unika för varje län. Utredningen har därför inte funnit någon modell som möjliggör en objektiv beräkning av bebyggelsestrukturens inverkan på landstingens kostnader.

För att få underlag för inplacering av landstingen i skattekraftsklasser har i stället vissa uppgifter om landstingens verksamhet och ekonomi använts.

3.2.1 Jämförelse mellan faktiskt och beräknat antal vårddagar

Sjukvårdskonsumtionens storlek är bl. a. beroende av befolkningens åldersstruktur. Beräkningar som visar åldersstrukturens betydelse för sjukvårdshuvudmannens kostnader redovisas närmare i avsnitt 4. I dessa beräkningar ingår bl. a. beräkning för varje huvudman av sjukvårdskonsumtionens storlek uttryckt i antal vårddagar med förutsättningen att antal vårddagar per man respektive kvinna i olika åldersgrupper och per år är detsamma i re-

spektive huvudmannaområde som i riket i genomsnitt. Uppgifter om hur sjukvårdskonsumtionen varierar med ålder och kön har hämtats ur en studie av landstingsförbundet 1974. Studien bygger på individbaserad patientstatistik från 1970.

Den beräknade sjukvårdskonsumtionen kan jämföras med den faktiska enligt huvudmännens redovisning. I tabell D 4 redovisas en sådan jämförelse avseende all sluten sjukvård 1975. För vissa huvudmän är skillnaden mellan beräknat och redovisat antal vård dagar betydande. Norrbottens läns landsting redovisar drygt 20 procent fler vård dagar än vad som motsvarar en i förhållande till befolkningens ålders- och könsfördelning genomsnittlig konsumtion. Skaraborgs läns landsting redovisar en sjukvårdskonsumtion som är nära 20 procent lägre än den beräknade. Endast för ett landsting, nämligen Värmlands läns landsting, överensstämmer beräknat antal vård dagar med redovisat antal.

Sjukvårdskonsumtionens storlek påverkas naturligtvis även av andra faktorer än befolkningens ålders- och könsfördelning. Av betydelse är exem-

Tabell D 4 Sluten vård totalt. Jämförelse mellan redovisad och beräknad vårdkonsumtion

Huvudman Landsting	Antal vård dagar 1975 ^a . 1 000-tal			Differens i procent av beräknat antal vård dagar
	Redovisat	Beräknat	Differens	
Stockholms läns ^b	7 523	6 741	+ 782	11,6
Uppsala läns ^c	1 029	1 080	- 51	- 4,7
Södermanlands läns	1 233	1 192	+ 41	3,4
Östergötlands läns	1 853	1 890	- 37	- 2,0
Jönköpings läns	1 511	1 483	+ 28	1,9
Kronobergs läns	931	888	+ 43	4,8
Kalmar läns	1 315	1 277	+ 38	3,0
Blekinge läns	809	793	+ 16	2,0
Kristianstads läns	1 203	1 493	- 250	- 17,2
Malmöhus läns	2 112	2 423	- 311	- 12,8
Hallands läns	1 027	1 063	- 36	- 3,4
Göteborgs och Bohus läns	1 356	1 234	+ 122	9,9
Älvsborgs läns	1 858	2 041	- 183	- 9,0
Skaraborgs läns	1 088	1 354	- 266	- 19,6
Värmlands läns	1 487	1 487	0	0
Örebro läns	1 315	1 401	- 86	- 6,1
Västmanlands läns	1 069	1 147	- 78	- 6,8
Kopparbergs läns	1 491	1 446	+ 45	3,1
Gävleborgs läns	1 278	1 510	- 232	- 15,4
Västernorrlands läns	1 406	1 357	+ 49	3,6
Jämtlands läns	858	740	+ 118	15,9
Västerbottens läns	1 143	1 075	+ 68	6,3
Norrbottens läns	1 302	1 082	+ 220	20,3
Gotlands kommun	279	270	+ 9	3,3
Malmö kommun	1 202	1 266	- 64	- 5,1
Göteborgs kommun	2 225	2 201	+ 24	1,1

^a Inkl. vård dagar som tillkommer/avgår på grund av avtal/överenskommelse mellan huvudmän.

^b Inkl. Karolinska sjukhuset.

^c Inkl. Akademiska sjukhuset.

pelvis tillgången på vårdplatser. Ett relativt sett litet vårdplatsantal kan leda till en kortare genomsnittlig vårdtid än om vårdplatsantalet är större. Efter-som förändringen av antalet vårdplatser ofta sker i stora steg, t. ex. i samband med att en ny sjukhusanläggning tas i bruk, finns det alltid vid varje tidpunkt skillnader mellan huvudmännen vad gäller deras relativa vårdplatsantal.

En annan faktor som har betydelse för storleken på konsumtionen av slutna sjukvård är tillgången på alternativ till denna vårdform. Det är således tänkbart att en väl utbyggd öppen vård skulle kunna medföra en lägre efterfrågan på slutna vård. Vi har dock inte funnit att områden med relativt stor konsumtion av öppen vård har en relativt liten konsumtion av slutna vård eller tvärtom.

Ett visst samband tycks däremot finnas mellan konsumtion av slutna vård och tillgången på platser vid primärkommunala ålderdomshem och servicebostäder. Det råder förvisso ingen fullständig utbytbarhet mellan dessa verksamheter men förmodligen kan de i viss utsträckning fungera som kommunicerande kärl. Att så är fallet tyder en jämförelse mellan tabellerna D 4 och D 5 på. I tabell D 5 har beräknat respektive redovisat antal vårddagar inom den slutna sjukvården lagts ihop med motsvarande uppgifter för ålderdomshem och servicebostäder. Det framgår att den procentuella skillnaden mellan redovisat och beräknat antal vårddagar därvid blir betydligt mindre för de flesta av de områden som hade stora skillnader då enbart sjukvården beaktades. Det gäller exempelvis Stockholms, Kristianstads, Malmöhus, Skaraborgs och Gävleborgs läns landsting.

Skillnaden mellan beräknat och redovisat antal vårddagar i tabell D 5 är särskilt stor för de tre landstingen längst i norr, dvs. Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens läns landsting. Dessa landsting har en betydligt högre konsumtion av sjukvård och åldersvård i relation till befolkningens storlek och åldersfördelning än vad som gäller för riket i genomsnitt. Detta kan bero antingen på en högre standard eller på att speciella förhållanden i dessa områden leder till en relativt sett större efterfrågan på vårdresurser. För betydande delar av befolkningen i dessa län är exempelvis resvägen till närmaste akutsjukhus avsevärt längre än för befolkningen i de södra och mellersta delarna av landet. Vid en given sjukvårdsstandard torde detta leda till en större sjukvårdskonsumtion genom att patienten måste läggas in även i sådana fall där fram- och återresa med kortare resväg skulle kunna ske på samma dag. Längre reseavstånd medför också, med hänsyn till de medicinska riskerna, att patienterna måste tas in på ett tidigare och skrivas ut på ett senare stadium. Utredningen har emellertid inte tagit ställning till i vad mån den relativt stora sjukvårdskonsumtionen i de norra delarna av landet är uttryck för hög standard eller för att de stora avstånden medför en större sjukvårdskonsumtion. Ett sådant ställningstagande kräver ingående undersökningar av bl. a. patientströmmarna i olika län, vilket har legat utanför ramen för vårt arbete.

Tabell D 5 Sluten vård totalt inklusive ålderdomshem och servicebostäder. Jämförelse mellan redovisad och beräknad vårdkonsumtion

Huvudman Landsting	Antal vård dagar 1975 ^a . 1 000-tal			Differens i procent av beräknat antal vård dagar
	Redovisat	Beräknat	Differens	
Stockholms läns ^b	10 407	10 389	+ 18	0,2
Uppsala läns ^c	1 659	1 727	- 68	- 3,9
Södermanlands läns	2 027	1 905	+ 122	6,4
Östergötlands läns	2 971	3 035	- 64	- 2,1
Jönköpings läns	2 444	2 375	+ 69	2,9
Kronobergs läns	1 581	1 447	+ 134	9,3
Kalmar läns	2 194	2 092	+ 102	4,9
Blekinge läns	1 274	1 283	- 9	- 0,7
Kristianstads läns	2 207	2 348	- 141	- 6,0
Malmöhus läns	3 585	3 854	- 269	- 7,0
Hallands läns	1 665	1 706	- 41	- 2,4
Göteborgs och Bohus läns	2 107	1 947	+ 160	8,2
Älvsborgs läns	3 242	3 267	- 25	- 0,8
Skaraborgs läns	2 153	2 208	- 55	- 2,5
Värmlands läns	2 512	2 435	+ 77	3,2
Örebro läns	2 318	2 259	+ 59	2,6
Västmanlands läns	1 833	1 784	+ 49	2,7
Kopparbergs läns	2 378	2 350	+ 28	1,2
Gävleborgs läns	2 340	2 461	- 121	- 4,9
Västernorrlands läns	2 376	2 198	+ 178	8,1
Jämtlands läns	1 437	1 216	+ 221	18,2
Västerbottens läns	1 896	1 705	+ 191	11,2
Norrbottnens läns	1 971	1 672	+ 299	17,9
Gotlands kommun	434	437	- 3	- 0,7
Malmö kommun	1 670	2 004	- 334	- 16,7
Göteborgs kommun	2 916	3 480	- 564	- 16,2

^a Inkl. vård dagar som tillkommer/avgår på grund av avtal/överenskommelse mellan huvudmän.

^b Inkl. Karolinska sjukhuset.

^c Inkl. Akademiska sjukhuset.

3.2.2 Landstingens nettokostnader för sjukhusansluten hälso- och sjukvård

I tabell D 6 redovisas landstingens utdebiteringsbehov, dvs. nettokostnad per skattekrona, för sjukhusansluten hälso- och sjukvård före och efter hänsynstagande till ålders- och könsfördelningens inverkan. De landsting vilkas befolkning har en från kostnadssynpunkt ogynnsam ålders- och könsfördelning skall enligt vårt förslag till reformerat skatteutjämningsystem erhålla tillägg till grundgarantin. Deras utdebiteringsbehov reduceras därför i motsvarande mån vid hänsynstagande till denna faktor. Landsting med gynnsam åldersstruktur får i stället vidkännas ett avdrag från grundgarantin. Deras utdebiteringsbehov ökar således. Beräkningen av hur befolkningens ålders- och könsfördelning påverkar landstingens sjukvårdskostnader redovisas närmare i avsnitt 4.

Tabell D 6 Ålders- och könsfördelningens inverkan på landstingens utdebiteringsbehov för sjukhusansluten hälso- och sjukvård.
Kr/skr

Huvudman Landsting	Nettokostnad 1976		Ålders- och könsfördel- ningens inverkan	Justerad nettokostnad	
	Totalt ^a	Avvikelse från genomsnitt		Totalt	Avvikelse från genomsnitt
Stockholms läns	10,64	- 0,61	+ 0,49	11,13	- 0,12
Uppsala läns	11,64	+ 0,39	+ 0,31	11,95	+ 0,70
Södermanlands läns	10,82	- 0,43	+ 0,23	11,05	- 0,20
Östergötlands läns	12,48	+ 1,23	- 0,05	12,43	+ 1,18
Jönköpings läns	12,90	+ 1,65	- 0,06	12,84	+ 1,59
Kronobergs läns	12,59	+ 1,34	- 0,69	11,90	+ 0,65
Kalmar läns	13,02	+ 1,77	- 0,83	12,19	+ 0,94
Blekinge läns	12,32	+ 1,07	- 0,42	11,90	+ 0,65
Kristianstads läns	12,39	+ 1,14	- 0,91	11,48	+ 0,23
Malmöhus läns	10,75	- 0,50	- 0,07	10,68	- 0,57
Hallands läns	12,70	+ 1,45	- 0,04	12,66	+ 1,41
Göteborgs och Bohus läns	12,18	+ 0,93	+ 0,56	12,68	+ 1,43
Älvsborgs läns	11,72	+ 0,47	- 0,05	11,67	+ 0,42
Skaraborgs läns	10,99	- 0,26	- 0,51	10,48	- 0,77
Värmlands läns	12,43	+ 1,18	- 0,68	11,75	+ 0,50
Örebro läns	12,10	+ 0,85	- 0,47	11,63	+ 0,38
Västmanlands läns	10,82	- 0,43	+ 0,87	11,69	+ 0,44
Kopparbergs läns	11,24	- 0,01	- 0,56	10,68	- 0,57
Gävleborgs läns	11,72	+ 0,97	- 0,52	11,20	- 0,05
Västernorrlands läns	11,17	- 0,08	- 0,33	10,83	- 0,42
Jämtlands läns	11,13	- 0,12	- 1,02	10,11	- 1,14
Västerbottens läns	9,52	- 1,73	+ 0,43	9,95	- 1,30
Norrbottnens läns	10,95	- 0,30	+ 1,05	12,00	+ 0,75
Genomsnitt	11,25			11,25	

^a Nettokostnaden i kr har dividerats med landstingets skatteunderlag inkl. tillskott av skatteunderlag enligt nuvarande skatteutjämningsystem.

Nettokostnaderna har hämtats ur landstingens bokslut för 1975 och dividerats med antalet skattekronor enligt 1974 års taxering inkl. det tillskott som utgår enligt nuvarande skattekraftsgarantier. Uppgifterna har därefter schablonmässigt skrivits upp till 1976 års nivå.

I tabell D 6 redovisas även hur nettokostnaden per skattekrona i de enskilda landstingen avviker från genomsnittet för samtliga landsting. Det kan konstateras att såväl före som efter hänsynstagande till ålders- och könsfördelningen har två av de sju landsting som har en högre skattekraftsgaranti än 95 procent av medelskattekraften en högre nettokostnad per skattekrona än genomsnittet. Av de landsting som har en skattekraftsgaranti på 95 procent av medelskattekraften, bortsett från Stockholms läns landsting, har före justering för ålders- och könsfördelningens inverkan 11 av totalt 15 landsting en nettokostnad per skattekrona som ligger över genomsnittet. Sedan hänsyn tagits till ålders- och könsfördelning är motsvarande siffror 12 av 15.

3.2.3 Landstingens utdebitering i förhållande till genomsnittlig utdebitering

I tabell D 7 redovisas hur utdebiteringen i de enskilda landstingen avvikit från medelutdebiteringen under åren 1973–1977. Det framgår att under perioden har endast två landsting varje år haft en högre utdebitering än medelutdebiteringen, nämligen Östergötlands och Kalmar läns landsting. Fem landsting har hela perioden haft en lägre utdebitering än medelutdebiteringen, nämligen Malmöhus, Göteborgs- och Bohus, Västmanlands, Kopparbergs och Gävleborgs läns landsting. De flesta landsting har således under den senaste 5-årsperioden vissa år haft en högre utdebitering än medelutdebiteringen och andra år haft en lägre utdebitering.

3.2.4 Sammanfattning

Några beräkningar som ger ett objektiva uttryck för hur bebyggelsestrukturen påverkar landstingens kostnader har inte kunnat göras. I stället har vissa uppgifter om landstingens verksamhet och ekonomi studerats. Materialet

Tabell D 7 Landstingens utdebitering i förhållande till genomsnittlig utdebitering 1973–1977
Kr/skr

Landsting	Avvikelse från genomsnitt				
	1973	1974	1975	1976	1977
Stockholms läns	- 0,30	- 0,33	+ 0,54	+ 0,97	+ 1,49
Uppsala läns	- 0,15	- 0,18	+ 0,09	- 0,18	- 0,66
Södermanlands läns	- 0,30	+ 0,17	- 0,71	- 0,28	- 0,76
Östergötlands läns	+ 0,20	+ 0,17	+ 0,29	+ 0,22	+ 0,49
Jönköpings läns	- 0,20	+ 0,07	+ 0,34	+ 1,22	+ 0,74
Kronobergs läns	- 0,05	- 0,08	- 0,21	- 0,03	+ 0,74
Kalmar läns	+ 1,00	+ 0,97	+ 0,39	+ 0,22	+ 0,74
Blekinge läns	+ 0,20	+ 0,17	- 0,21	- 0,28	- 0,26
Kristianstads läns	+ 0,20	+ 0,17	- 0,71	- 0,53	- 0,01
Malmöhus läns	- 0,55	- 0,58	- 0,21	- 0,53	- 0,76
Hallands läns	+ 1,70	+ 1,67	+ 0,79	+ 0,22	- 0,26
Göteborgs och Bohus läns	- 0,80	- 0,83	- 0,21	- 0,78	- 0,26
Älvsborgs läns	+ 0,20	+ 0,17	- 0,71	- 1,28	- 1,76
Skaraborgs läns	+ 0,10	+ 0,07	+ 0,79	+ 0,22	- 0,26
Värmlands läns	+ 0,20	+ 0,17	+ 0,29	- 0,03	- 0,51
Örebro läns	+ 0,70	+ 0,67	- 0,21	- 0,78	+ 1,26
Västmanlands läns	- 0,30	- 0,33	- 1,21	- 1,28	- 1,76
Kopparbergs läns	- 0,30	- 0,33	- 1,21	- 1,28	- 1,76
Gävleborgs läns	- 0,05	- 0,08	- 0,96	- 0,53	- 0,51
Västernorrlands läns	+ 0,20	+ 0,17	- 0,21	- 0,28	- 0,76
Jämtlands läns	+ 0,70	+ 0,67	+ 0,29	+ 0,22	- 0,26
Västerbottens läns	+ 0,20	+ 0,17	- 0,71	- 1,28	- 1,26
Norrbottnens läns	+ 1,20	+ 1,17	+ 0,29	+ 0,22	- 0,26
Differens mellan högsta och lägsta utdebitering	2,50	2,50	1,75	2,50	3,25
Genomsnittlig utdebitering	9,30	9,33	10,21	10,78	11,26

ger inget underlag för någon säker bedömning av vilken betydelse det geografiska läget och bebyggelsestrukturen har för landstingens kostnader. Det kan dock konstateras, att de landsting i de norra delarna av landet som har en relativt hög skattekraftsgaranti enligt de nuvarande reglerna, i allmänhet även har en relativt väl utbyggd sjukvård utan att därför redovisa relativt sett större utdebiteringsbehov än övriga landsting. När det gäller utvecklingen av landstingens utdebiteringssatser kan ingen säker tendens utläsas.

3.3 Indelning i skattekraftsklasser

Vi anser att det redovisade materialet talar för att spännvidden mellan högsta och lägsta skattekraftsgaranti bör minskas något. Detta föreslås ske genom att de landsting som i det nuvarande systemet har den lägsta garantin, dvs. 95 procent av medelskattekraften, får en större nivåhöjning än landsting som nu har högre garanti än 95 procent. Beträffande relationerna i övrigt mellan skattekraftsgarantierna anser vi att dessa även i fortsättningen bör vara i stort sett desamma som i det nuvarande systemet. Eftersom beräk-

Tabell D 8 Utredningens förslag till indelning av landstingen i skattekraftsklasser

Landsting	Skattekraftsgaranti i procent av medel- skattekraften
Stockholms läns	103 ^a
Uppsala läns	103
Södermanlands läns	103
Östergötlands läns	103
Jönköpings läns	103
Kronobergs läns	103
Kalmar läns	103
Blekinge läns	103
Kristianstads läns	103
Malmöhus läns	103
Hallands läns	103
Göteborgs och Bohus läns	103
Älvsborgs läns	103
Skaraborgs läns	103
Värmlands läns	106
Örebro läns	103
Västmanlands läns	103
Kopparbergs läns	106
Gävleborgs läns	106
Västernorrlands läns	115
Jämtlands läns	124
Västerbottens läns	127
Norrbottnens läns	136

^a Stockholms läns landsting har en egen skattekraft som vid 1977 års taxering uppgår till 128 procent av medelskattekraften och hamnar därför utanför skatteutjämnings-systemet.

ningarna för geografiskt läge visar att Västerbottens läns landsting på grund av denna faktor har högre kostnader än Jämtlands läns landsting, anser vi dock att Västerbottens läns landsting i det reformerade systemet bör placeras i en högre skattekraftsklass än Jämtlands läns landsting. I det nuvarande systemet har dessa två landsting samma skattekraftsgaranti.

Den lägsta grundgarantin blir 103 procent av medelskattekraften. Samtliga landsting som nu är garanterade 95 procent av medelskattekraften anser vi bör placeras i denna klass. Deras garanti ökar därmed med 8 procentenheter. För de landsting som nu har en garanti på 100 procent av medelskattekraften föreslår vi en höjning med 6 procentenheter till 106 procent av medelskattekraften. För övriga landsting föreslår vi en höjning av garantin med mellan 4 och 7 procentenheter till olika treprocentsintervall. Vårt förslag till skattekraftsindelning för landstingen framgår i sin helhet av tabell D 8.

4 Åldersstrukturens inverkan på sjukvårdskostnaderna

Sambanden mellan sjukvårdskonsumtion och bl. a. ålder och kön har klarlagts i en studie av Landstingsförbundet 1974: "Konsumtion av sluten vård 1970 samt statistisk beräkning av vissa demografiska förändringars betydelse under perioden 1960–1972." Studien är utförd på grundval av individbaserad patientstatistik från 1970. I rapporten redovisas bl. a. antal vård dagar per 10 000 invånare efter ålder och kön. Åldersindelningen är gjord i femårsintervall. Resultatet av studien visar främst att konsumtionen av sluten vård ökar kraftigt med stigande ålder.

Det av Landstingsförbundet framtagna materialet har lagts till grund för en beräkning av hur sjukvårdskonsumtion och sjukvårdskostnader varierar mellan landstingen med hänsyn till befolkningens ålders- och könsfördelning. Beräkningen görs även för de landstingsfria kommunerna. Som utgångspunkt för beräkningen förutsätts att sjukvårdskonsumtionen, dvs. antalet vård dagar, är lika stor i samtliga landsting i förhållande till befolkningens storlek samt dess ålders- och könsfördelning.

Vi har också studerat i vad mån den sjukvårdskonsumtion, som beräknas för respektive landsting med den egna befolkningens ålders- och könsfördelning, avviker från den sjukvårdskonsumtion som skulle ha erhållits med ålders- och könsfördelningen hos rikets totala befolkning. För varje landsting erhålls därigenom en differens som visar hur sjukvårdskonsumtionen påverkas av att befolkningens ålders- och könsfördelning avviker från riksgenomsnittet. Om andelen äldre i befolkningen är högre än för riket i genomsnitt blir differensen positiv och landstinget skall erhålla ett tillägg till den grundläggande skattekraftsgarantin. Om andelen äldre är lägre än genomsnittligt blir differensen negativ och landstinget får vidkännas ett avdrag. För att differenserna i sjukvårdskonsumtion, dvs. antal vård dagar, skall kunna översättas till tillägg och avdrag vid skatteutjämningen erfordras en beräkning av vård dagskostnaden. Därvid har den för samtliga sjukvårdshuvudmän genomsnittliga nettokostnaden per vård dag beräknats utifrån huvudmännens redovisning. Följande uppgifter avseende landstingens och de landstingsfria kommunernas sjukhusanslutna hälso- och sjukvård 1974 ligger till grund för beräkningen:

	Milj. kr
Bruttokostnader	13 275
Bruttointäkter	2 525
Antal vård dagar inkl. vård dagar som tillkommer/ avgår på grund av avtal/ överenskommelser mellan huvudmän	38 600 000

Nettokostnaden blir 10 750 milj. kr, vilket motsvarar 278 kr per vård dag. Denna vård dagkostnad har skrivits upp med 33 procent till 370 kr för att motsvara 1976 års nivå.

Det skall framhållas att vårt förslag till reformerat skatteutjämnings system innebär att hänsynstagandet till åldersfaktorn skall räknas om årligen. Vad gäller nettokostnaden per vård dag anser vi att även denna bör räknas om årligen på grundval av sjukvårdshuvudmännens senast fastställda bokslut och redovisning av antal vård dagar. Eventuellt kommer det av tidsskäl att bli nödvändigt att vid beräkning av tillägg och avdrag för åldersfaktorn utgå från nettokostnad per vård dag enligt föregående års redovisning. I så fall bör den framtagna vård dagkostnaden skrivas upp enligt konsumentprisindex för att bättre anpassas till beräkningsårets prisläge.

Det skall påpekas, att mentalvårdsbidraget inte dragits ifrån bruttokostnaderna vid beräkningen av nettokostnaderna. Motiveringen härför är att mentalvårdsbidraget med den konstruktion som 1966 års avtal fick inte förändras med verksamhetsvolymen. Därigenom påverkas det inte heller av befolkningens åldersstruktur. Om därför ett landsting skall få fullständig kompensation för merkostnader som beror på en från kostnadssynpunkt ogynnsam åldersstruktur bör nettokostnaden beräknas utan avdrag för mentalvårdsbidraget.

Åldersstrukturens inverkan på sjukvårdshuvudmännens kostnader har beräknats på två olika sätt. Skillnaden ligger i detaljeringsgraden. I den detaljerade beräkningen delas befolkningen upp efter ålder och kön. Åldersindelningen är gjord i femårsintervall. Sjukvården delas upp i somatisk långvård, somatisk korttidsvård och psykiatrisk vård. En genomsnittlig nettokostnad per vård dag samt tillägg och avdrag beräknas separat för vart och ett av dessa tre vård områden.

I den enklare beräkningen delas befolkningen endast upp i två grupper, nämligen yngre än 70 år respektive 70 år och äldre. En genomsnittlig vård dagkostnad samt tillägg och avdrag beräknas för hela den slutna vården utan uppdelning på olika vård områden. Vid jämförelsen mellan de två beräkningsmetoderna har följande nettokostnader per vård dag använts.

Nettokostnad per vård dag. 1976 års nivå

Somatisk långtidssjukvård	250
Somatisk korttidssjukvård	620
Psykiatrisk vård	240
Samtlig vård	370

I tabell D 9 redovisas utdebiteringsbehovets avvikelse från genomsnittet för de enskilda sjukvårdshuvudmännen enligt de båda beräkningsmetoder-

na. Den största skillnaden föreligger för Malmö kommun, vars utdebiteringsbehov överstiger genomsnittet med 0,05 kr/skr enligt den enkla beräkningen och med 0,42 kr/skr enligt den detaljerade beräkningen. Differensen mellan de två beräkningsmetoderna blir därmed 0,37 kr/skr för Malmö kommun. För övriga huvudmän är skillnaden mellan resultaten av de två beräkningarna betydligt mindre. Med hänsyn till de stora fördelar som en enkel beräkningsmetod medför bl.a. när det gäller huvudmännens prognosarbete föreslår vi därför att den enkla beräkningsmetoden används i skatteutjämningsystemet.

Tabell D 9 jämförelse mellan resultaten vid enkel respektive detaljerad beräkning av åldersfaktorns betydelse för landstingens utdebiteringsbehov
Nettokostnad per skattekrona^a

Huvudman Landsting	Enkel beräkning	Detaljerad beräkning	Differens
Stockholms läns	-0,62	-0,49	-0,13
Uppsala läns	-0,11	-0,31	+0,20
Södermanlands läns	-0,11	-0,23	+0,12
Östergötlands läns	0,11	0,05	+0,06
Jönköpings läns	0,11	0,06	+0,05
Kronbergs läns	0,84	0,69	+0,15
Kalmar läns	0,96	0,83	+0,13
Blekinge läns	0,51	0,42	+0,09
Kristianstads läns	0,79	0,91	-0,12
Malmöhus läns	0,06	0,07	-0,01
Hallands läns	0,11	0,04	0,07
Göteborgs och Bohus läns	-0,45	-0,56	+0,11
Älvsborgs läns	0,11	0,05	0,06
Skaraborgs läns	0,73	0,51	0,22
Värmlands läns	0,80	0,68	0,12
Örebro läns	0,45	0,47	-0,02
Västmanlands läns	-0,82	-0,87	0,05
Kopparbergs läns	0,64	0,56	0,08
Gävleborgs läns	0,64	0,52	0,12
Västernorrlands läns	0,39	0,33	0,06
Jämtlands läns	1,07	1,02	0,05
Västerbottens läns	-0,36	-0,43	+0,07
Norbottens läns	-0,90	-1,05	+0,15
Gotlands kommun	0,28	0,17	0,11
Malmö kommun	0,05	0,42	-0,37
Göteborgs kommun	-0,05	0,13	-0,18

^aSkatteunderlag enligt 1975 års taxering, inklusive tillskott av skatteunderlag enligt nuvarande skatteutjämningsystem.

Beräkning av tillägg och avdrag med den enkla beräkningsmetoden framgår av tabell D 10. I kolumn 1 redovisas antal invånare den 1 januari 1975. Av kolumn 2 framgår hur stor andel av antalet invånare som är 70 år och äldre. Totalt för riket är andelen 9,7 procent. För de enskilda huvudmännen varierar andelen mellan 7,5 procent och 12,1 procent. I kolumn 3 redovisas med hur många procentenheter andelen invånare 70 år och

Tabell D 10 Åldersfaktorns betydelse för landsingens utdebiteringsbehov för slutet sjukvård

Huvudman	Antal invånare 1975-01-01	Andel 70 år och äldre %	Avvikelse från genomsnitt		Antal invå- nare ^a 70 år och äldre	Nettokost- nad ^b	Nettokost- nad per skatte- kronat ^c	Skr per invånare i % av medelskatte- kraften
			Antal procent- enheter	3				
Stockholms läns	1 489 144	8,2	-1,5	-22 337	-174 229	-0,71	-7	
Uppsala läns	228 680	9,5	-0,2	-457	-3 565	-0,09	-1	
Södermanlands läns	250 727	9,5	-0,2	501	-3 908	-0,09	-1	
Östergötlands läns	386 012	9,9	0,2	772	+6 022	+0,09	+1	
Jönköpings läns	301 818	9,9	0,2	604	+4 711	+0,09	+1	
Kronobergs läns	168 826	11,2	1,5	2 532	+19 750	+0,71	+7	
Kalmar läns	240 395	11,4	1,7	4 087	+31 879	+0,81	+8	
Blekinge läns	155 144	10,6	0,9	1 396	+10 889	+0,43	+4	
Kristianstads läns	270 124	11,1	1,4	3 782	+29 500	+0,66	+6	
Malmöhus läns	490 914	9,8	0,1	491	+3 830	+0,05	±0	
Hallands läns	216 318	9,9	0,2	433	+3 377	+0,10	+1	
Göteborgs och Bohus läns	267 887	8,9	-0,8	-2 143	-16 715	-0,38	-4	
Älvsborgs läns	415 603	9,9	0,2	831	+6 482	+0,10	+1	
Skaraborgs läns	262 368	11,0	1,3	3 411	+26 606	+0,62	+6	
Värmlands läns	283 476	11,2	1,5	4 252	+33 166	+0,71	+7	
Örebro läns	273 604	10,5	0,8	2 189	+17 074	+0,38	+4	
Västmanlands läns	260 132	8,2	-1,5	-3 902	-30 436	-0,71	-7	
Kopparbergs läns	279 159	10,9	1,2	3 350	+26 130	+0,57	+5	
Gävleborgs läns	292 760	10,9	1,2	3 513	+27 401	+0,57	+5	
Västernorrlands läns	267 608	10,5	0,8	2 141	+16 700	+0,38	+4	
Jämtlands läns	133 044	12,1	2,4	3 193	+24 905	+1,14	+11	
Västerbottens läns	234 875	8,9	-0,8	-1 879	-14 656	-0,38	-4	
Norrbottnens läns	261 548	7,5	-2,2	-5 754	-44 881	-1,04	-10	
Gotlands kommun	54 174	10,3	0,6	325	+2 535	+0,28	+3	
Malmö kommun	246 647	9,8	0,1	247	+1 927	+0,05	±0	
Göteborgs kommun	445 704	9,6	-0,1	-446	-3 479	-0,05	±0	
Totalt	8 176 691	9,7						

^a Kolumn 1 x kolumn 3^b Kolumn 4 x 7 800; 1 000-tal kronor^c Skatteunderlag motsvarande medelskattekraften enligt 1975 års taxering

1 000

äldre för de enskilda huvudmännen avviker från motsvarande andel för riket totalt. Genom att multiplicera avvikelsen i procentenheter med antal invånare enligt kolumn 1 erhålls avvikelsen uttryckt i antal invånare 70 år och äldre. Dessa uppgifter redovisas i kolumn 4. De tillägg och avdrag som skall göras för åldersfaktorn skall motsvara den inverkan på huvudmännens nettokostnader som orsakas av avvikelserna enligt kolumn 4. Denna inverkan redovisas i kolumn 5. För att kunna beräkna avvikelserna i nettokostnader enligt kolumn 5 utifrån avvikelserna i antal invånare 70 år och äldre enligt kolumn 4, måste vi först beräkna genomsnittlig nettokostnad dels per invånare 70 år och äldre, dels per invånare yngre än 70 år.

Med utgångspunkt i den tidigare nämnda studien av Landstingsförbundet, kan vi beräkna det genomsnittliga antalet vård dagar per invånare 70 år och äldre till 23,8 per år. Invånare yngre än 70 år vårdas, enligt samma material, i genomsnitt 2,7 dagar per år. Med den vård dagkostnad vi tidigare angivit, dvs. 370 kr blir den genomsnittliga nettokostnaden per år ca 8 800 kr per invånare 70 år och äldre och ca 1 000 kr per invånare yngre än 70 år. Merkostnaden per invånare 70 år och äldre är således 7 800 kr.

Detta kan illustreras med följande räkneexempel. Antag att andelen invånare 70 år och äldre i ett landsting avviker från genomsnittet med en procentenhet. Om antalet invånare är 200 000 motsvarar avvikelsen 2 000 invånare 70 år och äldre. Dessa orsakar en kostnadsavvikelse på $2\,000 \times 8\,800$ kr, vilket ger 17 600 tkr totalt. Men avvikelsen i andelen invånare 70 år och äldre motsvaras av en lika stor avvikelse i motsatt riktning i andelen invånare yngre än 70 år. Är antalet invånare 70 år och äldre 2 000 större än vad som motsvarar den genomsnittliga andelen är således antalet invånare yngre än 70 år samtidigt 2 000 mindre och tvärtom. Den kostnadsavvikelse, dvs. 8 800 kr per invånare, som orsakas av att andelen invånare 70 år och äldre avviker från genomsnittet, reduceras således i någon mån, dvs. med 1 000 kr per invånare, av att andelen invånare yngre än 70 år avviker i motsatt riktning. Nettokostnadsavvikelsen i vårt exempel skulle därför bli $2\,000 \times 8\,800$ kr - $2\,000 \times 1\,000$ kr, vilket ger $17\,600$ tkr - $2\,000$ tkr = $15\,600$ tkr. Avvikelsen blir lika stor antingen den går i positiv eller negativ riktning. Vi kan också, vilket är enklare, multiplicera avvikelsen i antal invånare 70 år och äldre med 8 800 kr - 1 000 kr = 7 800 kr.

Kostnadsavvikelserna enligt kolumn 5 har således erhållits genom att uppgifterna i kolumn 4 multiplicerats med 7 800 kr. Plustecken anger att huvudmannen har högre kostnader än genomsnittet på grund av åldersfaktorn och därför skall ha ett tillägg vid skatteutjämningen. Minustecken anger motsatsen. Avvikelserna i utdebiteringsbehov enligt kolumn 6 har beräknats genom att kostnadsavvikelserna enligt kolumn 5 divideras med det antal skatte kronor som för respektive huvudman motsvarar medelskattekraften enligt 1975 års taxering.

Det framgår av kolumn 6 att Norrbottens läns landsting har den från kostnadssynpunkt mest gynnsamma åldersstrukturen. Då endast åldersstrukturen beaktas är utdebiteringsbehovet i Norrbottens läns landsting 1,04 kr lägre än genomsnittet. Som angivits i avsnitt 3.2.2 har landstingens genomsnittliga utdebiteringsbehov för sjukhusansluten hälso- och sjukvård 1976 beräknats till 11,25 kr/skr. Det högsta utdebiteringsbehovet, 1,14 kr/skr

högre än genomsnittet, finns i Jämtlands läns landsting. Differensen mellan högsta och lägsta utdebiteringsbehov på grund av åldersstrukturen är således 2,18 kr/skr.

I kolumn 7 har kostnadsavvikelserna räknats om till samma mått som används för grundgarantin, dvs. skattekronor per invånare i procent av medelskattekraften. Omräkningen har gjorts på grundval av medelutdebiteringen 1976, dvs. 10,78 kr/skr. Omräkningen sker enklast genom att uppgifterna i kolumn 6 divideras med 10,78. Enligt vårt förslag till reformerat skatteutjämningsystem skall landstingens grundgarantier ökas respektive minskas med de tal som anges i kolumn 7 vid beräkningen av landstingens totala skattekraftsgaranti.

Vi föreslår som tidigare nämnts att justeringen av grundgarantin med hänsyn till åldersstrukturen räknas om varje år på grundval av dels förändringar i åldersstrukturen, dels sjukvårdskostnadernas utveckling. Redan när det nya systemet träder i kraft, vilket beräknas kunna ske 1979, kan således förändringar i åldersstruktur och sjukvårdskostnader göra att justeringarna för de enskilda huvudmännen blir något annorlunda än vad som redovisas i tabell D 10, kolumn 7.

5 Sammanlagt resultat

I tabell D 11 redovisas per landsting dels nuvarande skattekraftsgaranti eller egen skattekraft om denna överstiger den garanterade, dels den nya totala garantin som erhålls genom en summering av förslaget till ny grundgaranti och justeringen för skillnader i åldersstruktur. Den högsta totalgarantin erhåller Jämtlands läns landsting med 135 procent av medelskattekraften. Den lägsta totalgarantin blir 100 procent av medelskattekraften i enlighet med en av de två spärregler vi föreslår. Tre landsting får totalgarantin fastställd enligt denna nämligen Stockholms, Göteborgs- och Bohus samt Västmanlands läns landsting. Stockholms läns landsting kommer dock i det nya skatteutjämningsystemet (beräknat på 1977 års taxering) liksom i det nuvarande, att ha en egen skattekraft som är högre än totalgarantin och därför hamna utanför systemet.

Den andra spärregeln som vi föreslår innebär, att ingen huvudman skall få en ny total garanti som är lägre än den skattekraft vederbörande huvudman tillförsäkras i det nuvarande systemet. Enligt denna regel fastställs ny totalgaranti för Norrbottens läns landsting.

Tabell D 11 Garanterad skattekraft för landstingen enligt nuvarande regler och enligt utredningens förslag
 Antal skr per invånare i procent av medelskattekräften

Lands- ting	Nuvarande skattekräfts- garanti ^a	Nygrund- garanti	Ålders- faktorn	Nytotal garanti (inkl. spärregel)
Stockholms läns	128 ^b	103	- 7	100 ^c
Uppsala läns	95	103	- 1	102
Södermanlands läns	95	103	- 1	102
Östergötlands läns	95	103	+ 1	104
Jönköpings läns	95	103	+ 1	104
Kronobergs läns	95	103	+ 7	110
Kalmar läns	95	103	+ 8	111
Blekinge läns	95	103	+ 4	107
Kristianstads läns	95	103	+ 6	109
Malmöhus läns	96	103	± 0	103
Hallands läns	95	103	+ 1	104
Göteborgs och Bohus läns	95	103	- 4	100 ^c
Älvsborgs läns	95	103	+ 1	104
Skaraborgs läns	95	103	+ 6	109
Värmlands läns	100	106	+ 7	113
Örebro läns	96	103	+ 4	107
Västmanlands läns	98	103	- 7	100 ^c
Kopparbergs läns	100	106	+ 5	111
Göteborgs läns	100	106	+ 5	111
Västernorrlands läns	110	115	+ 4	119
Jämtlands läns	120	124	+11	135
Västerbottens läns	120	127	- 4	123
Norrbottnens läns	130	136	-10	130 ^c

^a Avser egen eller garanterad skattekraft.

^b Landstingets skattekraft enligt 1977 års taxering överstiger den nuvarande garantin.

^c Enligt spärregel.

Kronologisk förteckning

---

1. Totalförsvaret 1977-82. Fö.
  2. Bilarbetstid. K.
  3. Utbyggd regional näringspolitik. A.
  4. Sjukvårdsavfall. Jo.
  5. Kvinnlig tronföljd. Ju.
  6. Översyn av det skatteadministrativa sanktionssystemet 1. B.
  7. Rätten till vapenfri tjänst. Fö.
  8. Folkhögskolan 2. U.
  9. Betygen i skolan. U.
  10. Utrikeshandelsstatistiken. E.
  11. Forskning om massmedier. U.
  12. Kommunal och enskild väghållning. K.
  13. Sveriges samarbete med u-länderna. Ud.
  14. Sveriges samarbete med u-länderna. Bilagor. Ud.
  15. Handelsstålsindustrin inför 1980-talet. I.
  16. Handelsstålsindustrin inför 1980-talet. Bilagor. I.
  17. Översyn av jordbrukspolitiken. Jo.
  18. Inflationsskyddad skatteskala. B.
  19. Radio och tv 1978-1985. U.
  20. Kommunernas ekonomi 1975-1985. B.
  21. Svensk undervisning i utlandet. U.
  22. Arbete med näringshjälp. A.
  23. Psykiskt störda lagöverträdare. Ju.
  24. Näringsidkares avbetalningsköp m. m. Ju.
  25. Båtliv 2. Registerfrågan. Jo.
  26. Kvinnan och försvarets yrken. Fö.
  27. Revision av vattenlagen. Del 4. Förslag till ny vattenlag. Ju.
  28. Kortare väntetider i utlänningsärenden. A.
  29. Konkursförvaltning. Ju.
  30. Elektronmusik i Sverige. U.
  31. Studiestöd. U.
  32. Konsumentskydd vid köp av begagnad personbil. Ju.
  33. Allmänflygplats-Stockholm. K.
  34. Inrikesflygplats-Stockholm. K.
  35. Inrikesflygplats-Stockholm. Bilagor. K.
  36. Ersättning för brottsskador. Ju.
  37. Underhåll till barn och fränskilda. Ju.
  38. Folkbildningen i framtiden. U.
  39. Företagsdemokrati i kommuner och landstingskommuner. Kn.
  40. Socialtjänst och socialförsäkringstillägg. S.
  41. Socialtjänst och socialförsäkringstillägg. Sammanfattning. S.
  42. Kronofogdemyndigheterna. Kn.
  43. Koncentrationstendenser inom byggnadsmaterialindustrin. I.
  44. Skyddad verkstad-halvskyddad verksamhet. A.
  45. Information vid kriser. H.
  46. Pensionsfrågor m. m. S.
  47. Billingen. I.
  48. Översyn av de speciella statsbidragen till kommunerna. B.
  49. Översyn av rättshjälpssystemet. Ju.
  50. Häktning och anhållande. Ju.
  51. Fusioner och förvärv i svenskt näringsliv 1969-73. H.
  52. Forskningspolitik. U.
  53. Sektorsanknuten forskning och utveckling. Expertbilaga 1. U.
  54. Information om pågående forskning. Expertbilaga 2. U.
  55. Forskning i kontakt med samhället. Expertbilaga 3. U.
  56. Energi - program för forskning, utveckling, demonstration. I.
  57. Energi - program för forskning, utveckling, demonstration. Bilaga A. I.
  58. Energi - program för forskning, utveckling, demonstration. Bilaga B. I.
  59. Energi - program för forskning, utveckling, demonstration. Bilaga C. I.
  60. Energi - program för forskning, utveckling, demonstration. Bilaga D. I.
  61. Energi - program för forskning, utveckling, demonstration. Bilaga E. I.
  62. Energi - program för forskning, utveckling, demonstration. Bilaga F. I.
  63. Fortsatt högskoleutbildning. U.
  64. STUs stöd till teknisk forskning och innovation. I.
  65. Kommunernas gatuhållning. Bo.
  66. Patienten i sjukvården - kontakt och information. S.
  67. Energi, hälsa, miljö. Jo.
  68. Energi, hälsa, miljö: Hälso- och miljöverknningar vid användning av fossila bränslen. Jo.
  69. Energi, hälsa, miljö: Hälso- och miljöverknningar vid användning av kärnkraft. Jo.
  70. Energi, hälsa, miljö: Arbetsmiljö vid energiproduktion. Jo.
  71. Vetenskaplig och teknisk informationsförsörjning. U.
  72. Affärstiderna. H.
  73. U-landsinformation och internationell solidaritet. Ud.
  74. Fiskerinärningen i framtiden. Jo.
  75. Industrimineral. I.
  76. Personalen vid kriminalvårdens anstalter. Ju.
  77. Sveriges utvecklingssamarbete på industriområdet. Ud.
  78. Kommunerna. Utbyggnad - Utjämning - Finansiering. B.
  79. Skatteutjämning. B.
-

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

Kvinnlig tronföljd. [5]
Psykiskt störda lagöverträdare. [23]
Näringsidkares avbetalningsköp m. m. [24]
Revision av vattenlagen. Del 4. Förslag till ny vattenlag. [27]
Konkursförvaltning. [29]
Konsumentskydd vid köp av begagnad personbil. [32]
Ersättning för brottsskador. [36]
Underhåll till barn och frånskilda. [37]
Översyn av rättshjälpsystemet. [49]
Häkning och anhållande. [50]
Personalen vid kriminalvårdens anstalter. [76]

Utrikesdepartementet

Biståndspolitiska utredningen. 1. Sveriges samarbete med u-länderna. [13] 2. Sveriges samarbete med u-länderna. Bilagor. [14]
U-landsinformation och internationell solidaritet. [73]
Sveriges utvecklingsamarbete på industriområdet. [77]

Försvarsdepartementet

Totalförsvaret 1977-82. [1]
Rätten till vapenfri tjänst. [7]
Kvinnan och försvarets yrken. [26]

Socialdepartementet

Socialutredningen. 1. Socialtjänst och socialförsäkringstillägg. [40]
2. Socialtjänst och socialförsäkringstillägg. Sammanfattning. [41]
Pensionsfrågor m. m. [46]
Patienten i sjukvården - kontakt och information. [66]

Kommunikationsdepartementet

Bilarbetstid. [2]
Kommunal och enskild vägghållning. [12]
Allmänflygplats-Stockholm. [33]
Bromsautredningen. 1. Inrikesflygplats-Stockholm. [34] 2. Inrikesflygplats-Stockholm. Bilagor. [35]

Ekonomidepartementet

Utrikeshandelsstatistiken. [10]

Budgetdepartementet

Översyn av det skatteadministrativa sanktionssystemet 1. [6]
Inflationsskyddad skatteskala. [18]
Kommunernas ekonomi 1975-1985. [20]
Översyn av de speciella statsbidragen till kommunerna. [48]
1976 års kommunalekonomiska utredning. 1. Kommunerna. Utbyggnad - Utjämning - Finansiering. [78] 2. Skatteutjämning. [79]

Utbildningsdepartementet

Folkhögskolan 2. [8]
Betygen i skolan. [9]
Forskning om massmedier. [11]
Radio och tv 1978-1985. [19]
Svensk undervisning i utlandet. [21]
Elektronmusik i Sverige. [30]
Studiestöd. [31]
Folkbildningen i framtiden. [38]
Forskningsrådsutredningen. 1. Forskningspolitik. [52] 2. Sektorsanknuten forskning och utveckling. Expertbilaga 1. [53] 3. Information om pågående forskning. Expertbilaga 2. [54] 4. Forskning i kontakt

med samhället. Expertbilaga 3. [55]
Fortsatt högskoleutbildning. [63]
Vetenskaplig och teknisk informationsförsörjning. [71]

Jordbruksdepartementet

Sjukvårdsavfall. [4]
Översyn av jordbrukspolitiken. [17]
Bätliv 2. Registerfrågan. [25]
Energi- och miljökommittén. 1. Energi, hälsa, miljö. [67] 2. Energi, hälsa, miljö: Hälsö- och miljöverknningar vid användning av fossila bränslen. [68] 3. Energi, hälsa, miljö: Hälsö- och miljöverknningar vid användning av kärnkraft. [69] 4. Energi, hälsa, miljö: Arbetsmiljö vid energiproduktion. [70]
Fiskerinäringen i framtiden. [74]

Handelsdepartementet

Information vid kriser. [45]
Fusioner och förvärv i svenskt näringsliv 1969-73. [51]
Affärstiderna. [72]

Arbetsmarknadsdepartementet

Utbyggd regional näringspolitik. [3]
Arbete med näringshjälp. [22]
Kortare väntetider i utlänningsärenden. [28]
Skyddad verkstad-halvskyddad verksamhet. [44]

Bostadsdepartementet

Kommunernas gatuhållning. [65]

Industridepartementet

Handelsstålsutredningen. 1. Handelsstålsindustrin inför 1980-talet. [15] 2. Handelsstålsindustrin inför 1980-talet. Bilagor. [16]
Koncentrationstendenser inom byggnadsmaterialindustrin. [43]
Billigen. [47]
Delegationen för energiforskning. 1. Energi - program för forskning, utveckling, demonstration. [56] 2. Energi - program för forskning, utveckling, demonstration. Bilaga A. [57] 3. Energi - program för forskning, utveckling, demonstration. Bilaga B. [58] 4. Energi - program för forskning, utveckling, demonstration. Bilaga C. [59] 5. Energi - program för forskning, utveckling, demonstration. Bilaga D. [60] 6. Energi - program för forskning, utveckling, demonstration. Bilaga E. [61] 7. Energi - program för forskning, utveckling, demonstration. Bilaga F. [62]
STUs stöd till teknisk forskning och innovation. [64]
Vetenskaplig och teknisk informationsförsörjning. [71]
Industrimineral. [75]

Kommundepartementet

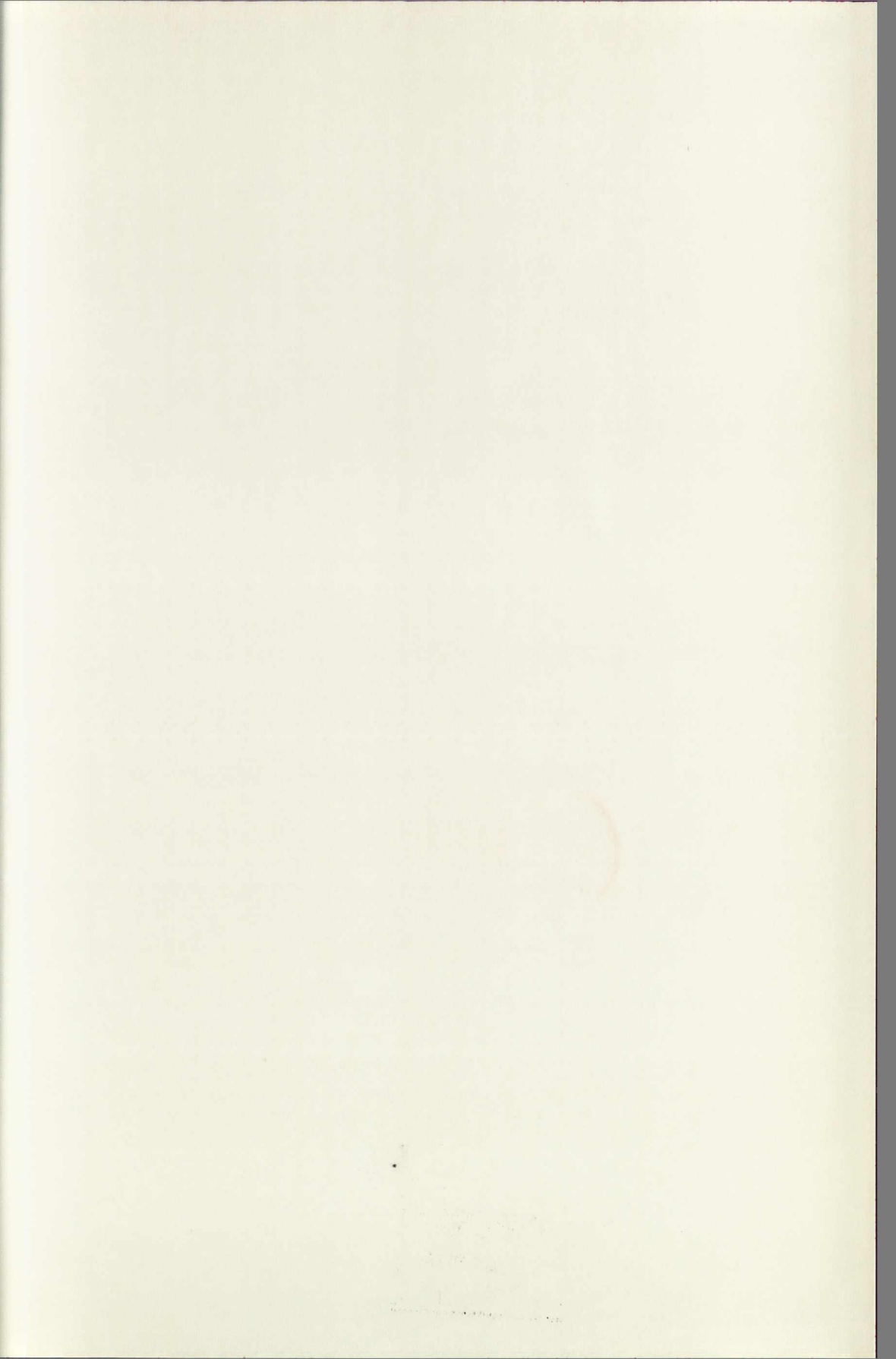
Företagsdemokrati i kommuner och landstingskommuner. [39]
Kronofogdemyndigheterna. [42]

KUNGL. BIBL.

10 JAN 1978

STOCKHOLM

LiberFörlag
Allmänna Förlaget

ISBN 91-38-03802-1
ISSN 0375-250X